JOHN BUNYAN

CĂLĂTORIA CREŞTINULUI

SAU

CALEA SPRE FERICIREA DE VECI

TRADUCERE DE

I. E. TOROUŢIU

EDIŢIE NOUĂ CU NOTE ŞI MULTE ILUSTRAŢII

REVAZUTA DE

D. CORNILESCU



BUCUREŞTI

EDITURA SOCIETĂŢII DE CĂRŢI RELIGIOASE

57, Str. Olteni, 57

Cuvînt de lămurire

John Bunyan, scriitorul acestei cărţi, s'a născut în anul 1628 în sătişorul Elstow în Anglia. Hotărîndu-se pentru Isus a început să predice Evanghelia. Din pricina aceasta a fost aruncat în temniţă, unde a scris Cartea aceasta. „Călătoria creştinului" sau „Calea spre fericirea de veci" este o carte plină de icoane de vorbire, şi este plăsmuită cu o mare putere de viaţă. Scriitorul istoriseşte în ea despre drumul spre pocăinţă, sau întoarcere la Dumnezeu al creştinului şi despre drumul pe care trebuia să-l urmeze Creştinul hotărît pentru Domnul, prin lupte şi biruinţe, pînă va ajunge la Sionul ceresc sau viaţa vecinică. Afară de Sfînta Scriptură şi de o scriere a lui Thomas a Kempis, numită „Urmarea lui Hristos", cartea aceasta este cea mai răspîndită din lume.

Dea bunul Dumnezeu ca şi tîlmăcirea noastră în romîneşte să aducă neamului nostru roade binecuvîntate de Domnul.

CUPRINSUL

CĂLĂTORIA CREŞTINULUI

Partea întâia

Capit.

Partea a doua

Capit | Pagina

CALEA
SPRE
FERICIREA DE VECI

PARTEA ÎNTÎI



Evanghelistul arată călătorului poarta strîmtă.

Evanghelistul îi arată cu degetul o cîmpie întinsă, şi-i zise: „Nu vezi tu colo o poartă strîmtă?“

(Pag. 3).

PARTEA I-a

CAPITOLUL 1

CALATORUL fuge şi întîlneşte o călăuză [1]

Rătăcind prin pustiul acestei lumi, am dat peste o văgăună. Acolo am adormit şi am visat că am văzut undeva un om *îmbrăcat în haine sdrenţuroase şi murdare* (Isaia 64. 56. Mat. 22.11, 12, 13. Col. 3.9,10), *care îşi părăsise casa* (Luca 9.62 ; 14.26,27. Marcu 8.34) *şi stătea în picioare* [2] (Mat. 24.42; 25. 1—13. (Ef. 5.14. Ex. 12.11) *cu o carte în mînă* (Ioan 5.39. Luca 16.31), *şi cu o sarcină grea* (Psalmul 38.5. Evrei 12.1) *în spate.* M'am uitat la el şi l-am văzut deschizînd cartea şi cetind; şi pe cînd cetea, plîngea şi tremura. Slab de fire cum era, nu s'a putut stăpîni şi a început să se tînguiască, oftînd desnădăjduit: *„Ce să fac?“* (Fapt. Ap. 2.37 ; 16.30).

Cu inima amărîtă, s'a întors acasă, şi se păzea de nevastă şi copii, ca nu cumva ei să înţeleagă ceva din neliniştea sufletului său. Dar n'a putut tăcea mult, pentrucă întristarea (2 Cor. 7.10) lui creştea mereu In cele din urmă şi-a destăinuit nevestei şi copiilor amărăciunea, şi le-a zis: „Scumpa mea nevastă şi dragii mei copii, eu, care sînt iubit de voi, sînt pierdut din pricina unei sarcini

---

1. In Cap. 1 vedem icoana unui suflet trezit din nepăsare prin citirea Bibliei şi ajuns la încredinţarea că este păcătos şi sortit pierzării, dacă rămîne în starea în care e. Neliniştit, el vrea să ştie ce să facă. Harul lui Dumnezeu îl îndreaptă spre Hristos prin poarta cea strîmtă. Vecinii şi cunoscuţii nu-l pricep şi vor să-l oprească. El merge înainte. In Slab de înger se vede omul trezit, dar care nu se bizueşte în totul pe lucrarea lui Hristos, de aceea şi dă uşor înapoi, cînd vin greutăţile.

2. Gata de lucru; trezit din somnul nepăsării şi liniştei.

care apasă foarte greu asupra mea. Şi pe lîngă asta, *mi s'a dat de ştire* că oraşul nostru va *fi ars cu foc din cer* (2 Petru 3.7, 10, 11). Şi atunci eu voi pieri împreună cu tine, draga mea nevastă şi cu voi, scumpii mei copii, dacă nu se va găsi de cu vreme vr'un chip de mîntuire, chip, care nu mi-a venit în minte pînă acum.

După mărturisirea aceasta, nevasta şi copiii lui rămaseră uimiţi de tot (1 Cor. 2.14), nu pentrucă ar fi dat crezare spuselor lui, ci pentrucă credeau că i s'a vîrît în minte o închipuire nebună[1] şi o zăpăceală (1 Cor. 1.18—31.2). Ei nădăjduiau că are să-şi vină în fire din nebuneala lui, dacă va dormi. Tocmai se apropia noaptea, şi de aceea, îl puseră să se culce în graba cea mai mare. Dar el, în loc să doarmă, a vegheat toată noaptea, oftînd într'una şi plîngînd (Ps. 6.7 ; 28.1 ; 102). Dimineaţa, ai lui au voit să ştie cum i-a mers. Şi el le-a răspuns : „Tot mai rău şi mai rău" ! Apoi a început să le vorbească iarăş în felul dinainte. Ei însă se purtară şi mai aspru cu el, crezînd că-i vor înlătura amărăciunea prin purtarea lor mînioasă şi respingătoare. Incepură apoi ba să-l ia în rîs, ba să-l certe, şi la urmă îl lăsară să plece iar, fără să le pese de el (Ioan 15. 18—21. Mat. 10. 34—39). Dar el s'a încuiat într'o odae (Matei 7.6) ca *să se roage cu milă pentru ei* şi să-şi plîngă ticăloşia. Cîte odată mergea singur să se plimbe pe cîmp, rugîndu-se şi citind. Aşa îşi petrecea el cea mai mare parte din vreme (Efes. 5.16).

Şi atunci se întîmplă, cum am văzut că, pe cînd umbla pe cîmp şi cetea din cartea lui, după obiceiul lui, cugetul îi era mai turburat ca înainte : *„Ce să fac ca să mă mîntuesc ?"* (Fapt. Ap. 16. 30) se întreba el necontenit. Am băgat de seamă că trăgea cu ochiul cînd într'o parte, cînd într'alta, parcă ar fi vrut să fugă de cineva. Apoi a rămas locului, pentrucă, după părerea mea, nu ştia încotro s'apuce (Ps. 139. 7—12. Luca 23.30). In urmă am văzut că un om cu numele *Evanghelistul* (Luca 4.18,19), s'a apropiat de el, şi l-a întrebat de ce plînge aşa de tare. „Doamne", a răspuns călătorul, „am înţeles din cartea, pe care o am în mînă, că *sînt osîndit să mor*, şi apoi să vin înaintea judecăţii (Ev. 9.27). De murit nu vreau să mor, şi pentru judecată nu sînt destul de bine pregătit (Ezech. 22. 14)."

---

1. Aşa zice lumea totdeauna despre cei ce se gîndesc cu totdinadinsul la mîntuire. Evreii ziceau despre Isus că are drac.

Evanghelistul a răspuns : „De ce nu vrei să mori ? Doară viaţa-i amestecată cu atîta răutate ?"—„Pentrucă mă tem", grăi omul, „de sarcina din spate, ca nu cumva să mă tragă mai adînc decît groapa, şi să mă arunce pînă în fundul iadului (Matei 25.41); şi dacă mi-i frică de iad, cu atît mai tare îmi va fi frică să stau înaintea judecăţii şi să primesc pedeapsa cuvenită. La aceasta mă gîndeam, şi de aceea mă văitam atît de amar."

„Dacă-i aşa de rău de tine", a zis *Evanghelistul,* „atunci de ce stai locului ?"—„Pentrucă nu ştiu încotro s'apuc", grăi drumeţul. După aceasta, *Evanghelistul* îi dete un vălătuc de hîrtie [1], pe care erau scrise vorbele : „Fugi de mînia viitoare !" (Mat. 3. 7). Călătorul ceti cele scrise, se uită însă cu durere la Evanghelist, şi-i zise : „Incotro să fug ?" *Evanghelistul* îi arătă cu degetul o cîmpie întinsă, şi-i zise : „Nu vezi tu colo o poartă strîmtă ?" (Mat. 7.13). — Nu[2], răspunse omul.—„Şi nici o *lumină* lucind în întunerec ?" (2 Petru 1.19), îl întrebă mai departe celălalt.— „*Parcă da...!*" grăi omul.—„Bine", urmă Evanghelistul, „îndreaptă-ţi ochii într'acolo (Ps. 119.105), ţine drumul drept, şi vei da de poarta cea strîmtă. Şi cînd vei bate la poarta aceea, ţi se va spune ce ai să faci".

Am văzut că omul a luat-o la *fugă.* Deabia trecuse dinaintea uşii şi se depărtase puţin de ea, şi nevastă-sa şi copiii băgară de seamă, şi începură să-l cheme înapoi [3]. El însă îşi vîrî degetele în urechi, şi strigă : „*Viaţă, viaţă, viaţă vecinică* (Mat. 16. 26) !" Şi nu voia nici măcar *să privească îndărăt* (Luca 9.62), ci alerga pe cîmpia largă şi pustie.

Cînd auziră strigătele şi-l văzură alergînd, vecinii ieşiră afară, şi unii îşi *bătură joc* de el, alţii îl *ameninţară,* iar o seamă începură să-l cheme înapoi [4]. In mijlocul acestor strigăte, se găsiră însă doi, cari se hotărîră să-l ia de pe urmă şi să-l întoarcă îndărăt cu sila. Unul din ei se chema *Indărătnicul,* iar altul *Slab de înger.*

---

1. Adică Evanghelia, Cuvîntul lui Dumnezeu; vălătucul însemnează temeinicia tuturor făgăduinţelor lui Dumnezeu, cari nu vor trece nici odată

2 Omul din fire nu pricepe de loc învăţătura lui Isus. Privirile lui nu văd decît poarta cea largă şi drumul cel lat.

3. E cea din urmă opintire pe care o fac ademenirile lumii acesteia ca să oprească pe creştin.

4. Aşa face lumea şi azi.

Călătorul se depărtase, deabinele, dar ei îl urmăriră mereu pînă îl ajunseră. Atunci el le zise : „Dragii mei vecini, la ce veniţi pe urma mea“ ?— „Ca să te sfătuim să-ţi iei drumul înapoi“, ziseră ei.—„Asta nu se va întîmpla nici odată“, răspunse omul hotărît. „Voi doar trăiţi în Cetatea *Pierzării*, unde m'am născut şi eu (Rom. 5.12, 18 ; Ef. 2. 1—3. 1 Ioan 5.19). Ştiu prea bine. Şi dacă veţi muri acolo, acuma sau mai tîrziu, veţi cădea mai adînc decît mormîntul, veţi cădea într'un loc, unde arde un foc nestins, amestecat cu pucioasă. Deci, gîndiţi-vă bine şi haideţi cu mine“.

Indărătnicul: „Ce zici? Cu tine? Să ne lăsăm noi prietenii, şi să ne întoarcem faţa dela toate bucuriile?

„Da“, zise *Creştinul,* căci aşa se numea călătorul, „tocmai pentrucă tot ce veţi părăsi, nu se poate de loc aseamăna cu ceeace veţi cîştiga (Marcu 10. 29, 30), atît voi cît şi eu, dacă veţi merge cu mine, şi vă veţi ţinea de mine. Căci unde merg eu, este numai belşug şi prisos (Luca 15. 17) ; veniţi repede şi veţi vedea ce adevărate sînt cuvintele mele“.

Indărătnicul: „Ce fel de lucruri sunt acelea, de dragul cărora părăseşti tu lumea întreagă ?“

Creştinul: Caut *o moştenire care nu se poate nici strica, nici întina, nici veşteji* (1 Petru 1. 4) ; *moştenirea aceasta se păstrează în cer, şi, la vremea hotărîtă, se va da acelora, cari au căutat-o cu osîrdie* (Evrei 13. 14). De voiţi, citiţi toate aceste lucruri în cartea mea.

Indărătnicul: Ia mai dă-o încolo de carte! Vrei să te întorci cu noi îndărăt ori nu?

Creştinul: In ruptul capului nu, căci acuma am pus mîna pe plug (Luca 9.62).

Indărătnicul: Haide acasă, vecine *Slab de înger,* şi să-l lăsăm să meargă unde o vrea. Asta-i un fel de *nebun,* căruia, dacă i-a plesnit ceva prin minte, *îşi închipue că-i mai înţelept decît şapte înţelepţi,* şi—vrea să ajungă marea cu degetul. Aşa-i, măi *Slab de înger,* cum îţi spun eu.

Slab de înger: Nu crede că-i aşa de rău cum îţi închipui. Căci, vezi, după spusa bunului nostru *Creştin,* lucrurile spre cari şi-a îndreptat el paşii îmi par şi mie mai bune decît ale noastre, şi de aceea eu ascult glasul inimii mele şi plec cu el.

Indărătnicul: Ce zici? Un nebun mai mult? Ascultă-mă şi haide înapoi! Cine ştie încotro te va duce smintitul acesta! Fii cuminte şi întoarce-te!

Creştinul: Să n'ai grijă, vecine *Slab de înger*, întovără-şeşte-mă numai! Căci toate lucrurile despre cari ţi-am vorbit, le vei găsi acolo, şi încă şi altele mult mai trainice. Dacă nu mă crezi, citeşte şi cartea aceasta, căci ce e scris aici, este întărit prin sîngele Aceluia care a făcut-o (Evrei 9. 17—22).

Slab de înger : Ascultă, vecine *Indărătnic*, eu mai că m'aş hotărî să merg cu omul acesta şi să încerc. Dar, prietene dragă, ştii tu şi drumul într'acolo?

Creştinul: M'a învăţat un om, cu numele *Evanghelistul*, să merg spre poarta strîmtă care se zăreşte în depărtare—iată-o şi acolo mi se vor da desluşiri.

Slab de înger: Haide, aşa dar, dragă vecine, să mergem!

Şi porniră amîndoi împreună.

Indărătnicul : Eu mă întorc acasă. Doar n'o s'o iau la drum cu nişte nebuni.

După ce se despărţi *Indărătnicul* de dînşii, ei începură să vorbească între ei, mergînd înainte pe cîmp.

Creştinul: Ce zici, vecine *Slab de înger?* Eu sînt bucuros că te-ai hotărît să mergi cu mine. Dacă *Indărătnicul* ar fi simţit frica şi puterea lucrurilor cari nu se văd, nu ne-ar fi întors spatele aşa de uşor.

Slab de înger: Bine, Creştine, acuma, de vreme ce suntem singuri, povesteşte-mi cam ce fel de lucruri sunt acelea, pe cari le căutăm noi, şi cum putem să avem parte de ele?

Creştinul: Eu le simt în sufletul meu mai bine decît ţi le-aş putea spune. Dar dacă doreşti să le ştii, îţi voi ceti ceva din cartea mea.

Slab de înger: Crezi că cele scrise în cartea ta sunt numaidecît adevărate?

Creştinul: Hotărît, căci cartea e scrisă de Acela Care nu poate minţi (Tit 1. 2).

Slab de înger : Tare bine; şi cel fel de lucruri sunt acelea?

Creştinul: Moştenirea împărăţiei de veci. De aceea doar ni s'a dăruit viaţa de veci, ca s'o putem moşteni (Ioan 10, 27-29).

Slab de înger: Tare bine; şi mai ce?

Creştinul: Acolo sunt cununi de slavă (2 Tim. 4. 8) şi haine cari străluciesc (Apoc. 3. 5) ca soarele (Apoc. 7. 13, 14) de pe bolta cerească (Mat. 13. 43).

Slab de înger: O, asta-i de minune; şi mai ce?

Creşt'nul : Acolo nu va fi mîhnire, şi nici bocete nu vor mai fi (Isaia 35, 10), căci Domnul împărăţiei aceleia ne va şterge toate lacrămile din ochi (Apoc. 7. 16 ; 21. 4. Isaia 35. 10).

Slab de înger : Şi ce fel de oameni vom găsi acolo ?

Creştinul : Vom fi acolo cu Serafimii şi Heruvimii, făpturi aşa de minunate încît, la vederea lor, ochii se întunecă deodată. Mai departe, vom întîlni acolo mii şi mii de alţi oameni, cari şi-au luat drumul într'acolo înaintea noastră. Toţi aceştia nu se mînie, sunt plini de dragoste şi sfinţi. Fiecare va sta înaintea lui Dumnezeu, cu plăcerea şi bucuria lui vecinică. Scurt : acolo vom da de bătrîni cu cununile lor de aur (Apoc. 4. 4), *de fecioare fără prihană, cu alăutele lor de aur, de bărbaţi, cari din pricina sfinţeniei vieţii lor au fost tăiaţi cu ferestrăul, arşi în foc, sfîşiaţi de fiare sălbatice şi înecaţi în mare* (Evr. 11. 33-37) de dragul Domnului acelui loc ; toţi fericiţi şi învăluiţi cu nemurirea ca şi cu o haină (2 Cor. 5. 2-4).

Slab de înger : Îmi saltă inima de bucurie cînd aud de aceste lucruri, dar cum vom avea parte de ele, dacă le vom cîştiga ?

Creştinul : Domnul acelei împărăţii a scris în cartea aceasta (Isaia 55. 1, 2) : *Cine le doreşte* din tot sufetul (Ioan 6. 37 ; 7. 37), le *primeşte degeaba.*

Slab de înger : Dragul meu tovarăş de drum, îmi face mare bucurie să te ascult. Haide dar, să ne grăbim.

Creştinul : Nu pot zori atît de tare cum aş dori, din pricina sarcinii, pe care o port în spate [1].

Apoi am văzut în vis, că tocmai cînd încetară să vorbească, ajunseră la o mlaştină adîncă din mijlocul cîmpiei [2]; şi, nebăgînd de seamă, căzură deodată în mlaştină. Aceasta se numea *Desnădejde.* Inotară cîteva clipe prin noroi, pînă se cufundară adînc ; ba *Creştinul* era cît pe ce să se afunde pînă peste cap, din pricina sarcinii din spate.

„Of, *Creştine,* unde eşti?" strigă *Slab de înger.*

Creşt'nul răspunse : Nu ştiu nici eu unde !

Slab de înger începu atunci să-şi piardă răbdarea şi să se aprindă de mînie, zicînd tovarăşului său : „Aceasta e fe-

1. Păcatul este o pedică pentru înaintare. Cine nu-şi simte stricăciunea, crede că mîntuirea este o lucrare uşoară.

2. Se întîmplă adesea că după ce ai rupt-o lămurit cu lumea, eşti năpădit de necredinţă şi neîncredere.

ticirea, cu care mi-ai asurzit urechile atîta vreme? Dacă acuma, la începutul călătoriei noastre, a dat peste noi o nenorocire aşa de mare, ce trebuie să ne aştepte de acum înainte, pînă vom ajunge la sfîrşitul drumului nostru? Să scap numai cu viaţa de aici, şi te las singur prin locurile acestea atît de frumoase".—După aceea s'a luptat cu toată puterea, şi cu mare greutate a putut scăpa din mlaştină: a ieşit în partea care ducea spre casă şi s'a grăbit îndată s'apuce într'acolo.

Creştinul nu l-a mai văzut.

Aşa dară *Creştinul* a rămas singur aici, tăvălindu-se prin mocirla *Desnădejdii.* S'a trudit cu toată puterea să iasă din mocirlă, şi anume, nu pe partea care ducea spre casă, ci în cealaltă parte, care da spre poarta cea strîmtă. Dar din pricina sarcinii grele din spate nu putu ajunge aşa departe.

Şi atunci văzui prin vis că un om, cu numele *Ajutorul* [1], veni la el şi-l întrebă ce face acolo.—„Doamne", răspunse *Creştinul,* „mi s'a poruncit de un om, care se cheamă *Evanghelistul,* să merg pe drumul acesta. M'a îndreptat spre poarta aceea de colo, ca să fug de mînia viitoare, şi, luînd drumul într'acolo, am căzut aici".

„De ce n'ai luat-o pe cărarea făgăduinţelor?" îl întrebă *Ajutorul.* (Intr'adevăr am văzut o cărare care ducea drept acolo, fără vreo pedică).

„Pentrucă m'a apucat o frică atît de mare că n'am mai ştiut pe ce drum merg, şi iată că am ajuns aici în mijlocul mlaştinii acesteia.

Intinde mîna încoace! zise *Ajutorul.*

Creştinul i-o întinse, iar *Ajutorul* îl apucă de mînă, îl scoase afară şi-i porunci să-şi urmeze drumul mai departe. Dar după ce ieşi din mocirlă, *Creştinul* zise celui ce-l ajută: „Doamne, dacă numai pe drumul acesta, poţi să ieşi din Cetatea *Pierzării* şi să ajungi la poarta aceea care se vede în depărtare, dece drumul acesta nu-i bătut, ca să nu fie în primejdie sărmanul călător"?

Ajutorul răspunse: „Groapa aceasta urîtă niciodată nu se va putea curăţi sau astupa; această sărătură e locul tuturor scursurilor şi aici curge necontenit noroiul şi necurăţenia care vin din recunoaşterea păcatelor. De aceea această mlaştină se şi cheamă Mlaştina *Desnădejdii.* Căci în

1 Harul lui Dumnezeu.

sufletul păcătosului, trezit din halul lui, se iveşte frica şi îndoiala şi fel de fel de griji, cari-i iau orice nădejde. Toate acestea se împreună şi se adună aici, şi de aceea este aşa de rău pămîntul în locul acesta.

Dar voia Impăratului nu este ca locul acesta să rămînă aşa (Isaia 35. 3, 8). Lucrătorii Lui s'au străduit mai mult de o mie nouă sute de ani, sub cîrma măsurătorilor pămîntului, să îndrepte locul acesta, ca să se poată umbla pe el. Da, după cît îmi aduc aminte, cel puţin două zeci de mii de cară de tot felul de sfaturi înţelepte, ba milioane de sfaturi înţelepte s'au aruncat aici, aducîndu-se de prin toate părţile împărăţiei Impăratului, numai să se poată astupa mlaştina asta. (Cei cari se pricep zic că acesta ar fi leacul cel mai bun pentru a îmbunătăţi mlaştina). Insă locul acesta a rămas şi va rămînea mlaştina *Desnădejdii*, chiar dacă s'ar încerca tot ce este cu putinţă pentru astuparea ei.

Fără îndoială că sub cîrma prea înaltă a Dătătorului de legi, se fac pe aici şi urme bune şi bătute, dar cînd se varsă toate necurăţeniile în locul acesta—ceeace se întîmplă de obicei la schimbarea vremii [1] — atunci cu greu se pot vedea urmele, şi chiar dacă se văd, oamenii, adeseori, le pierd, din pricina ameţelii [2] din capul lor. Apoi se umplu de noroi, măcar că ar fi putut merge pe urmele bătute". Totuş, odată ce ai trecut pe poartă, pămîntul e bun.

Am văzut mai apoi că *Slab de înger* s'a întors acasă, şi vecinii lui au venit la el să-l vadă. Unii ziceau că-i un om cuminte, pentrucă s'a întors înapoi; o seamă ziceau că-i un prost, pentrucă a îndrăznit să se ducă cu *Creştinul*. Ba mai erau cîţiva cari îl luau în batjocură (Luca 14.29, 30), spunîndu-i că-i un găgăuţ fricos. „A, dacă te-ai apucai să mergi, trebuiai să mergi, şi să nu te întorci din pricina unei piedici atît de mici. De-am fi fost noi acolo, hotărît că ne-am fi dus mai departe". Astfel, *Slab de înger* a rămas ca plouat între ei. Dar mai pe urmă şi-a venit în fire, căci ei au încetat cu batjocorile lor împotriva lui şi au început să batjocorească pe bietul *Creştin* şi să rîdă de el. Atîta ştim despre *Slab de înger*.

FUGI DE MÎNIA VIITOARE (Matei 3. 7.)

---

1. Cînd vine vreo împrejurare însemnată la care nu te-ai gîndit, cînd te afli într'o stare nouă sau cînd vin încercările, atunci vine şi teama şi îndoiala în suflet.

2. Ameţelii sufletului.

CAPITOLUL 2

CREŞTINUL pleacă pe o cale rătăcită, dar se întoarce apoi cu căinţă pe calea cea dreaptă. [1]

Creştinul plecă singur înainte. Şi pe cînd pribegea pe cîmpia întinsă, văzu un om, cu care *se şi întîlni îndată*, la trecerea unei cărări. Omul acela se numea *Inţeleptul Lumii*, şi trăia în oraşul *Inţelepciunea Firii pămînteşti*, un oraş foarte mare, aproape de locul de unde era *Creştinul*. *Inţeleptul Lumii* [2] auzise acuma de soarta *Creştinului*, căci ieşirea lui din Cetatea Pierzării făcuse mare vîlvă în toate părţile, aşa că nu numai în Cetatea Pierzării, ci prin toate tîrgurile se vorbea despre hotărîrea şi călătoria lui.

Inţeleptul Lumii, văzînd acum pe *Creştin* căindu-se şi oftînd, intră în vorbă cu el: „Incotro, frate, cu o povară atît de grea?"

Creştinul: Adevărat povară grea! Nimeni n'a mai fost cu o povară atît de grea ca a mea, of, nenorocită fiinţă ce sînt! Dar dacă mă întrebi şi încotro merg, haide să-ţi spun: mă duc, omule, spre poarta cea strîmtă, care se vede colo înaintea mea. După cîte mi s'au spus, acolo are să mi se arate calea pe care trebuie s'o urmez ca să scap de sarcina aceasta grea.

---

1. In Cap. 2 se vede cum omul, îngrozit de păcatele lui, aproape totdeauna vrea să caute la început să se mîntuiască prin ascultarea de legea lui Dumnezeu; dar cînd încearcă cu tot dinadinsul, vede că e cu neputinţă.

2. Aici e vorba de oamenii cari se poartă cinstit după felul lumii, dar cari, cînd li se vorbeşte despre Isus Hristos şi despre mîntuirea făcută prin moartea Lui, cred că n'au nevoie de jertfa aceasta. Ei cred că pentruca să scuture jugul păcatului n'au nevoie de toate ajutoarele de cari vorbeşte Evanghelia (naşterea din nou a inimii, rugăciunea, unirea cu Isus Hristos etc) Celece urmează ne pun în lumină adevărul acesta. Oamenii aceştia sînt împotriva creştinului, şi merg spre pierzarea lor.

Inteleptul Lumii: Ai nevastă şi copii [1] ?
Creştinul: Da, dar sarcina aceasta mă apasă aşa de greu, în cît nu mai simt bucurie de ei. *Am nevastă, şi mi se pare ca şi cum n'aş avea-o* (1 Cor. 7.29—31).
Inteleptul Lumii: Mă vei asculta să-ţi dau un sfat bun?
Creştinul: Da, te ascult, dacă sfatul tău va fi bun, căci am mare nevoie de sfaturi bune.
Inteleptul Lumii: Aşa dar, te sfătuiesc, să scapi singur [2] şi cît mai în grabă, de sarcina ta. Căci nu vei putea gusta liniştea sufletească pînă nu vei scăpa de sarcină şi nici de binecuvîntarea lui Dumnezeu nu vei avea parte pînă nu vei scăpa de sarcina din spate
Creştinul: Eu doară asta o caut. Mă muncesc îndeajuns să scap de ea, dar numai cu ajutorul meu nu pot scăpa. Iar, în ţara noastră, nu-i nimeni (Fap. 4. 12), care ar putea să mi-o ia de pe spate. Din pricina asta trebuie să fac drumul acesta atît de anevoios. Dar pare-mi-se că şi d-ta, cu toate sfaturile pe cari mi le dai, porţi o sarcină grozavă, asemănătoare cu a mea. Este drept că o porţi cu uşurinţă, şi că par'că nici n'o zăreşti.
Inteleptul Lumii: Ce tot spui dumneata? Eu n'am nici o povară! De altfel vorbim de dumneata nu de mine. Spune-mi cine ţi-a poruncit să apuci pe calea aceasta, ca să scapi de povară?
Creştinul: Un necunoscut, care mi-a ieşit înainte, om bun de altfel şi foarte cum se cade. Pe cît mi-aduc aminte, se chiema *Evanghelistul.*
Inteleptul Lumii: Urgisit să fie pentru sfatul pe care ţi l-a dat (1 Cor. 2. 6—8). In toată lumea nu-i drum mai primejdios şi mai scîrbos decît cel arătat de *Evanghelist.* Dacă vei urma sfatul lui, te vei încredinţa. De altfel, după cît văd, ai şi început să treci prin felurite nenorociri. Căci văd noroi pe hainele tale de pe mlaştina *Desnădejdii.*
Bagă bine de seamă că mlaştina asta este numai începutul greutăţilor, cari se pun înaintea celor ce vor să meargă pe calea aceasta. Ascultă-mă, eu sînt *mai bătrîn* decît tine. Pe calea, pe care mergi, îţi vor ieşi înainte: chinuri, suferinţe, trudă, foame, primejdii, lipsă de îmbrăcăminte, sabie, lei, smei, întunerec, şi cine mai ştie ce; cu un cuvînt, îţi va

1. Intrebări privitoare la lucrurile lumii acesteia.
2. Lucru cu neputinţă omului. Vezi 2 Cor. 3. 5. Rom. 7. 15—52. Ioan 15. 4—9.

ieşi înainte moartea. Gîndeşte-te, omule, toate astea sînt adevărate şi dovedite prin mărturiile altora. Nu-s iscodiri! Cum poate un om să se arunce într'o primejdie aşa de mare, de dragul sfatului altuia, nu înţeleg!

Creştinul: Bine, omule, dar sarcina, care-mi apasă umerii e mult mai îngrozitoare decît tot ce-mi spui tu acum. Şi mie mi se pare că nici nu mi-i iertat să mă întreb ce fel de greutăţi mi se pun în cale, cînd e vorba să mi se uşureze povara.

Inţeleptul Lumii: Cum de-ai ajuns să simţi această povară?

Creştinul: Cetind cartea aceasta din mînă.

Inţeleptul Lumii: Mă gîndeam şi eu la una ca asta; ţi s'a întîmplat şi ţie ca şi altor oameni, slabi de fire, cari şi-au pus de gînd să adîncească lucrurile, şi-au făcut planuri prea mari, şi au ajuns apoi în halul acestei zăpăceli care te chinuieşte pe tine acuma. Zăpăceala aceasta face din oameni neoameni, cum bag de seamă că a început să facă şi din tine, şi-i face să umble după lucruri cu neputinţă de ajuns, cu nădejdea că vor căpăta cine ştie ce.

Creştinul: Mă rog, eu ştiu prea bine ce caut: să scap de povara asta grea [1].

Inţeleptul Lumii: Cum o să scapi de ea pe drumul acesta? Ai doară de luptat cu atîtea primejdii! Dacă vrei să afli ceeace cauţi, ascultă-mă, îţi dau un sfat, ca să te poţi scuti de primejdiile în cari te arunci. Da, este un leac la îndămînă, pe care dacă-l vei întrebuinţa, vei întîlni în calea ta, în loc de necazuri, numai linişte, primire bună şi mulţămire.

Creştinul: Rogu-te spune-mi taina aceasta [2]!

---

1. Iertarea păcatelor mele.

2. Aici se pune întrebarea de temelie a Evangheliei. „Cum pot fi mîntuit?“ Inţelepciunea omenească răspunde aşa cum zic toţi oamenii: „Purtîndu-mă bine“. Evanghelia zice că NU, din pricină că nimeni nu se poartă bine; adică nu face în totul voia lui Dumnezeu „aşa cum trebuie s'o facă; aşa că toţi oamenii sînt supt osîndă. Atunci cum pot fi mîntuit? Evanghelia spune că primind jertfa lui Isus ca făcută în locul tău, pentru păcatele tale. Iertarea o capeţi în dar. Insă înţelepciunea omenească nu vrea să audă de aşa ceva şi, ca să se laude cu ceva, spune că poţi să fii plăcut lui Dumnezeu printr'o pretinsă purtare bună. Asta înseamnă a voi să fii mîntuit prin lege, prin faptele cerute de ea. Vom vedea că creştinul a încercat, dar cînd a început a fost îngrozit de întinderea şi sfinţenia acestei legi, pe care atîţia spun că au ţinut-o.

Ințeleptul Lumii: Bine. In locul acela, locul *Bunelor Deprinderi* — trăieşte un om numit *Legea*, un om foarte cuminte, care se bucură de nume bun şi are puterea să uşureze pe oameni de sarcinile lor. Ba, el e aşa de isteț încît poate ajuta chiar acelora, cari din pricina poverii lor apăsătoare şi-au ieşit din minți. Deaceea, îți spun să mergi degrabă drept la el, şi să vezi că-ți va putea ajuta. Locuința lui nu e departe : de aici o jumătate de ceas. Dacă se va întîmpla să nu-l găseşti acasă, vei găsi pe băiatul lui, numit *Bună Creştere.* El este tot aşa de isteț. Şi acolo de bună seamă că ți se va lua sarcina din spate. Dacă ai de gînd să nu te întorci acasă [1], ceeace şi eu te sfătuiesc, atunci trimete [2] după nevastă şi copii, şi vei locui cu ei în locul acela. Acolo sînt *gospodării multe,* şi pentrucă's *nelocuite,* vei putea pune mîna pe una cu preț foarte mic [3]. Traiul este ieftin şi foarte bun. Vei fi mai fericit decît ori unde, şi vei fi primit cu cinste de bunii tăi vecini [4].

Creştinul stătu cîteva clipe pe gînduri ; apoi se hotărî, şi zise : Dacă-i aşa, cum îmi spune omul acesta, n'am decît să merg.—„Care drum duce la casa omului aceluia atît de bun?" — întrebă călătorul.

„Vezi muntele acela înalt? [5]" grăi Inţeleptul Lumii.

„Văd" — răspunse *Creştinul.*

„La muntele acela trebuie să mergi, şi cea dintîi casă pe care o vei întîlni, este casa omului nostru", — zise *Inţeleptul Lumii.*

Creştinul se abătu din drumul lui, şi o luă spre casa arătată, ca să i se dea mînă de ajutor. Dar, iată că, *ajuns*

---

1. La stricăciune şi păcat

2. Adică să începi nu o viață creştină ci să ai o purtare creştină în felul oamenilor.

3. Adică n'ai nevoie să te opinteşti prea mult ca să fii pus în rîndul oamenilor cinstiți după lume.

4 Oamenii din lume se măgulesc cu mărimea lor de suflet, cu bunătatea lor, cu însuşirile lor bune

5. Este muntele Sinai, care înfățişează legea dată poporului Israel, lege care, cum am arătat, nu poate face altceva prin sfințenia ei decît să facă pe oameni să-şi vadă păcatul şi osînda; căci ea spune ce trebuie să faci, dar nu-ți dă putere să faci. Povîrnişul muntelui şi muntele înfățişează groaza sufletească, groaza care vine din puterea unui Dumnezeu atot drept şi a tot sfînt. Asprimea acestei legi ar nimici pe toți oamenii dacă n'ar fi harul lui Dumnezeu, care ne mîntueşte prin faptul că însuş Fiul lui Dumnezeu a luat asupra lui pedeapsa cuvenită nouă.

aproape, muntele i se păru *înalt şi pripuriu,* iar o poală de munte atîrna peste drum. *Creştinul* se temu să meargă mai departe, de frică să nu i se *prăbuşească peste cap* [1]. Rămase deci locului, neştiind încotr'o s'o apuce. Povara îi părea acum mai apăsătoare (Rom. 7.13, 7,8 Gal. 3.10), decît atunci cînd era pe drumul lui. Din munte ieşeau fulgere şi văpaie de foc, cari umplură pe *Creştin* de frică; se temea să nu-l ardă flacările de viu. Incepu să asude şi să tremure. Acum îi părea rău că ascultase de sfatul *Inţeleptului Lumii.*

Pe cînd şedea aici dus pe gînduri, iată că văzu deodată pe Evanghelist venind spre el. Se făcu roş ca focul de ruşine, cînd văzu pe *Evanghelist* apropiindu-se de el cu o privire aspră şi ameninţătoare[2], şi întrebîndu-l *„Ce faci aici, Creştine?"*

Intrebarea aceasta amuţi pe călător, căci nu ştia ce să răspundă.

Evanghelistul: Nu eşti tu omul, pe care l-am văzut odinioară plîngînd amar, dincolo de zidurile Oraşului *Pierzării?*

Creştinul: Da. Eu sînt, Doamne!

Evanghelistul: Nu ţi-am spus să mergi la poarta cea strîmtă?

Creştinul: Da, Doamne!

Evanghelistul: Cum se face că te-ai abătut aşa de repede din calea ta? Căci aici nu eşti pe calea adevărată.

Creştinul: După ce am ieşit din *Mlaştina Desnădejdii* [3], m'am întîlnit cu un om, care m'a înduplecat să iau drumul încoace. Mi-a spus că aici voi da de un alt om, care-mi va lua sarcina din spate.

Evanghelistul: Ce fel de om era acela?

---

1. Cînd cercetezi legea mai de aproape, îi vezi asprimea şi străşnicia.

2 Evanghelia este aspră în această privinţă. Vezi Gal. 2.21; 3.10; 5. 4, unde ni se spune că oricine crede că îşi poate făuri mîntuirea prin faptele lui, păzind legea, a căzut din har. Pricina e că neprimirea harului şi încercarea de a te mîntui prin fapte vin din mîndrie.

3. Cum am văzut, creştinul fusese apucat de groază la început la vederea păcatelor lui, ceeace-l făcuse să creadă că poate că nu mai e cu putinţă să se mîntuiască. Apoi, în loc să primească prin credinţă, în dar, iertarea adusă prin moartea lui Isus pe cruce pentru păcatele lui, i-a venit gîndul să caute mîntuirea printr'o purtare mai bună. Dar vede îndată că hotărîrea aceasta, oricît de bună ar fi fost ea, nu putea să-l mîntuiască.

Creştinul: Părea un om ales şi cinstit. Mi-a vorbit atîta pînă m'a înduplecat să-l ascult. Aşa am ajuns aici.

Cînd am văzut însă muntele acesta cum spînzură peste drum, am rămas locului, de frică să nu se răstoarne peste capul meu.

Evanghelistul: Ce ţi-a spus el?

Creştinul: M'a întrebat încotro am de gînd să merg, şi eu i-am spus.

Evanghelistul: Şi ce ţi-a răspuns?

Creştinul: M'a întrebat de am nevastă şi copii.—„Da",— i-am răspuns, — „însă mă simt aşa de apăsat de povara mea că nu-mi mai face bucurie să mă gîndesc la nevastă şi la copii ca înainte".

Evanghelistul: Şi ce ţi-a mai spus?

Creştinul: M'a sfătuit să caut să scap cît de repede de sarcină. I-am răspuns că tocmai asta vreau şi eu, şi că de aceea mă grăbesc spre poarta cea strîmtă, unde să mi se dea desluşiri pentru mîntuirea mea. El mi-a zis să merg pe o cale mai uşoară, mai scurtă şi mai puţin primejdioasă decît aceea pe care mi-ai arătat-o tu. Mai departe, mi-a spus că pe drumul acesta voi ajunge la casa unui om, care mi-ar putea lua sarcina de pe umeri. L-am crezut şi am părăsit calea cealaltă, socotind că voi scăpa mai de grabă de sarcină. Ajuns însă la locul acesta, am rămas înlemnit de frica primejdiei care mă ameninţă. Şi acuma stau aici şi nu ştiu ce să fac.

Evanghelistul: Aşteaptă cîteva clipe pînă-ţi voi spune ce zice Cuvîntul lui Dumnezeu.

Creştinul rămase locului şi începu să tremure.

Evanghelistul începu: „Luaţi seama ca nu cumva să nu voiţi să ascultaţi de Cel ce vă vorbeşte! Căci dacă n'au scăpat cei ce n'au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pămînt, cu atît mai puţin vom scăpa noi, dacă întoarcem spatele Celui ce vorbeşte din înălţimea cerurilor" (Evr. 12.25). Şi: „Cel după voia Mea va trăi prin credinţă; dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găseşte plăcere în el" (Evr. 10.38). *Evanghelistul* îi arătă pentru cine s'au spus cuvintele acelea, şi zise: „Tu eşti omul, care aleargă spre nenorocirea aceasta. Tu ai început acum să te întorci dela sfatul Celui Prea Inalt, şi în loc să mergi pe calea păcii, ai apucat pe căi rătăcite, cu primejdia pierderii vieţii tale vecinice.

Creştinul căzu ca mort în genunchi înaintea *Evanghelistului*, şi strigă: „Vai de mine, *sînt pierdut!*"

Evanghelistul îl apucă de mîna dreaptă, şi-i zise : „*Orice păcat şi orice hulă se va ierta oamenilor*“ (Mat. 12. 31), nu fi necredincios, ci credincios (Ioan 20. 27). Cuvintele acestea îl mai răcoriră puţin pe Creştin, care se ridică tremurînd, şi rămase înaintea *Evanghelistului*. Acesta îi vorbi mai departe : „Ia bine sama la ce-ţi voi spune. Iţi voi arăta cine este acela, care te-a trimis. Omul, care te-a întîlnit, se cheamă *Inţeleptul Lumii*; şi cu drept cuvînt, căci el pe deoparte îşi află mîntuirea numai în învăţătura acestei lumi (1 Ioan 4.5), şi de aceea umblă la biserica din oraşul *Bunelor Deprinderi*, iar pe de alta îi e dragă învăţătura aceea, pentrucă ea îl scuteşte de Cruce; şi pentrucă-i aşa de supus pornirilor firii pămînteşti, de aceea caută să întunece căile mele drepte.

Cît despre sfatul lui, sînt trei lucruri pe cari trebuie să le urăşti cu trup şi suflet :

1. Intîi urăşte sfatul pe care ţi-l dă ca să te abaţi din drumul tău, şi apoi urăşte şi graba ta de a-l asculta. Altfel, dacă-l asculţi, te lepezi de Cuvîntul lui Dumnezeu, de dragul sfatului *Inţeleptului Lumii*. Domnul zice : *Intraţi pe poarta cea strîmtă*“ (Luca 13. 24), poarta la care te-am trimes eu ; „*căci strîmtă este poarta, îngustă este calea, care duce la viaţă, şi puţini sînt cei ce o află*“ (Mat. 7. 13, 14). Din calea spre poarta aceasta te-a întors păgînul acela şi te-a adus aproape de peire. Urăşte-i sfatul şi ruşinează-te de tine singur că ai ascultat de învăţătura lui.

2. Trebue apoi să urăşti sfatul lui, pentrucă a voit să fugi de Cruce, pe care eşti dator s'o cinsteşti mai pe sus de toate vistieriile Egiptului (Evrei 11. 25, 26) ; căci iată ce-a zis în privinţa aceasta Impăratul măririlor : *Oricine va vrea să-şi scape viaţa o va pierde* (Marcu 8.34, 35) şi : *Dacă vine cineva la Mine, şi nu urăşte pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe fraţii săi, pe surorile sale, ba chiar însăş viaţa sa, nu poate fi ucenicul Meu*[1]“. (Luca 14.26 ; Ioan 12. 25 ; Mat. 10. 37—39). Deaceea îţi spun să-i urăşti sfatul, căci te amăgeşte şi te face să mergi la moarte, adică acolo, unde, după Cuvintele Domnului, nu este viaţă vecinică.

3. Însfîrşit, trebuie să urăşti drumul, pe care ai pus piciorul

1. Nu-i vorba să-i urăşti pe ei, ci păcatul din ei. Şi cînd ei sînt pentru tine o pricină şi un îndemn ca să nu te mîntuieşti, trebuie să-i părăseşti şi să urmezi pe Domnul.

acum. Drumul acesta duce la robia morții. Omul, la care te-a trimis, este prea neputincios, ca să-ți poată lua sarcina de pe umeri. El se cheamă *Legea,* și-i născut din roabă sau slujnică ; și acuma ea este în robie împreună cu fiii ei[1] (Gal. 4.21, 27) ; ea închipuiește într'un fel tainic muntele Sinai, de care te temuseși să nu-ți cadă în cap. Și dacă aceasta este în robie împreună cu fiii ei, atunci cum te poți aștepta să-ți poată ușura povara? *Legea* nu te poate mîntui ! Asta nu s'a întîmplat și nici nu se va întîmpla vreodată. „Căci nimeni nu va fi pus înaintea lui Dumnezeu într'o stare după voia Lui prin faptele Legii" (Rom. 3.20). Căci prin Lege nici un muritor nu poate scăpa de păcate, și deaceea *Înțeleptul Lumii* nu cunoaște adevărul, iar *Legea* cu băiatul ei *Bună creștere*[2] sînt niște înșelători și *fățarnici,* așa cum îi vezi, și nu-ți pot ajuta nimic. Crede-mă că voia nebunilor acelora nu-i alta decît să te smomească de pe calea adevărului și, prin urmare, și dela fericirea de veci, spre care îți ajutasem eu să mergi.

După ce zise cuvintele acestea, *Evanghelistul* își ridică glasul la cer și-l luă martor, ca să adeverească și să întărească spusa lui. Indată se iviră flăcări de foc din muntele Sinai, și se auzi un glas zicînd : „Toți cei ce se bizuiesc pe faptele cerute de Lege sînt supt blestem ; pentrucă este scris : „Blestemat este oricine nu ține toate lucrurile scrise în cartea Legii și nu le face" (Gal. 3. 10).

Creștinul nu aștepta acuma decît moartea. Incepu deci să plîngă cu amar, și să blesteme vremea, cînd a intrat în vorbă cu *Înțeleptul Lumii.* Se numea singur nebun și prost pentrucă a ascultat de sfatul lui. Cînd se gîndea că sfatul *Înțeleptului Lumii* stă în legătură cu pofta firii pămîntești și că din pricina asta a putut părăsi calea adevărului, nu știa ce să facă de rușine. In urmă se îndreptă spre Evanghelist și-i zise : „Doamne, să mai am nădejde de mîntuire ? Mi-i îngăduit să mă întorc acuma spre poarta strîmtă ? Oare nu voi fi alungat cu rușine din pricina acestui păcat ? Da, am ascultat de sfatul omului aceluia și su-

---

1. Pavel spune că Avraam a avut doi fii : *Isaac,* care s'a născut din *Sara,* nevasta slobodă și adevărată și din care se trag Iudeii, apoi creștinii, cari sînt izbăviți de blestemul și ascultarea legii prin harul care e în Hristos ; celalt, Ismael, care s'a născut din roaba *Agar,* și care înfățișează pe cei ce rămân sub lege.

2. Buna creștere, după oameni, n'are decît o cinste părută.



Creştinul cu sarcina sa.

Am văzut undeva un om *îmbrăcat în haine sdrenţuroase şi murdare, care îşi părăsise casa şi stătea în picioare cu o carte în mînă şi cu o sarcină grea în spate.*

(Pag. 1).

fletul meu este peste măsură de mîhnit. Mi se poate ierta păcatul acesta?

„Da, păcatul tău este foarte mare“ — zise *Evanghelistul*, —„căci ai făcut două lucruri rele: ai părăsit calea cea dreaptă, şi părăsind-o, ai mers pe căi neîngăduite. Omul dela poarta strîmtă te va primi, căci el este foarte bun cu oamenii. Dar de aici înainte, păzeşte-te să nu te mai abaţi *ca să nu pieri pe cale, cînd se va aprinde mînia Lui“*. (Ps. 2. 12).

După aceea, *Evanghelistul* l-a sărutat, i-a zîmbit binevoitor, şi i-a urat drum bun, iar *Creştinul* a plecat cu pas repede, şi nu mai vorbea cu nimeni care-l întîlnea sau îl întreba ceva. Mergea ca şi cînd ar fi călcat pe pămînt străin şi neîngăduit. Şi nu se simţi bine, pînă nu ajunse la drumul cel adevărat, pe care-l părăsise, ca să apuce pe celalt drum, după sfatul *Inţeleptului Lumii.*

CAPITOLUL 3.

CREŞTINUL trece pe Poarta strîmtă. [1]

După un răstimp, *Creştinul* ajunse la poartă ; deasupra ei sta scris : *„Bateţi şi vi se va deschide“* (Mat. 7. 7, 8). Bătu de vreo două, trei ori, zicîndu-şi : Of, de-aş putea intra înlăuntru şi eu, blăstămatul, răul şi nebunul, căruia nu mi se cuvine deît iadul.

De se va deschide poarta şi pentru mine, atunci nu voi înceta să dau vecinic Domnului din Sion mărire şi laudă.

Insfîrşit, veni la poartă un om cu înfăţişare măreaţă, numit *Voie Bună,* care întrebă cine-i acolo, de unde vine şi ce doreşte.

Creştinul răspunse : „Aici este un biet păcătos, care vine din Oraşul Pierzării şi călătoreşte spre muntele Sionului, ca să fugă de mînia viitoare. Mi s'a spus că drumul acela duce prin poarta aceasta, şi aş vrea să ştiu dacămi dai voie să intru“.

„De ce nu ? Cu mare plăcere“, — zise *Voie Bună,* şi deschise poarta. Cînd dete să intre *Creştinul,* îl apucă celalt de mână şi-l trase repede înlăuntru.

Creştinul îl întrebă ce va să zică asta.

„Acolo“, — răspunse *Voie Bună* —, „este o cetate puternică, pe care o stăpîneşte *Beelzebub.* De acolo el şi cei ce ţin cu el, slobod săgeţi spre cei ce vin la poartă, ca să-i omoare chiar înainte de a intra înlăuntru.

„Mă bucur“ — zise *Creştinul“,* — „şi mă cutremur“.

După ce trecu călătorul de poartă, *Voie Bună* îl întrebă cine l-a trimis acolo.

Creştinul : *Evanghelistul* a poruncit să bat aici la poartă şi aşa am şi făcut. Şi apoi mi-a spus că tu ai să mă înveţi ce am să fac.

Voie Bună : Uite colo înainte o uşă deschisă, pe care nimeni n'o poate închide. (Apoc. 1. 3, 7)

Creştinul : Abia acuma încep să cunosc folosul hotărîrii mele îndrăzneţe.

---

1. Sufletul primeşte în totul Evanghelia şi apucă acum pe calea cea îngustă.

Voie Bună : Dar cum se face că vii singur?
Creştinul : Pentru că nici unul din vecinii mei n'a înţeles aşa de bine ca mine primejdia care-i ameninţă.
Voie Bună : A fost între ei cineva care să fi ştiut că vrei să pleci încoace?
Creştinul : Da. Nevasta şi copiii mei au băgat de samă cei dintîi [1] că plec, şi m'au strigat îndărăt; apoi cîţiva dintre vecinii mei m'au chemat înapoi, când m'au văzut fugind. Dar eu mi-am astupat urechile şi mi-am căutat de drum.
Voie Bună : Cine au fost aceia, cari au fugit după tine şi au voit să te întoarcă înapoi?
Creştinul : Doi au fost: *Indărătnicul* şi *Slab de înger*. Dar, cînd au văzut că nu mă las, Indărătnicul s'a întors acasă bătîndu-şi joc de mine, iar *Slab de înger* m'a însoţit numai cîţiva paşi.
Voie Bună : De ce nu te-a întovărăşit pînă aici?
Creştinul : Ne-am dus împreună pînă la mlaştina *Desnădejdii* şi am căzut deodată în ea. Aici vecinul *Slab de înger* şi-a pierdut răbdarea şi n'a mai cutezat să mă întovărăşească. Deaceea a căutat să iasă din mocirlă înspre casa lui şi a zis că mă lasă singur pe acele locuri frumoase, — şi s'a dus acasă pe urma *Indărătnicului*, iar eu mi-am văzut de drum spre poarta aceasta.
Voie Bună : Bietul om, pentru el slava cerească nu este vrednică să înfrunte nişte greutăţi atît de mici!
Creştinul : Da, despre *Slab de înger* am spus cum a fost, dar trebuie să spun adevărul şi despre mine: nici eu n'am fost mai bun ca el. El, ce-i drept, s'a întors acasă, dar eu m'am abătut depe calea cea dreaptă, pe cărarea *Morţii*, înduplecat de vorbele straşnice ale *Inţeleptului Lumii*.
Voie Bună : L-ai întîlnit şi tu? Ce zici de el? Ştiu că te-a sfătuit să cauţi mîntuirea la *Lege*. Ai dat ascultare sfaturilor lui? Pusese la cale să te înşele numai decît.
Creştinul : Da, m'am şi grăbit să caut pe omul acela numit *Legea*. Ajuns lîngă munte, mă apucase o frică ne mai pomenită: mi-era teamă ca nu cumva muntele să se răstoarne peste capul meu, şi de aceea am rămas acolo.
Voie Bună : Lîngă muntele acela nu unul şi-a dat su-

---

[1] Au văzut întoarcerea mea la Domnul.

fletul ; mulţi au perit. Bine că ai scăpat şi nu ţi-au rămas oasele pe acolo.

Creştinul : Că nu ştiu ce s'ar fi întîmplat şi cu mine, de n'ar fi venit la vreme *Evanghelistul.* Stăteam acolo, mai mult mort de groază, şi nu ştiam ce să fac. Se vede că aşa a fost voia Celui de sus, ca Evanghelistul să vină la mine tocmai atunci.

Acum am ajuns aici, simţindu-mă mai vrednic să fiu înghiţit de muntele acela decît să vorbesc cu tine, Doamne! Dar, o, cît de mare e mila cerească, pentru că mi-a îngăduit să intru aici !

Voie Bună: Noi nu facem nici o deosebire între oameni, ori cît de mari păcate ar fi făcut cineva înainte de a veni aici, şi nici nu scoatem pe nimeni afară din toţi cîţi vin la noi [1]. (Ioan 6.37) De aceea, iubite *Creştine,* haide acuma cu mine mai departe, şi îţi voi arăta calea, pe care trebue să mergi. Uite, colo înaintea ta, vezi tu cărarea aceea îngustă ? Acesta-i drumul, pe care trebue să mergi ; e un drum, care a fost deschis de Patriarhi, Prooroci, de Hristos şi Apostolii Săi, şi-i aşa de drept, de parcă-i făcut la sfoară.

Iată drumul, apucă pe el.

Creştinul: Dar nu-i nici o răspîntie încurcată pe el, şi nu te poţi rătăci ?

Voie Bună: Ba da, sunt multe drumuri şi cărări lăturalnice, dar acestea-s *mai late* şi mai strîmbe. Trebue să deosebeşti bine calea adevărată de cea greşită : numai cea adevărată este dreaptă şi îngustă.

In urmă am mai văzut prin vis că *Creştinul* a întrebat pe *Voie Bună* de nu l-ar putea uşura de sarcina lui, căci pînă atunci nu putuse în ruptul capului să scape de ea, cu toate opintirile lui.

„Cît despre sarcina ta“, — răspunse *Voie Bună,* — „să ştii că trebue s'o duci pînă vei ajunge la locul, care se numeşte *Mîntuirea.* Acolo ea îţi va cădea singură de pe spate“.

Creştinul se încinse pe la şale şi pornì. *Voie Bună* îi mai spuse că nu va merge mult dela poarta strîmtă şi va ajunge la casa *Tîlcuitorului.* Acolo să bată la uşă şi Tîlcuitorul îi va arăta lucruri minunate. *Creştinul* îşi luă rămas bun dela prietenul său, care, deasemenea, îi dorì călătorie bună, cu ajutorul lui Dumnezeu.

---

1. Vezi istoria tîlharului de pe cruce mîntuit, a păcătoasei, a femeii prinse în preacurvie, şi a vameşului care s'a întors acasă iertat.

CAPITOLUL 4.

IN casa Tîlcuitorului călătorul învaţă multe lucruri pentru drumul său. [1]

Creştinul merse o bună bucată de vreme şi ajunse la casa *Tîlcuitorului,* [2] unde bătu de vreo cîteva ori în uşă. Cineva îi deschise uşa şi întrebă cine-i.

„Omule“, răspunse *Creştinul,* „este un drumeţ pe care un prieten bun al stăpînului acestei case l-a sfătuit să vină încoace şi să ia de aici învăţături folositoare pentru drumul lui. De aceea, tare aş fi bucuros să pot vorbi cu stăpînul casei“.

Omul acela strigă îndată pe stăpîn, care după cîteva clipe veni afară şi întrebă pe *Creştin* ce-i doreşte sufletul.

„Doamne“, zise *Creştinul,* „sînt un om, care vin din oraşul Pierzării şi merg spre muntele Sionului. Mi-a spus cineva care sta lîngă poartă la intrarea acestui drum că, dacă oi veni încoace, şi-oi întreba, tu îmi vei arăta lucruri minunate, cari mi-ar prinde tare bine pentru drumul meu.

Tîlcuitorul zise atunci : „Vino înlăuntru, şi-ţi voi arăta ce-ţi va fi de folos“. Apoi a poruncit slugii să aprindă lumina, a spus *Creştinului* să-l urmeze, şi l-a dus într'o odaie deosebită, pe care o deschise sluga. Cînd se deschise uşa, *Creştinul* văzu atîrnînd pe părete icoana unui bărbat ales, cu faţa plină de evlavie. Chipul lui era aşa : ochii ridicaţi spre cer, în mînă ţinea cartea cea mai bună

---

1. Sufletul mîntuit află o mulţime de lucruri noi şi mîntuitoare.
2. E numit aşa pentrucă lămurea felurite icoane şi asemănări pe cari le întîlnea Creştinul. Şi nouă ne trebue darul acesta ca să înţelegem pe deplin Sf. Scriptură.

dintre toate, şi pe buze avea legea adevărului. Lumea era înapoia lui [1] Stătea ca unul, care roagă cu rîvnă pe ceilalţi oameni, şi deasupra capului avea o cunună de aur. *Creşt nul* întrebă : „Al cui e chipul acesta“ ?

„Bărbatul acesta, răspunse Tîlcuitorul, e unul dintr'o mie. El poate zămisli copii (1 Cor. 4.15), poate singur lucra să-i nască şi-i creşte singur (Gal. 4.19) după ce-i naşte (1 Tes. 2.7). Că-l vezi cu ochii ridicaţi spre cer, cu cartea cea mai bună în mînă, şi cu legea adevărului pe buze, înseamnă că puterea lui e nu numai să cunoască cele mai întunecoase căi, ci să le şi lumineze înaintea păcătoşilor. Deaceea îl vezi stînd par'că ar fi unul care roagă cu rîvnă pe ceilalţi ; că lumea este înapoia lui şi că deasupra capului are o cunună, însemnează că el dispreţuieşte şi urăşte lucrurile din lumea aceasta, şi că s'a făcut robul Domnului său, numai din dragoste, cu nădejdea hotărîtă că în lumea de apoi va fi răsplătit cu mărire. Icoana aceasta te-am lăsat s'o vezi întîi, din pricină că numai bărbatul de pe icoana asta are dela stăpînul locului unde te duci, împuternicirea să te călăuzească prin locurile cele mai grele, prin care s'ar putea să te nenoroceşti. De aceea, ia bine seama la cele ce-ţi arăt, şi ţine totdeauna minte ce-ai văzut, ca să nu întîlneşti în cale oameni de aceia cari făgăduesc să te ducă pe calea cea bună [2] şi cînd colo, la dreptul vorbind, drumul lor duce la moarte“.

După aceea l-a luat de mînă şi l-a dus într'o sală largă dinlăuntrul casei, care era foarte plină de praf, pentrucă nu fusese măturată niciodată.

După ce *Creştinul* privi toate lucrurile, *Tîlcuitorul* chemă pe un om să măture sala. Cînd începu acesta să măture, se ridicase un praf aşa de mare încît *Creştinul* mai că se înăbuşea. Văzînd asta *Tîlcuitorul,* porunci unei slujnice din apropiere să aducă apă şi să stropească întîi. După ce stropi, sala fu măturată şi curăţită încet şi aşa de bine că era o plăcere să te uiţi la ea. *Creştinul* întrebă ce va să zică asta.

Tîlcuitorul răspunse : „Sala aceasta este inima omului, care încă nu s'a sfinţit prin harul dulce al Evangheliei.

1 Se lepădase de tot de lume.
2. Invăţători mincinoşi, lumeşti, creştini numai cu numele.

Praful este păcatul strămoşesc şi stricăciunea dinlăuntru, care îl face pe om întreg necurat. Cel care a început să mături întîi este *Legea*, iar cea care a adus apă de-a stropit pămîntul este *Evanghelia*. Ai văzut că, atunci cînd a început să mături omul acela, s'a ridicat praful din toate părţile, şi locul acesta tot n'a putut fi curăţit, ci mai că te înăduşea praful : asta să-ţi fie de învăţătură că *Legea*, prin felul ei de a lucra, în loc să-ţi curăţe inima de păcate, te aţîţă mai tare, le face mai puternice şi le înmulţeşte tocmai prin faptul că le descopere şi le opreşte. Căci nu-ţi dă putere să biruești păcatul (Rom. 7.9) (1 Cor. 15.56), (Rom. 5.20).

Şi faptul că ai văzut pe fata aceea stropind cu apă locul acesta care s'a curăţit apoi de tot, s'a întîmplat ca să ştii că odată ce se aşează în inimă *Evanghelia* cu puterea ei binefăcătoare şi dulce, păcatul e prins şi biruit. Ai văzut că fata a putut aşeza praful la pămînt, stropind cu apă ; ei bine, tot aşa se curăţeşte inima prin credinţa în *Evanghelie* şi apoi se face vrednică să moştenească împărăţia cerului" (Ioan 15.3. Efes. 5.26. Fapt. Ap. 15.9. Rom. 16.25.26. Ioan 14.23).

Mai departe am văzut prin vis că *Tîlcuitorul* apucă pe *Creştin* de mînă şi-l duse într'o odăiţă mică, unde se aflau doi copii mici. Cel mai bătrîn se chema *Patimă*, iar celălalt *Răbdare*. *Patimă* părea nemulţămit, pe cînd *Răbdare* şedea foarte liniştit. *Creştinul* întrebă care să fie pricina că *Patimă* e aşa de nemulţămit. *Tîlcuitorul* răspunse : „Dascălul *Patimei* doreşte ca *Patimă* să aştepte pînă la anul ca să-şi aibă lucrurile cele mai bune, pe cînd Patimă voeşte să aibă toate acum numai de cît. *Răbdare* însă vrea să aştepte.

Am văzut apoi pe cineva venind la *Patimă* cu un sac plin de comori de tot felul, pe cari le-a golit la picioarele lui. *Patimă* le luă şi se bucură de ele, bătîndu-şi joc de *Răbdare*.

Eu m'am uitat însă, şi n'a trecut mult şi *Patimă* le-a mătrăşit şi le-a isprăvit pe toate : n'a mai rămas decât vreo cîteva zdrenţe şi cotrenţe.

Creştinul zise *Tîlcuitorului* : „Desluşeşte-mi mai amănunţit lucrurile acestea".

„Aceşti doi copii", zise *Tîlcuitorul*, „sunt două pilde. *Patimă* este icoana copiilor din lumea aceasta, iar *Răbdare* este icoana copiilor din lumea cealaltă. Căci, după cum ai văzut, *Patimă* doreşte să aibă toate chiar anul acesta, adică

în lumea aceasta; aşa-i şi cu copiii acestei lumi. Ei vreau să aibă toate cele bune în vremea aceasta, şi nu pot aştepta pînă la anul viitor, adică pînă în lumea de apoi, unde este măsurată de Dumnezeu partea lor. Zicala: „Mai bună vrabia din mînă decît cioara din par“ face mai mult la ei decît toate mărturiile dumnezeeşti despre bunurile lumii viitoare. Şi după cum îl vezi că în scurtă vreme le isprăveşte pe toate şi nu mai rămîn decît nişte sdrenţe şi cotrenţe, tot aşa le va merge tuturor oamenilor la sfîrşitul lumii“.

„Acuma văd“, zise *Creştinul*, „că *Răbdare* are înţelepciunea cea mai bună, şi anume din mai multe pricini; întîi pentrucă el şi-a îndreptat privirea asupra lucrurilor celor mai bune, şi apoi pentrucă va avea parte de mărire atunci cînd celălalt nu va secera decît dispreţ“.

Tîlcuitorul: Da, aşa e, şi la acestea mai poţi adăuga o a treia pricină, că mărirea lumii de apoi nu are nici un sfîrşit, pe cînd cele de aici sunt trecătoare şi scurte.

Deaceea *Patimă* n'are de ce să rîdă de *Răbdare*, ci dimpotrivă *Răbdare* ar putea să rîdă de *Patimă*. Căci acesta a gustat binele întîi pe cînd *Răbdare* la urmă. Ceea ce vine întîi trebue să facă loc totdeauna la ceea ce vine la urmă. Dar ceea ce-i la urmă nu lasă loc la alt ceva, căci nu-i nimic care i-ar putea urma. Deaceea cine îşi ia partea întîi, are nevoe de-o vreme ca s'o petreacă. Cine însă îşi ia partea la urmă, trebue s'o şi păstreze pînă la urmă. Deaceea i se spune celui bogat: *„Tu ţi-ai luat lucrurile bune în viaţă, iar Lazăr pe cele re'e; iar acum el este mîngîiat iar tu eşti chinuit“* (Luca 16,25).

Creştinul strigă atunci: „Acuma înţeleg eu că nu-i cel mai mare bine să ai parte de lucrurile din lumea aceasta, ci să aştepţi şi să stăruieşti pentru cele din lumea de apoi“.

După aceasta *Tîlcuitorul* îi zise: „Ai vorbit adevărul, *căci lucrurile cari se văd sunt trecătoare iar cele ce nu se văd sunt vecinice* (2 Cor. 4. 18).

Dar măcar că e aşa, totuş cele lumeşti sunt foarte înrudite cu pornirile noastre trupeşti, pe cînd cele din lumea de apoi sunt străine de cugetul şi trupul nostru. Aşa se face că de cele dintîi ne îndrăgim foarte lesne, pe cînd cele de apoi ne sunt totdeauna străine.

După aceea am văzut în vis că *Tîlcuitorul* a luat pe *Creştin* de mînă, şi l-a dus într'un loc unde erà un foc aprins lîngă un zid. Acolo, era cineva care turna apă neîncetat ca

să-l stingă ; cu toate acestea focul se aprindea tot mai mult cu flacări şi mai mari şi mai fierbinţi.

„Ce înseamnă asta?“ — întrebă *Creştinul.*

Tîlcuitorul răspunse : „Focul acesta este lucrarea harului în inima omului. Cel ce toarnă apă în el ca să-l stingă, este diavolul. Totuş, cum vezi, focul arde cu atît mai tare şi cu flacări cu atît mai fierbinţi ; pricina ţi-oi spune-o îndată“.

Apoi s'a întors cu el şi s'a dus în cealaltă parte a zidului. Acolo a văzut pe cineva ţinînd în mînă un vas plin cu untdelemn, din care turna în foc neîncetat, dar pe furiş.

Creştinul întrebă : „Ce va să zică asta ?“

Tîlcuitorul răspunse : „Acesta este *Hristos,* care varsă fără încetare untdelemnul harului Său în inimă, ca să întreţină lucrarea începută acum. Prin aceasta se arată că în sufletul poporului Său lucrează harul Său, cu toată stăruinţa diavolului de a zădărnici lucrarea Lui. După cum ai văzut, El stătea după zid ca să întreţină focul, ceeace înseamnă că, pentru un om încercat, e foarte greu să înţeleagă cum se întreţine lucrarea harului într'un suflet“.

Am văzut apoi că *Tîlcuitorul* a luat iar pe *Creştin* de mînă, şi l-a dus într'un loc de petrecere, unde se afla un palat măreţ şi foarte plăcut la vedere. *Creştinul* s'a bucurat foarte mult. Pe acoperişul palatului umblau oameni îmbrăcaţi cu haine de aur. *Creştinul* întrebă pe *Tîlcuitor* dacă i se va îngădui şi lui să intre înlăuntru. Acesta îl apucă de mînă şi-l aduse pînă înaintea porţii palatului ; la poartă stătea o mulţime mare de oameni, par'că toţi ar fi voit să meargă înlăuntru, însă nu li se îngăduia. Puţin la o parte sta deasemenea un om la o masă. El avea înaintea lui o carte şi cele trebuitoare pentru scris, ca să însemne numele celor ce doreau să intre înlăuntru. Văzu apoi că în poartă erau mai mulţi bărbaţi înarmaţi [1] cari închideau calea, hotărîţi să facă pagube şi dureri tuturor celor ce'ncercau să treacă şi să intre înlăuntru. Lucrul acesta puse pe *Creştin* în mirare. La urmă, după ce mai toţi fugiseră de frica celor înarmaţi, văzu un om, foarte bărbătos la fire, care se duse la masa celui ce scria şi zise : „Scrie numele meu“. Apoi *Creştinul* văzu că acela scoase sabia din teacă, îşi puse un coif în cap, şi se întoarse spre poartă, aruncîndu-se asupra oamenilor înarmaţi, cari îl întîmpinară cu o săl-

1. Vrăjmaşii sufletului nostru.

bălicie fără margini. Omul acela însă nu-şi pierdu cîtuşi de puţin cumpătul, ci pătrunse printre ei, lovind ca turbat în dreapta şi în stînga. După ce primi cîteva răni, şi răni şi el la rîndul lui pe cei ce-i închideau intrarea, trecu biruitor prin mijlocul lor şi pătrunse în palat, de unde răsuna glasul unuia din cei ce petreceau pe acoperişul palatului:

„Veniţi, veniţi dar şi intraţi
„Aici în slava cea din cer,
„Ce pînă'n vecii vecilor
„Va fi răsplata voastră dreaptă!

Cum intră omul acesta înlăuntru, fu îmbrăcat în haine strălucitoare ca şi ceilalţi. *Creştinul* începu să zîmbească puţin, zicînd: „Cred că aş putea spune ce va să zică aceasta. Dă-mi voie dar să intru şi eu!"

„Mai îngădue puţin", zise *Tîlcuitorul*, „pînă ce-ţi voi arăta şi alte lucruri. Apoi te vei putea grăbi în cale". După aceea îl duse de mînă într'o peşteră foarte întunecoasă. Acolo, într'o cuşcă de fier, şedea un om, care părea foarte trist. Stătea cu ochii plecaţi în jos şi cu mînile încrucişate, oftînd aşa de amar de părea că i se rupe inima.

Creştinul întrebă: „Ce înseamnă asta?"

Tîlcuitorul îi spuse să vorbească singur cu omul acela.

Creştinul îl întrebă aşa dar cine este?

„Eu sunt", răspunse omul, „ce n'am fost altădată".

„Şi ce ai fost tu altădată?" întrebă *Creştinul*.

Omul răspunse: „Am fost odinioară un adevărat credincios, vestit în ochii mei precum şi în ochii altor oameni. Credeam că sînt vrednic de locuinţa cerească şi aveam mare bucurie cînd mă gîndeam că voi intra înlăuntru".

„Dar acuma? — întrebă Creştinul — „Ce eşti acuma"?

„Sînt", răspunse el, „un om desnădăjduit, prins de desnădejde ca în cuşca asta de fier. Ah, nu mai pot ieşi din ea, nu mai pot!"

Creştinul zise: „Cum ai căzut în starea aceasta?"

„Am încetat", răspunse el, „să veghez şi să fiu cumpătat. Am lăsat să mă îngenuncheze poftele: am păcătuit împotriva luminii Cuvîntului lui Dumnezeu şi împotriva bunătăţii lui Dumnezeu. Am întristat pe Duhul Sfînt, şi El s'a îndepărtat de mine. Am ispitit pe diavolul, şi el a venit la

mine. Am întărîtat mînia lui Dumnezeu, şi El m'a părăsit. Inima mi s'a împietrit pînă într'atîta că nu mă mai pot pocăi".

Creştinul se îndreptă spre *Tîlcuitor*, şi zise: „Cum? Nu mai e nici o nădejde pentru omul acesta? Despre asta întreabă-l pe el, răspunse *Tîlcuitorul*. Creştinul zise omului: „Nu mai e nicio nădejde pentru tine? Trebue să stai vecinic în închisoarea asta de fier a desnădejdii?"

„Da, vecinic", răspunse omul „ căci nu mai e nici o nădejde!"

„De ce?" întrebă mai departe *Creştinul*, „doar Fiul Celui Prea Inalt e atotîndurător!"

„Da" răspunse el, „dar *eu L-am răstignit a doua oară* (Evrei 6.14); am batjocorit Fiinţa Lui, I-am dispreţuit dreptatea, am călcat sîngele Lui în picioare, socotindu-l ca spurcat (Evrei 10.29) şi am batjocorit pe Duhul harului. Prin aceasta m'am lipsit de toate făgăduinţele. Astfel pentru mine n'au rămas decît cumplitele ameninţări ale unei judecăţi ca şi hotărîte, şi ale iuţimii focului, care va mistui pe cei protivnici, deci şi pe mine".

Creştinul întrebă mai departe, şi zise: „De ce te-ai aruncat singur în starea aceasta de desnădejde?"

„De dragul poftelor, plăcerilor şi foloaselor lumeşti. Şi pe cînd le gustam, îmi făgăduiam singur foarte multă desfătare şi bucurie. Dar acum fiecare din acele lucruri mă roade ca un vierme de foc."

Creştinul zise: „Nu poţi să te pocăeşti acum şi să te întorci iarăş la Dumnezeu?

„Dumnezeu", răspunse el, „nu-mi mai vrea pocăinţa. Cuvîntul Lui nu mă îndeumnă să cred, ba încă El însuş m'a închis în cuşca aceasta de fier, şi nici nn om de pe lume nu-mi poate ajuta să mă scoată de aici. O, vecinicie, vecinicie! Cum voi lupta eu cu chinurile şi cu muncile pe cari va trebui să le îndur în veci!".

idee greşită şi nescripturistică preluată de la catolicism

Tîlcuitorul zise *Creştinului*: Să ţii minte totdeauna ticăloşia acestui om, şi să-ţi fie ca o pildă vecinică şi înfricoşată."

„Ah!" oftă *Creştinul*, „e cumplit! Dumnezeu să-mi ajute să pot veghea, să pot să fiu treaz şi să mă rog, ca să pot înlătura pricina nenorocirii acestui om. Dar, omule, încă nu-i vremea să-mi văd de drum?"

„Mai aşteaptă puţin", zise *Tîlcuitorul*, „vreau să-ţi mai arăt ceva, şi apoi poţi să mergi în bună voie".

După aceasta a luat iar pe *Creştin* de mînă şi l-a dus

într'o odaie, unde se afla un om, care se scula din pat și se îmbrăca foarte speriat.

„Dece tremură omul acesta așa de speriat?" întrebă *Creștinul.*

Tîlcuitorul îi spuse să-l întrebe pe el.

Creștinul îl întrebă și primi următorul răspuns: „Pe cînd dormeam azi noapte, am văzut prin vis cerul foarte întunecat; și tuna și fulgera așa de îngrozitor că m'a apucat o spaimă și o frică de moarte. M'am uitat în sus, în visul meu, și norii pluteau neobicinuit de repede. Apoi am auzit un sunet mare de trîmbițe, și a venit un Om și s'a așezat pe nori, înconjurat de mai multe ființe cerești. Dar totul era numai foc. Și cerurile erau aprinse de flăcări de foc. După aceea am auzit un glas: „Sculați-vă, morților, și veniți la judecată!" Indată au crăpat stîncile, s'au deschis mormintele, și morții cari zăceau în ele, au ieșit afară. Unii din ei erau plini de bucurie și ridicau capetele, alții căutau să se ascundă pe sub munți. Cel ce ședea pe nori a deschis o carte, și a poruncit întregei lumi să se înfățișeze înaintea Lui. Cu toate acestea, din pricina unei flăcări strașnice care mergea înaintea Lui, era o depărtare potrivită între El și ceilalți, întocmai ca între un judecător și întemnițații, cari stau înaintea judecății. Am auzit de asemenea strigîndu-se spre cei ce înconjurau pe Cel de pe nori: „Adunați neghina, pleava și paele și aruncați-le în cuptorul de foc" (Matei 3.12). După aceia în locul unde stăteam, s'a deschis într'o clipă adîncul fără fund, și din gura lui ieșea fum și cărbuni aprinși, cu un sgomot înspăimîntător".

Tot lor li s'a mai spus: „Adunați grîul în grînar!" (Luca 3.17); și îndată am văzut că mulți au fost ridicați și luați pe nori. Eu însă am fost lăsat înapoi. Căutam să mă ascund, dar nu puteam. Căci Cel ce ședea pe nori se uita necontenit la mine. Păcatele mele mi se înfățișeau înainte și cugetul îmi găsea vină în toate părțile. Apoi m'am trezit din visul meu".

Creștinul zise: „Dar ce te-a înfricoșat așa de tare din visul acesta?"

„Credeam că a venit ziua judecății", răspunse omul acela, „și nu eram pregătit. Dar ce m'a speriat mai mult era că îngerii au luat pe mulți alții în sus, iar pe mine m'au lăsat locului. Și pe lîngă aceasta, iadul și-a deschis

1. Nu mai erau pe drumul cel bun.

gura tocmai în locul unde stăteam eu. Cugetul meu mă mustra, şi după cît îmi părea, judecătorul nu-şi mai lua ochii de pe mine, aşa că pe faţa Lui puteam ceti mînia Lui împotriva mea".

Atunci *Tîlcuitorul* zise *Creştinului* : „Ai luat bine seama la toate lucrurile acestea?"

„Da", răspunse el, „şi ele mă fac să-mi fie frică, dar îmi dau şi nădejde!".

„Bine", vorbi *Tîlcuitorul*, „păstrează toate lucrurile acestea în inima ta, ca să-ţi poată sluji drept ghimpe, care să te silească să urmezi pe calea pe care ai s'o faci".

Acum Creştinul îşi încinse coapsele şi se pregăti să meargă mai departe.

Tîlcuitorul mai adaose : „Mîngîitorul să fie totdeauna cu tine, Creştin evlavios, şi să te însoţească în drumul care duce spre Cetate!"

Creştinul porni deci pe drum cîntînd singur :

Ierusalime, cetate preamărită,
In tine, vai, acum de-aş fi :
Ce plin de dor
Al meu biet suflet mi-i
S'ajung odat' acolo sus...
Prin munţi şi văi, departe,
Prin şesuri şi cîmpie
Plutind, el se desparte
De lumea ast' pustie.

Cetate prea mărită, fii binecuvîntată,
Deschide-mi poarta ta miluitoare,
Căci sufletu-mi de mult la tine cată
De cînd viaţa'nvrăjbitoare
Şi rea am părăsit.
Dar bunul Dumnezeu mi-a dăruit
O moştenire'n vecinicie.

CAPITOLUL 5.

CALATORUL află mîntuire şi har pe cruce şi mărturiseşte şi altora lucrul acesta [1].

Am văzut de asemenea în visul meu că drumul ridicat, pe care trebuia să meargă *Creştinul* era îngrădit pe deo- parte şi pe alta de un zid care se numea *Mîntuire* (Isaia 26.1). Pe drumul acesta Creştinul fugea mereu cu sarcina lui grea, şi se tînguia de greutatea depe umeri.

Dar merse repede înainte pînă ajunse la un loc puţin mai ridicat. Acolo se afla o cruce şi ceva mai la vale era o groapă. Cînd ajunse *Creştinul* lîngă cruce, văzui prin vis că-i căzu sarcina din spate, şi se rostogoli aşa de mult la vale, pînă a căzut în groapă, unde s'a afundat fără s'o mai văd vr'odată [2].

Creştinul simţi atunci o adevărată bucurie ; cu inima uşurată şi plin de veselie începu să strige : „El mi-a dat odihnă prin patima Sa şi viaţă prin moartea Sa". Se opri cîtva timp acolo liniştit şi plin de mirare. Căci stătea ui- mit şi înmărmurit de faptul că doar privise la cruce şi i şi căzuse sarcina din spate. Privi odată, privi a doua oară la ea, pînă cînd un izvor de lacrămi i se porni din ochi rostogolindu-se pe obraji la vale. (Zah. 12.10 ; Ier. 9.1).

---

1. In capitolul acesta se vede cum dela cei dintii paşi, pe cari face sufletul pe calea Evangheliei, se simte descărcat de păcatele l[illegible] Felurite chipuri prin cari poţi pieri pe calea mintuirii.

2. Numai privind cu credinţă la crucea Mintuitorului nostru, cu[m] priveau Israeliţii in pustie şarpele de aramă, sintem izbăviţi de gr[e]utatea păcatelor noastre (Ioan 3.14). Isus ştergind zapisul care stăt[ea] împotriva noastră in porunci, şi desfiinţindu-l prin faptul că l-a piro[nit] pe cruce (Col. 2,14,15), ne-a dat iertarea Lui (Col. 1.20)

Pe cînd stătea el aşa, privind şi plîngînd, zări Trei Fiinţe Strălucitoare, cari îl priviră şi-l întîmpinară cu cuvintele următoare : „Pace ţie !" (Daniel 10.19). Cel dintîi adause : „Iertate îţi sînt păcatele " (Marcu 2.5) ; al doilea îl desbrăcă de hainele lui sdrenţuroase şi murdare (Zah. 3.4) şi-l îmbrăcă în haine de sărbătoare ; iar al treilea îi făcu un semn pe frunte, şi-i dădu o mărturie cu o pecete [1] (Ef. 1,13), poruncindu-i să se uite la ea pe drum, şi cînd va ajunge la poarta cerească, s'o dea acolo. Cei trei plecară, iar *Creştinul* sări de trei ori de bucurie şi începu apoi să cînte (Rom. 8.15-17) :

Mereu păcatul greu m'apasă
Şi nu găsesc vr'o uşurare !
Acolo-i locul de odihnă
Pentru faţa-mi plină de'ntristare !

Acolo mi-a căzat povara,
Ce-atît de mult m'a chinuit,
Precum şi lanţul ce mă lega
Şi-acum mă simt mai răcorit.

Să fie binecuvîntată Crucea
Şi preamărit Mormîntul fie,
Ş'Acel Ce pentru mine S'a jertfit
Umplîndu-mi sufetul de bucurie.

Urmîndu-şi drumul cîntînd, ajunse într'o vale. Acolo, puţin la o parte de drum, zări trei oameni, cari dormeau duşi. Ei erau legaţi cu lanţuri de picioare. Unul se numea *Gogomanul*, celălalt *Leneşul*, iar al treilea *Ingîmfatul*.

Cînd i-a văzut *Creştinul* zăcînd în starea aceea, se apropie de ei, şi încercă să-i trezească, strigîndu-le : „Voi sunteţi ca cei ce dorm pe capătul unei corăbii în mijlocul unei mări furtunoase şi fără fund (Pilde lui Sol. 23. 34). Treziţi-vă deci şi veniţi încoace, şi lăsaţi să vi se ia lanţurile ; eu vă stau în ajutor pe cît pot. Dacă va veni peste voi Satana, care umblă ca un leu răcnind, căutînd pe cine să înghită,

---

1. Aceasta înseamnă o chezăş'e a mîntuirii; pecetea aceasta ne aduce aminte cum locuintele Israeliţilor în Egipt au fost cruţate pentrucă erau însemnate cu sîngele mielului.

(1 Petru 5.8), veţi fi negreşit prada dinţilor lui“. Ei se uitară lung la el şi răspunseră fie-care în felul lui. *Gogomanul* zise : „Eu nu văd nici o primejdie“. *Leneşul* grăi : „Să mai aţipesc puţin“, iar *Ingîmfatul* vorbi aşa : „Fiecare trebuie să stea pe picioarele lui“, şi se culcară din nou, iar *Creştinul* îşi văzu înainte de drum. Cu toate acestea era foarte mîhnit, cînd se gîndea că oamenii aceia erau într'o aşa de mare primejdie şi totuş nu luau în seamă bunăvoinţa lui de a-i ajuta să scape de obezile lor, fie prin deşteptare, fie prin sfaturi bune, Mîhnit aşa de tare de soarta lor, văzu, pe partea din stînga a drumului celui îngust, doi oameni slobozindu-se peste ziduri în jos, şi venind repede spre el. Unul se numea *Tipicarul*, iar celalt *Făţarnicul* [1]. Ei se apropiară de *Creştin*, care le zise : „De unde veniţi voi, oameni buni, şi încotro mergeţi ?“ Ei răspunseră : „Noi suntem născuţi în ţara *Deşertăciunea Măririi* şi mergem la *Muntele Sionului* să căpătăm laude.

„De ce“, întrebă Creştinul, „nu veniţi pe poarta dela întrarea acestui drum ? Nu ştiţi că este scris că cine nu intră pe uşă, ci sare pe aiurea este un hoţ şi un tâlhar ?“ (Ioan 10.1).

Ei răspunseră amîndoi că cei din ţara lor sunt de părere că e un mare înconjur să vii pe drumul acela, dacă treci prin poarta strîmtă. Deaceea obicinuesc să scurteze drumul, venind pe-un drum lăturalnic şi să sară peste zid ca ei.

Creştinul zise : „Nu e aceasta o nesocotire a poruncii Domnului cetăţii aceleia spre care mergem, călcînd voia Lui arătată lămurit ?“

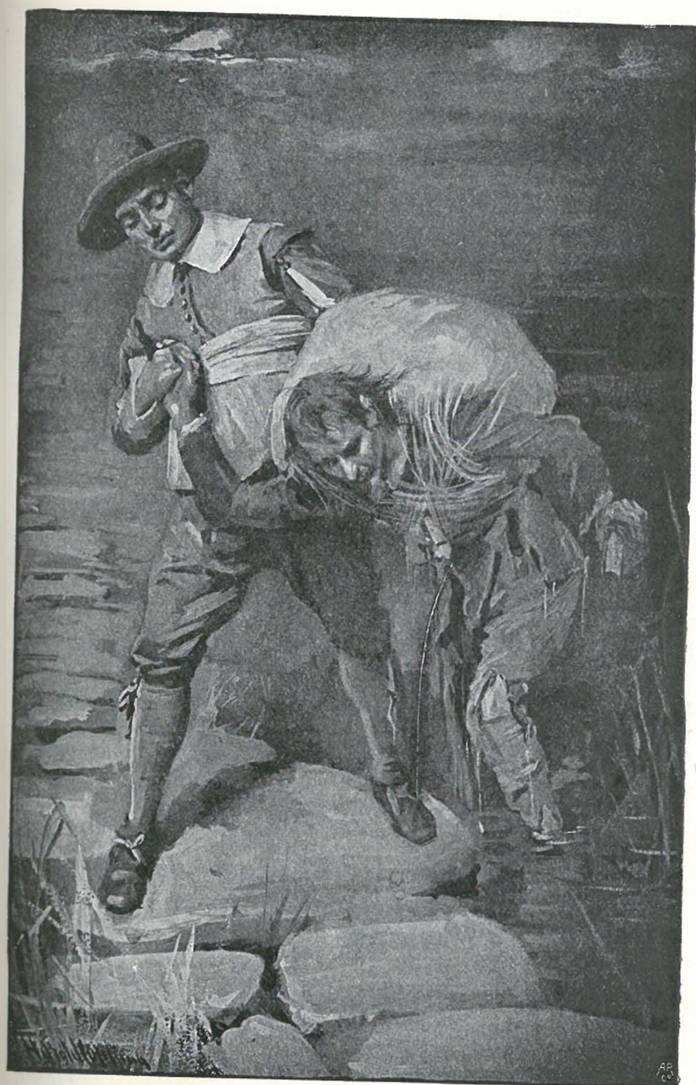
Ei îi răspunseră că nu-şi bat capul din pricina aceea, căci ce făcuseră ei făcuseră *după obiceiul cel vechi.* Şi dacă ar fi nevoe, ar putea aduce dovezi că aşa s'a făcut de mai mult de-o mie de ani.

„Credeţi voi“, îi întrebă *Creştinul,* „că felul vostru de a lucra va putea suferi încercarea legii ?“

Ei răspunseră că un obiceiu ca acesta, care s'a întărit de mai mult de-o mie de ani, hotărît că nu va fi o fărădelege pentru un judecător drept. „Şi afară de asta“, ada-

---

1. Oamenii cari cred că se mîntuiesc printr'o spoială de creştinism, ca de pildă : numai prin mergerea la Biserică, etc., fără o înoire a inimii prin puterea Duhului Sfînt.



Ajutorul și Creștinul la Mlaștina Desnădejdii.

Ajutorul îl apucă de mînă, îl scoase afară și-i porunci să-și urmeze drumul mai departe.

(Pag. 7).

buseră ei, „ce ne pasă cum am ajuns pe drumul acesta? Bine că mergem pe el! După cît băgăm de samă, tu, ce-i drept, ai venit prin poarta strîmtă, şi cu toate acestea, n'ai ajuns mai departe pe drumul acesta decît noi, cari am venit pe de lături şi am trecut peste zidul acesta. Intru cît deci starea ta e mai bună decît a noastră?"

Creştinul răspunse: „Eu merg după porunca Stăpînului meu, voi însă după gîndurile josnice ale închipuirii voastre. In ochii Domnului acestui drum, voi sunteţi acum nişte tîlhari. Deaceea stau la îndoială dacă veţi fi primiţi ca nişte oameni credincioşi la sfîrşitul drumului. Voi veniţi de capul vostru încoace, fără povăţuirea Domnului, şi deaceea şi va trebui să ieşiţi afară, dacă Domnul nu se va milostivi de voi".

Ei nu mai avură ce să răspundă, ci-i spuseră să-şi vadă de treabă. După aceea merseră, fiecare în drumul lui, şi nu vorbiră mult între ei, ci cei doi spuseră *Creştinului* doar atît că: în ce priveşte legea şi buna orînduire, ei le-au împlinit cu cuget foarte curat, ca şi el. „Nici nu vedem", —urmară ei, „în ce te deosebeşti tu de noi, decît doar în mantaua, cu care eşti învălit, care, după cît socotim noi, ţi-a dăruit-o vreun vecin, ca să-ţi acopere ruşinea goliciunii tale".

Dar *Creştinul* răspunse: „Prin faptele cerute de lege nu vă veţi mîntui (Galateni 2.16; 3.11) căci nu veniţi înlăuntru pe uşă; iar mantaua, pe care o port, am primit-o dela Domnul locului unde merg,[1] şi anume, întocmai cum spuneţi voi, ca să-mi acopăr ruşinea goliciunii mele. Şi aceasta e pentru mine o dovadă a bunătăţii Lui deosebite faţă de mine. Căci mai înainte nu aveam nimic pe mine decît nişte sdrenţe şi rupturi. Apoi aceasta mi-i şi o mare mîngîiere pe cale, căci eu cred că odată ce voi ajunge la poarta Cetăţii, Domnul mă va recunoaşte, pentrucă port haina Lui, cu care m'a îmbrăcat El prin harul Său în ziua cînd m'a desbrăcat de sdrenţele mele. Afară de asta, pe frunte mai am un semn, la care poate încă n'aţi luat seama. Semnul mi l-a făcut Unul care e foarte bine cunoscut cu Domnul meu, tot în ziua cînd mi-a căzut

1. Mantaua aceasta închipueşte starea omului după voia lui Dumnezeu, care nu este alta decît Insuş Domnul Isus; şi în starea aceasta este privit înaintea lui Dumnezeu oricine a primit pe Isus ca Mîntuitorul lui, care a murit pentru păcatele lui, începînd o nouă viaţă cu El.

sarcina din spate. Deosebit de asta, vă mai pot spune că El mi-a mai dat o mărturie pecetluită; cu ea mă mîngîi pe cale. Şi mi-a poruncit apoi ca la porţile Cerului s'o dau înapoi, căci voi fi lăsat să intru înlăuntru. Mă îndoesc de aveţi vreunul din voi ceva din toate astea [1]. Voi nu le puteţi avea, pentrucă n'aţi intrat pe poartă".

Aici cei doi nu dădură nici un răspuns, ci se uitară unul la altul şi începură să rîdă.

In timpul acesta toţi trei mergeau împreună mai departe. *Creştinul* mergea necontenit înaintea lor, şi nici nu mai vorbea cu nimeni decît doar cu sine însuşi, cînd suspinînd, cînd tresărind de bucurie. Cetea dese ori în mărturia pe care i-o dăduse Fiinţa aceea strălucitoare, şi se simţea foarte îmbărbătat.

---

1. *Creştinul* stăruie aşa de mult asupra deosebirilor dintre copiii lui Dumnezeu şi ceilalţi oameni, fiindcă Biblia ne învaţă că este într'adevăr o mare deosebire între aleşii lui Dumnezeu şi oamenii din lume, între creştinii adevăraţi şi cei de nume.

CAPITOLUL 6.

CALATORUL trebuie să sufere multe piedici şi primejdii pe MUNTELE GREUTAŢILOR.

I-am văzut mergînd aşa pînă au ajuns la *Muntele Greutăţilor* [1], la poalele căruia se afla un isvor. Şi în locul acesta, afară de drumul care venea drept dela poartă, se mai întîlneau două drumuri; unul ducea în dreapta dealului, iar celălalt în stînga. Drumul cel îngust însă, care era şi cel adevărat, ducea drept la deal pe Munte. Suişul acesta pripuriu se numea *Greutate. Creştinul* merse mai întîi la isvor şi bău din el, ca să se răcorească puţin. Apoi începu să suie dealul cîntînd:

Cînd harul Domnului te'ndeamnă
Să te întorci, tu stăruie
Ca duhul să ţi se uşureze
De sarcina, care-l îngreuie.

Tu stăruie, căci poarta-i mică,
Şi'ngustă-i calea vieţii:
Aici rămîn cu toţii strîmtoraţi,
Ceice nu grăbesc spre poarta raiului.

Cununa ta păstrează-o bine
Şi vitejeşte-avutul tău;
E mult mai bine-a stărui mereu,
Căci a cădea'napoi e foarte rău.

---

1. Muntele acesta înseamnă că în viaţa creştinului sînt vremuri de încercări şi greutăţi. Aşa, de pildă, sufletul poate să adoarmă, şi atunci perde mărturia dinlăuntru pe care i-o dăduse Dumnezeu, şi e năpădit de îndoieli şi necredinţă. Ce dureroase sînt asemenea clipe!

Ceilalţi doi ajunseră de asemenea pînă la poalele *Muntelui*. Dar cînd îl văzură aşa de pripuriu şi înalt, şi cînd văzură şi alte două drumuri, pe cari se putea merge, se hotărîră să meargă pe ele. Ei îşi închipuiră că aceste două drumuri se vor întîlni iar şi se vor sfîrşi amîndouă în drumul *Creştinului*. Un drum se numea *Primejdie*, iar celălalt *Nimicire*. Unul dintre cei doi luă drumul Primejdiei, care-l duse într'o pădure mare. Iar celălalt apucă pe drumul Nimicirii, care-l duse într'o parte plină de înălţimi întunecoase. Acolo se poticni şi căzu de nu se mai sculă niciodată.

Atunci am urmărit pe *Creştin* să văd cum îi va merge pe deal, şi am văzut cum era silit, cînd să fugă, cînd să meargă, cînd să se agaţe, şi se tîra pe mîini şi pe picioare, aşa de pripuriu era locul. Cam pela mijloc, între vîrful şi piciorul dealului, se afla o colibă frumoasă, pe care o făcuse Stăpînul Dealului pentru răcorirea călătorilor obosiţi.

Creştinul intră în ea, şi şezu jos ca să se odihnească puţin. Pe cînd şedea acolo, scoase din sîn *Mărturia* şi începu să citească vorbe de mîngîiere. Se uită apoi din nou şi la veşmîntul şi hainele pe cari le căpătase cînd stătuse lîngă cruce.

Se bucură cîtăva vreme şi la urmă aţipi; apoi căzu într'un somn greu. Din pricina aceasta rămase acolo pînă se înoptă. Dormind, îi căzu Mărturia din mînă. Pe cînd dormea, veni cineva la el, şi trezindu-l îi zise: *Du-te la furnică, leneşule; uită-te cu băgare de seamă la căile ei, şi înţelepţeşte-te*! (Pildele lui Solomon 6.6).

Atunci *Creştinul* sări repede în picioare şi porni îndată la drum, şi ajunse în vârful dealului. Pe cînd stătea pe vîrful dealului, veniră repede doi oameni în preajma lui. Unul se numea *Fricosul*, iar al doilea *Bănuitorul*. *Creştinul* le zise: „Ce faceţi, oameni buni, dece luaţi calea înapoi?"

Fricosul răspunse că erau în drum spre Cetatea Sionului şi deaceea au trebuit să urce dealul acela greu. „Dar", adause el, „cu cît mergem mai mult, cu atît dăm peste mai multe primejdii: deeaceea ne întoarcem şi mergem înapoi". — „Da, e drept", zise Bănuitorul „căci chiar înaintea noastră sunt vreo cîţiva lei. Nu ştiu: dormeau, sau erau treji. Nu putem însă crede decît că dacă ne-ar fi ajuns, ne-ar fi rupt în bucăţi într'o clipă".

Creştinul răspunse: „Voi mă speriaţi, dar încotro să fug ca să nu fiu în primejdie? Să mă întorc înapoi în ţara mea, care-i bună pentru foc şi pucioasă, voi peri negreşit [1]. Dar dacă voi putea ajunge în Cetatea cerească, ştiu hotărît că acolo nu-s în primejdie. Trebuie să îndrăznesc. A mă întoarce înapoi înseamnă moartea. Dacă mergi înainte, tragi o frică de moarte, dar pe urmă ai şi viaţă veşnică. De aceea, eu merg înainte". Aşa s'a şi întîmplat. Fricosul şi Bănuitoruţ au luat-o înapoi în grabă la vale. Pe cînd îşi urma *Creştinul* drumul înainte, începu să se gîndească la cele spuse de cei doi. Dădu să scoată *Mărturia* din sîn ca s'o citească şi să se mîngîie. O căută, dar n'o află. *Creştinul* era foarte întristat din pricina aceasta şi nu ştia ce să facă [2]. Pierduse tocmai ce-i era mai de nevoie ca să se mîngîie şi ce trebuia să-i slujească drept paşaport la Cetatea cerească. Stînd aşa cu totul abătut şi întristat, şi neştiind ce să facă, iată că-şi aduse însfîrşit aminte că a dormit în colibă. Căzu deci în genunchi şi se rugă lui Dumnezeu să-i ierte prostia aceasta; apoi se întoarse îndărăt să-şi caute mărturia.

Cine poate spune îndeajuns mîhnirea, pe care o simţi Creştinul pe drum în căutarea *Mărturiei?* Cînd ofta, cînd plîngea, dar mai mult se certa pe sine pentru prostia că se apucase să doarmă într'un loc hotărît numai pentru puţină odihnă, cînd e călătorul obosit. Se întoarse deci îndărăt căutînd cu grijă. Tot drumul se uita cînd într'o parte, cînd într'alta, doar doar o putea să găsească hîrtia, cu care se mîngîiase de atîtea ori pe drum. Insfîrşit zăreşte coliba. Dar cînd o văzu, se mîhni şi mai mult, căci îşi aduse aminte de fapta rea, pe care o făcuse, anume că adormise acolo. Deci începu să-şi plîngă somnul păcătos, strigînd: „O, nemernicul de mine, am adormit ziua nameaza mare, în mijlocul atîtor primejdii; mi-am răcorit trupul prin-

1. Face oare ca, din pricina cîtorva primejdii sau necazuri, pe cari le întimpină creştinul pe calea mîntuirii, să se întoarcă la mersul obicinuit al vieţii celorlalţi oameni?

2. Aceasta ne arată că atunci cînd creştinul adoarme şi se lasă în mijlocul clipelor de odihnă pe cari i le dă Dumnezeu e în primejdie să piardă mărturia lăuntrică şi chezăşia făgăduinţelor lui Dumnezeu, cari, cum am spus, sînt înfăţişate prin mărturia aceasta: şi cînd vine clipa ispitelor şi a greutăţilor, se găseşte în încurcătură şi par'că e părăsit de Duhul Sfînt, fără care nu poate face nimic.

tr'o odihnă, care, după porunca Domnului, trebuia să slujească la răcorirea sufletului de călător, nu pentru desfătarea şi îmbuibarea cărnii! Cîţi paşi am făcut în zadar! Tot aşa li-a mers şi fiilor lui Israel, cari, din pricina păcatelor lor, au fost trimişi înapoi la Marea Roşie; şi eu trebue să merg întristat pe calea aceasta pe care puteam merge voios, dacă n'aş fi dormit somnul păcatelor! Cît de departe aş fi fost acuma? Acuma trebuie să fac de trei ori drumul acesta, care trebuia făcut numai odată. Şi pare că mă va prinde şi noaptea, căci ziua e pe sfîrşite. O de n'aş fi dormit!"

Se întoarse dar înapoi la colibă, tînguindu-se. Se aşeză cîteva clipe jos şi începu să plîngă. Dar iată că văzu *Mărturia* sub scaun, după cum dorise. O apucă tremurînd, şi o vîrî în sîn.

Cine poate spune bucuria *Creştinului*, după ce găsi *Mărturia*? Căci ea era doar chezăşia vieţii şi primirii lui în limanul dorit. Deaceea o puse în sîn, mulţămind lui Dumnezeu, care-i îndreptase ochii tocmai spre locul unde era mărturia. Cu bucurie şi lacrămi îşi urmă apoi drumul înainte. Cît de sprinten fugea acum pe cea din urmă parte a dealului! Cu toate acestea, înainte ca să ajungă *Creştinul* în vîrful dealului, asfinţi soarele. Iarăş îi veni în minte primejdia somnului şi începu să se certe singur, zicînd: „O somn păcătos! Cum mă prinde noaptea pe drum din pricina ta! Trebue să călătoresc fără lumina soarelui. Intunerecul acopere cărarea şi, pentru somnul păcatului, trebuie s'ascult răcnetul de groază al dobitoacelor temute". Acum îşi aduse aminte de cele povestite de *Fricos* şi de *Bănuitor*, cum se îngroziseră de leii, pe cari îi văzuseră. Deaceea îşi zise în sine: „Fiarele acestea îşi caută prada, şi dacă mă întîlnesc noaptea în întunerec, cum să scap să nu fiu rupt în bucăţele"? Dar merse mai departe. Şi pe cînd îşi plîngea păcatul nefericit, îşi ridică ochii în sus, şi iată că pe partea dreaptă a drumului se ivi înaintea lui, un palat falnic al cărui nume era *Măreţ*.

CAPITOLUL 7.

CALATORUL trece pe lîngă lei, și e primit spre mîngăiere și învățătură în PALATUL MAREȚ [1]

In visul meu văzui cum *Creştinul* se grăbea să fie găzduit acolo. Nu merse însă departe, şi ajunse la un drum foarte îngust, care nu era departe de locuința portarului. Pentrucă se vedea bine pe drum, văzu îndată doi lei. Acuma văd, se gîndi el, primejdiile, cari au întors îndărăt pe *Bănuitor* şi pe *Fricos*. (Dar leii erau în lanțuri [2]; lanțurile însă el nu le vedea). Acum îl apucă o frică mare, şi se gîndea dacă nu-i mai bine să se întoarcă înapoi pe urma celorlalți. Căci nu vedea în față decît moartea. Dar portarul, numit *Celce veghează*, băgă de seamă că *Creștinul* stă locului, par'că ar avea de gînd să se întoarcă îndărăt. El îl strigă şi îi zise : „Aşa de slab eşti ? Nu te teme de leii aceştia, căci sunt legați în lanțuri şi stau aici ca să cerceteze credința celor ce o au, şi să arate pe cei ce n'o au. Mergi drept prin mijlocul drumului [3] şi nu ți se va întîmpla nimic.

Apoi văzui că, de frica leilor, mergea repede şi tremura, ținînd seamă de ce-i spusese portarul. Ce-i drept, îi auzi răcnind, dar nu-i făcură nimic ; atunci începu să bată în palme de bucurie, şi merse repede pînă ajunse la portar care stătea în poartă. *Creştinul* zise : „Omule, ce fel de casă este aceasta ? N'aş

1. In capitolul acesta se arată odihna dulce a sufletului după încercări. El cugetă la lucrurile cereşti.

2. In primejdiile cari ni se par mai grozave Dumnezeu e totdeauna de față, şi nu ingăduie ca *ispita să fie mai pe sus de puterile noastre*. Dar, de multe ori, El ne ascunde micimea primejdiilor noastre, ca să ne invețe *să umblăm prin credință* şi să ne încredem in El.

3. Adică, in greutăți nu te abate niciodată, nici la dreapta, nici la stinga, din drumul cel bun, și nu ți se va întîmpla niciun rău.

putea mînea aici peste noapte ?“ *Portarul* răspunse : „Casa aceasta este zidită aici de Stăpînul dealului pentru odihna şi adăpostul călătorilor“. Apoi întrebă de unde vine şı încotro merge.

Creştinul: Eu vin din cetatea Pierzării şi merg la muntele Sionului. Dar, pentrucă a asfinţit soarele, aş voi, dacă s'ar putea, să mîn peste noapte aici.

Portarul: Cum te numeşti?

— „Numele meu e acuma *Creştin.* Mai înainte eram *Fără har* (Ef. 2. 1—3. Col. 1—21. Romani 5. 12—21). Eu sînt din neamul lui Iafet (1 Moise 9.27), căruia Dumnezeu îi îngădue să locuiască în corturile lui Sem“ [1].

Portarul: De ce vii aşa de tîrziu? A apus soarele acuma!

Creştinul: Aş fi ajuns mai de vreme aici, dar ticălosul de mine, am adormit în coliba din mijlocul dealului. Şi tot aş fi ajuns mai de vreme aici, dar cînd am adormit, am pierdut Mărturia, şi m'am suit pînă în vîrful dealului fără ea. Am căutat-o acolo, şi, văzînd că lipseşte, am trebuit să mă întorc înapoi unde dormisem. Am găsit-o şi abia acum am ajuns aici.

Portarul : Bine, voi striga una din fecioarele din palatul acesta, şi ea te va duce, după rînduiala casei acesteia pe la ceilalţi din casă, numai dacă îi vei plăcea la vorbă.'

Portarul *Celce Veghează* sună apoi clopotul. După ce sună, veni o fecioară cinstită şi plăcută, care era *Nevorbăreaţa.* Cînd ajunse la uşă, întrebă de ce s'a sunat. *Portarul* îi răspunse : „Este un om, care vine din cetatea *Pierzării* şi merge la muntele Sionului. Dar pentrucă-i obosit, şi pentrucă l-a apucat noaptea, întreabă de n'ar putea mînea aici peste noapte. Eu i-am spus că am să te chem pe tine. Dacă voeşti, vorbeşte cu el şi fă ce crezi că se potriveşte cu rînduielile casei“.

Ea îl întrebă de unde vine şi încotro merge, cum a venit pe drumul acesta şi ce i s'a întîmplat pînă acuma. El îi răspunse la toate, povestindu-şi păţaniile una după alta. In sfîrşit, îl întrebă şi de nume, iar el îi răspunse că se

---

1. Sem a fost tulpina din care a ieşit poporul lui Dumnezeu. *Iafet* a fost tatăl neamurilor cari au umplut în urmă Europa, şi cari au trăit multă vreme ca păgîni. Dar după venirea lui Hristos, acestea din urmă au fost chemate rînd pe rînd, îmbrăţişînd creştinismul, să facă o singură casă, acelaş popor cu scoborîtorii lui Sem. Deci cuvintele acestea înseamnă : „M'am născut păgîn, dar Dumnezeu m'a făcut creştin“.

numeşte *Creştin* şi o roagă cu atît mai mult să poată rămînea aici, întrucît a auzit că locul acesta este zidit de Stăpînul dealului pentru odihnirea şi adăpostul călătorilor.

Ea zîmbi lăcrămînd, şi după un răstimp zise : „Mă duc să chem vreo cîteva tovarăşe de-ale casei". Apoi alergă spre uşă, şi chemă afară pe trei : *Prevederea, Frica de Dumnezeu* şi *Dragostea*. După ce vorbiră puţin cu el, îl luară în casă. Unele dintre tovarăşe îl întîmpinară acum în pragul uşii cu binecuvîntarea : „Vino în lăuntru, binecuvîntatul Domnului ! (1 Moise 24. 31). Casa aceasta este zidită de Stăpînul dealului ; în ea pot fi primiţi călătorii de seama ta". *Creştinul* se închină, şi merse după ele în casă. Cum a ajuns înlăuntru, a şezut jos, şi ele i-au dat ceva de băut. După aceea se învoiră ca unele să folosească vremea şi să pregătească cina, iar altele să petreacă cu *Creştinul*. S'a hotărît ca *Frica de Dumnezeu, Prevederea* şi *Dragostea* să rămînă şi să vorbească cu el. Ele începură cam aşa :

Frica de Dumnezeu: Acum, după ce te-am primit cu toată dragostea să înnoptezi în casa noastră, haide, iubite *Creştine*, să vorbim despre tot ce ţi s'a întîmplat pe drum. Poate vom trage vre-un folos pentru întărirea şi îmbunătăţirea noastră.

Creştinul: Bine, prea bucuros. Sînt vesel că găseşti plăcere pentru asta.

Frica de Dumnezeu: Ce te-a hotărît mai întîi să-ţi alegi calea aceasta ?

Creştinul : Vestea înspăimîntătoare că mă va ajunge negreşit moartea, dacă voi sta în ţara în care m'am născut, iată ce m'a silit să-mi părăsesc ţara.

Frica de Dumnezeu : Cum s'a făcut că, după ce ai ieşit din ţară, ai apucat drept pe calea aceasta îngustă ?

Creştinul : Mi se pare că aşa a voit Dumnezeu. Nu ştiam încotro s'apuc, cînd m'a apucat spaima pieirii. Atunci a venit un bărbat la mine, tocmai cînd tremuram şi plîngeam şi nu ştiam încotro să merg. El se numea *Evanghelistul*. Mi-a arătat poarta strîmtă, pe care altfel n'aş fi nimerit-o niciodată. Astfel s'a făcut că am venit pe calea aceasta, care m'a adus drept la casa asta.

Frica de Dumnezeu: Dar pe la casa *Tîlcuitorului* n'ai trecut ?

Creştinul: Ba da, şi am văzut acolo aşa lucruri, de le-oi

ţinea minte cît oi trăi, mai ales trei: 1. Cum Hristos, în ciuda Satanei, hrăneşte în suflet lucrarea harului Său. 2. Cum un om se lipseşte singur, prin păcatele sale, de nădejdea îndurării lui Dumnezeu. 3. Visul unui om, care credea că vede prin somn judecata din urmă.

Frica de Dumnezeu: L-ai auzit povestindu-şi visul?

Creştinul: Da, şi era înspăimîntător. Pe cînd povestea, mi se părea că-mi sare inima, aşa de tare tremuram. Cu toate acestea, îmi pare bine că l-am auzit.

Frica de Dumnezeu: Asta e tot ce ai văzut în casa *Tîlcuitorului?*

Creştinul: Nu. El m'a mai luat de mînă, şi m'a dus la un palat straşnic, şi mi-a arătat cum poporul, care locuia în el, era îmbrăcat în haine de aur; şi cum un bărbat viteaz, care tocmai voia să treacă prin mijlocul unor păzitori înarmaţi, cari străjuiau la poartă, a fost oprit de ei să intre şi să vadă slava vecinică. Dar el a trecut cu sila prin mijlocul lor. Mi s'a părut că toate aceste lucruri îmi robesc inima. M'aş fi oprit în casa acelui om bun şi douăsprezece luni, de n'aş fi ştiut că am de mers mai departe.

Frica de Dumnezeu: Ce-ai mai văzut în cale?

Creştinul: Am mers puţin mai departe şi am văzut pe Unul răstignit pe o cruce, plin de sînge. Cum am privit spre El, mi-a căzut sarcina din spate; căci oftam mereu sub greaua mea povară, care, cum spun, numai acolo mi-a căzut. A fost o minune pentru mine, căci aşa ceva nu mai văzusem pînă atunci. Da, cum stam aşa şi-L priveam că nu-mi puteam întoarce faţă dela El, — s'au ivit deodată trei Fiinţe Strălucitoare, cari au venit spre mine. Una mi-a zis: „Iertate îţi sînt păcatele!" Cealaltă m'a desbrăcat de hainele mele sdrenţuroase şi mi-a dat veşmîntul acesta înflorit pe care-l vezi pe mine. A treia Fiinţă mi-a făcut semnul pe care-l vezi pe frunte, şi mi-a dat mărturia aceasta cu pecete. (Aici *Creştinul* vîrî mîna în sîn după mărturie).

Frica de Dumnezeu: Altceva n'ai mai văzut?

Creştinul: Cele povestite pînă acum sunt de bună seamă cele mai bune. Dar am văzut mai multe. Am văzut trei oameni, anume *Gogomanul, Leneşul* şi *Ingîmfatul.* Zăceau toţi pe marginea drumului. Fiindcă i-am găsit legaţi cu lanţuri de picioare şi dormind, i-am trezit, cum am ajuns la ei. Dar crezi că i-am putut trezi? Am mai văzut doi, pe *Tipicarul* şi pe *Făţarnicul,* sărind peste zid. Amîndoi spu-

neau că erau în drum spre Sion. Dar amîndoi au mers pe o cale greşită, cum le-am spus. Ei însă n'au vrut să mă creadă. Pe lîngă toate acestea, însă, mi-a fost foarte greu să sui dealul acesta şi tot atît de greu să scap de gurile leilor. De n'ar fi fost omul acela bun, *Portarul* care veghează la poartă, nu ştiu de n'aş fi trebuit în cele din urmă să mă întorc înapoi. Acum mulţămesc lui Dumnezeu că am ajuns aşa de departe, şi vă mulţămesc şi vouă pentru găzduirea omenească ce mi-o daţi.

Aici *Prevederea* a găsit cu cale să-i pună cîteva întrebări şi să aştepte răspuns.

„Nu te gîndeşti din cînd în cînd la cei din ţara ta?" îl întrebă ea.

Creştinul: Da, dar cu ruşine şi cu greaţă. Ce-i drept, mi-ar fi fost dor de ţara, pe care am părăsit-o, şi aş fi avut destul prilej să mă întorc înapoi, dar mie mi-i dor de-o ţară mai bună, şi anume de Cer. (Evrei 11. 15, 16).

Prevederea: Dar n'ai la tine lucruri, pe cari le purtai şi înainte?

Creştinul: Da! Dar împotriva voii mele, mai ales poftele din lăuntru ale firii pămînteşti, la cari toţi oamenii din ţara mea ţin foarte mult. Acum însă ele mă chinuiesc mai mult, şi de-ar fi după voia mea, nu m'aş mai gîndi la ele, căci nu fac binele pe care-l vreau, ci răul pe care nu-l vreau, iată ce fac (Rom. 7. 19).

Prevederea: Dar nu ţi se pare cîteodată că ai biruit acele pofte, cari altădată îţi pricinuiesc multă întristare şi amărăciune?

Creştinul: Da, dar clipele acelea sunt rari, iar cînd se întîmplă să fie aşa, ceasurile acelea sunt foarte fericite pentru mine.

Prevederea: Poţi înţelege prin ce îţi par biruite cîteodată aceste pofte?

Creştinul: Da, cînd mă gîndesc la ce am văzut pe cruce [1] şi cînd îmi îndrept ochii asupra veşmîntului [2] înflorit, cînd privesc *Mărturia* [3] pe care o port în sîn, şi cînd mi se

---

1. Cînd ne gîndim la jertfa de pe cruce.

2. Noi sîntem îmbrăcaţi în veşmîntul stării omului după voia lui Dumnezeu, adică în Hristos, sîntem Templul Duhului Sfînt. Omul cel nou are porniri cu totul noi şi curate.

3. Adică la făgăduinţele mîntuirii vecinice şi la chezăşia din mine.

aprinde în inimă dorul după locul spre care merg. Vezi, toate acestea îmi slăbesc mult poftele firii mele stricate.

Prevederea : Şi ce te face mai ales să suspini după muntele *Sionului ?*

Creştinul : Mă mai întrebi ? Acolo nu va mai fi nici durere, nici întristare, nici plîns, nici moarte. Acolo voi locui într'o tovărăşie minunată, şi mă voi bucura de o fericire vecinică şi nespusă. Acolo voi vedea viu pe Acela pe care l-am văzut răstignit pe cruce. Şi-L iubesc pe acest Mîntuitor scump şi bun, căci prin El am fost izbăvit de sarcina mea. Acolo voi fi izbăvit pe deplin de toate aceste slăbiciuni cari mi-au făcut atîtea năduful. Sînt obosit de boala dinlăuntrul meu. Doresc aşa de mult să fiu acolo, unde nu voi mai muri şi în tovărăşia acelora, cari neîncetat cîntă : „Sfînt, sfînt sfînt, este Domnul oştirilor".

Aici *Dragostea* luă cuvîntul şi-l întrebă : „Poate ai copii ? Eşti însurat ?"

Creştinul : Am nevastă şi patru copii.

Dragostea : De ce nu i-ai luat cu tine ? [1]

Creştinul începu să plîngă şi răspunse : „Of, cum nu i-aş fi luat, dar n'au vrut în ruptul capului să facă această călătorie".

Dragostea : Trebuia să vorbeşti cu ei şi să le arăţi primejdiile cari-i aşteaptă, dacă rămîn pe loc.

Creştinul : Aşa am făcut şi le-am arătat tot ce mă învăţase Dumnezeu să cunosc despre pierzarea oraşului nostru. Dar lor le-a venit să rîză şi nu m'au crezut.

Dragostea : Nu te-ai rugat la Dumnezeu să-ţi binecuvinteze sfatul ?

Creştinul : Da, şi cu mare căldură sufletească, fiindcă trebue să ştii că nevasta şi copiii, sărmanii, îmi erau foarte dragi şi scumpi.

Dragostea : N'ai vorbit cu ei despre întristarea şi frica ta de nimicire ? Căci, după părerea mea, nimicirea oraşului vostru era destul de vădită [2].

Creştinul : De nenumărate ori. Şi ei puteau vedea destul de bine din starea şi lacrămile mele, din spaima şi tremurul meu, frica de judecata care ne ameninţă. Dar toate acestea n'au ajutat la nimic : nu i-am putut îndupleca să vină cu mine.

---

1. Vedem că aceste întrebări se potrivesc în gura dragostei, căci ea ne face să dorim ca toţi oamenii să fie mîntuiţi.

2. Dragostea însăş vede că nimicirea aceasta trebuie să aibă loc.

Dragostea: Dar ce pricină aduceau cînd spuneau că nu vor să meargă cu tine?

Creştinul: Ce să spun? Nevastă-mea se temea să nu-şi peardă lumea aceasta, iar copiii mei din tinereţă au fost deprinşi cu desfătări. Au căutat fel de fel de pricini şi m'au lăsat să plec singur, cum vezi.

Dragostea: Nu cumva ai tăgăduit cuvintele şi îndemnurile tale faţă de ei printr'o viaţă plină de deşertăciuni? [1]

Creştinul: Se 'nţelege, nu mă pot lăuda, deloc cu viaţa mea. Căci am şi eu pe cuget multe greşeli în viaţa mea. Ştiu apoi că omul prin purtarea lui cu alţii uşor poate prăvăli şi nimici dovezile puternice şi sfaturile pe cari le aduce pentru întărirea adevărului. Totuş pot spune că am băgat bine de samă să nu le dau niciodată prilej de poticnire, şi să nu-i desgust de călătoria mea. Tocmai din pricina asta mă învinuiau că aş fi prea aspru. Ce-i drept, de dragul lor, mă opream dela multe lucruri, în cari nu găseam nici un rău, (1 Cor. 8. 9) de teamă să nu vadă la mine ceva care să le stea în cale, şi eram foarte îngrijat să nu păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu sau să supăr pe aproapele meu.

Dragostea: Adevărat e, *Cain a urît pe fratele său pentrucă faptele lui erau rele* (1 Ioan 3. 12), iar ale fratelui său erau bune; şi dacă nevasta şi copiii tăi din pricina aceasta ţi s'au împotrivit, dovedesc prin asta duşmănia lor împotriva celor buni; tu însă eşti nevinovat de sîngele lor (Ezechiel 3. 19).

Astfel şezură ei de vorbă pînă se pregăti cina. Apoi se aşezară la Cină. Masa era pregătită *cu bucate alese* şi cu *vin fără drojdie* (Isaia 25. 26), şi toată vorba lor dela masă era despre Stăpînul dealului, anume despre faptele Lui, de ce le-a făcut şi despre pricina pentru care a zidit Stăpînul casa aceea. Din cele ce se vorbeau, putui să înţeleg, că Stăpînul fusese un viteaz de război şi se luptase cu acela care avea stăpînirea morţii (Evrei 2. 14), şi-l biruise, totuş nu fără mari primejdii pentru Dînsul. „Deaceea Îl iubesc şi mai mult“, zise Creştinul. Căci după cum aud

---

1 Este foarte însemnată stăruinţa cu care face *Dragostea* această cercetare amănunţită a purtării *Creştinului*, ca să vadă dacă nu cumva a păcătuit cu ceva în dragostea pe care era dator s'o aibă pentru ai lui, cînd s'a despărţit de ei.

vorbindu-se şi după cum şi cred, El şi-a dat viaţa, şi Şi-a vărsat sîngele din dragoste curată către pămîntul Său, ca să verse asupra lor strălucirea harului Său.

Mai erau şi vreo cîţiva tovarăşi, cari spuneau că au fost la El şi au vorbit cu El de cînd a murit pe Cruce. Toţi mărturiseau că au auzit din gura Lui o aşa de mare dragoste pentru sărmanii călători, încît n'are să mai fie altul ca El dela începutul şi pînă la sfîrşitul lumii. Şi pentru a dovedi ce ziceau, spuneau că El, S'a lepădat de toate bogăţiile şi de toată slava Lui (2 Cor. 8. 9; Filip 2. 6—11), numai ca să poată săvîrşi lucrarea pentru cei sărmani. Mai spuneau că L'au auzit zicînd şi mărturisind că El nu voeşte să locuiască singur pe muntele Sionului ci că voia să împartă Slava Lui cu ai Săi. Deaceea i-a făcut domni, deşi din născare fuseseră cerşetori şi începutul şi obîrşia lor nu era decît praf şi cenuşă (1 Sam. 2. 8; Ps. 103. 14).

Astfel au vorbit ei pînă tîrziu noaptea. După aceea găzduitoarele îl lăsară în paza Domnului, şi se duseră şi ele la odihnă. Călătorul fu dus într'o odae înaltă şi largă, cu fereşti spre răsărit [1], şi care se numea *Pace*. Acolo dormi, pînă se crăpă de ziuă; şi cînd se trezi, începu să cînte:

Isuse, viaţa sufletului meu
Şi-a inimii scumpă bucurie,
Eu ţie voi cu totul să mă dau
Acuma şi în vecinicie.
Tu Dumnezeul meu îmi eşti,
In faţa lumii pot mărturisi:
Eu sînt al Tău, Tu eşti al meu,
Şi-al altuia nu vreau să fiu.

Ascultă-mi rugăciunea, Doamne,
Şi nu-mi lepăda ruga;
Cînd n'oi mai vedea cu ochii,
Şi nici putere n'oi avea
Cu gura mea să pot vorbi,
Mă las'atunci să-Ţi spun oftînd:
Eu sînt al Tău, Tu eşti al meu
Şi-al altuia nu vreau să fiu".

---

1 Adică înspre răsăritul Soarelui neprihănirii. Spre partea aceasta trebue să ne avem îndreptaţi ochii totdeauna.

După ce se sculară toţi, spuseră *Creştinului* că nu-i dau drumul să meargă mai departe, pînă nu-i vor arăta toate lucrurile minunate din casa lor. Întîi îl duseră în odaia lor de învăţătură, unde îi arătară însemnările din cele mai vechi şi mai însemnate hrisoave. Dacă ţin bine minte visul, îi arătară spiţa obîrşiei Domnului acelui deal, care dovedea că El se trage din Cel bătrîn de zile, din Vecinicie (Mica 5.2). Acolo erau însemnate în amănunt şi faptele Lui şi numele mai multor mii de oameni, pe cari îi luase în slujba Sa, şi pe cari apoi i-a mutat într'o locuinţă deosebită, care nu poate fi nimicită nici de mulţimea zilelor, nici de firea trecătoare.

Ii cetiră apoi cîteva fapte însemnate ale unor slugi de ale Lui, cari prin credinţă au cucerit împărăţii, au făcut dreptate, au căpătat împliniri de făgăduinţe, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuţitul săbiei, s'au vindecat de boli, au fost viteji în războaie, au pus pe fugă oştirile vrăjmaşe (Evrei 11. 33, 34).

Ele cetiră apoi şi din altă carte a acestor însemnări, în care se spunea că Domnul lor e gata să primească pe toţi cu harul Său, chiar dacă ar fi păcătuit mult împotriva Lui sau împotriva lucrărilor Lui. Aici erau şi felurite alte ştiri despre întîmplări foarte însemnate, pe cari le ceti *Creştinul*. Felurite veşti, vechi şi noi, din trecut şi din vremea de faţă, asemenea şi proorociri şi preziceri de întîmplări, cari de bună seamă se vor împlini, atît spre spaima şi frica duşmanilor, cît şi spre mîngîierea şi odihnirea călătorilor.

A doua zi îl duseră în casa lor de arme, unde îi arătară tot felul de arme şi mijloace cu cari a înzestrat Domnul pe călători, ca : săbii, pavăze, coifuri, zale şi încălţăminte cari nu se învechesc. (Efes. 6. 13—17 şi 1 Tes. 5. 8). Şi era aşa belsug de arme că se puteau înarma cu ele în slujba Domnului atîţia oameni, cîte stele sunt pe cer.

Ele îi arătară şi nişte unelte, cu cari au făcut mari minuni unii din robii Domnului. Ii arătară toiagul lui Moise, ciocanul şi ţăruşul cu care a omorît Iail pe Sisera, trîmbiţele şi făcliile, cu cari a pus pe fugă poporul lui Israel oştile Midianiţilor, nuiaua cu care a bătut Samgar şase sute de oameni, falca cu care a săvîrşit Samson o faptă aşa de straşnică, praştia lui David şi piatra cu care a omorît pe uriaşul Goliat ; în sfîrşit, i-au arătat sabia cu care va omorî Domnul

odată pe Omul Păcatului în ziua cînd Se va scula asupra prăzii lui.

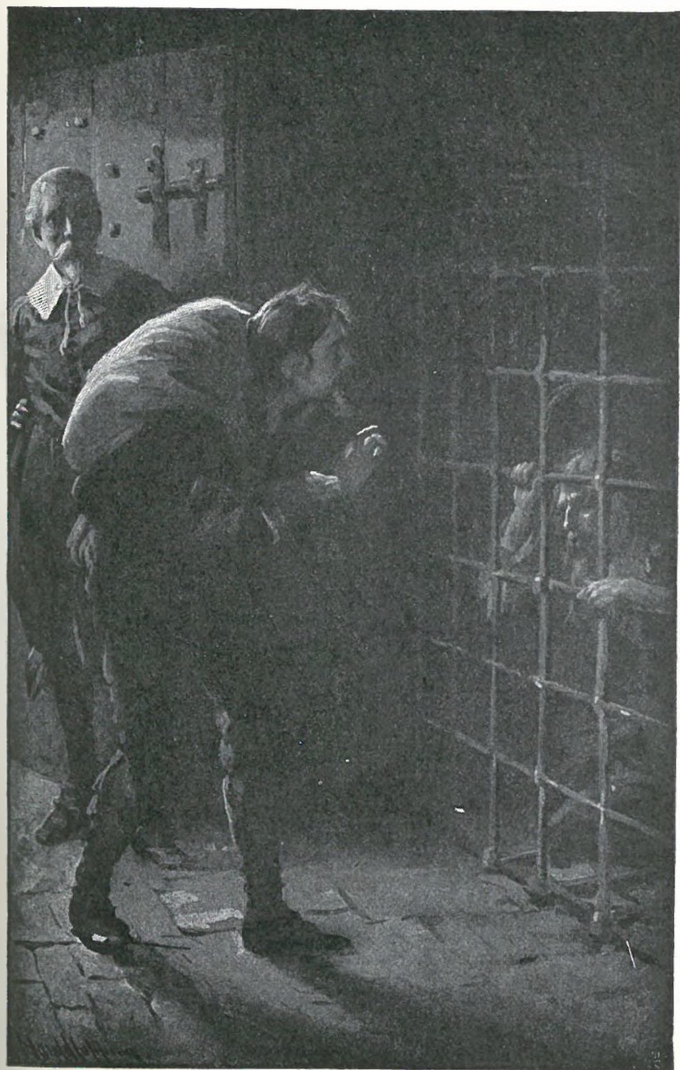
Dar *Creştinul* a mai văzut şi alte lucruri de cari s'a bucurat peste măsură ; după aceea a plecat care încotro, să se odihnească.

Apoi am văzut în visul meu că *Creştinul* s'a sculat de dimineaţă şi s'a pregătit de ducă. Ele îl rugară să rămînă pînă a doua zi. „Căci", ziseră ele, „de va fi cerul limpede, voim să-ţi arătăm Munţii-cei-Minunaţi, cari te vor mîngîia mult, căci sunt mai aproape de limanul dorit decît palatul acesta.

Creştinul se învoi şi rămase. Cînd se făcu ziuă, ele merseră cu el pe acoperişul casei şi-i ziseră să privească spre miazăzi. *Creştinul* privi, şi văzu departe-departe o făşie de pămînt foarte muntoasă, îmbrăcată cu păduri, cu vii, cu tot felul de roade, flori, pîrae, isvoare.

Creştinul întrebă cum se numeşte ţara aceea. Ele răspunseră : „Se numeşte Ţara lui Emanuel, şi este la îndemîna tuturor călătorilor, întocmai ca dealul acesta. Cînd vei ajunge acolo, vei vedea poarta Cetăţii cereşti, pe care ţi-o vor arăta păstorii, cari trăiesc pe acolo".

Acum *Creştinul* se hotărî să plece. Găzduitoarele lui se învoiră să-l lase, spunîndu-i : „Să mergem mai întîi în casa cu arme !" S'au dus şi l-au înarmat din tălpi pînă *în creştet* cu pavăză şi arme, ca să poată ţinea piept cînd ar năvăli cineva asupra lui pe drum.



Creştinul în casa Tîlcuitorului.

Cum? Nu mai e nici o nădejde pentru omul acesta? Despre asta întreabă-l pe el, răspunse *Tîlcuitorul*. Creştinul zise omului: Nu mai e nici o nădejde pentru tine? Trebue să stai vecinic în închisoarea asta de fier a desnădejdii?

(Pag. 27).

CAPITOLUL 8.

CREŞTINUL iese biruitor din lupta cu APOLION, duhul iadului, în VALEA UMILINŢII.

După ce fu înarmat, *Creştinul* ieşi cu aceşti buni prieteni la poartă; şi cînd ajunse acolo, întrebă pe *Portar* de n'a văzut vreun călător trecînd pe dinaintea lui. El răspunse : „Da". „Şi nu l-ai cunoscut, prietene ?" zise *Creştinul. Portarul* grăi : „L-am întrebat cum se cheamă şi mi-a răspuns că îl cheamă *Credinciosul*".

„O", zise *Creştinul*, „îl cunosc ; e dintr'o ţară cu mine, e vecinul meu cel mai de aproape ; el vine din locul unde m'am născut eu. Cît de departe crezi să fie înaintea mea?" *Portarul* răspunse : „Poate să fie acum jos la poalele dealului".

„Bine, iubite prietene", zise Creştinul. „Domnul să fie cu tine şi să te binecuvinteze nespus de mult pentru tot binele pe care mi l-ai făcut".

Creştinul porni deci mai departe. Dar *Înţelepciunea, Frica de Dumnezeu, Dragostea* şi *Prevederea* îl întovărăşiră pînă la poalele dealului. Merseră împreună şi-i spuseră din nou cuvintele lor de mai înainte, pînă ajunseră la poalele dealului.

Aici Creştinul zise : „Pe cît de obositoare era suirea dealului, după părerea mea, pe atîta de grea şi primejdioasă este coborîrea".

Prevederea zise atunci : Da, este adevărat ; căci pentru un om nu este lucru uşor să se scoboare în valea *Umilinţii,* unde te afli tu acuma, fără să cadă sau să se poticnească [1]. Porni, pogorîndu-se cu foarte mare băgare de seamă ; dar tot alunecă odată sau de două ori într'o parte

---

1. După ce a biruit cele dintîi greutăţi, îi e greu creştinului să rămînă smerit. De multe ori e ispitit să se laude cu biruinţa lui.

Am mai văzut în visul meu că aceste bune tovarăşe, cînd ajunseră la poalele dealului, dădură *Creştinului* o pîne, o sticlă de vin şi cîţiva struguri de vie. Apoi Creştinul îşi văzu înainte de drum.

Cînd ajunse *Creştinul* în *Valea Umilinţei*, dădu de mari greutăţi; căci abia făcuse o cale mică, şi văzu de departe pe marele vrăjmaş al sufletelor, venind drept spre el. Vrăjmaşul se numea *Apolion*. Pe *Creştin* îl apucă o mare spaimă, şi se gîndea ce să facă: să fugă iar înapoi sau să se împotrivească? Aducîndu-şi aminte că la spate nu era deloc înarmat, se gîndi că, dacă ar fugi ar folosi foarte mult vrăjmaşului pentrucă i-ar da putinţa să-l poată răni cu săgeţile lui de foc. Deaceea se hotărî să i se împotrivească, să stea pe loc şi să-l aştepte. Căci, îşi zicea el, e vorba doar de viaţă [1], şi atunci e mai bine să nu fug, ci să merg înainte şi să lupt.

Merse mai departe. *Apolion* veni la el. Era o arătare înfiorătoare la vedere. Era îmbrăcat în solzi ca un peşte — îmbrăcămintea aceasta înseamnă îngîmfarea lui — avea aripi ca un balaur, picioare ca un urs; din pîntecele lui ieşeau foc şi fum, şi gura lui era ca gura unui leu. Aruncă spre *Creştin* o privire plină de mînie şi dispreţ, şi apoi începu să-l întrebe:

„De unde vii, şi încotro vrei să mergi?"

Creştinul zise: „Vin din Cetatea Pierzării, loc cu desăvîrşire pierdut, şi merg spre cetatea Sionului".

Apolion: Din vorba aceasta înţeleg că eşti unul din supuşii mei; căci ţara aceasta întreagă este a mea, şi eu sînt împăratul şi dumnezeul ei [2]. Cum te încumeţi să fugi de supt cîrma împăratului tău? De n'aş mai aştepta o slujbă din partea ta, te-aş doborî la pămînt cu o lovitură.

Creştinul: Adevărat. Eu m'am născut sub cîrma ta, dar slujba pe care ţi-am făcut-o, a fost foarte amară, şi plata ta era aşa de mică, încît era cu neputinţă să trăiască cineva din ea, căci plata păcatului este moartea (Romani 6. 23). De aceea, cînd mi-am venit în fire, ca şi alţi oameni cuminţi, m'am gîndit cum aş putea să scutur jugul tău.

Apolion: Nu este nici un împărat sau domn care să poată lăsa pe supuşii lui să se răzvrătească în felul acesta; aşa

1. Viaţa vecinică.
2. Satana este în adevăr Dumnezeul şi stăpînul lumii acesteia (2 Cor.4.4)

că,—să ştii bine că nici eu nu te las să-mi scapi din mîni aşa de uşor. Şi pentrucă te tîngueşti aşa de slujba mea şi de răsplată, fă bine şi întoarce-te cu mine înapoi! Iţi jur că-ţi voi da tot ce vrei în lumea aceasta.

Creştinul: M'am prins acum în slujba Altuia, şi anume în slujba Impăratului împăraţilor. De-s cinstit, cum s'ar putea să mă întorc aşa de uşor îndărăt la tine supt domnia ta îngrozitoare?

Apolion: Ai făcut cum zice proverbul: „Ai dat din lac în puţ". Doar se ştie că cei ce se dau drept slujitori ai Lui, în scurtă vreme îi întorc spatele, şi vin iarăş la mine. Fă şi tu aşa, şi va fi bine.

Creştinul: Fugi de aici! Eu m'am predat în slujba acestui bun Stăpîn, şi am jurat să-I fiu credincios. Cum aş putea deci să fug iar la tine? N'aş fi vrednic atunci să fiu spînzurat ca un vînzător?

Apolion: Tu mi-ai mai făcut comedii de acestea. Cu toate acestea, eu sînt gata să le dau uitării pe toate, dacă te vei întoarce îndată şi vei veni la mine.

Creştinul: Ce ţi-am spus atunci, am spus din neştiinţă. Şi afară de asta, mai ştiu că Impăratul meu, Căruia mă supun acuma, este destul de bun ca să mă izbăvească, ba să-mi şi ierte tot ce am făcut, chiar şi vina că m'am supus ţie, o nimicitorule *Apolion;* şi, ca să spun adevărul, să ştii că slujba Sa, sîmbria şi răsplata Lui, slujitorii Lui, Impărăţia Lui, tovarăşii Lui, şi Ţara Lui, preţuesc nemărginit mai mult decît tot ce-mi poţi da tu. De aceea încă odată îţi spun, nu mă mai ispiti. Eu sînt robul Lui, şi vreau să mă ţin de El pînă la sfîrşit.

Apolion: Mai gîndeşte-te odată, cu sînge rece, la ce te poate aştepta în calea pe care ai apucat-o. Tu ştii că robii Lui cei mai mulţi n'o isprăvesc bine, pentrucă lucrează împotriva mea şi părăsesc căile mele. Cîţi dintre ei n'au murit de o moarte ruşinoasă? Tu crezi slujba Lui mai bună decît a mea, dar gîndeşte-te, dragul meu, că El nu S'a mişcat nici odată din locul în care şade, ca să mântuiască pe vreunul din robii Lui din mîinile vrăjmaşilor Lui. In ce mă priveşte pe mine, toată lumea ştie prea bine că de multe ori am ajutat pe cei ce mi-au slujit cu credinţă; i-am ajutat, fie prin viclenie, fie prin putere, şi i-am scăpat de Impăratul acela sau de slujitorti Lui, cînd îi înfricoşau, şi tot aşa vreau să te scap şi pe tine.

Creştinul : Dacă El, cîteodată nu le vine îndată în ajutor, o face înadins ca să le cerce dragostea, să vadă dacă se vor ţinea de El pînă la sfîrşit; şi sfîrşitul rău pe care spui tu că îl au cîteodată ai Săi, este pentru ei cel mai frumos sfîrşit care li se poate da. Căci ei nu se îngrijesc prea mult de o izbăvire vremelnică, ci aşteaptă slava care le este pregătită, şi pe care o vor şi cîştiga, cînd va veni Impăratul lor pe norii cerului, îmbrăcat în slava Sa, cu îngerii Săi.

Apolion : Dar tu ai fost necredincios în slujba Lui : cum îţi închipui că ai să capeţi şi o răsplată dela El?

Creştinul : In ce i-am fost necredincios, *Apolion?*

Apolion : Cînd ai pornit la început pe calea aceasta, ţi-ai pierdut bărbăţia, şi erai să te îneci în mlaştina *Desnădejdii*. Pe urmă ai apucat pe un drum lăturalnic, ca să scapi de sarcină, pe cînd tu, la dreptul vorbind, trebuiai să aştepţi pînă ţi-ar fi luat-o Impăratul tău. Ai dormit somnul păcatului, şi în starea aceea ai pierdut cea mai scumpă comoară a ta. Mai că te-ai lăsat înduplecat să te întorci îndărăt, cînd ai văzut leii, — şi ce poţi spune din ceea ce ai auzit pînă acuma şi ai văzut? In lăuntrul tău tu năzueşti după o cinste deşartă în tot ce vorbeşti sau faci. Inseamnă asta că Ii eşti credincios?

Creştinul : Toate cîte le spui, sunt adevărate, şi mai sunt multe altele pe cari tu nu le ştii. Dar împăratul pe care îl cinstesc şi căruia îi slujesc [1], este plin de îndurare şi vrea să mă ierte. Unde mai pui că toate aceste fărădelegi le făcusem cînd eram sub puterea ta şi în ţara ta; acolo le-am săvîrşit. Insă mi-a părut rău, m'am întristat pentru ele, şi am căpătat iertare dela Domnul meu.

La aceste cuvinte *Apolion* s'a înfuriat cumplit şi s'a răstit cu următoarele cuvinte: „Eu sînt vrăjmaş Domnului tău; eu urăsc Fiinţa Lui, legea Lui, şi pe poporul Lui; am pornit împotriva ta, ca să lupt împotriva ta".

Creştinul : Păzeşte-te, *Apolion* şi ia seama ce faci. Căci eu sînt pe calea Domnului, pe calea sfinţirii, şi nu poţi să mă loveşti, fără să aduci cu asta o ocară Domnului meu.

După acestea, *Apolion* se aşeză deacurmezişul drumului,

1. Se vede aici că dracul se slujeşte adesea, cu mult şiretlic şi îndemînare, de mustrările şi învinuirile pe cari ni le facem singuri asupra purtării noastre faţă de Dumnezeu, ca să ne desnădăjduiască, dar noi nu trebuie să ne încredem în aceste gînduri şi trebuie să fugim de această nenorocită desnădejde.

cît era de lat, şi zise : „N'am nici cea mai mică teamă. Pregăteşte-te deci de moarte ! Căci îţi jur pe prăpastia iadului meu ~~veeinic~~ că nu vei putea merge mai departe. Aici îţi voi curma viaţa". După ce zise acestea, repezi o săgeată de foc spre pieptul *Creştinului.* El însă avea un scut în mînă, cu care a oprit săgeata, şi aşa a scăpat de primejdie.

Creştinul îşi scoase acum sabia, căci văzu că a venit vremea să se dovedească viteaz. In timpul acesta *Apolion* asvîrlea cu putere săgeţi spre *Creştin.* Ca grindina de dese, aşa sburau săgeţile în jurul capului său. Cu toată apărarea lui vitejească, fu rănit la cap, mîni şi picioare, ceeace îl făcu să se dea puţin înapoi.

Dar fiindcă *Apolion* nu înceta să isbească în el, *Creştinul* se îmbărbătă din nou, şi i se împotrivi cît putu. Lupta aceasta înverşunată ţinu mai mult de o jumătate de zi, aşa că *Creştinul* obosise cu desăvîrşire. Unde mai pui că din pricina rănilor, *Creştinul* slăbea tot mai mult [1].

Apolion se folosi de împrejurarea aceasta, se apropie tot mai mult de *Creştin* şi începu să se lupte cu el făţiş. In cele din urmă apucă pe *Creştin* şi-l trînti cu putere jos. *Creştinului* îi căzu sabia din mână.

Apolion băgă de seamă lucrul acesta, şi zise : „Acum eşti în puterea mea". Nu mai era mult, şi l-ar fi înăbuşit de moarte. De aceea *Creştinul* începu să şi piardă nădejdea că va putea să-şi mai apere viaţa. Dar Dumnezeu vru altfel. Cînd se silea *Apolion* să dea cele din urmă lovituri şi să curme viaţa acestui bun bărbat, *Creştinul* întinse repede mîna după sabie, şi o şi ajunse îndată, strigînd : „Nu te bucura, vrăjmaşule, că voi fi biruit ; eu mă voi scula din nou" (Mica 7. 8), şi dădu lui *Apolion* o lovitură de moarte, aşa că se dete înapoi ca un rănit de moarte.

Cînd băgă de seamă *Creştinul,* îi zise din nou : Noi sîntem mai mult decît biruitori prin Cel ce ne-a iubit" (Romani 8. 37). Dar după aceasta *Apolion* îşi întinse îndată aripile lui de balaur, sbură de acolo, şi *Creştinul* nu-l mai văzu.

Nimeni nu şi-ar fi putut închipui, dacă n'ar fi văzut el singur şi n'ar fi auzit ca şi mine, ce sbierete cumplite şi răcnete înspăimîntătoare scotea *Apolion* ca un balaur, toată vremea cît s'au luptat între ei, şi ce

---

1. Cînd te laşi să-ţi dea Satana o lovitură, lovitura aceasta te slăbeşte pentru luptele cari vin pe urmă.

suspine şi tîngueli ieşiau din adîncul inimii *creştinului*. Eu zic că toată vremea nu i-a aruncat nici o privire prietenească pînă n'a văzut că a rănit pe *Apolion* cu sabia lui cu două tăişuri. Abia atunci a început în adevăr să zîmbească vesel, ridicîndu-şi ochii în sus. Aceasta a fost cea mai înspăimîntătoare priveliște, pe care am văzut-o în viaţa mea.

Dar după ce s'a sfîrşit lupta aceasta, *Creştinul* a zis: „Acum vreau să mulţămesc Aceluia Care m'a scăpat din gura leului, Aceluia Care mi-a dat ajutor împotriva lui *Apolion*". Deaceia, ridicîndu-şi glasul, începu să cînte :

Inarmaţi-vă, Creştini!
Neprietenii vă caută să le fiţi pradă :
Da, însuşi Satana vă doreşte.
Inarmaţi-vă cu Cuvîntul lui Dumnezeu,
Şi luptaţi bărbăteşte în orice loc,
Ca să rămîneţi nevătămaţi.
Vă pare prea sprinten vrăjmaşul?
Gîndiţi-vă că Isus e lîngă voi,
Şi-i gata să vă dea ajutorul Lui.
Vrăjmaşul, oricît de tare ar fi, piere
Din faţa Celui Atotputernic,
Şi noi ieşim biruitori.

Apoi am zărit o mînă, care a dat *Creştinului* cîteva frunze din pomul vieţii. El le-a luat şi le-a pus pe răni, cari s'au şi vindecat în curînd. După aceea a şezut jos puţin să mănînce pîne şi să bea din sticla cu vin, care i se dăduse mai înainte la *Palatul Măreţ*[1]. După ce s'a răcorit puţin, s'a gătit iarăş de drum, ţinînd de acum înainte sabia în mînă[2].

„Căci" — îşi zicea el — „nu ştiu ce fel de vrăjmaşi pot să mai întîlnesc". Totuş a mers vesel prin vale, şi n'a mai fost întîlnit nici de *Apolion* nici de altcineva.

---

1. Deprinderile bune pe cari le-a grămădit creştinul mai înainte prin legătura sufletului cu Dumnezeu, îi slujesc mult după o luptă sau după o înfrîngere.
2. Vegheaţi şi rugaţi-vă, ca să nu cădeţi în ispită.

CAPITOLUL 9.

Cu sabia și cu rugăciunea neîncetată, CALATORUL izbutește să treacă prin VALEA UMBREI MORȚII cu primejdiile ei cumplite[1]

La capătul acestei văi începea altă vale : *Valea Umbrei Morții* (Ps. 23.4) *sau Valea Intunecoasă. Creștinul* trebuia *neapărat* să treacă și prin ea, deoarece drumul spre Cetatea Cerului ducea prin mijlocul ei. Valea aceasta este un loc foarte singuratic. Proorocul Ieremia o zugrăvește așa : „Este un pustiu, un pămînt uscat și plin de gropi, un pămînt unde domnește întunerecul, un pămînt pe unde nimeni nu trece (afară de cel ce este *Creștin*) și unde nu locuește nici un om" (Ieremia 2. 6). Pentru Creștin locul acesta era mult mai primejdios decît lupta cu *Apolion*, după cum se va putea vedea din cele ce urmează.

Când a ajuns *Creștinul* la gura aceste văi, au venit la el doi bărbați, copii ai acelora cari scoseseră odinioară mari strigăte împotriva țării făgăduinței (4 Moise 13. 33). Ei se grăbeau nespus de mult să se întoarcă îndărăt. *Creștinul* a vorbit cu ei, și le-a zis : „Incotro mergeți voi ?" Ei răspunseră : „Inapoi, înapoi, și dorim să mergi și tu cu noi, dacă ții cumva la viața și fericirea ta". *Creștinul* a întrebat apoi : „Cum ? Dece așa? Ce s'a întîmplat ?" Și ei au răspuns : „Mai întrebi ce s'a întîmplat ? Am mers cît am putut de departe pe drumul pe care vrei să mergi și tu, și apoi am luat-o la fugă îndărăt, căci, dacă am fi mers puțin mai înainte, n'am mai fi scăpat cu viață, și n'am mai fi fost aici să-ți aducem vestea aceasta !"

„Ei, ce vi s'a întîmplat ?" — întrebă *Creștinul.*

---

1. In capitolul acesta se văd alte încercări mari, și starea sufletului care se simte ca părăsit și lepădat de Dumnezeu, lipsit de orice lumină. Apoi o capătă.

„Mai că am fi ajuns în *Valea Umbrei Morții*, au răspuns ei, dar din fericire pentru noi, ne-am uitat înainte și am văzut primejdia, mai înainte de a ne arunca în ea“.

Creștinul a zis: „Ei și ce ați văzut acolo?“

Ei au răspuns: „Să vezi însăș *Valea Intunecoasă*, nu-i de ajuns? Era neagră ca păcura, și plină de duhuri rele, de pricolici și satanele iadului. Am auzit în ea numai sbierete și răcnete ca ale unui popor care zace acolo, legat în lanțuri și obezi, un popor din aceia cari șed acolo în întunerecul și umbra morții (Iov 3. 5; 10. 21), și moartea acopere valea cu aripile ei. Ce mai încolo, era un loc foarte primejdios, și pustiu de tot.

— Din toate acestea, zise *Creștinul*, nu pot să înțeleg decît că acesta este drumul pe care trebue să merg eu (Ieremia 2. 6) spre limanul meu dorit“.

Dar ei au zis: Dacă acesta este drumul tău, noi nu voim să mergem cu tine“. Astfel se despărțiră de *Creștin*, care și-a urmat drumul înainte, ținînd sabia în mînă, de frică să nu fie luat pe neașteptate.

Acum am văzut în vis că, la dreapta văii, cît era de lungă, era o prăpastie adîncă. In prăpastia aceasta au căzut orbii din toate vremile, cari se duceau unul pe altul de mână și în care au și pierit în chip ticălos.

La stînga era o mlaștină primejdioasă, plină de noroi și mocirlă, în care, cînd cade cineva, nu poate găsi pămînt tare ca să pună piciorul. Aceasta era mocirla în care căzuse odinioară împăratul David (Psalm 69. 14, 15) și fără îndoială că ar fi perit în ea, dacă nu l-ar fi scos Cel Atotputernic.

Chiar și cărarea era deosebit de îngustă pe aici, și deaceea pentru Creștin era cu atît mai rău. Căci, trebuind să meargă prin întunerec, cînd voia să se ducă pe o parte, se temea să nu cadă în mocirlă, și cînd voia să se îndrepte spre cealaltă parte, se temea să nu cadă în prăpastie.

Așa că el mergea îngrijat înainte, suspinînd cu amar. Căci afară de primejdiile amintite, acum era așa de întunerec pe cărare că de multe ori nu vedea nici unde să pună piciorul.

Cam pe la mijlocul acestei văi, am băgat de seamă că foarte aproape de drum era gura iadului.

Creștinul s'a oprit deci, gîndindu-se: Ce să fac acum?

De acolo ieşeau limbi de foc şi fum şi aburi cu atîtea scîntei şi vuet înspăimîntător (primejdii cari nu se îndepărtau de sabia *Creştinului*, cum fusese cu *Apolion*), încît se văzu silit să-şi vîre sabia în teacă şi să apuce altă armă, care se numea *Rugăciune* necurmată (Efeseni 6. 18). Atunci l-am auzit strigînd: „Mîntuieşte-mi sufletul, Doamne" (Psalm. 116.4). Şi mergînd astfel înainte, flacările se apropiară foarte tare de el. Auzea şi nişte glasuri aşa de înspăimîntătoare, şi nişte troznete în dreapta şi în stînga aşa de grozave că de multe ori credea că va fi făcut bucăţi sau va fi călcat în picioare ca noroiul de pe uliţă. Aceste sgomote înspăimîntătoare şi privelişti pline de groază l-au însoţit drum de cîteva poşte. Apoi i se păru că aude o grămadă de vrăjmaşi gata să năvălească asupra lui. Atunci a stat pe loc vreo cîteva clipe, şi a chibzuit ce ar fi de făcut. Cîte odată mai că-i venea în gînd să se întoarcă, dar se gîndea iarăşi că a făcut acum jumătate de drum din vale şi totodată îşi aducea aminte şi de primejdiile pe cari le biruise. De s'ar fi întors îndărăt, primejdia ar fi putut fi mai mare decît dacă şi-ar fi urmat drumul înainte. Astfel s'a hotărît însfîrşit să meargă mai departe. In timpul acesta părea că vrăjmaşii se apropie din ce în ce. Cînd fură lîngă el, strigă cît îl lua gura, ca să se îmbărbăteze singur: „Eu vreau să merg înainte în puterea Domnului" (Psalm. 71. 16). La aceste cuvinte, ei au luat fuga, şi nu s'au mai arătat.

Însă mai e un lucru pe care nu-l pot uita. Am băgat de seamă că bietul *Creştin* în vremea aceea era aşa de tulburat că nici glasul nu şi-l mai cunoştea. Cînd a trecut pe lîngă prăpastia iazului de foc (gura iadului), a venit pe dinapoia lui unul din duhurile rele, s'a apropiat încetişor de el şi i-a şoptit în urechi foarte încet multe blăstămuri. El credea că aceste blăstămuri isvorăsc chiar din gura şi inima lui [1]. Aceasta neliniştea pe *Creştin* mai mult decît tot ce i se întîmplase înainte, şi îi era greu să creadă că a blăstămat pe Acela, pe Care pînă atunci Il iubise mai pe sus de toate. Nu era aşa; şi cu toate acestea nu putea să înlăture gîndul acesta. Nu putea înţelege de unde veneau blăstămurile acestea, ca să-şi astupe urechile şi să nu le mai audă.

1. Foarte bună zugrăvire a celor ce se întîmplă în multe prilejuri cînd creştinul se miră că se găseşte năpădit de o mulţime de gînduri rele cari par că ies din sufletul lui, şi cînd cu greu se mai recunoaşte pe sine.

Mergînd el cîtăva vreme în starea aceasta lipsită de mîngîiere, i se păru că aude glasul unui om care mergea înainte şi zicea: *Chiar dacă ar fi să umblu prin Valea Umbrei Morții, nu mă tem de niciun rău, căci Tu eşti cu mine* (Psalm 23. 4). Aceasta îl înveseli foarte mult, din următoarele pricini:

1. Pentrucă putea să vadă că şi alții, cari se temeau de Domnul, erau în aceeaşi stare în Valea aceasta.

2. Pentrucă putea să înțeleagă că Dumnezeu este cu el chiar şi într'o stare atît de întunecoasă şi lipsită de mîngîiere. Pentruce să nu fie El cu mine, îşi zicea el, chiar dacă din pricina piedicilor cari mi se pun în cale, eu nu-L pot vedea sau înțelege?

3. Pentrucă nădăjduia că, dacă va merge ceva mai repede, va căpăta pe drum un tovarăş bun.

Deaceea, merse repede, şi strigă pe cel ce mergea înaintea lui. Dar omul acela nu ştia ce să-i răspundă, căci şi el se credea singur. Incepea să se crape de ziuă, ceeace făcu pe *Creştin* să zică: „El a schimbat întunerecul în zori de ziuă" (Amos 5.8).

Cum se făcu ziuă bine, el se mai uită odată înapoi, nu cu gînd să se întoarcă îndărăt, ci ca să vadă la lumina zilei cu ce fel de primejdii avusese de lucru în întunerec. Atunci văzu lămurit prăpastia deoparte şi mlaştina de cealaltă parte, şi mai văzu şi cît de îngustă era cărarea pe care a trebuit să meargă prin cele două primejdii. Mai văzu duhurile necurate, pricolicii şi smeii prăpăstiei, dar toate numai din depărtare, căci, cînd se făcu ziuă, nu se mai apropiară de el. Totuş a putut să le vadă bine, după cum este scris: „El descopere ce este ascuns în întunerec şi aduce la lumină umbra morții" (Iov 12. 22).

Creştinul fu adînc mişcat atunci că scăpase de toate primejdiile prin cari trecuse. Deşi se temuse mult înainte, totuş acuma la lumina zilei le vedea şi mai lămurit. Acuma răsărea soarele cu toată strălucirea, şi aceasta era pentru *Creştin* un nou har. Căci trebue să ştiți că partea întîi din *Vatea Umbrei Morții* fusese foarte primejdioasă, dar partea cealaltă pe care o mai avea de străbătut era mult mai anevoioasă şi mai primejdioasă. Fiindcă din locul unde se afla acum, pînă la sfîrşitul Văii, drumul era peste tot locul plin de lațuri, obezi, sfori şi rețele pe o parte, şi pe cea-

laltă aşa de plin de găuri, gropi şi locuri prăpăstioase, încît o mie de vieţi să fi avut şi pe toate le-ar fi perdut, dacă ar fi fost aşa de întunerec ca atunci cînd a făcut partea întîi a drumului. Dar, cum am spus, acum răsărise soarele deasupra lui. Deaceea şi zise: „Făclia Lui străluceşte deasupra capului meu şi cu lumina Lui merg prin întunerec" (Iov 29.3).

In lumina aceasta merse *Creştinul* pînă la sfîrşitul Văii. Aici era numai sînge, ciolane şi cenuşă şi o mulţime de trupuri moarte ale călătorilor, cari făcuseră odinioară drumul acesta. Pe cînd mă gîndeam ce să însemneze acestea, am băgat de seamă că puţin înaintea mea era o văgăună în care locuiau în vremile vechi doi uriaşi, cari prin puterea lor asupritoare omorîseră fără milă pe aceşti oameni, al căror sînge, ciolane şi cenuşă se aflau aici. Şi *Creştinul* trecu pe dinainte fără mare primejdie, ceeace la început m'a cam mirat, dar în urmă am aflat că unul din aceşti uriaşi murise de mai mulţi ani, iar celălalt, deşi mai trăia, totuş, din pricina bătrîneţelor şi din pricina multor neputinţe pe cari le căpătase în anii tinereţii, era aşa de neputincios şi înţepenit în toate mădulările, că nu putea face altceva, decît să stea la intrarea văgăunii sale şi să rînjească cu răutate spre călătorii cari treceau pe dinainte; şi-şi rodea unghiile de ciudă că nu se mai putea urni. *Creştinul* îşi văzu de drum, neştiind ce să creadă despre acest bătrîn, care şedea în peşteră, mai ales că el îi striga: „Haide, haide, că nu mă voi purta mai blînd cu tine decît cu ceilalţi, şi voi mai arde mulţi ca tine". Dar *Creştinul* tăcu, şi trecu pe dinaintea lui, fără să sufere vre-o neplăcere, şi începu să cînte.

Ce lucruri minunate m'a făcut înţelepciunea Ta să văd!
Dumnezeule, cum nu pot lăuda pretutindeni bunătatea Ta!
Sufletul mi-era înconjurat de laţuri, stînci, întunerec, groază,
De moarte şi grozăviile ei, dar mîna Ta cea tare, Doamne, [m'a izbăvit!
Prin prăpăstii grozave, în ciuda vrăşmaşilor şi iadului
Tu m'ai dus la odihna Ta, şi vrei să mă umpli de [desfătări nepieritoare
Acolo, plin de veselie, scăpat prin ajutorul Tău, copleşit [de binefacerile Tale,
Vreau să măresc pe vecie adînca înţelepciune a faptelor [Tale slăvite

V

CAPITOLUL 10.

CALATORUL descopere în CEL CREDINCIOS un bun tovarăş de drum, care îi ajută să meargă mai departe şi îi spune despre luptele lui [1]

Şi aşa *Creştinul* ajunse la o înălţime ridicată înadins, ca să nu vază călătorii drumul înaintea lor, cînd vor ajunge acolo. El o sui repede şi, cînd privi în jur, văzu înainte pe *Cel Credincios*, mergînd pe acelaş drum. „Hei, ascultă, aşteaptă, că vreau şi eu să merg cu tine!“ strigă el. *Cel Credincios* se uită îndărăt. *Creştinul* striga înainte: „Aşteaptă, aşteaptă să te ajung şi eu“. „Nu“, răspunse celălalt, „viaţa mea e în primejdie, şi mă tem de *Răzbunătorul Sîngelui*, care vine după mine“. Aceasta îl cam puse pe *Creştin* pe gînduri. Dar îşi adună toate puterile şi ajunse repede pe *Credincios*, ba îl şi întrecu; aşa că cel din urmă era acuma întîi. *Creştinul* începu să zîmbească batjocoritor, pentrucă o luase înaintea fratelui său. Dar nu luă seama la picioare şi se împiedică şi căzu pînă ce-i veni în ajutor *Credinciosul*.

Apoi şi-au văzut prieteneşte de drum, vorbind între ei despre cele ce li se întîmplaseră pe cale.

Cinstite şi mult iubite frate *Credincios*, zise *Creştinul*, sînt foarte vesel că te-am ajuns şi că Dumnezeu ne-a dat putinţa să facem împreună o cale aşa de plăcută.

Credinciosul: Eu credeam, scumpe prietene, că voi avea fericirea să am parte de tovărăşia ta, chiar dela plecarea mea din cetatea noastră; dar tu erai aşa de departe înaintea mea, că am trebuit să merg o bună bucată de drum singur.

---

1. In capitolul acesta se vede cum sufletul găseşte iar lumină şi întîlneşte un alt suflet însufleţit de aceleaşi simţiri ca el.

Creştinul: Cît ai mai rămas în cetatea *Pierzării,* după plecarea mea?

Credinciosul: Cît am mai putut. Căci îndată după plecarea ta, s'a răspîndit svonul că cetatea noastră are să fie arsă pînă la pămînt cu foc şi pucioasă din cer.

Creştinul: Ce? Aşa s'auzea?

Credinciosul: Da, o vreme se vorbea numai de asta.

Creştinul: Cum? Şi nu s'a mai găsit nimeni afară de tine, care să fi căutat să scape de primejdia aceasta?

Credinciosul: Deşi, cum îţi spun, s'a vorbit mult despre vestea aceasta, totuşi nu cred ca ei să-i fi dat crezare. Căci, cînd vorbeau mai aprinşi, îi auzeam că rîdeau de tine şi de călătoria ta desnădăjduită [1] —căci aşa o numeau ei. Dar eu am crezut, şi cred şi acum, că sfîrşitul cetăţii noastre va fi foc şi pucioasă, şi de aceea am şi plecat de acolo.

Creştinul: N'ai auzit vreodată vorbindu-se despre vecinul nostru Slab de înger?

Credinciosul: Da, *Creştine*; am auzit că a mers cu tine pînă la *Mlaştina Desnădejdii,* şi că ar fi căzut acolo. Asta o spuneau unii, dar el nu vrea s'o spună. Eu ştiam că aşa e, căci era plin de nămol.

Creştinul: Şi ce ziceau vecinii?

Credinciosul: Toţi îl dispreţuiau. Unii îl luau în batjocură şi rîdeau de el, alţii abia dacă mai voiau să-i dea de lucru. Ba şi el e de şeapte ori mai rău acum, decît înainte de a ieşi din cetate (Mat. 12.43—45, şi mai ales 2 Petru 2.20.--22).

Creştinul: Dece sunt aşa de porniţi împotriva lui, căci doar şi ei au încercat drumul, pe care l-a lăsat el?

Credinciosul: „O, ziceau ei, asemenea oameni trebuesc spînzuraţi, căci sunt nestatornici şi uşuratici [2]“. Eu cred că „Dumnezeu a sculat împotriva lui pe vrăşmaşii aceia ca să-l batjocorească şi să-l facă de poveste, pentrucă şi-a părăsit calea“ (Ieremia 29.18.19).

Creştinul: N'ai vorbit niciodată cu el înainte de plecarea ta de acolo?

Credinciosul: L-am întîlnit odată pe drum, dar s'a furişat pe cealaltă parte, ca unul care s'ar fi ruşinat de ceea ce făcuse; aşa că n'am apucat să vorbesc cu el.

Creştinul: La început aveam mari nădejdi pentru omul

---

1. Aşa priveşte lumea totdeauna viaţa adevăraţilor creştini.
2. Creştinii fricoşi, după ce s'au întors iar în lume, nu mai sunt văzuţi bine nici de lume.

acesta, dar acum mă tem că va peri şi el odată cu cetatea, căci i s'a întîmplat ce spune zicala aceea adevărată: Cînele s'a întors la ce vărsase, şi scroafa spălată s'a întors să se tăvălească în mocirlă (2 Petru 2. 22).

Credinciosul: De asta mă tem şi eu, dar ce-i poţi face, dacă el vrea aşa?

Creştinul: Deaceea, vecine *Credincios*, să-l lăsăm în pace. Să vorbim mai bine despre lucrurile cari ne privesc pe noi. Spune-mi, te rog, tot ce ţi s'a întîmplat pe drum. Căci ştiu bine că trebuie să ţi se fi întîmplat mari lucruri. Mare minune de ar fi altfel.

Credinciosul:[1] Eu am scăpat de *Mlaştina Desnădejdii* fără să mi se întîmple ceva. După cîte văd, tu ai căzut deabinelea în ea. Am ajuns cu bine la poarta strîmtă; m'am întîlnit numai cu o fiinţă cu numele *Pofta*, care, judecînd după înfăţişarea ei, putea să-mi facă mult rău.

Creştinul: Bine că ai scăpat de mrejile ei. Iosif a fost odată foarte greu ispitit de ea (1 Moise 39. 11, 12). Dar a fugit de ea, ca şi tine, căci altfel mai că l-ar fi costat viaţa. Şi ce ţi-a zis Pofta?

Credinciosul: Poţi să-ţi închipui, căci ştii ce limbă linguşitoare are. Imi da mereu ghes să merg cu ea la o parte, şi-mi făgăduia tot felul de plăceri.

Creştinul: Dar bucuria unui cuget curat nu ţi-o făgăduia.

Credinciosul; Inţelegi că îmi făgăduia tot felul de plăceri trupeşti desfrînate.

Creştinul: Mulţămeşte lui Dumnezeu că ai scăpat de ea. Pe cine îl leapădă Domnul, acela cade în groapa ei adîncă". (Pildele lui Solomon 22. 14).

Credinciosul: Adevărat, dar nu ştiu dacă am scăpat cu totul de ea.

Creştinul: Dece nu? Am mare încredere în tine că nu te-ai lăsat ispitit de pofta ei.

Credinciosul: Nu, nu că m'aş fi pîngărit. Căci mi-am adus aminte de o scriere veche, pe care o văzusem odinioară şi care zice: „Căile ei duc la iad" (Pildele lui Solomon 5. 5). De aceea am făcut legătură cu ochii mei, ca să nu fiu fermecat de privirile ei atrăgătoare (Iov 31. 1).

---

1. De aici încolo se vede păţania unui suflet năpădit de poftele firii pămînteşti, şi deosebirea dintre lege şi har.

Din pricina aceasta ea şi-a bătut joc de mine, dar eu mi-am văzut de drum.

Creştinul: Alte neplăceri n'ai mai avut pe drum?

Credinciosul: Cînd am ajuns la *Muntele Greutăţilor,* m'a întîmpinat un om foarte bătrîn. M'a întrebat cine sînt şi, încotro mă duc. Eu i-am spus că-s un călător şi că merg la *Cetatea Cerului.* Atunci el mi-a zis: „După înfăţişare, pari un om cinstit. Dacă vrei să rămîi la mine, îţi voi plăti o bună simbrie". L-am întrebat cum se cheamă şi unde locuieşte. El mi-a răspuns: *„Intîiul Adam"* [1] şi că locuieşte în *Cetatea Inşelăciunii* (Efeseni 4. 22).

L-am întrebat ce meşteşug are şi ce simbrie vrea să-mi plătească. El mi-a răspuns că meşteşugul lui e iubirea plăcerilor şi ca simbrie mă lasă moştenitor pe averea lui [2].

Mai departe l-am întrebat despre casa lui, şi dacă mai are robi. Aici mi-a dat să înţeleg că toată casa lui este plină de plăceri lumeşti, şi că robii ar fi *scoborîtorii lui.* Zicea că are trei fete: *Pofta firii pămînteşti, Pofta ochilor* şi *Ingîmfarea* cu felul de vieţuire (I Ioan 2. 16), şi că dacă vreau, mă poate chiar însura cu una din ele.

L-am întrebat însfîrşit cîtă vreme ar vrea să mă ţină în slujba lui. Răspunsul a fost: „Toată viaţa".

Creştinul: Şi cum ai scos-o la capăt cu omul acela?

Credinciosul: La început, ce-i drept, mă cam trăgea inima să merg la el, căci găseam că zicea bine. Dar pe cînd vorbeam aşa cu el, m'am uitat la fruntea lui, şi am văzut scris pe ea: „Desbrăcaţi-vă de omul cel vechi împreună cu faptele lui" (Coloseni 3. 9).

Creştinul: Şi ce ţi s'a întîmplat atunci?

Credinciosul: Mi s'a aprins inima, şi orice ar fi spus şi oricît s'ar fi linguşit el, eram încredinţat că m-ar fi vîndut *rob,* dacă m'ar fi putut duce în casa lui. Deacea i-am spus să lase vorba, căci nu vreau nici măcar să mă apropii de uşa casei lui. El a început atunci să rîză de mine cu răutate, zicînd că are să trimită pe unul din robii lui [3] în urma

---

1. Adică omul păcătos; Isus Hristos, dimpotrivă, este numit al doilea Adam, pentrucă a venit să dreagă greşala celui dintîi, şi să înoiască astfel neamul omenesc, făcînd să se nască un om nou în fiecare ins în parte, care se dă Lui, (Romani 5. 14).

2. Moartea (Romani, 6. 23).

3. O poftă sau patimă, pe care o întrebuinţează cu deosebire lumea, ca să ne lovească şi să ne prigonească.

mea, să-mi facă destul amar pe tot drumul. Cînd am vrut să-l las, am simţit că m'a prins de carne şi m'a tras cu aşa putere, de credeam că a rupt o bucată din mine [1]. Deaceea am strigat cît am putut: „Nenorocitul de mine! (Romani 7. 24). Apoi am început să mă sui pe munte în sus.

Cam pe la jumătatea drumului, am văzut pe cineva înapoia mea venind spre mine. Era repede ca vîntul, şi m'a ajuns tocmai la coliba aceea unde e locul de odihnă.

Creştinul: Ah, acolo m'a apucat şi pe mine somnul şi mi-am pierdut mărturia din sîn.

Credinciosul: Dar, dragă frate, lasă-mă să isprăvesc vorba. Omul acela, cum m'a ajuns, m'a doborît la pămînt cu un ciomag, şi am rămas ca mort. Totuş, după ce mi-am venit puţin în fire, l-am întrebat dece se poartă aşa cu mine. El mi-a răspuns că am o aplecare ascunsă spre întîiul *Adam*, şi, zicînd aceste cuvinte, mi-a mai dat o lovitură de moarte în piept, aşa că am căzut pe spate, şi am rămas întins ca mort la picioarele lui. După ce mi-am venit iar în fire, am strigat să se îndure de mine. Dar el mi-a răspuns: „Eu nu cunosc îndurarea", şi m'a doborît iar la pămînt. Mi-ar fi pus cap, dacă n'ar fi venit Unul şi i-ar fi poruncit să mă lase.

Creştinul: Şi cine era Acela?

Credinciosul: La început nu L-am cunoscut. Dar cînd a trecut pe lîngă mine, am văzut că avea semne de răni la mîni şi în coastă, lucru care m'a făcut să cred că a fost Domnul nostru. Apoi m'am suit pe munte.

Creştinul: Omul care a năvălit asupra ta a fost *Moise*. El nu cruţă pe nimeni. Şi nici nu poate arăta îndurare celor ce calcă legea [2].

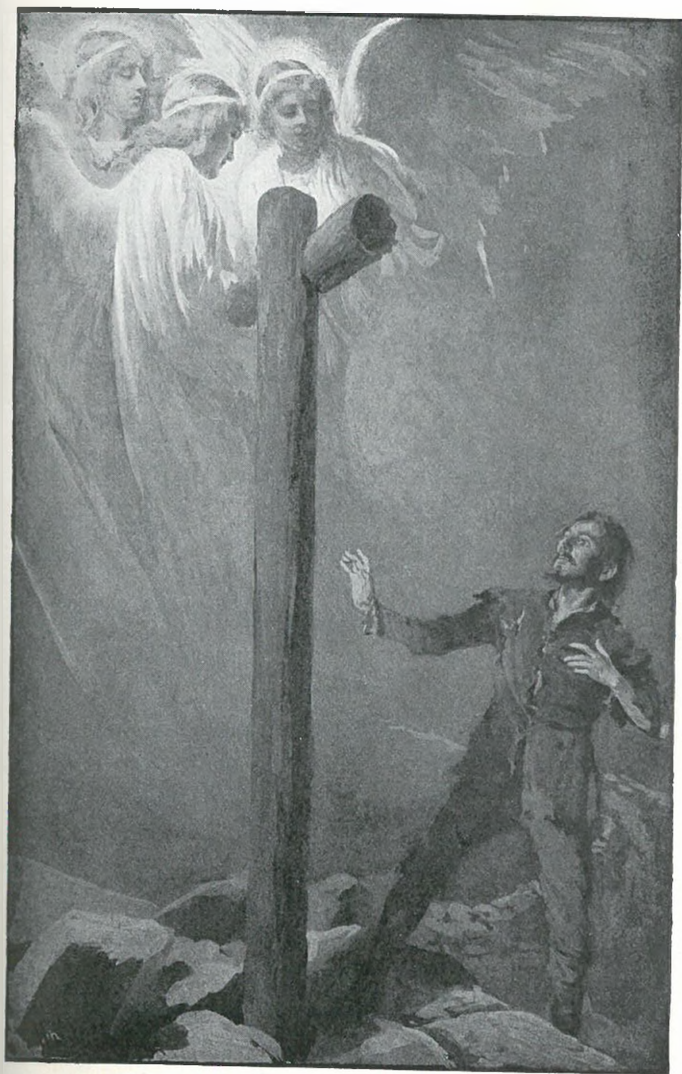
Credinciosul: Ştiu prea bine; căci nu era întîia oară, cînd l-am întîlnit. Tot el a mai venit odată la mine, cînd stăteam liniştit acasă, şi mi-a spus că-mi va aprinde casa peste mine, dacă voi mai rămînea în ea [3].

---

1. Lepădarea de lume şi de firea pămîntească nu se face fără durere.

2. Se înţelege că nu e vorba aici de Moise, ci de stăpînirea legii date prin Moise, faţă de domnia *harului*, pe care ni l-a adus Isus. Legea a fost dată prin Moise, zice Ioan, dar harul şi adevărul au venit prin Isus Hristos (Ioan 1.17). Legea aduce pedepse peste orice făptură care o calcă; dar Isus a venit să capete iertare, şi nimeni nu este mîntuit decît prin El de asprimea legii.

3. Gîndul la lege, la poruncile şi adevărul ei, vine adesea şi ne smulge din liniştea noastră mincinoasă şi ne îngrozeşte prin ameninţările ei, pînă ce ne liniştim prin credinţa în Hristos.



Creștinul lîngă cruce.

Pe cînd stătea el așa, privind și plîngînd, zări Trei Ființe Strălucitoare.

(Pag. 31).

Creştinul: Dar n'ai văzut casa de sus de pe munte apoape de locul unde ai întîlnit pe Moise?

Credinciosul: Da, şi pînă să ajung acolo am văzut şi leii. Dar cred că dormeau atunci[1]. Şi fiindcă era pe la amează, şi mai aveam o jumătate de zi, am trecut repede pe lîngă portar, şi m'am coborît de pe munte.

Creştinul: Adevărat este, mi-a povestit şi mie că te-a văzut trecînd pe acolo, dar eu tare aş fi dorit să te fi oprit puţin în casă. Căci acolo ai fi văzut lucruri aşa de minunate, pe cari cu greu le-ai fi uitat toată viaţa. Dar, iubite, în *Valea Umilinţei* n'ai întîlnit pre nimeni?

Credinciosul: Da, a venit în preajma mea unul care se chema *Nemulţămitul*. El căuta să mă întoarcă înapoi, supt cuvînt că toată valea ar fi lipsită de *cinste* şi că, dacă voi trece prin ea, voi supăra pre prietenii mei *Trufie, Mîndrie, Deşertăciune, Cinste lumească*, şi mulţi alţii, pe cari se lăuda că îi cunoaşte foarte bine.

Creştinul: Bine, şi tu ce i-ai răspuns?

Credinciosul: I-am răspuns că, deşi toţi aceia pe cari mi-i numea, erau din neamul meu — căci într'adevăr erau rude cu mine după trup — totuş s'au lăsat de rubedenia cu mine, ca şi eu de a lor, din clipa cînd am pornit la drum, şi că acum îi privesc ca şi cînd nu i-aş fi cunoscut niciodată. I-am mai spus că are o părere greşită despre vale, căci *Umilinţa* merge înaintea cinstei şi mîndria înaintea căderii (Pildele lui Solomon 16. 18); aşa, că eu vreau mai bine să ajung prin valea aceasta la cinste, decît să aleg cinstea pe care o preţuia el atît de mult. Cu aceste vorbe, ne-am despărţit.

Creştinul: N'ai mai întîlnit pe nimeni prin valea aceasta?

Credinciosul: Ba da, pe unul cu numele *Ruşine*. Dar dintre toţi pe cari i-am întîlnit în cale, mi se pare că acesta îşi poartă numele pe nedrept, căci ceilalţi tot mai îngăduiau să le vorbeşti şi să le răspunzi cu dovezi, pe cînd acest neruşinat obraz al *Ruşinii* niciodată nu-l puteai îndupleca.

Creştinul: Cum aşa? Ce ţi-a spus?

Credinciosul: Nici nu voia s'audă de religie. Zicea că ar fi înjositor şi dispreţuitor pentru un om să se îngrijească de religie. Zicea că pentru o minte luminată e o

---

1. Multe primejdii şi încercări nici nu sunt pentru un creştin *credincios* pe cînd alţii sînt năpădiţi de ele în chip îngrozitor.

slăbiciune să aibă un cuget gingaş şi simţitor. Că dacă ar veghea asupra vorbelor şi faptelor lui şi dacă s'ar lipsi de slobozenia minunată pe care obicinuiesc s'o aibă minţile alese din vremea noastră, s'ar face de rîsul lumii. Spunea că puţini oameni puternici, bogaţi, înţelepţi şi cu scaun la cap ar fi de părerea mea, şi că niciunul din ei n'ar ţinea cu mine şi n'ar fi aşa de nebun ca să se arunce de bună voe într'o aşa prostie, şi să părăsească toate pentru nu ştiu ce.

A vorbit apoi foarte batjocoritor de starea rătăcită şi dispreţuită a călătorilor din toate vremile, despre neştiinţa lor şi despre lipsa lor de înţelegere a lucrurilor fireşti (1 Cor. 1. 26 ; 2. 4). Intre altele spunea că ar fi o ruşine să asculţi o propovăduire a Evangheliei şi să plîngi ; ar fi apoi o ruşine să te întorci după aceea acasă, şi să oftezi şi să te tîngueşti ; ar fi o ruşine să ceri dela cunoscuţii tăi iertare pentru o greşală mică, şi să le dai îndărăt ce ai luat ; ar fi o ruşine să te aduni la un loc cu oamenii de jos, cu lucrătorii, cu slugile, să pierzi legăturile cu cei mari pentru o slăbiciune oarecare (aşa numea el păcatele cele mai mari). Cu un cuvînt, mi-a vorbit multe de felul acesta, pe cari n'aş mai vrea să le spun a doua oară.

Creştinul: Ei, şi tu ce i-ai răspuns ?

Credinciosul: La început mai că nu ştiam ce să-i răspund. Ba încă se răstea aşa de tare la mine, că mi se suia sîngele în cap de ruşine [1] şi era cît pece să mă biruiască. Dar mi-am adus aminte că ce este înălţat între oameni este o urîciune înaintea lui Dumnezeu (Luca 16. 15). Şi m'am gîndit apoi că acest om *Ruşine* îmi vorbeşte tot ce vrei despre oameni şi nimic despre Dumnezeu şi despre Cuvîntul Său, şi m'am mai gîndit că în ziua de apoi vom fi găsiţi vrednici de viaţă sau moarte, nu după minţile puternice ale acestei lumi, ci după înţelepciunea şi legea Celui Prea Inalt. De aceea m'am gîndit că e mai bine să te potriveşti celor ce spune Dumnezeu, decît judecăţii înşelătoare a tuturor oamenilor din lume. Fiindcă Dumnezeu îşi înalţă slujba mai pe sus de orice, fiindcă îi plac mult cugetele curate, fiindcă cei ce, de dragul împărăţiei cereşti, *se fac nebuni* (1 Cor. 3. 18), sunt cei mai înţelepţi, şi fiindcă am văzut că un om sărac care iubeşte pe Hris-

---

1. Incepea aproape să-i fie ruşine că e creştin.

los este mai bogat decît cel mai mare din lume care îl urăşte, deaceea am zis: Fugi de aici, *Ruşine,* vrăjmaşul fericirii mele. Ce? Să te sufăr şi să te iubesc pe tine împotriva voinţei Domnului şi Stăpînului meu? Cum aş putea să-L privesc în faţă la venirea Sa? (Marcu 8. 38). Dacă m'aş ruşina de căile Lui şi de robii Lui, cum aş putea să aştept mîntuirea?

Dar acest om *Ruşine,* era în adevăr un mişel obraznic. Numai cu greu am putut să scap de el, ba voia să rămiie mereu cu mine, îmi şoptea în urechi cînd una cînd alta şi voia să mă mustre cînd pentru un cusur cînd pentru altul în ce priveşte evlavia. In sfîrşit i-am spus că degeaba îşi mai pierde vremea vorbindu-mi. Căci tocmai în lucrurile pe cari le dispreţuia el aşa de mult, văd eu slava mea cea mai mare. Şi aşa abia am scăpat de acest necuviincios oaspe. După ce m'am desbărat cu totul de el, am început să cînt:

Sufletul care nu suspină decît după bunuri temeinice,
Simte un chin fără milă din partea lumii şi a lanţurilor ei.
Dacă totuş el se făleşte c'a dorit pofta firii pămînteşti,
O nouă primejdie izbucneşte, o nouă lovitură îl perde.

Inşelătoria ei subţire, împunsăturile, momelile ei,
Amărăsc viaţa tuturor copiilor păcii.
Cel ce va fi deci înţelept şi vrea să-şi sfîrşească fericit călătoria,
Să se poarte vitejeşte şi voiniceşte.

Să-şi pună înainte o ţintă şi să nu se lase niciodată,
Să lupte neîncetat împotriva oricărui lucru care-l poate răni.
Să se păzească şi noaptea de înseşi mişcările lui,
De momelile desfrînatei şi de vrăjile ei.

Creştinul: Sînt vesel, frate, că te-ai împotrivit aşa de bărbăteşte mişelului aceluia, căci el pe nedrept îşi poartă numele, cum ai spus şi tu singur. El se numeşte *Ruşine* şi totuş e aşa de neruşinat, încît fuge după noi pe drum şi încearcă să ne facă de ruşine înaintea întregii lumi, ceea ce înseamnă că vrea să ne facă să ne ruşinăm de ceea ce este bine. De n'ar fi el însuş neruşinat, n'ar face ce face acum. Dar să ne împotrivim lui neîncetat, căci

toate vorbele lui umflate nu pot să ajute decît celor proşti. Cei înţelepţi — zice Solomon — vor moşteni slava, dar ruşinea va pierde pe cei nebuni (Pildele 3. 35).

Credinciosul : Eu cred că împotriva acestui *Ruşine* trebue să chemăm în ajutor pre Acela Care vrea ca noi să ne luptăm vitejeşte pe pămînt pentru adevăr.

Creştinul: Ai dreptate. Şi nu ţi s'a mai întîmplat nimic în valea aceea?

Credinciosul: Nu, nimic. Căci în tot drumul cel lung am avut toată vremea parte de lumina soarelui şi chiar prin *Valea Umbrei Morţii.*

Creştinul: O, atunci a fost bine pentru tine. Să crezi că mie mi-a mers altfel. Chiar la intrarea în Vale am dus multă vreme o luptă primejdioasă cu duşmanul acela cumplit *Apolion.* Ba într'o vreme chiar credeam că m'a omorît, mai cu seamă că mă trîntise sub el şi năvălise asupra mea, de par'că ar fi vrut să mă rupă în bucăţi! Căci după ce m'a doborît la pămînt, mi-a căzut sabia din mînă, şi atunci mi-a spus că viaţa mea stă în mâna lui. Dar am strigat pe Domnul şi El m'a auzit şi m'a scos din nevoia mea. Apoi am venit la Valea Intunecoasă, şi aproape jumătate din tot drumul n'am avut lumină. De cîteva ori una după alta am crezut că mă pierd, dar însfîrşit s'a făcut ziuă, soarele a răsărit şi apoi mi-am urmat cealaltă parte a drumului cu mai multă înlesnire şi pace.

CAPITOLUL 11.

CALATORUL şi CREDINCIOSUL, prietenul său, se întîlnesc cu făţarnicul BUN-DE GURA, a cărui fiinţă spoită şi sfîntă numai pe dinafară ei o dau de gol[1]

Am văzut apoi în vis că, uitîndu-se la o parte, *Credinciosul* a zărit la o depărtare oarecare un om numit *Bun-de-gură,* căci aici era loc de ajuns pentru toţi ca să umble. Era un om înalt şi mai frumos cînd îl priveai din depărtare, decît de aproape. *Credinciosul* s'a îndreptat spre el, şi i-a vorbit astfel: „Prietene, încotro mergi? Poate mergi cu noi spre Patria Cerească“?

Bun-de-gură: Da, tocmai într'acolo merg şi eu.

Credinciosul: Asta-i bine. Aşa dar nădăjduiesc că vom face o bună tovărăşie.

Bun-de-gură: Cu plăcere vreau să vă fiu tovarăş.

Credinciosul: Bine, atunci aide să mergem împreună şi să ne scurtăm vremea, vorbind între noi despre lucruri folositoare.

Bun-de-gură: Să vorbesc cu voi sau cu alţii despre lucruri folositoare, mi-i foarte plăcut, şi sînt vesel că m'am întîlnit cu cineva, căruia îi plac aşa lucruri. Căci, ca să spun adevărul, puţini sunt aceia cari caută să petreacă astfel vremea pe drum. Ei vorbesc mai cu drag despre lucruri fără nici un folos; mie însă nu-mi place de loc aşa ceva.

---

1. In capitolul acesta se vede icoana tristă a unui om care nu e creştin decît cu numele. Semnele după cari se cunoaşte lucrarea harului dumnezeesc într'un suflet.

Credinciosul: Aceasta e în adevăr de plîns. Căci ce fel de lucruri sunt aici pe pămînt de aşa mare preţ pentru o limbă omenească decît lucrurile despre Dumnezeu şi fericirea noastră din cer?

Bun-de-gură: Ce minunat vorbeşti tu! Cuvintele isvorăsc doar din inimă. Da, nimic nu e aşa de plăcut şi folositor ca lucrurile dumnezeeşti. Fiecare găseşte în ele cu ce să-şi mulţămească gustul, cînd are aceste lucruri. Dacă bunăoară are plăcere să vorbească despre istorie sau despre puterea ascunsă a lucrurilor sau despre lucrări minunate sau despre minuni şi semne, le poate găsi zugrăvite aşa de lămurit, aşa de dulce şi de frumos în Sfînta Scriptură.

Credinciosul: Adevărat. Dar ţinta vorbei noastre mi se pare că trebuie să fie să ne întărim şi să ne îndreptăm prin aceasta.

Bun-de-gură: Tocmai ce spun eu. Căci a vorbi despre astfel de fapte este lucrul cel mai folositor. Prin aceasta omul poate să cîştige *cunoştinţa* [1] multor lucruri. Aşa, bunăoară poate să cunoască deşertăciunea lucrurilor pămînteşti şi preţul lucrurilor de sus. Indeosebi însă învaţă să înţeleagă trebuinţa naşterii din nou, nedesăvîrşirea faptelor noastre, trebuinţa mîntuirii săvîrşite de Hristos şi alte lucrări asemănătoare. Pe lîngă asta, vorbind, putem *înţelege* [2] ce însamnă a se pocăi, a crede, a se ruga, a suferi şi altele. Se poate *învăţa* cari sunt făgăduinţele şi mîngîierile Evangheliei, cari ne pot întări. Cu un cuvînt, se poate învăţa cum să înlăturăm învăţăturile mincinoase, şi cum să apărăm adevărul şi să îndreptăm pe cei neştiutori.

Credinciosul: Toate sunt adevărate şi mă bucur că şi dela tine aud lucrurile acestea.

Bun-de-gură: Vai, rău este că aşa de puţini înţeleg trebuinţa neapărată a credinţei şi nevoia lucrării harului în suflet pentru a căpăta viaţa de veci, şi trăiesc aşa neştiu-

---

1. Cunoştinţa îngîmfă, zice Pavel, dar dragostea zideşte sufleteşte (1 Cor. 8 1).

2. Creştinul de nume vorbeşte totdeauna de înţelegere şi pricepere prin citit şi studiu şi niciodată nu zice că trebuie să trăieşti în inima ta şi să laşi să lucreze Duhul lui Dumnezeu.

3. Foarte adevărat. Vezi oameni foarte bine îndrumaţi în ce priveşte învăţătura adevărată şi sănătoasă, foarte destoinici să înveţe pe alţii şi totuş neavînd viaţă în ei. — Sînt ca nişte maşini: dau altora ceeace ei înşişi nici pe departe n'au, căci nu trăiesc.

tori în fapte de ale legii, prin cari doar nici un om nu va putea dobîndi viaţa de veci.

Credinciosul: Iartă-mă, cunoaşterea acestor lucruri este un dar de la Dumnezeu şi nici un om nu poate să-l dobîndească prin hărnicie omenească sau chiar numai vorbind despre ea.

Bun-de-gură: Asta o ştiu eu prea bine. Căci nu poate omul lua nimic, de nu-i va fi dat din cer (Ioan 3. 27); totul este har şi nimic prin fapte. Aş putea să-ţi aduc sute de locuri din Scriptură ca să-ţi dovedesc lucrul acesta.

Credinciosul: Bine, dar despre ce să vorbim între noi?

Bun-de-gură: Despre ce vrei: pot să-ţi vorbesc despre lucruri cereşti sau despre lucruri pămînteşti, despre lucruri morale sau despre lucruri evanghelice, despre lucruri sfinte sau despre lucruri cari nu sunt sfinte, despre lucruri cari au trecut sau despre lucruri cari vor să fie, despre lucruri cari sunt de neapărată trebuinţă sau despre lucruri netrebuincioase, cu un cuvînt, despre tot ce este de folos şi de nevoie.

Credinciosul începu să se mire acum şi se duse la Creştin, care toată vremea mersese singur înainte, tăcînd. Şi-i zise încet la ureche: „Ce tovarăş bun de drum, am găsit! In adevăr omul acesta pare a fi un călător minunat.

Dar *Creştinul* zîmbi puţin şi zise: „Omul acesta, de care eşti aşa de încîntat, va putea înşela cu limba lui încă douăzeci de cei ce nu-l cunosc."

„Tu îl cunoşti?" întrebă el. „De-l cunosc?" zise creştinul, „o mult mai bine decum se cunoaşte el". „Te rog", spune-mi atunci, urmă celălalt, „cine-i?" „Numele lui este *Bun-de-gură*" răspunse *Creştinul* „şi locuieşte chiar în cetatea noastră. Mă mir că nu-l cunoşti. Atâta doar că cetatea noastră are o întindere foarte mare".

Credinciosul: Al cui fiu este el deci şi unde locuieşte?

Creştinul: Este fiul unuia numit: *Care Vorbeşte Frumos, Bun-de-gură* din *Uliţa Flecarilor*, şi, măcar că are o limbă iscusită, totuş e un om de plâns.

Credinciosul: Şi cu toate acestea pare un om minunat.

Creştinul: Da, pentru aceia cari nu-l cunosc bine. Afară din casă, el este cel mai bun om, dar acasă e aşa de rău cum nu mai este altul. Şi cînd zici că pare un om minunat, mă gîndesc la lucrul unor zugravi, ale căror icoane

din depărtare par cele mai bune, dar din apropiere nici nu le poţi suferi.

Credinciosul: Mai că aş crede că glumeşti, fiindcă te văd zîmbind.

Creştinul: Ba nicidecum. Nici prin gînd nu-mi trece să glumesc cu astfel de lucruri, sau să-i pun în spinare ceva pe nedrept. Dar mai bine îţi voi descoperi mai multe despre el. Omul acesta se dă după orice tovărăşie, după orice vorbă şi, cum a vorbit cu tine, aşa va vorbi în toate cîrciumile ; şi cu cît i se va sui mai mult vin la cap cu atît vorbeşte mai mult în felul acesta. Frica de Dumnezeu n'are loc în inima lui, nici în casa lui, nici în viaţa lui. Tot ce are este o mare uşurinţă de a vorbi despre lucrurile dumnezeieşti ; cu un cuvînt, toată religia lui se mărgineşte la flecăreală.

Credinciosul: Aşa? Atunci m'am înşelat grozav cu omul acesta.

Creştinul: Da, tare te-ai înşelat. Fii încredinţat de asta. Adu-ţi aminte numai : „Că ei zic, dar nu fac" (Matei 23. 3). „Impărăţia lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere" (1 Corinteni 4. 20). El vorbeşte despre rugăciune, credinţă, pocăinţă şi naşterea din nou, dar nu ştie ce să spună despre ele. Eu am fost la el acasă şi am băgat de seamă bine ce făcea el atît în casă cît şi afară din casă, şi ştiu că ceeace spun despre el e foarte adevărat. Casa lui este lipsită de evlavie, cum este lipsit albuşul oului de gust. Acolo nu vei auzi nici rugăciune, nici semne de pocăinţă de păcat [1]. Da, un dobitoc fără minte slujeşte lui Dumnezeu mai bine decît el. El este în adevăr o ruşine şi o pată pentru religie în faţa tuturor celor ce-l cunosc. In toată mahalaua cetăţii unde locueşte el nu se mai aude nici un cuvînt bun despre religie, căci lumea judecă pe ceilalţi după purtarea lui. Poporul de rînd care-l cunoaşte, a făcut o zicală despre el, şi zice : „Un drac în casă şi un sfînt afară". Sărmana lui familie simte prea bine adevărul acesta. El este un sgîrcit atît de aspru şi isbucneşte aşa de des în înjurături şi e aşa de nebun cu cei din casa lui, că ei nu ştiu ce să facă sau cum să vorbească cu el. Oamenii cari au mult a face cu el zic : „Este mai bine să ai ceva de lucru cu un Turc decît cu el", căci pot aştepta

---

1. La cîţi creştini, şi încă din cei ce se cred grozavi, nu este la fel?

mai mult bine dela un Turc decît dela el. Se zice că acest *Bun-de-gură* caută să înşele şi să amăgească pe aproapele cît poate şi cum poate. El îşi creşte şi feciorii în aşa chip ca să-i calce pe urme, şi cînd descopere la vreunul din ei o ruşine proastă,—căci aşa numeşte el cea dintîi trezire a cugetului, îi face proşti şi nebuni şi nu-i întrebuinţează la vre un lucru însemnat sau nu vorbeşte bine de ei către alţii. Intrucît mă priveşte pe mine, sînt de părere că el prin viaţa lui lipsită de Dumnezeu a făcut pe mulţi alţii să se poticnească, şi mă tem că, de nu-l va întoarce Dumnezeu, va duce o mare mulţime la pierzare.

Credinciosul: Bine, dragă frate, trebue să te cred, nu numai pentrucă spui ce ştii tu despre el, ci şi pentrucă tu judeci despre omul acesta cum trebuie să judece un creştin. Căci nu-mi pot închipui că vorbeşti astfel cu gînd rău despre el, ci tocmai fiindcă e aşa cum spui.

Creştinul: De nu l-aş fi cunoscut mai bine decît tine, poate aş fi vorbit despre el tot aşa cum ai vorbit tu la început. Da, dacă judecata aceasta aş fi auzit-o din gura celor ce sunt vrăjmaşi ai religiei, aş fi crezut că este o înegrire cu care obicinuesc adeseori asemenea oameni să terfelească bunul nume al celor evlavioşi; dar pot să-ţi dovedesc tot ce spun şi altele tot aşa de rele ca acestea. Afară de asta, cei evlavioşi se ruşinează de el. Ei nu-l pot numi nici frate, nici prieten. Chiar numele cînd i-l aud, roşesc de ruşine.

Credinciosul: Adevărat, văd că vorba şi fapta sunt două — lucruri deosebite, şi de acum înainte voi lua mai bine seama să le deosebesc.

Creştinul: In adevăr, sunt două lucruri deosebite, şi aşa de deosebite unul de altul ca sufletul şi trupul. Căci, după cum trupul fără suflet este un trup mort, tot aşa şi vorba e un trup mort dacă e fără suflet. Sufletul evlaviei stă în împlinirea ei. Religiunea curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru este : să cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor şi să ne păzim neîntinaţi de necurăţiile lumii (Iacov 1. 27). Despre aşa ceva *Bun-de-gură* habar n'are. El crede că e creştin numai pentrucă ascultă şi stă de vorbă, despre lucrurile creştineşti, şi aşa se înşeală singur. Dumnezeu vrea roade adevărate. Şi ascultarea nu este decît primirea seminţei, iar vorbele nu sînt decît nişte flori frumoase. Să fim bine încredinţaţi că în

Izua judecății de apoi oamenii vor fi judecați după roadele lor. In ziua aceea nu te va întreba : „Ce-ai crezut sau ce-ai vorbit?" ci : „Ce-ai făcut?" și după fapte vei fi judecat. Sfîrșitul lumii se aseamănă cu un seceriș, și la seceriș nu te aștepți decît la roade. Nu că lui Dumnezeu i-ar putea plăcea o faptă care nu izvorăște din credință, ci vreau să dovedesc numai cît de puțin îi vor folosi lui *Bun-de-gură* vorbele frumoase în ziua aceea.

Credinciosul: Asta îmi aduce aminte de ce-am cetit în cărțile lui Moise despre dobitoacele necurate, cari sunt însemnate așa : „Orice dobitoc care are unghia despicată, copita despărțită și rumegă, este curat ; nu însă cele ce rumegă numai sau cari au numai unghia despicată" (3 Moise 11. 3, 5 ; 5 Moise 14. 6 și urm.) Iepurele rumegă, și totuș este necurat, căci n'are unghia despicată ; și în adevăr, aceasta este icoana unui *Bun-de-gură*. El caută cunoștința, și rumegă cuvîntul ; dar nu se face cu unghia despicată, adică nu se *desparte* de calea păcătoșilor, ci își ține, ca și iepurele, picioarele unui cîne sau unui urs, și de aceea este necurat.

Creștinul: Cred că ai dat înțelesul curat evanghelic din stihul acesta. Eu voi mai adăoga ceva. Pavel numește pe asemenea oameni, deci și pe acest *Flecar* mare, aramă sunătoare și chimval zîngănitor (1 Corinteni 13, 1—3), lucruri despre cari zice în alt loc că dau glas și totuș nu trăiesc (1 Corinteni 14. 7), ceeace înseamnă că ei sunt fără credință adevărată și fără harul Evangheliei, și prin urmare sunt din aceia cari nu vor intra niciodată în Impărăția Cerurilor, cu copiii luminii, chiar dacă glasul lor, prin vorba lor frumoasă, ar suna ca niște limbi îngerești.

Credinciosul: La început tovărășia lui nu mi-a fost așa de neplăcută, dar acum m'am săturat de ea. Dar cum să scăpăm mai ușor de el?

Creștinul: Dacă vrei să urmezi sfatul meu, am să-ți spun ce să faci, și vei vedea că el se va sătura de prietenia ta, afară numai dacă nu cumva Dumnezeu îi va atinge inima și i-o va preface.

Credinciosul: Și ce vrei să fac?

Creștinul: Mergi din nou la el și dă-te cu el înadins în vorbă despre puterea evlaviei. După ce se va prinde la vorbă, și aceasta va face-o chiar foarte ușor, întreabă-l

lămurit dacă inima lui e plină de ele, dacă simte tot ce spune, şi dacă le înfăptuieşte în casa şi în viaţa lui.

Atunci *Credinciosul* a luat-o repede înainte, a ajuns pe *Bun-de-gură*, şi i-a zis : „Ce mai faci, cum îţi mai merge ?"

Bun-de-gură, Bine, mulţămesc. Credeam că vom putea vorbi multe împreună.

Credinciosul : Bine, dacă-ţi place, putem să vorbim şi acuma ; şi pentru că m'ai lăsat pe mine să aleg despre ce să vorbim, să luăm bunăoară întrebarea aceasta :„ Cum se arată lucrarea harului dumnezeesc în inimile oamenilor ?"

Bun-de-gură : Eu cred că vorba noastră are să fie acuma despre puterea harului. Vom vorbi cu plăcere despre lucrul acesta. Răspunsul meu este scurt: mai întîi harul lui Dumnezeu lucrează în inimă, stîrneşte mari strigăte împotriva păcatului. *Apoi*...

Credinciosul : Aşteaptă puţintel, să cîntărim puţin mai de aproape acest întîi punct. Cred că ar fi trebuit să spui mai bine aşa : harul se arată mai întîi prin faptul că sufletul începe să urască păcatul.

Bun-de-gură : Ei, şi care este deosebirea între a striga împotriva păcatului şi între a-l urî sau a se lăsa de păcat ?

Credinciosul : O, foarte mare. Cineva poate să vorbească mult împotriva păcatului, după datina lumească, dar de urît nu-l poate urî decît primind această putere dela Dumnezeu. A urî păcatul, înseamnă a-ţi fi scîrbă şi groază de el. Eu am auzit mulţi de aceia cari strigau împotriva păcatului şi-l urau de pe amvon, şi cu toate acestea îngăduiau ca păcatul să locuiască în inimile lor acasă şi în viaţă. Stăpîna lui Iosif striga în gura mare împotriva păcatului, de par'că ar fi fost sfîntă ; şi totuş nu căuta decît să facă dragoste necurată cu el. Sunt mulţi de aceia cari strigă împotriva păcatului ca o mamă împotriva copilului pe care îl ţine în braţe ; din pricina obrăzniciei lui îl ocăreşte, făcîndu-l copil netrebnic, şi apoi îl strînge iarăş la piept şi-l sărută.

Bun-de-gură : Bag de seamă că te gîndeşti să mă prinzi pe mine prin asta.

Credinciosul : Nu, asta nu. Vreau numai să pun toate în lumină adevărată. Dar care era *partea a doua* prin care voiai să zici că se arată lucrarea harului în inimă ?

Bun-de-gură: O cunoştinţă mare a tainei Evangheliei.

Credinciosul: Semnul acesta trebuiai să-l aduci mai întîi, dar ori întîi, ori pe urmă, tot e greşit, căci cineva poate să aibă cunoştinţă, ba încă mare cunoştinţă în tainele Evangheliei, şi totuş să n'aibă lucrarea harului în suflet. De-ar avea un om şi toată cunoştinţa (1 Corinteni 13. 1), totuş se poate întîmpla să fie un drac, nu copilul lui Dumnezeu. Cînd a zis Hristos ucenicilor Săi: „Înţelegeţi voi toate acestea?" ei au răspuns: „Da". Şi El a adăugat: „Dacă ştiţi aceste lucruri, ferice de voi dacă le veţi şi face" (Ioan 13.-17). El leagă fericirea nu de ştiinţă şi cunoştinţă, ci de faptă. Căci este o cunoştinţă fără faptă, şi sînt oameni cari *ştiu* voia Stăpînului, dar *n'o fac.* Un om poate să aibă cunoştinţă ca un Inger şi totuş se poate să nu fie creştin. Deaceea semnul tău nu este deajuns. De bună seamă cunoştinţa şi ştiinţa este ceva; vorba goală şi trufaşă place, fapta însă este ceeace place lui Dumnezeu. Nu că inima fără cunoştinţă ar fi bună, căci fără ea inima n'are nici un preţ. Dar cunoştinţa poate fi de două feluri. Este o cunoştinţă care se mărgineşte numai la o înfăptuire pe dinafară, şi o cunoştinţă care se uneşte cu harul, credinţa şi dragostea, şi care învaţă pe om voia lui Dumnezeu din toată inima. Cu cea dintîi se mulţămeşte un *Bun-de-gură,* iar fără cea din urmă nu se poate mulţămi un Creştin adevărat. Rugăciunea lui este: Dă-mi pricepere ca să păzesc legea Ta, şi s'o ţin din toată inima mea (Psalm 119. 34).

Bun-de-gură: Incă odată îţi spun că tu cauţi să mă prinzi, şi nu este bine.

Credinciosul: Dacă vrei, dă alt semn care să arate lucrarea harului în inima unui om.

Bun-de-gură: Nu, căci văd bine că nu ne vom înţelege.

Credinciosul: Dacă nu vrei tu, îmi dai atunci voie s'o fac eu?

Bun-de-gură: Cum vrei!

Credinciosul: Lucrarea harului în suflet se arată sau în acela în care lucrează harul, sau în cei din jurul lui. In acela în care lucrează harul se arată aşa: îl încredinţează de păcat (Ioan 16. 8) şi mai ales de stricăciunea firii lui (Romani 7. 24) şi de păcatul necredinţei (Ioan 16. 9). Lucrul acesta îl face să simtă că va fi osîndit (Marcu 1.6 16), dacă nu capătă îndurare, prin credinţa în Hristos Isus.

Această vedere şi simţire (Psalm 38. 18) trezeşte în el întristarea şi ruşinea de păcate (Ieremia 31. 19). Prin aceasta află pe Mîntuitorul lumii, care Se arată lui ca cel ce a murit pentru păcatele lui (Faptele 4. 12 ; Galateni 2. 16, 20), şi vede neapărata nevoie de a se uni cu El şi a căpăta viaţă dela El, însetează şi flămînzeşte după sfinţenie şi primeşte făgăduinţele făcute setei şi foamei acesteia. (Matei 5. 6). Şi în măsura în care creşte sau slăbeşte credinţa aceasta în Mîntuitorul său, creşte sau slăbeşte şi bucuria şi pacea lui precum şi dragostea lui pentru sfinţenie şi dorinţa lui de a-L cunoaşte tot mai mult (Apocalipsa 21. 6), ca să-I slujească în lumea aceasta.

3. arată salvare

Dar cu toate că aşa se arată unui suflet lucrarea începută de harul lui Dumnezeu în el, rareori poate spune că aceasta este o lucrare a harului, căci stricăciunea şi mintea lui sucită îl înşeală uşor în privinţa aceasta. Deaceea nu e de ajuns să ai în tine aceste semne ; ci trebuie să ai şi o judecată foarte sănătoasă ca să poţi deosebi lămurit că aceasta e o lucrare a harului şi să te întăreşti în încredinţarea aceasta.

Am mai spus că lucrarea aceasta se arată şi celor ce trăiesc lîngă el, şi anume : întîi printr'o mărturisire a credinţei sale adevărate în Hristos (Rom. 10. 9) ; apoi printr'o viaţă care se potriveşte cu o astfel de mărturisire, adică printr'o viaţă sfîntă în lume, înţelegîndu-se prin aceasta sfinţenia inimii, a purtării în familie, dacă are familie, în purtarea lui cu alţi oameni în lume. Indeobşte, harul îl învaţă să urască toate păcatele din lăuntrul său şi să se urască şi pe sine, în tăcere, din pricina păcatului, să izgonească păcatul din mijlocul familiei sale şi să-i aducă şi pe ei la sfinţenie ; nu numai să vorbească despre ea ca un *Făţarnic* sau *Bun-de-gură*, ci să facă toate acestea supunîndu-se Cuvîntului lui Dumnezeu, în credinţă şi în dragoste. Aşa dar, prietene, iată zugrăvirea pe scurt a lucrării harului şi a felului cum se arată el. Dacă ai ceva de zis împotriva acestui lucru, spune, dacă nu, îngădue-mi să-ţi mai pun o întrebare.

Bun-de-gură: Nu, n'am nimic de zis împotrivă, ci vreau să ascult numai. Deaceea poţi pune în bună voie întrebarea cealaltă.

Credinciosul: Intrebarea este următoarea : Ai avut deci o clipă cînd ai trecut prin starea pe care ţi-am zugrăvit-o

în partea întîia? Mărturiseşte viaţa şi purtarea ta lucrul acesta, sau religia ta stă numai în vorbe şi pe limbă, nu în faptă şi în adevăr? Te rog, dacă vrei să răspunzi la întrebarea aceasta, pune mîna pe cuget, şi judecă-ţi starea nu după închipuirea ta înşelătoare sau după părerile inimii tale, ci după judecata pe care o va face Dumnezeu din cer. „Căci nu cel ce se laudă singur este primit, ci acela pe care Domnul îl laudă" (2 Corinteni 10. 18). E o mare lipsă de evlavie să zici: Eu sînt aşa sau aşa, cînd purtarea mea şi vecinii mei dovedesc că eu mint.

Cînd a auzit *Bun-de-gură* aceste vorbe, a început să se facă roş de ruşine. Dar după ce şi-a venit în fire, a răspuns: „Tu aduci înainte simţirea, cugetul şi chiar pe însuşi Dumnezeu şi te întemeezi pe judecata Lui asupra celor ce s'au vorbit. Eu nu m'am aşteptat la aşa ceva, şi nici nu mă gîndesc să răspund la astfel de întrebări. Nu mă cred de loc dator să răspund, afară numai dacă tu te-ai făcut dascălul meu de religie. Dar chiar dacă ţi-ai lua această slujbă, tot nu vreau să te recunosc de judecătorul meu. Te rog însă să-mi spui dece îmi pui astfel de întrebări?

Credinciosul: Pentru că am văzut mai înainte că poţi vorbi bine, dar am cam înţeles că n'ai decît vorbe. Apoi, ca să-ţi spun adevărul, am auzit povestindu-se că eşti un om, a cărui religie stă numai în vorbe, şi că viaţa şi purtarea ta te dau de minciună. Se spune că tu eşti o pată a creştinilor şi că religia trebue să sufere din pricina purtării tale lipsite de Dumnezeu; mulţi s'au şi poticnit, şi mulţi ar fi în primejdie să se strice din pricina aceasta. Religia ta se împacă cu beţia, sgîrcenia, neruşinarea, înjurăturile, minciuna şi cu tovărăşia stricată. Zicala: „O curvă este pata tuturor femeilor", se potriveşte şi ţie: şi tu eşti o pată a tuturor creştinilor.

Cînd a auzit *Bun-de-gură* aceste vorbe, a zis: Fiindcă eşti aşa de pornit să crezi toate vorbele rele şi să osîndeşti pe cineva aşa de repede, nu pot să cred despre tine decît că eşti un om răutăcios şi morocănos, cu care nu-i de vorbit, şi deaceea: „Rămîi cu bine".

Atunci *Creştinul* se apropie de tovarăşul său şi zise: „Ţi-am spus doar că aşa se va întîmpla. Cuvintele şi dorinţele tale nu se puteau împăca cu ale lui. El a vrut mai bine să părăsească tovărăşia cu tine, decît să-şi îndrepte

viaţa. Ne-a cruţat de truda ce-am fi avut-o ca să ne despărţim de el. Căci dacă rămîne aşa cum este — şi eu cred că aşa vrea, — ar fi o pată în tovărăşia noastră, şi Apostolul zice să ne depărtăm de astfel de oameni (1 Tim. 6, 5 ; 2 Tim. 3. 5 ; 2 Cor. 6. 17).

„Mie îmi pare bine“, zise *Credinciosul*, „că am vorbit măcar aceste puţine cuvinte cu el. Poate că se va mai gîndi vr'odată la ele. Intîmplă-se cu el ce se va întîmpla, eu i-am vorbit lămurit, şi de se va pierde, eu sînt curat de sîngele lui“.

Creştinul a răspuns : Ai făcut bine că ai vorbit cu el aşa de lămurit. In vremea noastră oamenii aşa de rareori îşi vorbesc deschis. Aşa se face că religia e în nume aşa de rău. Căci pentru dealde *Bun-de-gură*, nebuni, a căror religie se cuprinde numai în vorbe, cari în purtarea lor sunt aşa de desfrînaţi şi plini de deşertăciune, li se îngădue adese ori să intre în tovărăşia celor credincioşi ; şi tocmai ei duc lumea în rătăcire, necinstesc creştinismul şi întristează pe cei fără prihană. Doresc din suflet să se poarte fiecare cu astfel de oameni cum te-ai purtat tu. Atunci ei ori s'ar apropia mai tare de religie, sau tovărăşia li s'ar face aşa de nesuferită încît n'ar mai putea-o suferi.

După acestea *Credinciosul* alese un cîntec şi începură să cînte :

Un creştin mincinos care n'a fost învăţat niciodată la şcoala Duhului Sfânt,
Se laudă şi face multă zarvă cu ştiinţa lui din care-şi face un idol.
Dar degeaba îşi dă drumul limbii, căci nu e decît o ciumă,
Care prin viaţa lui dărîmă mai mult decît clădeşte cu vorba.

Degeaba se acopere cu răutatea ştiinţei lui fără putere şi tărie :
Căci fuge ruşinat şi bătut, de'ndată ce vede o rază a Soarelui dreptăţii.
Dacă se acopere cu ruşine şi ocară în faţa unui om, care-i praf şi cenuşă,
Ce desnădejde trebuie să-l aştepte în faţa Judecătorului celui drept ?

CAPITOLUL 12.

EVANGHELISTUL întîlnește iarăș pre CALATORI, îi face luători aminte și-i pregătește pentru noi lupte [1].

După ce cîntară, călătorii noştri porniră mai departe, vorbind între ei despre tot ce li se întîmplase pe drum. Astfel li se uşură foarte mult călătoria. De altfel le-ar fi fost foarte grea, căci mergeau printr'un pustiu [2]. Cînd au ajuns cam pe la sfîrşitul acestei pustietăţi, *Credinciosul* şi-a întors privirea îndărăt şi a văzut pe cineva venind după ei, pe care l-a cunoscut de departe. „O", zise *Credinciosul* către fratele său, „cine vine încoace?" *Creştinul* a întors capul şi a zis : „Acesta-i *Evanghelistul*, bunul meu prieten". — „Da, şi al meu", răspunse *Credinciosul*. „Căci el mi-a ajutat în drumul meu spre poartă". Intre aceea *Evanghelistul* s'a apropiat şi le-a dat bineţe: „Pacea să fie cu voi toţi!" (1 Petru 5. 14). *Creştinul* a răspuns : „Bine ai venit, bine ai venit, bunul meu *Evanghelist*. Privind în faţa ta, îmi aduc aminte de prietenia ta cea veche şi neobosita ta muncă pentru mîntuirea mea vecinică".

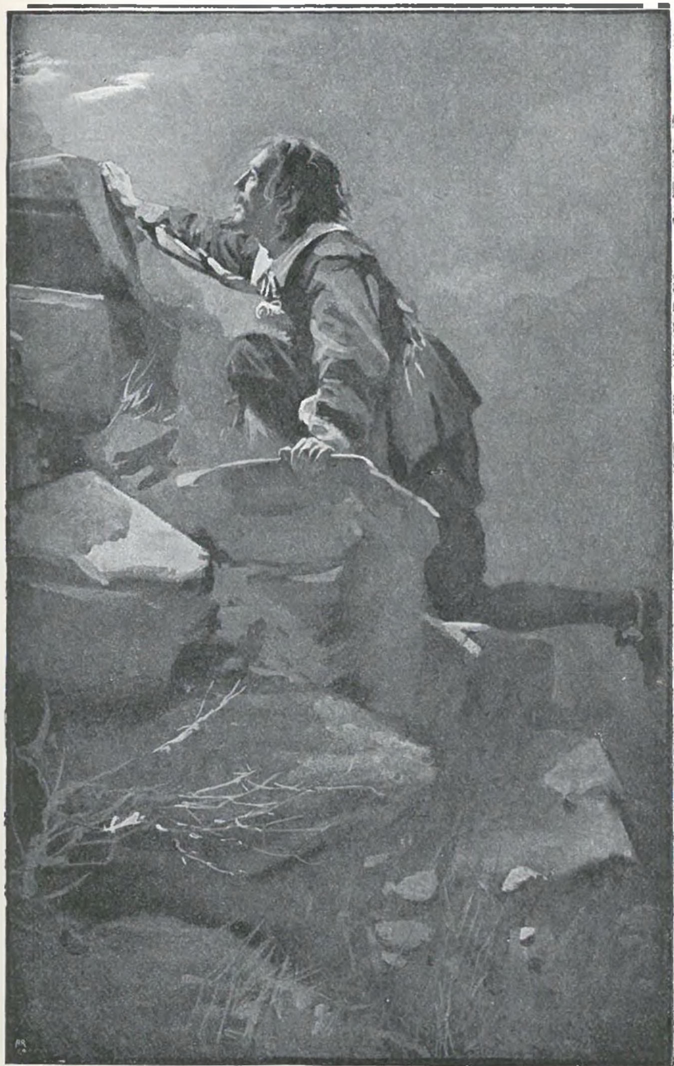
„De mii de ori bine ai venit !" zise *Credinciosul*, „ce plăcută ni-i nouă, sărmanilor călători, tovărăşia ta, scumpe Evanghelist !"

— „Cum aţi mai umblat", întrebă *Evanghelistul*, „după

---

1. Aici se arată un suflet care, trebuind să ducă în curind lupte grozave împotriva lumii, este întărit mai dinainte prin învăţăturile Evangheliei.

2. Și creştinul găseşte pustiuri în viaţă, clipe de uscăciune, de părăsire, de desnădejde, de mihnire sau de aspre încercări.



Creştinul urcind suişul Muntelui Greutăţilor.

Creştinul era silit, cind să fugă, cind să meargă, cind să se agaţe, se tira pe miini şi pe picioare, aşa de pripuriu era locul.

(Pag. 36).

ce m'am despărţit de voi? Ce vi s'a mai întîmplat? Şi cum v'aţi purtat?"

Creştinul şi *Credinciosul* îi povestiră tot ce li se întîmplase pe drum şi cu cîtă trudă şi greutate au ajuns pînă aici.

Evanghelistul zise atunci: Sînt foarte voios, nu că aţi avut să luptaţi cu atîtea ispite, ci pentrucă le-aţi biruit, şi că, fără să luaţi în seamă multele voastre slăbiciuni, aţi rămas statornici pe drumul acesta pînă în ziua de astăzi. Vă spun că mă bucur foarte mult atît pentru mine cît şi pentru voi. Eu am sămănat şi voi aţi secerat, şi „va veni ziua ca să se bucure împreună şi cel ce samănă şi cel ce seceră" (Ioan 4. 36), adecă, dacă veţi stărui pînă la sfîrşit: căci la vremea potrivită vom secera dacă nu vom cădea de oboseală (Galat. 6. 9). Vă aşteaptă o cunună care nu este supusă stricăciunii. Aşa dar alergaţi ca să apucaţi premiul (1 Cor. 9. 24-27). Sunt unii cari par că aleargă după cununa aceasta, şi după ce au alergat cîteva clipe, vine altul şi le ia cununa. De aceea ţineţi ce aveţi, ca nimeni să nu vă ia cununa voastră (Apoc. 3. 11). Voi încă n'aţi scăpat din împărăţia săgeţilor diavolului, nu v'aţi împotrivit pînă la sînge împotriva păcatului (Evrei 12. 4). Impărăţia cerurilor să vă plutească neîncetat înaintea ochilor şi să credeţi cu tărie în lucrurile cari vă sunt încă nevăzute inimii voastre şi să ieşiţi biruitori asupra poftelor ei. Căci inima este de desnădăjduit de rea şi înşelătoare. Faceţi-vă faţa ca o stîncă. Toată puterea în cer şi pre pămînt este de partea voastră.

Creştinul îi mulţămi pentru îndemnul lui şi apoi îi spuse că ar dori cu plăcere ca el să le mai vorbească şi să-i ajute să treacă bucata de drum ce le mai rămîne de făcut cu atît mai mult cu cît ştiau că el este un prooroc şi le-ar putea spune ce are să li se mai întîmple şi cum ar putea să se împotrivească şi să biruiască. Tot această rugăminte a făcut-o şi *Credinciosul*.

„Fiii mei, a răspuns *Evanghelistul*, voi aţi auzit în Cuvîntul adevărului Evangheliei, că prin multe necazuri trebue să intraţi în Impărăţia lui Dumnezeu (Faptele 14. 22) şi că lanţuri şi necazuri vă aşteaptă din cetate în cetate; de aceea nu trebue să vă aşteptaţi că veţi merge mult pe această cale, fără să vi se întîmple aceste lucruri. Unele din ele s'au adeverit chiar acum cu voi, şi în curînd vor urma şi mai multe. După cum vedeţi, mai că aţi ajuns la

capătul pustiului, şi de aici veţi da de o cetate, pe care veţi vedea-o în curînd înaintea voastră. In cetatea aceasta veţi fi năvăliţi de duşmani, cari se vor întărîta împotriva voastră, ba vor vrea chiar să vă omoare. Fiţi încredinţaţi că unul din voi doi va pecetlui cu sîngele lui mărturia de care vă ţineţi, dar fiţi credincioşi pînă la moarte, şi Impăratul vă va da cununa vieţii. (Apocalipsa, 2. 10).

Cel ce va muri aici, deşi moartea lui va fi nefirească şi chinul lui va fi cumplit de mare, totuş va ieşi mai bine decît tovarăşul său, nu numai pentrucă va merge mai întîi la Cetatea Cerului, ci şi pentru că va scăpa de multe necazuri pe cari va trebui să le mai rabde celălalt. Dar cînd veţi ajunge odată în cetatea aceasta şi veţi găsi împlinite lucrurile pe cari vi le-am spus mai din înainte, gîndiţi-vă şi la prietenul vostru, fiţi cu bărbăţie, fiţi tari, şi încredinţaţi-vă sufletul în mînile credinciosului Ziditor, şi faceţi ce este bine (1 Petru 4. 19).

CAPITOLUL 13.

CREŞTINUL şi CREDINCIOSUL rabdă multe prigoniri în TÎRGUL DEŞERTACIUNILOR. CREDINCIOSUL moare ca mucenic [1]

Apoi am văzut în vis că după ce au ieşit din pustiu, au zărit o cetate, care se numea *Cetatea Deşertăciunii* [2]. In cetatea aceasta se face un tîrg, cunoscut sub numele de Tîrgul *Deşertăciunilor.* Tîrgul acesta se face tot anul şi se numeşte Tîrgul *Deşertăciunilor,* pentrucă cetatea în care se face, cîntăreşte mai puţin decît nimica, şi pentrucă tot ce vine acolo şi se vinde nu-i decît deşertăciune, după cuvintele Inţeleptului: „Toate sînt deşertăciune“ (Eclesiast 1. 2; 2. 11-17). Tîrgul acesta nu-i de curînd, ci este chiar foarte vechi. Trebuie să vă povestesc ceva despre obîrşia lui.

Sunt aproape cinci mii de ani de atunci; în vremea aceea călătorii mergeau spre Cetatea Cerului ca şi aceşti doi bărbaţi vrednici. Cînd însă *Beelzebub, Apolion* şi *Legheon* cu tovarăşii lor au băgat de samă că drumul pe care îl ţineau aceşti călători ducea la Cetatea aceea prin Cetatea *Deşărtăciune,* găsiră cu cale să facă acolo un tîrg, unde se vînd tot anul deşertăciuni de tot felul.

Acolo se găsesc de vînzare mărfuri de tot felul, precum: case, pămînturi, meşteşuguri, stări, vrednicii, slujbe, ranguri, moşii, domnii, desfătări, plăceri şi petreceri de tot felul, precum: curve, neveste, bărbaţi, copii, stăpîni, slugi, viaţă, sînge, trupuri şi suflete, argint, aur, mărgăritare, pietre scumpe, şi tot ce vreţi. Ba mai mult, în tîrgul

---

1. Copilul lui Dumnezeu în mijlocul lumii.
2. Cetatea aceasta şi tîrgul care ţine de ea închipuieşte lumea cu toate deşertăciunile pe cari le desfăşură înaintea oamenilor.

acesta se pot vedea în toată vremea înşelătorii, mişelii, jocuri, privelişti de văzut, nebuni, maimuţe, mişei şi blăstămaţi, ticăloşi şi altele de felul acesta. Mai departe se pot vedea, şi toate degeaba, furături, omoruri, preacurvii, jurăminte strîmbe, toate în colori roş ca sîngele.

Şi după cum în alte tîrguri, de mai puţină însemnătate, se află uliţe şi străzi, cari îşi au fiecare numele lor deosebit şi în cari se pot cumpăra şi vinde anumite mărfuri, aşa şi aici sunt anumite pieţe, uliţe şi străzi — acestea sunt ţări şi felurite regate — unde se pot căpăta foarte uşor mărfurile tîrgului acestuia. Aici este strada englezească, strada franţuzească, strada italiană, strada spaniolă, strada nemţească şi în fiecare se găsesc felurite deşertăciuni de vînzare. Şi după cum în celelalte tîrguri mici se află ceva de vînzare mai deosebit, mai însemnat, tot aşa şi aici, în tîrgul acesta, negoţul cel mai însemnat şi marfa cea mai de căpetenie era aceea care se aducea din Roma. Numai Englejii şi alte câteva popoare n'au plăcere de marfa asta.

Dar drumul spre Cetatea Cerului duce, cum am spus, prin cetatea aceasta, unde se face acest tîrg desfătat. Şi cine ar voi să călătorească spre Patria cerească şi n'ar trece prin cetatea aceasta, ar trebui să părăsească lumea (1 Cor. 5. 10 ; Ioan 17. 15).

Chiar Impăratul împăraţilor, cînd a fost aici, călătorind spre ţara Sa, a trecut prin cetatea aceasta, şi anume într'o zi de tîrg. Şi acolo era unul, cred că Belzeebub, stăpînul cel mai mare al tîrgului, care L-a poftit să cumpere din deşertăciunile lui. El voia să-L facă chiar stăpîn peste acest tîrg, numai să fi vrut să i se închine lui (Luca 4. 5) odată, cînd a trecut prin cetatea aceasta. Da, pentrucă era Om de aşa mare vrednicie, Belzeebub L-a purtat din uliţă în uliţă şi i-a arătat într'o clipă toate împărăţiile lumii, ca doar o putea amăgi pe Cel prea slăvit, să cumpere cîte ceva din deşertăciunile lui. El însă n'avea plăcere de mărfuri ca acestea, şi de aceea a părăsit cetatea şi n'a cheltuit în tîrgul acesta nici un ban pe nicio deşertăciune. Tîrgul acesta este aşa dar din vremuri străvechi, se întemeiază pe o datină veche şi este foarte mare.

Călătorii trebuiau deci, cum am spus, să treacă prin tîrgul acesta. Dar cum le-a călcat piciorul în tîrg, s'a iscat

o mare tulburare [1] între cei ce luau parte la tîrg, şi aceasta din mai multe pricini.

Intîi : Aceşti călători erau îmbrăcaţi în nişte haine cu totul deosebite de portul celor ce făceau tîrgul [2], şi deaceea fiecare se uita la ei cu gura căscată. Toate privirile se îndreptau asupra lor. Unii ziceau: „Aceştia sunt nebuni", alţii : „Smintiţi", iar alţii ziceau : „Aceştia sunt străini" [3].

Apoi : Dacă se mirau de îmbrăcămintea lor, nu mai puţin se mirau de graiul lor, căci puţini îi înţelegeau. Ei vorbeau, bine înţeles, limba din Canaan, [4] pe cînd ceice tîrguiau aici erau copii din lumea aceasta şi vorbeau limba lumii. Astfel, dela un capăt al tîrgului pînă la celălalt, ei părură străini şi neînţeleşi.

Al treilea : Ceeace a pus pe negustori şi mai mult în mirare era că toate mărfurile pe cari le înfăţişeau ei călătorilor spre vînzare, fură foarte puţin băgate în samă. Nu se osteneau nici măcar să se uite la ele, şi cînd fură strigaţi să cumpere ceva, îşi vîrîră degetele în urechi, strigînd: „Intoarce ochii mei, să nu vadă deşertăciunea" (Psalm 119. 37) şi priviră spre cer ca să dea de înţeles că cetatea lor este în ceruri. (Filipeni 3. 20).

Totuşi în tîrg era unul care băgă de seamă purtarea lor. Acesta se întoarse batjocoritor spre ei şi le zise : „Voi ce voiţi să cumpăraţi ?" Ei însă îl priviră rece şi aspru, şi răspunseră : „Noi cumpărăm adevărul" (Pildele 23. 23). De aici încă o pricină ca să fie şi mai dispreţuiţi. Unii îşi băteau joc de ei, alţii îi ocărau, unii făceau mişcări bădărane şi alţii strigau altora să-i lovească în faţă. In scurt, toţi s'au ridicat în picioare şi s'a iscat în tîrg o învălmăşală aşa de mare, că nu ştiai ce să mai faci. S'a dat de ştire îndată stăpînului tîrgului, [5] care a şi venit în grabă la faţa locului, trimiţînd pe cîţiva din prietenii săi cei mai credincioşi cu porunca să ia la rost pe aceşti oameni ca

1. Adevăraţii creştini, trăind şi vorbind după Evanghelie, nu se pot arăta nicăieri fără să stîrnească vîlvă. Acolo unde se vesteşte Evanghelia în toată puterea şi curăţia ei, trebuie să facă vîlvă.

2. Hainele acestea arată ce se vede în afară: purtarea, oamenii cu cari umblă, deprinderile, gusturile creştinului.

3. Adică oameni cari n'au nimic asemănător cu noi, cari sînt dintr'altă ţară. Şi aveau dreptate. Creştinul este străin şi călător pe pămîntul acesta.

4. Limba creştinească.

5. Stăpînitorul lumii acesteia, diavolul.

să vadă din ce pricină s'a făcut atîta zarvă în tîrg. Aşa dar fură prinşi şi aduşi înaintea judecăţii, şi fură întrebaţi din cotro vin şi încotro merg şi ce au de gînd să facă într'o îmbrăcăminte aşa de neobicinuită. Ei răspunseră că sunt călători şi străini şi că merg spre patria lor cea adevărată, anume la Ierusalimul ceresc, şi că n'au dat pricină nici oamenilor din tîrgul acesta, nici negustorilor să se poarte aşa de rău cu ei şi să-i oprească din calea lor,— doar atîta poate că i-au întrebat ce voesc să cumpere şi ei au răspuns: „Noi cumpărăm adevărul". Cei ce aveau să-i asculte au crezut că-s nebuni sau smintiţi şi că au venit acolo să turbure tot tîrgul.

De aceea puseră mînile pe ei, îi bătură şi îi acoperiră cu noroi. Apoi îi băgară într'o cuşcă şi-i făcură de rîsul tuturor. Astfel şezură ei cîtăva vreme de batjocura tuturor şi fură supuşi la tot felul de răutăţi şi răsbunări. Stăpînul cel mare al tîrgului sta şi rîdea de tot ce li se întîmpla. Ei însă erau foarte răbdători şi nu răsplăteau rău pentru rău şi nici ocară pentru ocară (I Petru 3. 9), ci dimpotrivă binecuvîntau pe cei ce-i ocărau.

Unii din cei ce erau în tîrg şi priveau întîmplarea aceasta mai de aproape, erau mai puţin pătimaşi decît [1] ceilalţi şi începură să se împotrivească celor mai întărîtaţi şi să-i mustre pentru purtarea lor urîtă faţă de cei doi călători. Ceilalţi însă se îndîrjeau şi mai tare şi năvăleau asupra acestora din urmă, socotindu-i şi pe ei aşa de răi ca şi pe cei din cuşcă, zicînd că după toată înfăţişarea lor, şi ei sunt prieteni cu ei (Ioan 7. 46, 47, 52; 9. 28) şi că prin urmare trebuie să aibă parte şi ei de soarta lor rea.

Ceilalţi răspunseră că nu văd nimic alta decît că bărbaţii aceştia sunt oameni liniştiţi şi detreabă şi că nu fac nimănui nici un rău. Că printre cei ce vin în tîrg sunt mulţi cari mai degrabă ei ar trebui să şeadă în cuşcă, ba să fie chiar ţintuiţi la stîlpul ruşinii decît aceia cu cari s'au purtat aşa de rău.

După multe vorbe dintr'o parte şi din alta, în care timp cei doi călători se purtau cu înţelepciune şi prevedere — ceilalţi începură să se ia la bătaie, aşa că fură răniţi şi unii şi alţii. Atunci bieţii călători fură aduşi din nou înaintea

---

1. Unii oameni mai drepţi şi mai cu judecată; asemenea oameni se află totdeauna printre cei neintorşi la Dumnezeu.

judecătorilor şi fură învinuiţi că ei ar fi fost vinovaţi de răscoala aceea din tîrg ; apoi i-au bătut fără milă, i-au pus în fiare şi i-au tîrît aşa în lanţuri dealungul şi dealatul tîrgului ca să slujească drept pildă înspăimîntătoare pentru alţii şi să împiedice pe cineva să vorbească pentru ei ori să se dea de partea lor. Dar *Creştinul* şi *Credinciosul* se purtau cu foarte mare înţelepciune, primind cu atîta blîndeţă şi răbdare necinstea şi ruşinea ce li se făcea încît vr'o cîţiva, deşi foarte puţini faţă de cei ce se aflau în tîrg, trecură de partea lor. Imprejurarea aceasta a făcut pe ceilalţi şi mai oţărîţi şi mai sălbateci, aşa că hotărîră să omoare pe cei doi. Deaceea îi ameninţară că nici cuşca, nici stîlpul nu le va ajuta nimica, şi că trebuie să moară din pricina pagubei făcute, pentru că au batjocorit tot poporul din tîrg. Aşa s'a făcut că aceşti doi oameni fură duşi din nou în cuşcă pînă la o altă judecată. Şi fură închişi, punîndu-li-se picioarele în lanţuri. Atunci şi-au adus aminte de cele ce auziseră dela credinciosul lor prieten *Evanghelistul;* şi prin faptul că le spusese mai dinainte ce avea să li se întîmple, s'au întărit în drumul şi suferinţele cari-i aşteptau. Ei se mîngîiau unul pe altul, şi cu gînd că acel căruia îi va fi sortit să sufere, va fi cu atît mai fericit, fiecare dorea în gîndul lui să aibă parte de fericirea aceasta. Totuş, ei se lăsau în voia Celui prea Inţelept, care stăpîneşte toate lucrurile, şi aşa erau foarte mulţămiţi în starea în care se aflau, pînă ce va găsi cu cale Stăpînul lor să le-o schimbe. Cînd veni vremea hotărîtă să fie ascultaţi, fură duşi din nou înaintea judecăţii, ca să-şi primească osînda. Fură duşi înaintea vrăjmaşilor lor şi a judecătorilor. Numele judecătorului era *Cel-ce-urăşte-binele.* Pîra lor era aceeaşi, numai că a fost spusă în alt chip. După cuprins, suna aşa :

Că le turburau negoţul ;

Că erau împotriva sfatului, au făcut răscoală şi neînţelegere în Cetate, şi că şi-au cîştigat chiar tovarăşi pentru planurile lor primejdioase pentru dispreţuirea legii domnitorului lor.

La aceasta Credinciosul a răspuns că el unul s'a împotrivit numai celor ce nu erau după voia Impăratului împăraţilor.

In ce priveşte răscoala, zise : N'am pricinuit-o eu, căci eu sînt un om de pace. Iar acei cari s'au însoţit cu noi au

fost cîştigaţi prin nevinovăţia şi cinstea noastră, şi ei s'au întors dela unul mai rău la Unul mai Bun. Cît priveşte pe domnitorul de care vorbiţi, el este Beelzebub, vrăşmaşul Domnului nostru, şi eu îl urăsc împreună cu toţi îngerii lui.

Atunci s'a dat de ştire tuturor că oricine are ceva de spus pentru domnitorul său împotriva celor prinşi, să vină în grabă de faţă şi să dea mărturie. Atunci se înfăţişeară trei şi anume : *Pismă, Credinţă-deşartă* şi *Linguşitorul!* Fură întrebaţi dacă cunosc pe cei prinşi, cari erau înaintea judecăţii, şi ce au de spus împotriva lor pentru domnul şi stăpînul lor.

Pismă a păşit înainte [1] şi a zis : Stăpîne, eu cunosc de mult pre omul acesta şi pot să jur înaintea acestei adunări cinstite, că este un....

— Aşteaptă, vorbi judecătorul, jură întîi. El jură şi apoi urmă: Omul acesta, Stăpîne, deşi poartă un nume aşa de frumos, este totuşi unul dintre oamenii cei mai răi din ţara noastră. Lui nu-i pasă nici de *domnitor,* nici de *popor,* nici de *lege,* şi nici de *datină* [2]. Ba încă face tot ce poate ca să vîre în mintea fiecăruia păreri protivnice legii, pe cari el în deobşte le numeşte lucrurile de căpetenie ale credinţei şi sfinţeniei. Şi de altfel eu însumi l-am auzit odată zicînd că Creştinismul după Evanghelie şi obiceiurile cetăţii noastre *Deşertăciune* nu s'ar potrivi de loc, şi că ar fi cu neputinţă să se împace între ele. Prin aceasta el osîndeşte pe nedreptul nu numai faptele şi negoţul nostru, ci şi pe noi cari le facem.

Judecătorul l-a întrebat dacă mai are ceva de zis. El răspunse : „Da, Stăpîne, aş mai avea multe de spus ; dar nu vreau să mă fac nesuferit în faţa judecătoriei. Totuşi, după ce vor face ceilalţi martori mărturisirea lor, de va mai lipsi ceva pentru osînda lui, voi mai spune ceva împotriva lui. Apoi i s'a poruncit să se dea la o parte.

După aceea, fu strigat *Credinţă-deşartă.* Judecătorul îi porunci să privească spre cel prins şi apoi îl întrebă ce ar avea de spus pentru domnitor şi împotriva omului aceluia. Acesta jură întîi, şi pe urmă începu să vorbească aşa:

---

1. In adevăr, *Pisma* este una din cele dintîi pricini pentru cari urăşte lumea pe copiii lui Dumnezeu.

2. Domnitorul lumii acesteia este diavolul; poporul lumii acesteia sînt necredincioşii: legea şi datina lumii acesteia este păcatul.

„Stăpîne, eu nu sînt prea cunoscut cu omul acesta, şi nici nu vreau să aflu ceva despre el[1]. Cu toate acestea ştiu că el este o adevărată ciumă pentru popor din pricina unor vorbe pe cari le-am vorbit zilele acestea cu el. Căci, cînd am vorbit cu el, l-am auzit spunînd că religia noastră nu e de nici un preţ şi că prin ea nu putem plăcea lui Dumnezeu. Ce urmează din astfel de cuvinte, Stăpîne, ştiţi prea bine, anume că noi degeaba ne facem slujba dumnezeiască, fiindcă vom fi osîndiţi. Aceasta este ce am de spus“ !

După aceea fu adus înlăuntru *Linguşitorul*; după ce jură, i se porunci să spuie ce ştie spre binele stăpînului şi domnitorului lor şi împotriva celui prins.

— Domnule Judecător, şi oameni buni, zise acesta, „eu cunosc de mult pe mişelul acesta şi l-am auzit vorbind multe lucruri, cari n'ar trebui vorbite, căci a hulit pe marele nostru stăpîn Beelzebub şi a vorbit cu dispreţ despre prietenii lui vrednici de cinste, cari sunt domnii: *Omul-cel-vechi, Pofta trupească, Desfrîul, Deşertăciunea*, bătrînul domn *Neruşinare*, cinstitul domn *Sgîrcenie* şi toţi ceilalţi oameni cinstiţi ai noştri; şi ce e mai mult e că a zis că, dacă toţi locuitorii ar fi de părerea lui, nimeni din aceşti oameni cinstiţi n'ar mai putea să rămîe în cetate. Ba nici nu s'a temut să te ocărască pe tine, Stapîne, care eşti ales acum judecător al lui, făcîndu-te nelegiuit, fără Dumnezeu, şi dîndu-ţi şi alte nume urîte, cu cari a numit pe cei mai mulţi din cei de neam mare din cetatea noastră.

Abia a sfîrşit *Linguşitorul* vorba, şi judecătorul s'a şi îndreptat spre cel prins, care şedea pe laiţa pîrîţilor, şi i-a zis: Răzvrătitorule, ereticule şi trădătorule, ai auzit ce au mărturisit aceşti oameni cinstiţi împotriva ta?

„Imi este îngăduit să mă apăr numai cu cîteva cuvinte?“ întrebă *Credinciosul*.

Acesta strigă însă: Stai jos, mişelule, taci, zise judecătorul, căci nu eşti vrednic să mai trăieşti, ci trebue să fii ucis aici pe loc. Totuş, ca să se încredinţeze fiecare cu cîtă bunătate şi dreptate umblăm noi cu tine, o să ascultăm, nemernic răzvrătit, ce vei mai avea de spus.

Credinciosul vorbi: Iată ce am de răspuns la ceeace a zis *Pismă*: Eu n'am vorbit niciodată decît atît: orice rîn-

---

1. Credinţa deşartă n'are nici în clin nici în mînecă cu religiunea. Poţi avea o credinţă deşartă fără să fii evlavios.

duială, lege, obicei sau popor care se împotriveşte Cuvîntului lui Dumnezeu, lucrează pe faţă împotriva adevărului Creştinismului. De-am vorbit ceva rău prin aceasta, dovedeşte-mi greşala, şi sînt gata să-mi iau cuvîntul înapoi.

Cît priveşte pe *Credinţă-deşartă* şi învinuirea pe care mi-a adus-o, eu am spus numai că pentru adevărata slujbă dumnezeiască se cere o credinţă dumnezeiască. Dar credinţa dumnezeiască nu poate fi fără o arătare sau descoperire dumnezeiască a voei Sale. De aceea toate cîte se fac la slujba dumnezeiască şi nu se potrivesc cu descoperirea dumnezeească nu se pot întemeia pe o credinţă dumnezeiască ci numai pe o credinţă omenească, credinţă care nu poate fi de nici un folos pentru viaţa de veci.

La învinuirea *Linguşitorului*, trecînd peste vorbele aspre pe cari le-a spus despre hulire şi ocară, răspund doar atît că domnitorul acestei cetăţi cu toţi supuşii lui, cu ceata lui pe care a numit-o, este mai bine să locuiască în iad decît în cetatea şi ţara aceasta; şi acum, îndure-se Dumnezeu de mine".

După aceea, judecătorul a luat cuvîntul şi a zis juraţilor, cari toată vremea stătuseră, ascultaseră şi urmăriseră toate: „Cinstiţi juraţi, voi vedeţi aici pe omul acesta din pricina căruia s'a iscat în cetate o răscoală aşa de mare. Apoi aţi auzit şi ce au mărturisit împotriva lui aceşti oameni vrednici de cinste, şi aţi auzit şi ce a răspuns şi a mărturisit el singur. Acum stă în puterea voastră sau să-l spînzuraţi sau să-l lăsaţi cu vieaţă. Dar mie îmi pare nimerit să vă pun înainte legea noastră.

Pe vremea lui Faraon, acest mare slujitor al domnului nostru, se dăduse o lege că, dacă se vor înmulţi oamenii de altă lege, toţi copiii lor să fie înecaţi în apă, ca să n'ajungă prea puternici.

Apoi s'a mai făcut o lege în vremea lui Nebucadnezar cel mare, care a fost şi el un slujitor al domnului nostru, anume, ca cel ce nu-i va cădea înainte şi nu se va închina la icoana lui de aur, să fie aruncat în cuptorul de foc.

Asemenea era o lege în zilele lui Dariu că, dacă cineva într'o anumită vreme se va închina altui Dumnezeu decît lui, să fie aruncat în groapa leilor. Acest răsvrătitor a călcat aceste legi după chip şi cuprins, nu numai cu gîndul ceea ce tot n'ar trebui îngăduit, ci şi cu cuvîntul şi cu fapta, ceea ce-i chiar de nesuferit.

Căci cît priveşte legea lui Faraon, ea pedepsea pe cineva chiar şi atunci cînd numai era bănuit de ceva, dar mite cînd e vorba de o fărădelege. Aici însă este o fărădelege. Cît priveşte legea a doua şi a treia, vedeţi că el se ceartă şi vorbeşte împotriva religiei noastre. De aceea, avînd în vedere vinovăţia lui, din cele ce a mărturisit acuma, cred că i se cuvine moartea.

Atunci juraţii s'au sculat. Numele lor erau domnii: *Orbul, Vicleanul, Răutăciosul, Iubitorul de pofte, Incăpăţînatul, Nătîngul, Infumuratul, Duşmănie, Mincinosul, Cruzime, Vrăjmaşul luminii* şi *Neîmpăcatul.*

Fiecare îşi dete părerea împotriva lui, şi apoi hotărîră într'un glas să-l declare vinovat înaintea judecătorului.

Domnul Orb, ca celce sta în fruntea sfatului, zise: Eu văd lămurit că omul acesta este un eretic.

Domnul Viclean: Să piară omul acesta de pe pămînt.

Domnul Răutăcios: Eu nu-l mai pot privi.

Domnul Iubitor de pofte: Eu nu l-am putut suferi, niciodată.

Domnul Incăpăţînat: Nici eu nu l-am putut suferi căci a urît întotdeauna căile mele.

Domnul Nătîng: Spînzuraţi-l, spînzuraţi-l!

Domnul Infumurat: Este un mişel nemernic.

Domnul Duşmănie: Mi se răsvrăteşte inima împotriva lui cînd îl văd.

„Este un blăstămat", strigă *Domnul Mincinos,* iar *Domnul Cruzime*: Spînzurarea e prea uşoară pentru el.

Să-l iea de aici, strigă *Domnul Vrăşmaş al luminii,* iar *Domnul Neîmpăcat* adause la aceasta: De mi-ar da cineva lumea întreagă, şi tot nu m'aş putea împăca cu el. De aceea să-l osîndim la moarte.

Zis şi făcut. *Credinciosul* fu osîndit numaidecît să fie tîrît la locul de chin, ca să sufere acolo moartea cea mai înfiorătoare pe care ni-o putem închipui.

După aceea îl scoaseră afară. Intîi îl biciuiră, apoi îl loviră cu pumnii, îi tăiară carnea cu cuţitele, îl uciseră cu pietre, îl străpunseră cu săbii şi în sfîrşit îl arseră pe un rug lîngă o mlaştină, prefăcîndu-l în cenuşă.

Astfel se sfîrşi *Credinciosul.*

Dar am văzut că înapoia mulţimii poporului sta o căruţă cu cai înhămaţi, care aştepta pe *Credincios;* cum sfîrşiră vrăjmaşii cu uciderea lui, *Credinciosul* fu luat

în trăsură și dus prin nori cu sunete de trîmbițe pe drumul cel mai apropiat pînă la Poarta Cerului.

Creștinului însă i s'a mai dat puțin răgaz, fiind dus din nou în temniță, unde a mai rămas o bucată de vreme. Dar Acela Care stăpînește toate și Care are în mînile Sale și urgia dușmanilor Săi, a făcut ca el, *Creștinul*, să scape de ei și să-și urmeze drumul înainte. Merse deci mai departe, cîntînd singur:

Un creștin trebuie să fie credincios în chinuri pîn'la moarte
Împăratului nostru, care ne cheamă prin furtună la liman.
Sufere fără cîrtire crucea cea mai aspră:
Căci ea e singurul drum croit de El însuș
Spre fericirea cea de veci.

CAPITOLUL 14.

Călătorul află în CEL-PLIN-DE-NADEJDE un tovarăş nou cu aceleaşi gînduri; ei biruesc împreună primejdiile bogăţiei şi ale gîndurilor lumeşti, pe care i le pune înainte CAI-LATURALNICE şi tovarăşii lui, precum şi chemarea lui DIMAS la gropile de argint. [1]

Am mai văzut în visul meu că Creştinul n'a mers singur mai departe; căci a găsit pe unul numit Plin-de-nădejde, care s'a unit cu el, după ce ascultase cuvintele şi văzuse purtarea plină de răbdare în suferinţe a Creştinului şi a Credinciosului. A legat o prietenie frăţească cu el şi-i zise că vrea să-l însoţească pe drum. Astfel celălalt, a murit ca să dea mărturie pentru adevăr, şi din cenuşa lui s'a sculat în curînd un altul, care a întovărăşit pe Creştin pînă la sfîrşitul călătoriei. Acest Plin-de-Nădejde a istorisit Creştinului că sunt mulţi în tîrg cari n'aşteaptă decît un prilej ca să-i urmeze. Abia au ieşit din tîrg şi au şi dat peste unul care sta înaintea lor şi se chema *Căi-Lăturalnice.* Ei l-au zis: Din ce ţară eşti, omule? Şi pînă unde crezi că ai să mergi pe drumul acesta? El a răspuns că vine din Cetatea Vorbă-Frumoasă şi că merge spre Cetatea Cerului. Dar nu şi-a spus numele.

Din Cetatea *Vorbă-Frumoasă* [2] eşti tu? zise *Creştinul.* Sînt acolo şi oameni evlavioşi?

Căi-Lăturalnice: Da, cred că sunt (1 Ioan 4. 5, 4; 1 Cor. 1. 18—21; 2. 4).

Creştinul: Te rog spune-mi cum te cheamă?

Căi-Lăturalnice: Tu nu mă cunoşti pe mine, şi nici eu nu te cunosc pre tine. Dacă-ţi place să faci drumul acesta împreună cu mine, îmi place şi mie să fiu tovarăşul tău: de nu, trebuie să mă mulţămesc şi aşa.

---

1. In capitolul acesta se zugrăveşte icoana urîtă a celor ce caută să fie şi cu Dumnezeu şi cu lumea.

2. Printre oamenii cari ştiu să înfăţişeze religiunea cu cele mai frumoase vorbe, se găsesc şi cei mai mulţi „Căi-Lăturalnice".

Creştinul: Eu am auzit de multe ori vorbindu-se de cetatea Vorbă-Frumoasă, şi dacă îmi aduc bine aminte, am auzit spunîndu-se că ar fi un loc avut.

Căi-Lăturalnice: Da, de asta pot să te încredinţez. Eu am multe rude avute acolo.

Creştinul: Te rog spune-mi, cari sunt rudele tale de acolo, dacă nu sînt prea îndrăzneţ, şi mi-i iertat să te întreb?

Căi-Lăturalnice: Aproape toată cetatea şi cu deosebire *Măria-Sa Schimbăciosul, Măria-Sa Robul Imprejurărilor, Măria-Sa Vorbă-Frumoasă,* dela ai cărui strămoşi şi-a luat cetatea numele; tot aşa, Domnul *Vorbă-Linguşitoare,* Domnul *Cel-cu-două-feţe,* Domnul *Prietenul Tuturora* şi preotul nostru, *Cel-cu-două-limbi,* care este frate drept cu mamă-mea; şi ca să-ţi spun drept, eu am ajuns să am o stare foarte bună, deşi bunicul meu a fost doar un luntraş, şi eu singur mi-am cîştigat cea mai mare parte din averea mea prin meşteşugul acesta.

Creştinul: Eşti însurat?

Căi-Lăturalnice: Da, negreşit. Am o nevastă foarte cinstită, fiica cucoanei *Prefacerea.* Pentru că este de neam şi obîrşie aşa de mare, nevastă-mea ştie să se poarte cu toţi oamenii, din starea cea mai înaltă şi din cea mai joasă, cu Prinţi şi cu ţărani. E drept că în religie ne cam deosebim puţin de aceia cari merg pe drumul cel mai scurt, dar această deosebire este numai în două puncte neînsemnate: noi nu călătorim niciodată împotriva vîntului şi a rîului; al doilea, suntem cei mai plini de rîvnă cînd religia este bine văzută şi bine primită, ne mîndrim cu plăcere cu ea pe drum, cînd străluceşte soarele şi poporul strigă de bucurie.

Atunci *Creştinul* trase puţin la o parte pe tovarăşul său *Plin-de-nădejde,* şi zise: Imi vine tocmai acum în minte că acesta trebuie să fie un aşa zis Căi-Lăturalnice din Cetatea *Vorbă-Frumoasă*; şi dacă-i el, atunci avem în tovărăşia noastră un mişel cum nu poate fi altul în tot ţinutul.

Plin-de-Nădejde zise: Ia întreabă-l. Eu cred că nu se va ruşina de numele său. Creştinul se apropie iar de dînsul, şi zise: Omule, tu vorbeşti ca şi cînd ai înţelege mai mult decît toată lumea, şi dacă nu mă înşel, parcă te cunosc puţin. Nu te cheamă cumva *Căi-Lăturalnice* din cetatea *Vorbă-Frumoasă*?

Căi-Lăturalnice : Nu, nu mă numesc aşa. Aceasta este o poreclă, pe care mi-au pus'o cîţiva oameni cari nu mă puteau suferi. Trebuie să fiu mulţămit că port o aşa ocară, după pilda altor oameni evlavioşi, cari au trăit înaintea mea.

Creştinul: Dar n'ai dat cumva prilej oamenilor să te numească aşa ?

Căi-Lăturalnice : Niciodată în toată viaţa mea. Cel mai rău lucru pe care l-am făcut vreodată, şi dela care puteau să ia prilej să-mi pună numele acesta, este că eu întotdeauna am avut noroc să-mi îndrept judecata şi purtarea după împrejurările vremii, oricum ar fi mers lucrurile, şi prin aceasta am avut întotdeauna cîştig şi folos. Ceeace mi s'a întîmplat, deci, eu privesc ca o binecuvîntare; se înţelege însă că asta nu îndreptăţeşte pe oamenii răutăcioşi să mă încarce cu ruşine şi dispreţ.

Creştinul: Eu credeam că tu ai fi omul acela despre care am auzit vorbindu-se ; şi ca să mărturisesc pe faţă ce cred, mă tem că numele acesta ţi se potriveşte mai bine decît vrei tu să ne mărturiseşti.

Căi-Lăturalnice : Bine. Dacă-ţi închipui aşa, treaba ta. Ai să vezi că sînt un bun tovarăş de drum, dacă vrei să mă iei cu tine.

Creştinul : Dacă vrei să mergi cu noi, trebuie să mergi şi împotriva vîntului şi a furtunii ; şi după cît am băgat de seamă, aceasta este împotriva părerii tale. Tu trebuie să rămîi credincios religiei şi atunci cînd ea va umbla în veşminte rupte şi atunci cînd va umbla în pantofi de argint, şi să te ţii de ea şi cînd va fi legată în lanţuri, şi cînd va trece pe drum în mijlocul strigătelor de bucurie.

Căi-Lăturalnice: Nu trebuie să-mi porunceşti nimica şi nici să te faci stăpîn pe credinţa mea. Lasă-mă slobod, şi dă-mi voie să merg aşa cu voi.

Creştinul: Nu, nu te las să mergi un pas mai departe, dacă nu faci ce ţi-am arătat.

Atunci a zis *Căi-Lăturalnice* : Părerile mele cele vechi nu le voi lăsa niciodată, căci sunt nevinovate şi folositoare. Dacă nu pot merge cu voi, trebuie să fac ce aţi făcut şi voi înainte de a veni la mine : am să merg singur mai departe, pînă voi găsi pe altul, care va fi bucuros că poate să meargă cu mine.

Aici am văzut în visul meu că *Creştinul* şi *Cel-plin-de-Nădejde* l-au părăsit, mergînd la o depărtare bunicică înaintea lui. Insă unul din ei s'a uitat odată înapoi, şi a văzut că trei bărbaţi veneau după Căi-Lăturalnice. Cînd îl ajunseră, el făcu o mare plecăciune înaintea lor în semn de cinste şi ei de asemenea. Numele acestor bărbaţi erau: *Prietenul-Lumii, Prietenul Banului* şi *Strînge-Tot.* Erau oameni cu cari *Căi-Lăturalnice* era chiar foarte bine cunoscut, căci în tinereţă fuseseră tovarăşi de şcoală; umblaseră la şcoală la unul zis *Sgîrăie-brînză,* un dascăl în *Dragoste-de-Cîştig,* tîrguşor în ţara *Sgîrcenia,* spre miazănoapte. Acest dascăl i-a învăţat meşteşugul de a prăda, fie prin silă, fie prin înşelăciune, fie prin linguşire, fie prin minciuni sau chiar printr'o prefacere de credinţă. Tus patru au dus-o aşa de bine în meşteşugul pe care li l-a vîrît meşterul lor în cap, că fiecare din ei ar fi fost tot aşa de vrednic să ţie şcoala ca şi el.

După ce îşi dădură bineţe, cum s'a spus mai sus, *Prietenul-banului* zise: Ce fel de oameni sunt aceia cari merg colo înaintea noastră? (Căci *Creştinul* şi *Cel-Plin-de-Nădejde* erau destul de aproape ca să poată fi văzuţi de ei).

Căi-Lăturalnice: Aceştia sunt oameni dintr'o ţară cu noi, deşi trăiesc departe de noi şi fac o călătorie în felul lor.

Prietenul-banului: De ce nu ne aşteaptă, ca să putem să ne bucurăm şi noi de tovărăşia lor bună? Căci şi ei şi noi şi, nădăjduesc că şi tu, om bun, avem aceeaş cale de făcut.

Căi-Lăturalnice: Da, e foarte adevărat; dar oamenii aceia cari merg colo înaintea noastră sunt aşa de aspri, ţin aşa de mult la închipuirile lor şi pun aşa de puţin preţ pe părerile altora, încît, ori cît de cu frica lui Dumnezeu ar fi cineva, ei se desfac dintr'odată de orice tovărăşie cu el, dacă nu vrea să se înţeleagă în toate cu ei.

Strînge-Tot: Asta e rău. Cetim despre unii că ar fi prea drepţi, şi asprimea lor îi face să osîndească şi să judece pe toţi cari nu fac ca ei. Dar, te rog, poate ai fost în multe puncte de altă părere; poţi să ne spui cari sunt punctele acelea?

Căi-Lăturalnice: Ei susţin, în nătîngia lor, că datoria noastră ar fi să ne urmăm călătoria pe orice vreme şi oricînd; eu însă sînt de părere să aşteptăm pînă va trece vîntul şi pînă va veni vreme mai bună. Ei pun în joc tot ce



Credinciosul și Bun-de-Gură stau de vorbă.

Bun-de-gură : Credeam că vom putea vorbi multe împreună.

au deodată pentru Dumnezeu, pe cînd eu aştept întotdeauna prilejul nimerit şi-mi pun viaţa şi averea la adăpost. Ei se ţin strîns de părerile lor, chiar cînd toţi oamenii sunt împotrivă, pe cînd eu mă port cu lucrurile religiei după cum cere vremea, împrejurările şi folosul meu. Ei ţin cu religia chiar atunci cînd ar fi în veştminte sdrenţuroase şi dispreţuită. Eu însă sînt pentru ea numai atunci cînd umblă în pantofi de aur şi-i întovărăşită de strigătele de bucurie ale tuturor.

Prietenul Lumii: Rămîi la părerile acestea, cinstite tovarăşe *Căi-Lăturalnice*, căci pentru mine este un nebun acela care poate să-şi păstreze averea şi totuş vrea să piardă totul. Să fim înţelepţi ca şerpii. Cel mai bun lucru e să strîngi fînul atunci cînd străluceşte soarele. Vezi doar că albina stă liniştită toată iarna şi lucrează numai atunci cînd poate cîştiga pentru ea. Dumnezeu dă cînd ploaie, cînd strălucire de soare. Dacă ei sunt aşa de nebuni şi vor să meargă prin ploaie, noi vom aştepta pînă va veni vreme bună. Cît mă priveşte pe mine, eu socot că acea religie este cea mai sănătoasă, care poate să ne aducă binecuvîntările izvorîte din bunătatea lui Dumnezeu.

Căci cine poate să-şi închipuie, dacă-i în toate minţile, că, odată ce Dumnezeu ne hărăzeşte bunurile acestei vieţi, nu vrea să şi avem parte de ele? Avraam şi Solomon s'au îmbogăţit cu religia lor. Iov zice că cei evlavioşi adună aurul ca praful (Iov 22. 25). Dar noi nu trebuie să fim ca oamenii cei dinaintea noastră, dacă sunt chiar aşa cum i-ai zugrăvit.

Strînge-Tot : Eu cred că în privinţa aceasta noi toţi suntem de o părere, şi de aceea nu mai este nevoie să vorbim despre lucrul acesta.

Prietenul-Banului : Nu, în adevăr, nu trebuie să mai vorbim; căci cine nu crede nici Scriptura, nici mintea sănătoasă, cari, cum vezi, sunt amîndouă de partea noastră nu cunoaşte nimic şi nici nu face să fie ascultat.

Căi-Lăturalnice : Fraţilor, iată-ne adunaţi aici cu toţii. Daţi-mi deci voie să vă pun următoarea întrebare, ca să ne păzim de tot ce este rău.

Un om, bunăoară, fie preot, fie negustor sau oricare altul, ar avea un prilej să dobîndească cu folos bunurile acestei vieţi, însă nu le poate dobîndi, dacă nu va arăta

mai multă rîvnă, cel puțin pe față, pentru unele părți din religie, de cari înainte nu se îngrijea prea mult. Un astfel de om, să nu poată săse folosească oare de mijloacele acestea, ca să-și ajungă ținta și totuș să rămînă un om cu totul cinstit?

Prietenul-Banului: Bag de seamă unde vrei să ieși cu întrebarea ta, și vreau să răspund bine la ea. Intîi vreau să răspund în ce privește pe un preot. Bunăoară, un preot, un om vrednic, cu un venit foarte mic, are prilej să facă rost de venituri bisericești mult mai mari și mai grase. Dar nu poate să le capete decît dacă își va face slujba cu mai multă rîvnă, dacă va propovădui mai des, sau poate va trebui să-și schimbe unele din adevărurile credinței, pentrucă așa cere starea turmii pe care o păstorește. Cît despre mine, eu nu înțeleg de ce un astfel de om, chemat pentru asta, n'ar putea să facă așa ceva, și cu toate acestea să rămînă un om cinstit? Căci

1. Dorința după un venit mai mare este fără doar și poate îngăduită, de vreme ce Pronia cerească i-l hărăzește, și prin urmare îi e îngăduit să-l iea, dacă vrea, fără să-și facă mustrări de cuget din pricina aceasta.

2. Afară de asta, dorința după un venit mai mare îl face mai rîvnitor în slujba lui, îl face să propovăduiască mai cu rîvnă, și așa mai departe, îl face deci un om mai bun. Ba se întîmplă chiar că el își încearcă și-și oțelește mai bine darurile, lucru care îi place Domnului.

3. Dacă știe să se îndrepte după mintea turmii sale, prin faptul că ocolește unele păreri ale lui ca să fie astfel pe placul turmii, asta dovedește:

a) că se poate lepăda de sine,

b) că are o fire atrăgătoare, că se face tuturor toate ca să cîștige cît mai mulți, și așa dar

c) este vrednic să poarte slujba.

4. De aici judec eu că nu se poate crede că un preot este sgîrcit, din pricina schimbării venitului dela unul mic la unul mai mare, ci trebuie primit ca unul care își împlinește bine chemarea și folosește spre bine prilejul dat de Dumnezeu, pentrucă prin aceasta e silit să-și întrebuințeze sîrguința, darurile și cunoștințele sale.

Cît privește partea a doua a întrebării cu negustorul, eu zic așa: Bunăoară, este unul care are puțină avere în lume, dar, dacă s'ar face cu frica lui Dumnezeu, și-ar putea cîștiga o stare mai bună, sau poate ar putea lua prin aceasta

o nevastă bogată, sau şi-ar putea cîştiga muşterii mai mulţi şi mai bogaţi; eu din parte-mi nu înţeleg de ce n'ar putea să facă lucrul acesta cu tot dreptul. Căci

1. a fi cu frica lui Dumnezeu este o virtute, prin orice mijloace ar ajunge omul la ea;

2. şi nici nu este oprit ca cineva să-şi ia o nevastă bogată sau să-şi cîştige muşterei mai mulţi pentru dugheana sa;

3. afară de asta omul care cîştigă astfel de lucruri prin frica lui Dumnezeu, dobîndeşte lucruri bune dela cei ce sunt buni, şi prin aceasta poate şi el să se facă bun. Astfel, are deci o nevastă bună, muşterei buni şi cîştig bun şi anume prin frica lui Dumnezeu care este încă bună. De aceea e bine şi folositor să fie cineva cu frica lui Dumnezeu, ca să cîştige toate aceste lucruri.

Acest răspuns al *Prietenului-Banului* la întrebarea lui *Căi-Lăturalnice* fu primit de toţi cu strigăte de bucurie. Astfel ajunseră la încredinţarea că a lucra aşa, este bine şi folositor. Şi de oarece credeau că nimeni nu va putea să răstoarne părerile acestea, şi pentrucă *Creştinul* şi *Cel-Plin-de-Nădejde* puteau fi chemaţi, se învoiră între ei să le pună întrebarea aceasta cum îi vor ajunge, cu atît mai mult cu cît ei *(Creştinul şi Plin-de-Nădejde)* răsturnaseră aşa de tare părerile lui *Căi-Lăturalnice*. Ii strigară deci; călătorii auziră şi rămaseră puţin locului, pînă cînd ajunseră aceştia din urmă la ei. In timpul acesta cei ce veneau din urmă hotărîră să nu le pună *Căi-Lăturalnice* întrebarea aceasta, ci *Prietenul-Lumii*, ca cel mai bătrîn; căci credeam că astfel răspunsul Călătorilor nu va fi aşà de aspru cum a fost cînd au vorbit cu *Căi-Lăturalnice*. Deci i-au ajuns, şi, după ce şi-au dat bunăziua, *Prietenul Lumii* a pus *Creştinului* şi tovarăşului său întrebarea, şi i-a rugat să răspundă la ea dacă pot.

Creştinul zise: Chiar cel mai tînăr copil în credinţă ar putea răspunde la întrebarea aceasta şi la mai mult de o mie de întrebări de acestea. Căci dacă nu se îngădue cuiva să urmeze pe Hristos pentru pîne (cum citim la Ioan 6. 26), cu cît mai vrednic de osîndă este atunci cînd cineva îl întrebuinţează pe El şi religia ca meşteşug prin care să poată înainta în lume şi să ajungă la bucurii. Noi găsim în Scriptură că numai păgînii, făţarnicii, diavolul şi vrăjitorii au părerile acestea.

1. Păgînii. Căci astfel *Hemor* şi *Sichem*, după ce şi-au

aruncat privirile asupra fiicei lui Iacov şi asupra turmei lui, şi au văzut că nu era alt chip să ajungă la ele decît să se lase să fie tăiaţi împrejur, au zis tovarăşilor lor : Dacă orice parte bărbătească dintre voi se va tăia împrejur, după cum şi ei înşişi sînt tăiaţi împrejur, turmele, averile şi toate vitele lor, vor fi ale noastre. Ţinta lor erau fiicele şi turmele acelora, pe cînd religia era numai un mijloc ca să-şi ajungă ţinta. Cetiţi numai întreaga istorisire în Genesa 34. 20-23.

2. Făţarnicii. Fariseii cei făţarnici aveau de asemenea o astfel de religie. Rugăciunile lungi erau chipul sub care mîncau casele văduvelor, şi tocmai de aceea răsplata lor a fost o osîndă grea (Luca 20. 46, 47).

3. Diavolul. Iuda, care a fost un drac, a avut religia aceasta. El a fost cu frica lui Dumnezeu numai de dragul pungii, şi a luat ce a fost în ea ; dar a fost pierdut din pricina aceasta, şi a fost gonit ca un copil al pierzării (Ioan 6. 71 ; 12. 6).

4. Simon vrăjitorul avea de asemenea aceeaş religie. Căci voia să aibă pe Duhul Sfînt, ca să poată cîştiga bani cu El ; osînda din gura lui Petru asupra lui a fost : Argintul tău să piară împreună cu tine. (Faptele 8. 19-22).

5. Tot aşa, nu-mi pot închipui niciodată că omul care, de dragul lumii, se face cu frica lui Dumnezeu, să nu urască şi slujba dumnezeească tot de dragul lumii. Căci Iuda avea numai lumea înaintea ochilor, cînd s'a făcut cu frica lui Dumnezeu, şi tot numai de dragul lumii şi-a vîndut şi frica de Dumnezeu şi pe Domnul şi Invăţătorul său. Să răspund la întrebarea voastră şi să zic că aveţi dreptate, cum am înţeles că faceţi voi, şi s'o primesc fără îndoială ca bună, este un lucru păgînesc, făţarnic şi diavolesc ; şi plata voastră va fi după faptele voastre.

Atunci se uitară unul spre altul încremeniţi şi nu putură să răspundă nici un cuvînt. Cel-plin-de-Nădejde întări şi el răspunsul Creştinului, şi astfel se făcu o mare tăcere între ei. Căi-Lăturalnice şi tovarăşii lui se opriră în loc, şi rămaseră astfel înapoi, pe cînd *Creştinul* şi *Cel-Plin-de-Nădejde* merseră înainte. Atunci *Creştinul* zise tovarăşului său : Dacă aceşti oameni nu pot răbda judecata oamenilor, cum vor răbda judecata lui Dumnezeu ? Dacă sunt aşa de muţi cînd au a face cu nişte vase de lut, ce se va întîmpla cînd vor fi loviţi de flacările unui foc mistuitor !

Creştinul şi *Cel-Plin-de-Nădejde* merseră apoi înainte

şi ajunseră la un şes foarte plăcut, numit *Odihnă*, unde se simţiră foarte mulţămiţi. Dar şesul acela era foarte îngust aşa că trecură repede peste el. De cealaltă parte a şesului era însă un dîmbuşor, care se numea *Cîştigul*; şi în dîmbul acesta era o groapă de argint, care a abătut dela drumul cel drept pe unii călători. Cînd s'au apropiat bine de groapă [1], pămîntul înşelător de sub picioarele lor s'a dat într'o parte, şi ei au pierit acolo. Alţii s'au stîlcit aşa de tare că au rămas ologi [2] pînă la sfîrşitul vieţii lor.

Apoi am văzut că puţin la o parte de drum, tocmai în faţa gropii de argint, sta unul numit Dima, un om foarte vrednic la înfăţişare. El chemă pe trecători să vie şi să privească. O, veniţi numai, strigă el către *Creştin* şi către *Cel-plin-de-Nădejde*, căci vă voi arăta lucruri cari vă vor face plăcere.

Creştinul: Ce lucruri sunt acelea aşa de preţioase ca să ne abatem din drumul nostru?

Dima: Aici este o groapă de argint, şi sunt oameni cari sapă comori. Veniţi deci. Cu puţină trudă puteţi să ajungeţi bogaţi.

Plin-de-Nădejde: Prietene *Creştine*, să mergem şi să vedem.

Creştinul: Nu vreau. Am auzit multe despre locul acesta, şi ştiu că mulţi au pierit aici. Averea este numai o cursă pentru ceice aleargă după ea, căci împiedecă foarte mult călătoria.

Creştinul strigă apoi către *Dima:* Nu-i primejdios locul acela? N'a fost el pînă acuma şi altora o piedică în călătoria lor?

Dima: Nu, nu-i deloc primejdios, cel mult pentru cei ce nu iau sama. Şi zicînd aceste vorbe, se roşi.

Creştinul: Să nu ne abatem de loc, ci să ne ţinem drumul înainte.

Plin-de-Nădejde: Iţi spun hotărît că, dacă vine Căi-Lăturalnice şi e poftit să meargă acolo ca şi noi, el va merge să vadă.

Creştinul: Nu-i de mirare, căci părerile lui se împacă cu drumul acesta, şi pun rămăşag că va avea pagubă din pricina aceasta.

Dima: Vă mai întreb odată: Nu voiţi să veniţi încoace ca să vedeţi lucruri strălucite?

---

1. Nu trebuie nici măcar să laşi să se apropie ispita.
2. Toată puterea, rîvna şi viaţa lăuntrică li s'a stins, şi au rămas fără putere, din pricina iubirii bogăţiilor sau lumii.

Creştinul : Tu eşti *vrăjmaşul căilor drepte ale Domnului* (2 Tim. 4. 10). Tu eşti osîndit prin judecata unui judecător împărătesc, din pricina răsvrătirii tale. De ce cauţi să aduci asupra capului nostru aceeaş osîndă ? Dacă ne vom abate din drumul nostru, atunci Domnul, Impăratul nostru, ar auzi, şi ne-ar face de ruşine, în loc să stăm înaintea Lui cu bucurie.

Dima strigă, întărind cu jurămînt : Şi eu sunt unul din fraţii voştri. Dacă vreţi să aşteptaţi puţin, merg şi eu cu voi.

Creştinul : Cum te cheamă ? Nu eşti tu Dima ?

Dima : Da, numele meu este Dima ; eu sunt un copil al lui Avraam.

Creştinul : Te cunosc prea bine. Ghehazi a fost străbunul tău şi tatăl tău se numea Iuda ; tu ai călcat pe urmele lor. Tu urmăreşti numai o înşelăciune diavolească cu vorbele tale. Tatăl tău a fost spînzurat, şi tu nu eşti vrednic de o soartă mai bună (Matei 26. 14, 15 ; 27. 5 ; 2 Impăraţi 5. 20—27). Fii încredinţat că noi cînd vom ajunge, vom duce Impăratului ştire despre purtarea ta.

Astfel ei ţinură drumul înainte.

In timpul acesta, *Căi-Lăturalnice* şi tovarăşii lui se apropiară de ei; şi cum le-a făcut semn *Dima* să meargă, ei s'au şi dus repede într'acolo. Dacă au căzut în groapă cînd s'au plecat puţin la margine de s'au uitat, sau dacă, s'au coborît în groapă să sape comori, ori dacă, s'au înăduşit din pricina aburilor cari se ridicau de acolo de obicei, nu pot spune hotărît. Atîta ştiu însă că nu s'au mai văzut tot drumul.

Creştinul începu atunci să cînte :

Dumnezeule, Tu nu iubeşti o fiinţă nelegiuită.
Cine este rău nu va rămînea înaintea Ta.
De aceea, curăţă-mă de păcate,
Şi zideşte în mine, o inimă curată,
O inimă care să se ţină departe
De plăcerile lumii şi nepătată.

O, întăreşte-mă în gîndul acesta,
Dă gîndului meu putere.
Şi dacă inima mea slabă vrea să se clatine vr'odată,
Ajută atunci nehotărîrii mele.
Dumnezeule, cîte pot eu face, cînd sunt cu Tine !
Numai nu lua Duhul Tău dela mine.

Călătorii au sosit în cealaltă parte a şesului, şi au ajuns,

cum am văzut, la un loc unde era aproape de drum un mormînt vechi. Uitîndu-se amîndoi la el, s'au mirat mult de chipul lui ciudat. Părea o femeie prefăcută în stîlp. Se opriră aşa dară, îl priviră pe toate părţile, dar cîtăva vreme nu ştiură ce să spună şi ce să creadă. In sfîrşit, *Cel-plin-de-Nădejde* zărì deasupra capului o scrisoare scrisă într'un chip cu totul neobicinuit. Dar pentru că el nu era învăţat, strigă pe Creştin (căci acesta era învăţat), să vie şi să vadă de nu va putea el cumva să deslege înţelesul scrierii acesteia. După ce silabisi puţin, ceti următoarele cuvinte : „Aduceţi-vă aminte de nevasta lui Lot". (Luca 17. 32).

Şi amîndoi se gîndiră că acesta să fie stîlpul de sare în care a fost prefăcută nevasta lui Lot, cînd a privit cu inima ei plină de poftă îndărăt spre Sodoma, de unde ieşise ca să scape (Genesa 19. 26).

Această privelişte neaşteptată şi plină de mirare i-a făcut să vorbească următoarele :

Creştinul : Ah, dragă frate, iată o privelişte venită la vreme potrivită. Ne-a venit tocmai acuma, după ce ne-a chemat *Dima* să vedem dîmbul *Cîştigului*. De-am fi mers acolo, cum ai dorit tu, dragă frate, am fi fost prefăcuţi ca şi femeia aceasta într'un stîlp care să fie o pildă pentru cei ce aveau să vie în urma noastră.

Plin-de-Nădejde : Imi pare rău că am fost aşa de nebun, şi e o minune pentru mine că n'am fost prefăcut ca şi femeia aceasta, căci ce deosebire este între păcatul ei şi al meu ? Ea numai a privit îndărăt, pecînd eu am dorit să mă duc acolo şi să privesc. Ah ! cum trebuie să preamăresc îndurarea Domnului şi să mă ruşinez că s'a putut naşte vr'odată o astfel de dorinţă în inima mea.

Creştinul : Să luăm bine seama la ce am văzut aici, şi să ne fie de folos pentru viitor. Femeia aceasta a fost scăpată de o osîndă. Ea n'a pierit odată cu nimicirea Sodomei ; şi totuşi a pierit de o altă osîndă, căci a fost prefăcută într'un stîlp de sare.

Plin-de-Nădejde : Aşa este, şi ea ne slujeşte ca înştiinţare şi pildă ; înştiinţare, ca să ocolim păcatul ei ; şi pildă, căci ne învaţă ce osîndă aşteaptă pe aceia cari nu iau aminte. Tot aşa *Core, Datan şi Abiram* cu cei două sute cincizeci de oameni, cari au pierit odată cu ei, din pricina păcatului lor, ne slujesc parte spre pildă, iar parte spre înştiinţare (Genesa 26. 9, 10). Dar din toate de una mă mir : cum poate Dima şi tovarăşii lui să alerge după

comorile acestea aşa de liniştiţi, cînd femeia aceasta, numai pentru că a privit îndărăt (căci nu cetim să fi făcut vr'un pas) a fost prefăcută într'un stîlp de sare, cu toate că lor li s'a arătat înnaintea ochilor aceasta spre pildă. Căci ei nu pot privi în sus, fără să vadă arătarea aceasta.

Creştinul: Oricum, acesta este un lucru de mirat, şi dovedeşte numai că inimile lor sunt de desnădăjduit de rele; şi nu-i pot asemăna decît cu tîlharii, cari, şi în faţa judecătorului lor, sau chiar lîngă spînzurătoare, taie punga şi o fură.

Despre oamenii din Sodoma se zice că erau foarte răi şi păcătuiau foarte mult înaintea Domnului, cu toate binefacerile pe cari li le făcuse Domnul; căci ţara Sodoma era înainte ca grădina raiului, grădina bucuriei Domnului. Aceasta a stîrnit cu atît mai mult mînia Domnului şi le-a făcut chinurile aşa de ferbinţi, cum numai focul Domnului din cer le putea face. Aşa dar, vedem de aici că tocmai aceia cari păcătuesc pe faţă, dispreţuind orice înştiinţare şi pildele arătate, vor primi odată osînda cea mai aspră.

Plin-de-Nădejde: Adevărat ai spus. Dar ce îndurare ne-a făcut Domnul, că noi doi şi cu deosebire eu n'am ajuns să fiu o astfel de pildă a mîniei dumnezeieşti. Aceasta ne dă prilej să mulţămim lui Dumnezeu, să ne temem totdeauna de El, şi să ne aducem aminte de nevasta lui Lot.

CAPITOLUL 15.

Abătîndu-se din calea lor, CALATORII ajung, după ceasuri răcoritoare, la CETATEA INDOIELII, dar după zile de grea suferință, isbutesc să scape cu ajutorul CHEII JURUINȚEI.

Am văzut după aceea cum călătorii au ajuns în drumul lor la un rîu minunat. Impăratul David îl numeşte *rîul lui Dumnezeu*[1], iar Ioan îl numeşte rîul apei vieții (Psalm. 65.10; Apoc... 22. 1). Drumul lor ducea aşa dar drept de-alungul malului. Creştinul şi tovarăşul său merseră deci de-alungul rîului şi s'au răcorit foarte bine. Pe amîndouă laturile rîului se aflau pomi înverziți cu fel de fel de roade; frunzele lor călătorii le mîncară şi le slujeau ca leacuri. Ei mîncară frunze de acestea ca să întîmpine răul care se iveşte cînd se înfierbîntă sîngele foarte tare în călătorie. Pe amîndouă malurile rîului se aflau cîmpii frumoase de tot, acoperite cu crini; cîmpiile sunt înverzite tot anul. Pe cîmpia aceasta se aşezară ei jos şi dormiră, căci aici puteau să se odihnească liniştiți. După ce se treziră, mîncară iarăşi din roadele pomilor, băură apă din rîu, şi apoi se aşezară iarăşi şi dormiră. Aşa făcură mai multe zile şi nopți de-a rîndul. Şi atunci cîntau :

Cît de minunat este să fii mieluşelul lui Hristos,
Şi să fii în dragostea Celui mai credincios Păstor.
Nici un lucru nu este mai mare pe lume
Decît să urmezi fără şovăire Mîntuitorului.
Ceeace toată lumea nu poate da,
Dă El, Păstorul cel bun.

---

1. Rîul acesta, şi în deobşte tot locul acesta frumos, pe unde trec călătorii noştri, închipuieşte unele din clipele acelea de mare bucurie, pe cari le trimite Dumnezeu din cînd în cînd credincioşilor adevăraţi, în mijlocul multelor lor încercări.

Aici sunt dumbrăvile cele mai plăcute,
Aici întotdeauna se arată un isvor răcoritor;
Nici un ochi nu poate trece cu vederea harul,
De a paşte aici oriunde din belşug.

Aici se dă o viaţă
Care e vecinică şi nu trece niciodată.
Acestea-s însă numai presimţiri că bucurii mai mari
Urmează încă vecinicia lungă:
Cînd Mielul va paşte în chip minunat pe ai Săi:
Acolo rîul limpede al vieţii curge lin.
Abia acolo se vede lămurit şi bine
Ce frumos şi ales este să fii un mieluşel al lui Isus!

Deoarece erau gata de drum, (căci călătoria lor încă nu se sfîrşise) mîncară încăodată şi băură, şi apoi se despărţiră de acele locuri frumoase.

Acuma am văzut că nu se depărtară mult de locul acela şi drumul se despărţi de rîu, ceeace îi întristă mult. N'au îndrăznit să iasă din drumul lor, măcar că în locul acesta drumul era foarte aspru şi greu şi-i dureau tălpile de mult mers [1]. Prin aceasta călătorii fură foarte desnădăjduiţi (4 Moise 21. 7) şi, deşi călătoreau liniştiţi înainte, totuş le era dor de locuri mai bune. Pe partea stîngă a drumului, puţin mai departe era o cîmpie, o cărare şi un pîrleaz ca să treci. Cîmpia aceasta se numea Cîmpie-Ocol. Creştinul zise tovarăşului său: „Dacă această cîmpie nu ne abate din drumul nostru, haidem să mergem pe ea". Apoi se duse la pîrleaz ca să vadă. Acolo era un drum bătut, de o parte dealungul drumului şi de cealaltă parte a gardului. Ah, strigă el, iată tocmai ce doream. Este *foarte uşor* de mers. Aide, iubite Plin-de-Nădejde, să trecem dincolo.

Plin-de-Nădejde zise: Dar dacă acest drum ne înstrăinează de calea noastră, ce vom face?

Creştinul: Nu se poate. Ia priveşte, nu merge dealungul marginii drumului nostru?

Plin-de-Nădejde se lăsă aşa dar înduplecat de tovarăşul său, şi-l urmă dincolo de pîrleaz. După ce trecură dincolo, cărarea li se păru foarte bună pentru picioare, şi, privind într'o parte, văzură un om care mergea şi el pe drumul

---

1. Necazurile şi greutăţile lasă uneori amărăciune şi întristare în sufletul creştinului.

acesta. El se numea *Incredere-în-sine.* Il strigară, şi-l întrebară încotr'o duce drumul acesta. El răspunse că spre Poarta Cerului. Vezi, zise Creştinul, că mergem pe calea cea dreaptă? O luară deci pe drum după el.

Dar iată că se făcu noapte şi întunerec besnă, aşa că nu mai puteau vedea pe cel ce mergea înainte. Şi fiindcă Incredere-în-sine n'a văzut înainte, a căzut într'o groapă adîncă, făcută de domnitorul acestei ţări, ca să bage în ea pe toţi nebunii plini de deşertăciune (Isaia 9. 15), şi s'a făcut bucăţi.

Creştinul şi tovarăşul său îl auziră căzînd. Il întrebară ce s'a întîmplat, dar nu primiră alt răspuns decît un gemăt înăduşit.

Atunci Plin-de-Nădejde zise : Unde suntem noi acuma ? Creştinul tăcu şi se temu, căci el îl abătuse dela calea cea dreaptă.

Apoi începu să ploaie foarte tare, să tune şi să fulgere. Era înfiorător ; apele se suiră foarte sus.

Ah, suspină Plin-de-Nădejde, de-aş fi rămas pe drumul meu !

Creştinul : Cine ar fi putut crede că drumul acesta ne va abate din calea cea dreaptă ?

Plin-de-Nădejde : Dela început m'am temut de asta, şi de aceea ţi-am şi spus. Trebuia să vorbesc însă ceva mai lămurit, dar tu eşti mai bătrîn decît mine.

Creştinul: Nu fi supărat, dragul meu frate. Imi pare rău că te-am abătut din calea dreaptă şi te-am adus într'o primejdie care dă atît de mult de gîndit. Te rog, dragă frate, iartă-mă, că n'am avut nici un gînd rău.

Plin-de-Nădejde : Fii liniştit, dragă frate ; te iert şi cred că întîmplarea aceasta ne va fi spre cel mai mare bine.

Creştinul: Mă bucur că am găsit în tine un frate aşa de milostiv ; dar nu putem să rămînem aici. Trebuie să încercăm să ne întoarcem îndărăt.

Plin-de-Nădejde: Dragă frate, lasă-mă să merg eu înainte.

Creştinul: Nu, dă-mi voie să merg eu înainte ; căci de va fi vr'o primejdie să cad eu întîi în ea, pentrucă din vina mea, ne-am îndepărtat amîndoi de drum.

Plin-de-Nădejde : Nu, n'ai voie să mergi înainte, căci sufletul tău e plin de nelinişte, şi s'ar putea foarte uşor întîmpla să te abaţi iarăş din drum.

Atunci, spre îmbărbătarea lor, auziră un glas care le strigă : „Indreaptă-ţi inima spre calea cea bătută, spre

calea pe care te-ai dus, şi întoarce-te iarăşi" (Ieremia 31. 21).

In timpul acesta însă apele se suiseră aşa de sus încît drumul îndărăt era foarte primejdios. Atunci m'am gîndit că este mai uşor să ne abatem din drum cînd suntem pe el, de cît să ajungem înapoi la el după ce ne-am abătut.

Cu toate acestea, ei îşi luară inima în dinţi şi se întoarseră îndărăt.

Dar era aşa de întunerec şi puhoiul aşa de mare, că la întoarcere erau să se înece de nouă sau de zece ori. Cu toată silinţa ce şi-au dat-o toată noaptea, nu putură să afle pîrleazul pe care se suiseră. De aceea se aşezară jos şi aşteptară pînă la ziuă. Şi pentru că erau osteniţi şi trudiţi, adormiră.

Dar nu departe de unde se odihneau ei, era o cetate numită Cetatea-Indoielii, proprietatea uriaşului Desnădejde. Ei stăteau pe locul şi pămîntul lui şi dormeau. Cînd se sculă de dimineaţă, şi străbătu cîmpiile, ca de obicei, găsi pe *Creştin* şi pe *Plin-de-Nădejde* dormind pe locul şi pămîntul lui [1]. Cu un glas otărît şi ameninţător le strigă să se scoale, şi-i întrebă de unde vin şi ce fac pe locul şi pămîntul lui. Ei au răspuns că sunt călători şi că au rătăcit drumul.

Atunci uriaşul a răspuns: Voi aţi greşit în noaptea aceasta împotriva mea, pentru că aţi călcat ţinutul meu şi aţi stat pe locul şi pămîntul meu; de aceea trebuie să veniţi cu mine. Astfel au fost siliţi să meargă cu el. Căci el era mult mai tare de cît ei. Ei nici n'au avut nimic de zis împotrivă, de vreme ce se ştiau vinovaţi.

Uriaşul i-a dus în cetatea lui, unde îi aruncă într'o închisoare întunecoasă, murdară şi puturoasă (Psalmul 88. 16). Aici au stat de Miercuri dimineaţă pînă Duminică noaptea, fără o fărîmă de pîne, fără un strop de apă, fără lumină şi fără să-i întrebe cineva cum le merge. E uşor de înţeles că starea lor era destul de rea. Iată-i departe de prieteni şi cunoscuţi, lipsiţi de *orice ajutor omenesc*, fără părinţi, fără prieteni, chinuiţi de *Desnădejde*, în întunerec grozav, aşa că nu vedeau decît icoana morţii care-i pîndea. Mai ales Creştinul simţea o întristare îndoită, pentru că prin sfatul lui neprevăzut ajunseseră la suferinţele acestea.

1. Iată unde poate duce o cădere: *rătăcire* sau *îndoială* în privinţa Evangheliei, apoi *desnădejde*.

Uriaşul *Desnădejde* avea o femee cu numele *Neîncredere* [1]. Cînd s'au dus să se culce, el povesti nevestei ce a făcut, cum a aruncat la închisoare doi inşi, pentru că l-a prins pe locul şi pămîntul său, şi a întrebat-o ce-ar fi mai bine de făcut cu ei. Ea a întrebat apoi ce fel de oameni sunt, de unde vin şi încotro au de gînd să meargă. Ea îi dădu atunci sfatul să-i bată cum se cade, fără milă, cînd se va scula de dimineaţă. După ce se sculă, el luă un ciomag zdravăn de pădureţ, se duse cu acesta în închisoare şi începu să sară cu gura la ei ca la nişte cîni, deşi ei nu-i spuseseră nici un cuvînt rău. Apoi se năpusti asupra lor şi-i bătu aşa de grozav că nu mai erau în stare nici să se mişte. Apoi a plecat şi i-a lăsat zăcînd şi plîngîndu-şi suferinţa. Toată ziua o petrecură numai în suspine şi tînguieli amare.

In noaptea următoare *Neîncredere* s'a sfătuit iarăşi cu bărbatul ei. Cînd a auzit că mai trăiesc, l-a sfătuit să-i înduplece să-şi ia singuri viaţa. De aceea, dimineaţa el s'a coborît la ei tot aşa de ameninţător ca înainte. A băgat de seamă că ei sufereau foarte tare de loviturile pe cari li le dăduse cu o zi înainte, şi le-a spus că nu-i nici o nădejde să scape vr'odată de aici. De aceea ar fi mai bine să-şi ia singuri viaţa, fie cu un cuţit, fie cu o funie sau otravă. Căci, zise el, de ce voiţi să alegeţi să trăiţi mai departe, cînd vedeţi că viaţa vă este aşa de plină de amărăciune?

Ei însă îl rugară să-i lase să plece. Cum auzi el una ca asta, îi privi cu încruntare, se năpusti asupra lor şi fără îndoială că li-ar fi făcut de petrecanie, dacă nu l-ar fi apucat un fel de cîrcei (căci, cînd străluceşte soarele [2], îl apucă uneori boala aceasta de cîrcei), din care pricină n'a putut să se folosească de o mînă, o bucată de vreme. De aceea a plecat şi i-a lăsat iarăşi ca întîia oară în gîndurile lor. Cei prinşi începură să se sfătuiască de n'ar fi mai bine să urmeze sfatul lui sau nu, şi începură să vorbească între ei următoarele:

Creştinul: Frate, ce să facem? Viaţa pe care o avem

---

1. Neîncrederea şi desnădejdea sînt două lucruri cari merg împreună, dacă nu în viaţa aceasta, cel puţin în cea viitoare. De aceea legătura dintre ele este înfăţişată prin cea mai strînsă legătură de pe pămînt.

2. Desnădejdea încetează sau se potoleşte, cînd soarele sufletului aruncă raze de nădejde şi viaţă în inimile noastre.

acuma este o viaţă nenorocită. Cît mă priveşte pe mine, nu ştiu de-i mai bine să trăim aşa sau să murim pe loc. Sufletul meu doreşte sugrumarea şi oasele mele doresc moartea (Iov 7, 15); şi pentru mine mormîntul e mult mai uşor de suferit decît închisoarea aceasta. Să urmăm sfatul uriaşului?

Plin-de-Nădejde: Starea noastră de acuma este într'adevăr înspăimîntătoare, şi moartea ni-ar fi mult mai binevenită decît viaţa de aici; dar gîndeşte-te că Impăratul Ţării la care mergem a zis: „Să nu ucizi"! Nu, nouă nu ni-i îngăduit să luăm cuiva viaţa, cu atît mai puţin ni-i îngăduit să urmăm sfatul uriaşului şi să ne ucidem singuri. Căci cine ucide pe altul, îi nimiceşte numai trupul; cine însă se ucide pe sine, îşi ucide şi sufletul şi trupul. Ba mai mult, frate: Tu vorbeşti despre liniştea din mormînt, dar ai uitat de iad, unde merg toţi ucigaşii? „Căci niciun ucigător de oameni nu are viaţa vecinică" (1 Ioan 3. 15). Şi apoi să ne mai gîndim că uriaşul *Desnădejde* nu are doar toată puterea în mînile lui. După cum am auzit, şi alţii au fost prinşi ca noi, şi totuş au scăpat din mînile lui. Cine ştie dacă Dumnezeu, care a făcut lumea, nu va lăsa pe uriaşul Desnădejde să moară. Apoi s'ar mai putea întîmpla să uite odată să ne închidă, sau s'ar putea să-l apuce odată boala şi să piardă astfel puterea de a se folosi de simţuri. Deci fie ce-a fi, cît mă priveşte pe mine, sunt hotărît să mă îmbărbătez şi să întrebuinţez cele din urmă mijloace ca să scap din mînile lui. Am fost un prost că n'am încercat pînă acuma. Ah, frate, să avem răbdare şi să aşteptăm puţin. Ceasul fericit al mîntuirii poate să bată în curînd, numai să nu ne omorîm singuri.

Prin vorbele acestea, Plin-de-Nădejde, linişti pentru o clipă sufletul fratelui său, şi ziua aceea o petrecură în întunerec, în starea lor nenorocită, şi vrednică de plîns. Spre seară, uriaşul se coborî iarăşi în închisoare, ca să vadă dacă cei prinşi au urmat sfatul lui. Cînd ajunse la ei, îi găsi cu viaţă, dar numai „cu viaţă". Căci măcar că, din lipsă de pîne şi apă şi din pricina rănilor primite dela el, abia mai puteau răsufla, totuş rămaseseră încă în viaţă. Dar din pricina aceasta pe el îl apucă o furie înspăimîntătoare: începu să strige şi să înebunească, şi le spuse că, fiindcă nu ascultaseră de sfatul lui, au să păţească aşa de rău, că au să-şi blesteme şi ziua cînd s'au născut.

Cînd auziră ei cuvintele acestea, îi apucă un tremur

cumplit, şi mi se pare că *Creştinul* a căzut în leşin. Dar cum îşi veni puţin în fire, începură iarăşi să vorbească despre sfatul uriaşului Desnădejde, dacă ar fi mai bine să-l asculte sau nu. *Creştinul* părea pornit să-l urmeze, dar *Plin-de-Nădejde* i se împotrivi din nou cu următoarele cuvinte:

„Frate, nu-ţi mai aduci aminte cît de inimos erai tu înainte! Nimic nu te-a putut clătina: nici Apolion, nici sarcina grea pe care o purtai, nici lucrurile urîte pe cari le-ai văzut în Valea-Umbrei-Morţii, nici strigătele grozave pe cari le-ai auzit. Prin ce suferinţe, spaimă şi frică n'ai trecut tu pînă acuma! Şi acum nu cunoşti decît frica? Vezi doar că eu din fire sunt mult mai slab decît tine, şi sunt şi eu cu tine în închisoare.

Uriaşul m'a rănit şi pe mine ca şi pe tine, şi nu numai pe tine ci şi pe mine m'a lăsat fără mîncare şi băutură, şi eu zac ca şi tine în întunerec şi în scîrbă. Dar să avem răbdare. Adu-ţi aminte cît de bărbăteşte te-ai purtat în Tîrgul-Deşărtăciunii, şi nu te înspăimîntai nici de lanţuri, nici de moarte. De aceea să aşteptăm cu răbdare, ca să scăpăm măcar de ruşine, care nici unui Creştin nu-i stă bine.

Noaptea, uriaşul s'a dus cu nevastă-sa la culcare, şi ea l-a întrebat ce-i cu cei prinşi, şi dacă au urmat sfatul lui.

El răspunse: Sunt nişte mişei îndîrjiţi. Ei ar voi mai bine să sufere toate ticăloşiile decît să se ucidă singuri. Ea zise atuci: Du-i mîne în curtea cetăţii, şi arată-le ciolanele şi căpăţînile celor pe cari i-ai scos pînă acuma din lumea acesta, şi fă-i să înţeleagă că pînă la sfîrşitul săptămînii îi vei rupe şi pe ei în bucăţi, cum ai făcut şi cu alţii de seama lor.

Abia se făcuse ziuă şi uriaşul se duse din nou la ei, şi-i tîrî în curtea cetăţii şi le arătă oasele cari zăceau acolo, cum îi spusese nevastă-sa. „Aceştia", zise el, „au fost odată călători ca şi voi acuma. Ei au venit pe pămîntul şi pe locul meu, ca şi voi; şi cînd am găsit cu cale, i-am rupt în bucăţi; şi nu vor trece multe zile şi voi face şi cu voi tot aşa. Haide, duceţi-vă înapoi în închisoarea voastră". Pe cînd se întorceau ei, el îi mîna tot drumul cu lovituri. Acolo au stat ei pînă Sîmbătă, ca şi înainte, într'o stare de plîns. Noaptea, cînd se duse Neîncredere iarăşi cu bărbatul ei la culcat, vorbiră şi despre cei prinşi. Uriaşul cel bătrîn spuse nevestei că e peste măsură de uimit că nici prin loviturile nici prin sfatul lui nu i-a putut scoate din lume.

Nevastă-sa îi zise: „Eu mă tem că ei trăiesc cu nădejdea că va veni cineva şi-i va scăpa sau vor fi avînd cumva la ei chei mincinoase, cu ajutorul cărora nădăjduiesc să scape". „Dacă zici tu aşa, odorule", răspunse uriaşul „chiar mîne dimineaţă am să-i caut".

In timpul acesta cei prinşi începură Sîmbătă pela miezul nopţii să se roage, şi urmară aşa pînă a început să se lumineze de ziuă. Abia s'a luminat de ziuă, şi Creştinul a început să strige: „Ce prost sînt! Eu stau aici în închisoarea aceasta puturoasă, cu toate că pot foarte bine să umblu pe afară. Eu am doar în sîn o cheie, numită *Făgăduinţă*[1]. Sînt încredinţat că va putea deschide orice lăcată a *Cetăţii-Indoială*. „Iată o noutate bună, dragă frate," zise Plin-de-Nădejde, „scoate-o deci şi încearcă cu ea".

Creştinul scoase cheia din sîn şi începu s'o încerce la uşa închisorii. Cum o învîrti odată, zăvorul se trase drept înapoi, uşa se deschise fără trudă, şi Creştinul şi Plin-de-nădejde ieşiră amîndoi afară. După aceia se duseră la uşa de afară, pe care deasemenea o deschise cu cheia. Apoi merseră la poarta de fier, căci şi ea trebuia deschisă. Lăcata aceasta însă se deschise foarte greu, totuş cheia o deschise şi pe ea. Insfîrşit îndrăzniră s'o deschidă larg şi să fugă prin ea. Cînd se deschise poarta însă, pocni aşa de tare că uriaşul se trezi. Se sculă foarte repede ca să fugă după ei. Dar băgă de seamă că nu putea să-şi întrebuinţeze picioarele aşa cum voia, căci fu lovit iarăşi de boală, aşa că nu putea să se mai mişte din loc. Ei fugiră repede înainte şi ajunseră la calea Impăratului. Acolo erau fără frică, de vreme ce se aflau afară din ţinutul uriaşului.

După aceea trecură iarăşi peste pîrleaz, şi se gîndiră ce semn potrivit să puie aici, ca să facă luători aminte pe cei ce ar veni în urma lor să se păzească să nu cadă în mînile uriaşului *Desnădejde*. In sfîrşit se înţeleseră să ridice aici un stîlp şi să sape pe-o parte a stîlpului slovele acestea:

„Peste acest pîrleaz cărarea duce la *Cetatea-Indoială*, proprietatea uriaşului *Desnădejde*, care dispreţuieşte pe Impăratul Cetăţii Cerului şi caută să omoare pre călătorii săi".

---

1. *Făgăduinţele* Cuvîntului lui Dumnezeu sînt potrivite, în adevăr, să ne scoată din starea tristă de desnădejde, de îndată ce vrem să le primim prin credinţă şi să le întrebuinţăm cu încredere. Ele sînt pentru toţi păcătoşii întristaţi.



Călătorii la Dîmbul Câştig.

Tocmai în faţa gropii de argint, sta unul numit Dima, un om foarte vrednic la înfăţişare.

(Pag. 101).

Slovele acestea au fost apoi cetite de mulţi, cari au scăpat astfel de primejdie.
După aceea îşi ridicară glasurile şi cîntară :

O linişte desmierdătoare, ce rele ne pricinueşti tu !
Şi ce nefericit e un suflet care îşi caută odihna în tine !
Tu ne făgăduieşti desfătări ; dar tot ce făgăduieşti tu,
Se sfîrşeşte 'n chinuri fără sfîrşit.

Pe-o cale plină de ademeniri şi momele
Tu cauţi să ne abaţi dela drumul cel drept,
Mîndria, pe care ne-o însufli cu amăgirile tale,
Ne ascunde ticăloşiile, patimile şi năravurile.

Tu ne iubeşti fără 'ncetare cu otrava dulce şi subţire
A unui trai uşor şi leneş care face să sece rugăciunea.
Tu ne călăuzeşti pe calea, pe care, fără să bagi de seamă,
Ajungi în sfîrşit prada îndoelii şi desnădejdii.
Fugiţi, suflete doritoare de bunurile vecinice, fugiţi de căile [acestea
Ale unei linişti amăgitoare.
Vegheaţi ! Nu încetaţi să urmaţi calea trasă de cruce.
Căci numai ea poate să ne ducă în casa Impăratului îm- [păraţilor

CAPITOLUL 16.

CALATORII ajung la păstori în MUNŢII-CEI-MINUNAŢI, unde văd şi aud multe şi felurite lucruri spre luare aminte şi îmbărbătare.

Călătorii şi-au urmat după aceea drumul, şi au ajuns la *Munţii-cei-Minunaţi*, cari erau ai Domnului Muntelui, despre care am vorbit mai înainte.

Ei se suiră apoi pe munţi ca să vadă grădinile, pometele şi isvoarele cari se găseau acolo. Au şi băut acolo şi s'au spălat şi au mîncat struguri din vie cît le-a dorit sufletul. Pe vîrfurile acestor munţi erau nişte păstori cari îşi păşteau turmele şi stăteau aproape de drum. De aceea călătorii merseră la ei, se rezemară în toiaguri, cum obicinuesc călătorii, cînd sunt obosiţi şi stau liniştiţi să vorbească cu cineva pe drum; şi-i întrebară: „Ai cui sunt aceşti munţi minunaţi şi ale cui sunt oile pe cari le paşteţi?"

Păstorii: Munţii aceştia sunt ţara lui Emanuel, şi stau în faţa Cetăţii Sale. Oile sunt ale Sale: El Şi-a jertfit viaţa pentru ele (Ioan 10. 11).

Creştinul: Acesta-i drumul care duce spre Cetatea Cerului?

Păstorii: Da, sunteţi pe calea dreaptă.

Creştinul: Cît mai e pînă acolo?

Păstorii: Mai e mult, dar nu pentru cei ce nu se abat nici la dreapta nici la stînga.

Creştinul: Drumul este bun sau primejdios?

Păstorii: E bun pentru credincioşi, dar cei fără de lege cad pe el (Osea 14. 9).

Creştinul: Se poate căpăta aici o răcoreală pentru călătorii obosiţi şi vlăguiţi de drum?

Păstorii: Stăpînul acestor munţi ne-a poruncit să fim primitori de oaspeţi (Evrei 13. 2); de aceea toate bunătăţile sunt în locul acesta pentru voi.

Am văzut apoi că *Păstorii*, cînd au băgat de seamă că sunt călători, i-au întrebat felurite lucruri, la cari răspun-

deau, ca şi în alte locuri; bună oară: „De unde veniţi?" şi „Cum aţi venit pe drumul acesta?" şi „Cum aţi rămas întotdeauna pe el?" Căci puţini sunt ceice merg pe drumul acesta· şi sunt învredniciţi în adevăr să vadă munţii aceştia. Dar după ce auziră *Păstorii* răspunsul lor, se mulţămiră cu el, îi priviră prieteneşte, şi ziseră: „Fiţi bine veniţi pe Munţii cei-Minunaţi".

Numele acestor Păstori erau: *Cunoştinţă, Incercare, Veghiere* şi *Neprefăcătorie.* Aceştia îi luară de mînă, îi duseră la colibele lor şi le dădură din tot ce pregătiseră pentru atunci. Ii poftiră să rămîie puţin acolo ca să se cunoască mai bine şi să se poată îndulci cu roade bune de pe munţi. Ei se învoiră cu plăcere şi rămaseră. Apoi se duseră la culcat, pentru că era foarte tîrziu.

După aceia am văzut că dis de dimineaţă, Păstorii au trezit pe *Creştin* şi pe *Plin-de-Nădejde,* să meargă cu ei la plimbare pe munţi. Astfel merseră împreună cîtăva vreme, avînd de amîndouă părţile privelişti foarte frumoase. Atunci un Păstor a zis celuilalt: „Să n'arătăm călătorilor noştri unele locuri vrednice de văzut"? Toţi fură de părere că da, şi duseră pe călători întîi pe vîrful unui munte care se numea Greşală. In partea dinainte muntele acesta era foarte pripuriu. Ii puseră să privească în jos: *Creştinul* şi *Plin-de-Nădejde* se uitară şi văzură în fund pe pămînt o mulţime de oameni zăcînd, făcuţi bucăţi, căci căzuseră din vîrful acestui munte.

Creştinul a întrebat: „Ce înseamnă asta?" *Păstorii* au răspuns: „N'aţi auzit niciodată de aceia cari au căzut în greşală pentru că au ascultat pe Imeneu şi Filet în ce priveşte credinţa în învierea trupului? (1 Tim. 1. 19, 20; 2 Tim. 2. 17, 18).

Ei au răspuns: „Da".

Apoi *Păstorii* au zis: Aceştia sunt cei ce zac la poalele muntelui, şi zac aici pînă în ziua de azi, cum vedeţi, neînmormîntaţi, ca să slujească şi altora ca pildă de luare aminte să se păzească să se suie prea sus sau să vie prea aproape de marginea drumului.

După aceea am văzut că au dus pe călători pe un alt munte. Acest munte se numea *Luare-aminte.* Aici îi puseră să privească în depărtare. După ce priviră, văzură tot felul de oameni, cari umblau încoace şi încolo printre morminte de acolo. Ei văzură totodată că oamenii aceştia erau orbi, căci se loveau de multe ori de morminte, şi nu aflau drumul ca să poată ieşi dintre morminte.

Creştinul zise: „Ce înseamnă asta?"

Păstorii răspunseră: „Nu vedeţi lîngă muntele acesta un pîrleaz, care duce spre o păscătoare, în stînga drumului acestuia?"

Ei răspunseră: „Da"

Păstorii ziseră: „Dela pîrleazul acesta duce o cărare drept la cetatea Indoială, peste care este stăpîn Uriaşul *Desnădejde;* şi oamenii aceştia" ziseră ei, arătînd spre morminte — au ajuns ca şi voi pînă la pîrleazul acela; şi pentrucă drumul cel drept în locul acela era cam grunţuros, au ales mai bine să treacă dincolo pe cîmpie, şi acolo au fost prinşi de uriaşul Desnădejde şi aruncaţi în Cetatea Îndoială. După ce au zăcut cîtăva vreme în închisoare, le-a scos ochii şi i-a adus în cimitirul acela. Acolo i-a lăsat să umble încoace şi încolo, pînă în ziua de azi, ca să se împlinească Cuvîntul Celui Inţelept: „Omul care se rătăceşte din calea înţelepciunii, va rămînea în ceata celor morţi" (Pildele 21. 21, 16).

Cînd auziră *Creştinul* şi *Plin-de-Nădejde*, se uitară unul spre altul, şi le curgeau lacrămile din ochi; însă nu spuseră nici un cuvînt cătră Păstori.

Acum am văzut că *Păstorii* i-au mai luat cu ei într'o adîncime, unde era o uşă în laturea unui deal. Ei deschiseră uşa aceasta şi le ziseră să privească înlăuntru. Priviră înlăuntru, şi văzură că era foarte întunerec şi plin de fum. Li se părea că aud un trosnet şi un sgomot ca dela un foc care arde, şi strigăte de tînguire dela cei chinuiţi, şi mai venea şi un miros ca de pucioasă.

Atunci a întrebat *Creştinul*: „Ce înseamnă asta?" *Păstorii* răspunseră: „Acesta-i un drum lăturalnic care duce la iad, un drum pe care merg făţarnicii, cari îşi vînd întîia naştere ca Esau, cari vînd pe Invăţătorul lor, ca Iuda, cari hulesc Evanghelia Lui, ca Alexandru, şi cari mint şi înşeală, ca Anania şi nevastă-sa Safira."

După aceia a zis Plin-de-Nădejde: „Bag de samă că fiecare dintre ei a avut înfăţişare de călător [1], ca şi noi. Nu-i aşa?"

Păstorii: Da, şi au şi răbdat mult.

„Cît de departe au mers ei în călătoria lor, pînă au fost lepădaţi în aşa hal?

Păstorii răspunseră: „Unii mai departe, alţii n'au ajuns pînă la munţi, iar alţii au trecut de ei.

---

1. Adică fiecare din ei intrase pe calea mîntuirii, şi mersese cîtăva vreme pe ea.

„O", ziseră călătorii, „cît de mult trebuie să cerem putere dela Cel Atotputernic ca să ne întărească şi sprijinească pînă la capăt".

„Da, de bună seamă, trebuie să cereţi necurmat, răspunseră Păstorii, şi trebuie să şi întrebuinţaţi puterea, odată ce aţi primit-o.

In vremea aceasta călătorii simţiră dorinţa să meargă mai departe, şi Păstorii primiră.

Se duseră deci împreună pînă la sfîrşitul munţilor. Apoi Păstorii ziseră între ei: „Vrem să arătăm aici călătorilor noştri Porţile Cetăţii-Cerului, dacă vor putea cumva să vadă prin ochiana noastră [1].

Cum auziră călătorii, primiră cu plăcere. Deaceea Păstorii îi duseră pe vîrful unui munte foarte înalt, numit Limpede, şi le dădură în mînă ochiana ca să vadă. Incercară odată. Dar amintirea tuturor celor povestite de Păstori îi făcea să le tremure mîna aşa de tare încît nu puteau ţine ochiana liniştiţi. Astfel, nu putură vedea bine prin ochiană. Cu toate acestea, li se părea că văd ceva asemenea unei porţi şi ceva din mărirea acelui loc. Apoi se îndreptară mai departe, cîntînd:

Costă mult să fii Creştin,
Şi să trăieşti în Duh curat;
Căci firea se împotriveşte
Să se jertfească întotdeauna morţii lui Hristos;
Şi deşi o luptă s'a sfîrşit bine,
Atîta încă nu-i de ajuns.
Fii tare deci, duhul meu, nu obosi
Străbătînd prin puterea întunerecului.
Ce te'ngrijeşti, că-ţi va lipsi puterea?
Gîndeşte-te ce putere ne-a făgăduit Dumnezeu.
Ce bine te vei odihni după muncă,
Ce bine, te vei simţi atunci!

Voind să meargă mai departe, unul din Păstori le-a dat o zugrăvire a drumului. Altul le-a spus să ia seama şi să se păzească de linguşitori; al treilea le-a zis să nu doarmă pe Pămîntul Fermecat. Al patrulea le dori să meargă cu Dumnezeu.

Aici m'am trezit din vis.

---

1. Sunt creştini mai în stare decît alţii să vadă mai dinainte slava şi fericirea păstrată în ceruri pentru copiii lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 17.

Pe lîngă altele, CALATORII trebue să învețe să cunoască și primejdiile lui CREDINȚA--SLABA; prin întîmplările lor și ale altora cad în mrejele LINGUȘITORULUI, și apoi, după ce și-au luat pedeapsa cuvenită, se întorc iarăși pe calea cea dreaptă.

Am adormit iar și am început să visez mai departe. Am văzut pe cei doi călători mergînd de pe munte în jos dea-lungul drumului care duce spre Cetate. Puțin la o parte de munții aceștia, în jos spre stînga, este o țară care se numește *Inchipuire*; de aici ajungi printr'o potecă îngustă mică și strîmtă, în drumul pe care mergeau călătorii. Aici au întîlnit pe un bărbat tînăr foarte vioi, care venea din țara aceea. El se numea *Neștiutorul.*

Creștinul îl întrebă de unde vine și încotro vrea să se ducă.

El răspunse: „Omule, eu sînt născut în țara pe care o vedeți puțin mai la o parte la stînga, și acum mă duc la Cetatea Cerului".

Creștinul: Dar cum crezi că vei intra prin poartă, căci acolo vei întîmpina și oarecari greutăți?

El a zis *Creștinului*: Pentru asta știu eu să mă ajut ca și alți oameni buni.

Creștinul întrebă: Ce ai să poți arăta la poartă ca să poți intra înlăuntru?

Neștiutorul răspunse: „Eu cunosc voia Domnului meu, și am dus totdeauna o viață cum se cade; dau fiecăruia ce e al lui; mă rog, postesc, îmi plătesc datoriile și mai dau și de pomană, și mi-am părăsit țara ca să ajung acolo unde mă duc acuma".

Creştinul zise după aceea: Dar tu n'ai intrat prin poarta cea strîmtă, care este la începutul acestui drum. Tu ai venit în drumul acesta prin drumul cel strîmb, şi de aceea mă tem că, ori ce ai gîndi tu despre tine, totuş, cînd va veni ziua judecăţii, ţi se va spune că eşti un hoţ şi un tîlhar, în loc să te lase să intri înlăuntru.

„Oameni buni", zise Neştiutorul, „voi îmi sunteţi cu totul străini, nu vă cunosc. Ajungă-vă atîta că urmaţi religia ţării voastre. Şi eu vreau să urmez pe a ţării mele. Nădăjduesc că-mi va merge bine [1]. Cît priveşte poarta despre care vorbiţi, toată lumea ştie că-i foarte departe de ţara noastră. Nici nu ştiu dacă vreunul din ţara noastră ar cunoaşte-o, pentru că noi, cum vedeţi, avem un drum aşa de plăcut, frumos şi verde, care duce din ţara noastră drept pe drumul acesta [2].

Cînd a văzut *Creştinul* că omul acesta era aşa de înţelept în închipuirea lui, a şoptit lui *Plin-de-nădejde*: „Mai multă nădejde este într'un nebun decît în el" (Pildele 26. 12), şi apoi adause: „Deşi nebunul e nebun în căile sale, totuşi el socoteşte pe fiecare ca nebun (Eclesiastul 10. 3). Ce voim să mai facem? „Să vorbim mai departe cu el şi să vedem dacă nu vom putea scoate ceva din el". Atunci a zis *Plin-de-Nădejde:*

Cum poate un orb să meargă bine,
Dacă nu urmează pe cel ce-l călăuzeşte?
Ah, de-ai vedea tu adevărul,
Şi n'ai umbla după capul tău,
Am putea isbuti
Să te ducem în cer!

Apoi zise: „Mie mi se pare că nu-i bine să-i spunem toate deodată; vino, dacă voieşti, să trecem înainte pe lîngă el. *Neştiutorul* rămase înapoi. După ce merseră puţin înainte, ajunseră într'o uliţă foarte întunecoasă, unde s'au întîlnit cu un om tîrît de şapte draci, cari îl legaseră cu şapte funii tari, şi-l tîrau spre uşa pe care o văzuseră ei în laturea dealului. Atunci *Creştinul* a început să tremure, şi tot aşa şi tovarăşul său *Plin-de-Nădejde*. Pe cînd dracii

1. Aşa vorbesc atîţia oameni neştiutori, cari cred că orice religiune e bună, numai să fii cinstit înaintea oamenilor şi înaintea cugetului tău.
2. Nimic nu este mai plăcut şi mai dulce ca o religiune pe care şi-o face omul singur, căci în felul acesta totdeauna el singur işi dă cerul.

duceau pe omul acesta, *Creştinul* se uită să vadă de nu-l cunoaşte cumva; credea că-i unul zis *Răzvrătitul* din Cetatea Lepădare-de-lege. Totuş nu i-a putut vedea faţa cum se cade, căci el îşi lăsa capul în jos ca un tîlhar prins. Cînd a trecut însă pe lîngă el, *Plin-de-Nădejde* s'a uitat după el, şi a descoperit pe spatele lui o ţidulă, pe care era scris: „Un dascăl de desfătare şi un răzvrătit blăstămat".

„Tocmai acum îmi vine în minte", zise *Creştinul* către *Plin-de-Nădejde*, „ce mi s'a povestit odată, adică ce s'a întîmplat unui om bun prin părţile acestea. Omul acela se numea Credinţă-slabă, era în adevăr bun şi trăia în cetatea Neprefacerea. Intîmplarea a fost aceasta: cînd dai în drumul acesta, mai vine un drum dela drumul Porţii Celei-Largi, numit Drumul-Omului-Mort, din pricina atîtor omoruri cari se întîmplă acolo. Acest Credinţă-slabă, care călătorea ca şi noi, s'a încumetat să se aşeze aici [1] şi să doarmă. S'a întîmplat că tocmai în clipa aceea veneau dinspre drumul Porţii-Celei-Largi trei mişei puternici; numele lor erau: *Sfiosul, Neîncrezătorul* şi *Vinovatul* [2]; erau trei fraţi. Cînd zăriră pe *Credinţă-slabă,* alergară în fuga mare spre el. Bietul om abia se trezise din somn, şi voia tocmai să-şi urmeze drumul înainte. Atunci se năpustiră toţi trei asupra lui şi-i porunciră cu glas ameninţător să stea. *Credinţă-slabă* încremeni de spaimă. *Sfiosul* strigă: „Dă-mi punga ta [3] încoace". El însă se codea, căci nu voia să-şi piardă banii aşa de uşor. Atunci *Neîncrezătorul* veni repede spre el, îi vîrî mîna în buzunar, şi scoase afară o pungă cu bani. „Tîlhari, tîlhari!" strigă atunci *Credinţă-slabă.* Dar *Vinovatul* l-a lovit aşa de tare în cap cu o măciucă pe care o avea în mînă [4], încît după o lovitură a căzut jos. Zăcea acolo şi-i curgea sînge într'un chip înspăimîntător, de par'că avea să-i curgă sînge de moarte. In timpul acesta tîlharii stăteau acolo. Dar pentrucă auziră pe cineva venind din depărtare, şi temîndu-se să nu fie unul zis *Harul-cel-mare* din cetatea *Cugetul-curat,* fugiră şi lăsară

---

1. Acest drum înseamnă dragostea de lume; a se aşeza pe el, înseamnă a se lăsa prins de gustul lumii; a adormi pe el, înseamnă că atunci credinţa slăbeşte.
2. Sufletul i se umplu de frică, neîncredere şi vină.
3. Frica ia sufletului orice mijloc de trai.
4. La un om slab în credinţă, simţimîntul greşelilor lui vine şi-l doboară tocmai cînd ar vrea să ceară ajutorul lui Dumnezeu prin rugăciune. El nu îndrăzneşte nici măcar să se roage.

pe acest om bun la voia întîmplării. După o bucată de vreme, *Credinţă-slabă* îşi veni iar în fire, şi îşi dete toată silinţa ca să se scoale şi să se tîrască încet pe drum. Asta a fost întîmplarea.

Plin-de-Nădejde: Dar i-au luat tot ce avea?

Creştinul: Nu; locul unde îşi avea odoarele [1] nu l-au găsit, oricît de mult l-au căutat. Astfel că pe acestea le-a păstrat. Dar bietul om era foarte întristat din pricina pierderii lui. Căci tîlharii fugiseră cu cea mai mare parte din banii lui de cheltuială, şi nu-i lăsaseră, cum am spus, decît odoarele, şi puţini bani, cari nu i-au ajuns pînă la sfîrşitul călătoriei. Ba, pe drum a fost nevoit să şi cerşească, pentru ca să poată trăi, căci nu voia să-şi vîndă odoarele. Făcea ce putea, cerşea mult, şi cu toate acestea cea mai mare parte din drum a trebuit să meargă aşa zicînd cu stomacul flămînd [2].

Plin-de-Nădejde: N'a fost o minune că nu i-au luat mărturia [3] cu ajutorul căreia avea să fie lăsat să intre prin Poarta Cerului?

Creştinul: Fireşte că a fost o minune. Dar n'au găsit-o. Totuş nu din prevederea lui. Căci era aşa de înspăimîntat de năpustirea lor peste el, că n'avea nici putere, nici minte, să poată ascunde măcar cele mai neînsemnate lucruri; de aceea numai bunătatea lui Dumnezeu a făcut să nu i se ia acest lucru de mare preţ.

Plin-de-Nădejde: Totuş trebuie să fi fost o mare mîngîere pentru el că nu i-au putut lua odoarele.

Creştinul: Da, i-ar fi putut fi de mare mîngîere, dacă s'ar fi slujit de ea cum trebuia. Dar ni s'a spus că tot drumul s'a folosit foarte puţin de ea, şi anume din pricina spaimei şi fricii cari îl apucaseră cînd şi-a pierdut banii. Ba, o bucată de vreme pe drum nici nu s'a gîndit la ea; şi deşi cîte odată îi venea în gînd şi voia să se mîngîe

---

1. Adică ispitele aceste n'au mers pînă acolo încît să-i ia temelia credinţei, evlaviei şi încrederii în Dumnezeu, adică însuşirea lui de ales şi copil al lui Dumnezeu, care era adevărata lui bogăţie.

2. Această jăfuire a lui Credinţă-slabă arată starea unui om care, măcar că rămîne alipit de temelia credinţei vii, totuş e aşa de slab că se lasă doborît şi jăfuit de orice bucurie, de orice încredere, şi în multe privinţe trăieşte destul de prost înlăuntrul lui.

3. Pecetea cu care însemnă Dumnezeu pe ai Săi, chezăşia lăuntrică pe care o dă El aleşilor Săi. Plin-de-Nădejde se miră cu drept cuvînt că aceste căderi ale lui Credinţă-slabă nu l-au dus la necredinţă.

puţin cu ea, totuşi gîndul la ce pierduse îl stăpînea mintea aşa de mult că trebuia să lase toate celelalte gînduri.

Plin-de-Nădejde: Ah, sărmanul om! Aceasta nu-i putea aduce decît o mare durere de inimă.

Creştinul: Durere de inimă; în adevăr mare durere de inimă! Care trebue să fi fost mîhnirea lui cînd se vedea astfel prădat şi rănit într'un loc atît de străin? E o minune că nu i s'a frînt inima de durere. Mi s'a spus că tot drumul a plîns [1] şi s'a tînguit amar, şi că povestea la toţi cum şi unde a fost prădat, cine l-a prădat şi cît a pierdut, cum a fost rănit, şi cum de abia a scăpat cu viaţă.

Plin-de-Nădejde: E o minune că nu l-a împins nevoia să-şi vîndă unele odoare, sau să le puie zălog ca să aibă cu ce să-şi vadă de drum [2].

Creştinul: Tu vorbeşti ca şi cînd n'ai înţelege nimic. Pentru ce să le fi pus zălog sau cui ar fi putut să le vîndă?

In tot ţinutul unde a fost prădat, odoarele lui n'aveau nici un preţ, şi nici răcorirea de care avea nevoie nu se putea găsi acolo. Afară de asta, dacă n'ar fi putut arăta la poarta Cetăţii Cereşti odoarele, ar fi trebuit să rămînă lipsit de moştenirea lui, — asta o ştia el prea bine; — şi ar fi fost mai rău pentru el decît năvălirea mişelească asupra lui a zece mii de tîlhari.

Plin-de-Nădejde: Dece eşti aşa de aspru, dragă frate? Esau şi-a vîndut dreptul de întîi născut pentru un blid de linte (Evrei 12. 16), totuş dreptul acesta de întîi născut era odorul lui cel mai mare. Pentru ce oare n'ar fi putut face şi Credinţă-slabă la fel?

Creştinul: Adevărat. Esau şi-a vîndut dreptul de întîi născut, şi tot aşa fac şi alţii, şi se lipsesc de cea mai mare binecuvîntare, ca şi acest nenorocit. Dar şi tu trebue să faci o deosebire între starea lor. Pentru Esau pîntecele era dumnezeul lui, pe cînd la *Credinţă-slabă* nu era aşa. Păcatul lui Esau stătea în pofta lui trupească, pe cînd la *Credinţă-slabă* nu era aşa. Şi apoi Esau n'avea în vedere decît împlinirea poftelor, căci zicea: „Dacă trebue să mor, la ce-mi foloseşte dreptul de întîi născut?" (1 Moise 25. 32). Dar *Credinţă-slabă*, deşi avea o credinţă

---

1. Aceasta e deobicei soarta celorce, deşi trăiesc prin credinţă, au totuş inima împărţită şi sînt necredincioşi. Atunci au şi încercări sufleteşti şi pămînteşti.

2. Adică să-şi părăsească credinţa şi să-şi caute mijloace de trai în lume.

slabă, totuş cu această credinţă el s'a păzit de o astfel de rătăcire. Iată ce l-a făcut să cunoască preţul odoarelor lui, şi să le preţuiască destul de mult ca să nu le vîndă cum şi-a vîndut Esau dreptul de întîi născut. Nu ceteşti nicăeri că Esau ar fi avut credinţă, fie ea cît de mică. Nu e deci de mirare cînd cineva îşi vinde astfel dreptul de întîi născut, sufletul şi toate, fie chiar şi Satanei din iad, cînd firea pămîntească a pus stăpînire pe el, cum se întîmplă totdeauna cu omul care n'are destulă credinţă ca să se împotrivească ei : Căci un astfel de om este ca un asin sălbatec în pustiu pe care nimeni nu-l poate opri (Ieremia 2. 24). Şi odată ce-şi pun în gînd mulţămirea poftelor vor să şi le împlinească cu orice preţ. Dar *Credinţă-slabă* era altfel : inima lui erà îndreptată asupra lucrurilor dumnezeeşti ; el iubea lucrurile duhovniceşti şi cereşti. Dece să-şi vîndă odoarele unul care are astfel de gînduri, chiar dacă ar fi fost cineva care ar fi voit să le aibă, numai ca să-şi umple sufletul cu lucruri peritoare ? Ar putea un om să dea un ban, ca să-şi umple pîntecele cu fîn ? Sau ar putea cineva îndupleca o turturică să mănînce dintr'un stîrv, ca un corb [1] ? Deşi cel necredincios poate să zălogească, să dea în scris, să vîndă tot ce are şi la urmă şi pe sine, numai ca să-şi mulţămească poftele trupeşti, totuşi cel ce are credinţă, adică o credinţă care îl face pe om fericit, nu va face lucrul acesta, chiar dacă credinţa lui va fi mică. De aceea, frate, greşeşti aici.

Plin-de-Nădejde: Aşa e ; dar mustrarea ta aspră mai că m'a mîniat.

Creştinul: Dece ? Eu te-am asemănat numai cu anumite păsări vioaie, cari, avînd încă găoci în cap, sboară 'ncoace şi încolo pe căi neumblate. Dar treci peste asta ; chibzueşte singur lucrurile despre cari am vorbit, şi totul va fi bine între mine şi tine.

Plin-de-Nădejde: Dar, *Creştine,* eu sînt încredinţat că acei trei mişei au fost o ceată de mişei. Altfel, crezi că ar fi fugit de acolo, numai auzind paşii cuiva pe drum ? Dece n'a dovedit *Credinţă-slabă* mai multă inimă ? După părerea mea, el ar fi trebuit să se apere, şi abia atunci cînd ar fi văzut că n'are nici un ajutor, ar fi putut să se supună.

---

1. Cine ar putea să silească un suflet cît de puţin întors spre lucrurile cereşti, să se odihnească pe lucrurile vinovate ale patimilor pămînteşti?

Creştinul: Că sunt fricoşi[1] au spus-o mulţi, dar puţini zic aşa la vreme de încercare. Multă inimă *Credinţă-slabă* n'a avut. Bag însă de seamă la tine, frate, că dacă ai fi fost tu în locul lui, dacă ai fi încercat lupta, şi apoi te-ai fi supus. Ori cum, acum, cînd vrăjmaşii sunt aşà de departe de noi, poţi vorbi de bărbăţie mare; dar dacă i-ai fi întîlnit singur, de bună seamă că ţi-ar fi venit alte gînduri.

Mai gîndeşte-te apoi că aceşti hoţi de drum cari hoinăresc, slujesc sub stăpînul adîncului fără fund, care le ajută unde au nevoe, şi al cărui glas este ca răcnetul leului (1 Petru 5.8).

Şi asupra mea au năvălit odată ca şi asupra lui *Credinţă-slabă,* şi mi s'a părut în adevăr înspăimîntător. Aceşti trei mişei au năvălit odată asupra mea. Eu m'am apucat să mă apăr, aşa cum se cade unui creştin. Atunci au scos doar un strigăt şi a venit îndată stăpînul lor. In adevăr, n'aş fi dat, nici un ban pentru viaţa mea, cum se zice de obicei, dar, după voia lui Dumnezeu, am fost îndată înzestrat cu un scut de preţ. Şi deşi eram aşa de la adăpos', totuş am văzut cît de greu erà să mă lupt bărbăteşte. Nici un om nu poate spune cîte se întîmplă într'o astfel de luptă de cît cel ce a trecut prin ea.

Plin-de-Nădejde: Bine, dar ei au fugit de acolo, de îndată ce au bănuit că vine pe drum un aşa zis *Har-Mare.*

Creştinul: Este adevărat. Amîndoi, ei şi stăpînul lor, au apucat-o la fugă, cum au văzut pe *Har-Mare.* Dar nu e de mirare, căci el este unul din vitejii Impăratului; şi cred că vei putea face deosebire între *Credinţă-slabă* şi *Viteazul Impăratului.* Nu toţi supuşii Impăratului sunt viteji şi apoi nici nu pot face fapte ca el, cînd vine vremea de luptă. Poţi crede ca un copil mic să se poarte cu Goliat ca David? Sau te aştepţi să vezi la un sfredeluş puterea unui taur? O samă sunt tari, o samă sunt slabi; unii au credinţă mare, alţii au credinţă mică. Omul acesta a fost unul din cei slabi, şi de aceea a şi căzut aşa de iute.

Plin-de-Nădejde: Eu aş fi dorit mult ca hoţii să fi văzut odată pe *Har-Mare* în fiinţă înaintea lor.

Creştinul: E hei, şi el ar fi avut mult de lucru cu ei căci trebue să-ţi spun că, deşi *Har-Mare* ştie să umble bine cu armele, totuş când *Neîncrezătorul* şi *Vinovatul* sau altul năvălesc asupra lui, greu îi pune pe fugă. Şi după ce a căzut cineva, ştii prea bine ce mai poate face. Cine priveşte bine în faţa *Harului-Mare,* poate vedea fel de fel

1. Aceste trei ispite erau slabe.

de lovituri şi semne, cari adeveresc în totul spusele mele. Ba, eu am auzit că ar fi spus chiar (şi el era tocmai atunci în mijlocul luptei): Nici nu mai trăgeam nădejde de viaţă; ba încă ne spunea gîndul că trebue să murim" (2 Cor. 1. 8, 9). Cum au făcut mişeii aceştia pe David să jelească, să plîngă şi să ofteze? Ba şi Heman (Psalm 88) şi Ezechia, cari pe vremea lor fuseseră şi ei viteji, au trebuit să li se împotrivească cu toate puterile, cînd au năvălit asupra lor, şi totuş au fost prădaţi grozav de ei. Şi Petru a voit să încerce ce ar putea face. Dar măcar că se zice despre el că ar fi cel mai mare dintre apostoli, totuş la urmă se temea chiar de o slujnică.

Afară de asta, stăpînul lor e foarte aproape de ei. La cel dintîi sunet al lor, şi mai ales cînd se întîmplă ca ei să iasă rău, el este gata să le vină în ajutor îndată, dacă se poate. Şi despre el se zice: Cînd se scoală el, vitejii tremură, şi spaima îi pune pe fugă. Degeaba este lovit cu sabia, căci suliţa, săgeata şi pavăza nu folosesc la nimic. Pentru el fierul este ca paiul, arama ca lemnul putred. Săgeata nu-l pune pe fugă, pietrele din praştie sînt ca pleava pentru el. Nu vede în ghioagă decît un fir de pai, şi rîde la şueratul săgeţilor (Iov 41. 16—20). Ce poate să facă un om într'o astfel de împrejurare? Da, dacă cineva ar avea în toată vremea calul, destoinicia şi bărbăţia lui Iov, ca să poată merge călare, negreşit că ar putea să facă fapte aşa de mari. „Căci scurmă pămîntul şi, mîndru de puterea lui, se aruncă asupra celor înarmaţi, îşi bate joc de frică, nu se teme şi nu se dă înapoi înaintea sabiei. Zîngăneşte tolba cu săgeţi pe el, şi suliţa şi lancea strălucesc, fierbe de aprindere, mănîncă pămîntul, n'are astîmpăr cînd sună trîmbiţa. La sunetul trîmbiţei, parcă zice: Inainte! De departe miroase lupta, glasul ca de tunet al căpeteniilor şi strigătele de luptă (Iov 39. 21—25). Dar nişte drumeţi pe jos, ca mine şi ca tine, să nu dorim niciodată să ne întîlnim cu vrăjmaşi, sau să ne fălim cu gîndul că noi am fi fost mai bărbaţi; căci astfel de oameni de obicei ies rău în ceasul încercării. Asta o mărturiseşte Petru, despre care am amintit mai înainte. El voia să se mîndrească, ba, în întunecimea inimii sale deşarte, voia să facă mai bine şi să fie mai credincios faţă de stăpînul său decît toţi oamenii; dar cine a fost vreodată mai umilit de acei mişei decît el?

De aceea, cînd auzim despre astfel de hoţii pe drumul Impăratului, trebue să avem în vedere două lucruri: întîi

să ne înarmăm cum se cade, şi apoi să ieşim afară, luîndu-ne cu noi pavăza. Căci cel care a întins sabia aşa de bărbăteşte împotriva lui Leviatan, nu l-a putut face să se supuie, din pricină că îi lipsea pavăza. Căci e lucru hotărît: dacă n'avem pavăza, el nu se teme cîtuşi de puţin de noi. De aceea a şi zis unul, care s'a priceput prea bine în lupta aceasta: Mai pe sus de toate acestea, luaţi scutul credinţei cu care veţi putea stinge toate săgeţile arzătoare ale celui rău (Efeseni 6. 16).

Al doilea, este bine să cerem dela Impărat scutul Său în calea noastră, ba să cerem ca El singur să ne însoţească. Aceasta a făcut pe David să strige de bucurie, cînd era în valea întunecoasă a umbrei morţii; iar Moise vroia mai bine să moară pe loc decît să meargă un pas mai departe, fără Dumnezeul său (2 Moise 33. 15). O, frate, dacă vrea El să meargă cu noi, nu trebue să ne temem nici de sute de mii cari stau împotriva noastră (Psalm 3. 6; 27. 1—3). Dar fără El, cei mîndri vor cădea între cei ucişi (Isaia 10. 4).

Intru cît mă priveşte pe mine, am fost şi eu mai de mult într'o asemenea luptă, şi deşi, prin bunătatea lui Dumnezeu, care este nespus de mare, sunt încă în viaţă, cum vezi, cu toate acestea, tot nu mă pot mîndri cu bărbăţia mea. Aş fi foarte fericit dacă de acum înainte aş fi cruţat de astfel de năvăliri. Mă tem însă că noi încă n'am trecut prin toate primejdiile. Totuş însă, dacă nu m'au înghiţit pînă acum leul şi ursul, nădăjduesc că Dumnezeu mă va scăpa şi din mîna Filisteanului apropiat.

Creştinul începu apoi iarăşi să cînte:

De-ar fi credinţa mea numai cît un grăunte de muştar,
Şi de abia dacă s'ar putea vedea,
Totuş Tu vrei să fii puternic în mine,
Pentru ca harul Tău să mă'ntărească.
Căci Tu eşti Acela care nu frînge trestia sdrobită,
Şi nici lumina ce licăreşte în cel slab
N'o stinge cu desăvîrşire.

Doamne Isuse, Care ai aprins
Scînteia în mine cel slab,
Scînteia mică a credinţei,
Tu vrei s'o faci mai tare.
Ce ai început, îndeplineşte
Pînă la sfîrşit; pentru ca acolo,
La Tine, după credinţă, să urmeze vederea.

[1] Astfel merşeră ei înainte, iar *Neştiutorul* venea după ei. Insfîrşit, ajunseră la un loc, unde văzură un drum care da în drumul lor şi care li se părea tot aşa de drept ca acela pe care trebuiau să meargă. Nu ştiau pe care trebuiau să apuce; căci amîndouă li se păreau deopotrivă de drepte. De aceea stătură pe loc liniştiţi şi se gîndiră. Stînd astfel şi cugetînd, veni la ei un om cu faţa neagră, dar îmbrăcat într'un veşmînt deschis de tot, şi-i întrebă de ce stau acolo. Ei răspunseră că merg spre Cetatea Cerească, dar că nu ştiu pe care din acele două drumuri trebue să meargă. „Veniţi după mine", zise omul acela, „căci şi eu merg într'acolo".

Ei merseră dar pe drumul care dase în calea lor, şi de ce mergeau mai departe, dece se îndepărtau mai mult de Cetatea la care voiau să meargă; se îndepărtară aşa de mult în cît peste puţină vreme o pierdură din vedere. Cu toate acestea tot mergeau mai departe după omul acela. Dar încetul cu încetul omul acela, fără ca ei să bage de samă, îi duse într'o mreajă, în care amîndoi fură strînşi aşa de tare că nu ştiau ce să facă. Tot odată, veşmîntul cel alb de pe omul cel negru căzu jos, şi atunci înţeleseră unde se aflau. Stătură acolo aşa cîtăva vreme, strigînd tare, căci nu se puteau desface singuri din mreajă.

„Ah", zise Creştinul către tovarăşul său, „acum văd că şi eu sînt pe o cale greşită. Nu ne-au spus nouă Păstorii să ne păzim de linguşitori? Astăzi vedem cît de bine spune înţeleptul: „Omul care linguşeşte pe aproapele său, întinde cursă paşilor lui" (Pildele 29. 5).

„Ei ne-au dat şi o zugrăvire a drumului", zise *Plin-de-Nădejde* după aceea, „cu ajutorul căreia putem afla drumul uşor. Noi am uitat să cetim în ea, şi nu ne-am păzit de calea pierzării. In privinţa aceasta David a fost mult mai înţelept de cît noi, căci el zice: „Cît priveşte legăturile cu oamenii, eu, după cuvîntul buzelor Tale, mă feresc de calea celor asupritori" (Psalm 17. 4). Aşa stăteau ei în mreajă şi îşi plîngeau soarta. In sfîrşit băgară de samă că li s'a arătat o Infăţişare Strălucită, care a venit spre ei, avînd în mînă un bici de sfori mici. Cînd a ajuns *Cel-Strălucit la înfăţişare* la locul acela unde se aflau ei, i-a întrebat de unde vin şi ce fac acolo. Ei i-au răspuns că sînt nişte bieţi călători, cari merg la muntele Sionului;

---

1. De aici încolo se vede un suflet amăgit de Satana, prefăcut în înger de lumină.

dar au rătăcit drumul cel drept, după sfatul unui om negru cu veşmînt alb, care le-a spus : „Veniţi după mine, căci şi eu merg într'acolo". Atunci cel cu biciul i-a zis : „Acela este un ademenitor, un linguşitor, un apostol mincinos, care s'a prefăcut într'un înger de lumină" (2 Cor. 11. 13).

El a rupt îndată mreaja şi le-a dat iarăşi drumul, zicîndu-le : „Veniţi după mine, ca să vă scot iarăşi la calea cea dreaptă", şi-i duse înapoi la drumul pe care îl părăsiseră ca să urmeze pe *Linguşitorul*. După aceea, îi întrebă unde au dormit în noaptea trecută. Ei au răspuns : „La păstorii depe Munţii-cei-Minunaţi". El i-a întrebat mai departe dacă n'au primit dela Păstori o zugrăvire a drumului. Şi pentru că au răspuns „da", i-a întrebat dacă n'au scos-o s'o cetească [1] vr'odată cînd s'au odihnit. Ei au răspuns : „Nu". Şi cînd au fost întrebaţi dece, au răspuns că au uitat. Mai departe i-a întrebat, dacă păstorii nu le-au spus să se păzească de linguşitori. „Da", au răspuns ei, „dar noi nu ne puteam închipui că omul acela cu vorbe frumoase şi dulci să fie un astfel de om".

Atunci am văzut că El le-a poruncit să stea jos. Şi cînd s'au aşezat, i-a certat bine, ca să-i înveţe să nu părăsească drumul cel bun, pe care trebuie să meargă totdeauna. Apoi a adăugat : „Eu pe cei ce îi iubesc îi mustru şi îi cert: fiţi plini de rîvnă dar şi pocăiţi-vă (Apoc. 3. 19). Apoi le porunci să-şi urmeze drumul mai departe şi să ia bine seama la zugrăvirea pe care le-au dat-o păstorii. Ei îi mulţămiră pentru toată bunătatea, şi porniră repede înainte pe calea dreaptă, cîntînd :

Priviţi încoace, voi cei ce voiţi să mergeţi
Pe căile Sionului, cum trebue să fie drumul cel drept!
Cînd merge cineva pe o cale neiertată,
Şi se abate pe ùn drum greşit,

Piciorul rămîne întotdeauna încîlcit în mreaja
Care este întinsă în drumul cel greşit ;
Inima e plină de spaimă şi de chin,
Pentru că a părăsit calea cea dreaptă.

Dar voi de loc nu le veţi putea rupe.
Tatăl Se apropie cu mustrare atunci :
Păziţi-vă numai de moarte vecinică,
Şi mergeţi mai departe spre cetatea lui Dumnezeu!

1. In orice împrejurare, trebuie să căutăm învăţăturile lui Dumnezeu în Cuvintul Său şi în rugăciune.



Călătorii în mrejele Lingușitorului.

S'a arătat o Înfățișare Strălucită, care a venit spre ei, avind in mînă un bici de sfori mici.

(Pag. 127).

CAPITOLUL 18.

CALATORII nu se lasă duşi în rătăcire de TAGADUITORUL-DE-DUMNEZEU, şi-şi alungă somnul pe Locul Fermecat, vorbind despre întoarcerea lui PLIN-DE-NADEJDE la Dumnezeu, întoarcere care s'a făcut numai prin credinţă desăvîrşită în harul lui Hristos [1].

După cîtăva vreme *Călătorii* zăriră de departe un om, care venea încet şi singur singurel pe drumul cel mare în preajma lor. *Creştinul* a zis atunci tovarăşului său : „Vădı colo pe unul care a întors spatele Sionului şi acum vine înspre noi".

Plin-de-Nădejde a zis : „Il văd. Să luăm deci bine sama, să nu ne ademenească şi el. O fi cumva şi el un linguşitor".

In timpul acesta el se apropia din ce în ce mai mult. Insfîrşit se întîlniră. El se numea *Tăgăduitor-de-Dumnezeu* şi-i întrebă încotro merg. *Creştinul* zise : „Mergem spre Muntele Sionului" *Tăgăduitorul-de-Dumnezeu* isbucni atunci în hohote de rîs. Creştinul zise : „Ce va să zică rîsul acesta batjocoritor ?"

El răspunse : „Rîd pentrucă văd ce nepricepuţi oameni sunteţi. Voi începeţi o călătorie aşa de anevoioasă şi la urma urmei nu vă alegeţi cu nimic decît cu trudă". *Creştinul* întrebă mai departe : „In ce fel, dragă, crezi sau gîndeşti că nu vom fi primiţi ?" *Tăgăduitorul-de-Dumnezeu* zise : „Nu veţi fi primiţi ? Dar nicăeri în toată lumea nu este locul despre care visaţi" [2].

---

1. Aici se văd gîndurile celui ce tăgădueşte pe Dumnezeu. Ispita somnului sufletului.
2. Aici se grămădesc toate dovezile necredincioşilor.

Creştinul : Ba da, în lumea de apoi.

Tăgăduitorul-de-Dumnezeu zise : „Cînd eram acasă şi în ţara mea, am auzit şi eu aceste lucruri, şi de aceea am pornit în călătorie, ca să mă încredinţez de este sau nu ; am căutat cetatea aceasta vre-o douăzeci de ani, dar n'am aflat despre ea decît tot ce ştiam în ziua întîi a călătoriei mele".

Creştinul răspunse : „Noi am auzit şi credem chiar că un astfel de loc se poate găsi".

Tăgăduitorul-de-Dumnezeu zise iarăş : „De n'aş fi crezut cînd eram acasă, n'aş fi venit aşa de departe ca să-l caut. Dar de oarece n'am aflat o astfel de Cetate (şi aş fi trebuit s'o aflu, dacă ar fi fost undeva ; căci acuma am fost mai departe decît voi în căutarea ei), de aceea mă întorc acum acasă şi de aici înainte vreau să mă bucur de lucrurile pe cari le urîsem în nădejdea acelora, cari, cum văd acuma, nu sunt nimica".

Creştinul s'a îndreptat spre tovarăşul său Plin-de-Nădejde, şi a zis : „Adevărat să fie ce spune omul acesta ?"'

Plin-de-Nădejde răspunse însă : „Fii pe pază, vezi să nu fie şi acesta cumva vreun linguşitor. Gîndeşte-te cît am trebuit să suferim odată, pentrucă am dat ascultare unui astfel de om. Ce? Să nu fie un Munte Sion ? N'am văzut noi chiar de pe Munţii-cei-Frumoşi Porţile Cerului ? Nu trebue şi acum să umblăm prin credinţă şi nu prin vedere? (2 Cor. 5. 7). Să mergem deci înainte, ca să nu ne ajungă încă odată omul acela cu biciul. S'ar fi căzut să-mi dai tu învăţătura pe care trebue să ţi-o spun eu acuma : „Păzeşte-te, fiule, nu asculta învăţături cari abat dela cuvintele înţelepciunii". Dar eu mai zic : „Incetează, dragă frate, de a-l mai asculta şi să credem, spre mîntuirea sufletului" (Evrei 10. 39).

Creştinul: Dragă frate, eu nu-ţi pusesem întrebarea aceasta pentrucă m'aş fi îndoit de adevărul credinţei noastre, ci numai ca să te ispitesc şi să scot la iveală rodul tăriei sufletului tău bun. Cît priveşte pe omul acesta, ştiu că l-a orbit dumnezeul acestei lumi (2 Cor. 4. 4). Să mergem deci amîndoi înainte, pentrucă ştim că noi credem în adevăr şi că nici o minciună nu este din adevăr (1 Ioan 2. 21). „Mă bucur deci în nădejdea slavei pe care ne o va da Dumnezeu", zise *Plin-de-Nădejde.* Şi aşa se despărţiră de omul acesta ; el rîse în urma lor şi îşi văzu de drum.

Am văzut apoi în visul meu că au ajuns într'un ținut, unde aerul avea puterea să amețească și să adoarmă pe cei ce călcau în ținutul acela ca străini. Aici *Plin-de-Nădejde* se făcu foarte leneș și somnoros, și de aceea zise *Creștinului:* Incepe să-mi fie așa de somn că abia mai pot ținea ochii deschiși. Aide să ne culcăm aici puțin și să ațipim.

Creștinul: Ba nici de cum! Ca să nu adormim și să nu ne mai trezim niciodată.

Plin-de-Nădejde: De ce nu, dragă frate? Somnul e doar dulce pentru cel ce lucrează. Noi ne-am putea întări, dacă ne-am odihni puțin.

Creștinul: Nu-ți aduci aminte, că unul dintre păstori a zis să ne păzim de Locul-Fermecat? Asta nu înseamnă decît că trebuie să ne păzim să nu adormim acolo. „De aceea să nu dormim ca și ceilalți, ci să veghem și să fim treji (1 Tesaloniceni 5. 6).

Plin-de-Nădejde: Eu îmi recunosc greșeala și, de-aș fi fost singur aici, aș fi căzut prin somn în primejdie de moarte. Acum văd că este adevărat ce spune înțeleptul: „Mai bine doi decît unul“ (Eclesiastul 4. 9). Pînă aici tovărășia ta mi-a slujit spre binecuvîntare, și tu vei primi o bună răsplată pentru lucrul tău.

Creștinul: Aide deci, ca să biruim somnul, să vorbim între noi lucruri bune.

Plin-de-Nădejde: Cu plăcere, din toată inima.

Creștinul: Cu ce să începem?

Plin-de-Nădejde: Cu ce a început Dumnezeu cu noi. Dar începe tu, fii bun.

Creștinul: Vreau să-ți cînt întîi un cîntec:

Imbărbătați-vă, evlavioșilor,
Arătați lumina lămpii voastre.
Seara a sosit, începe noaptea 'ntunecoasă.
Și S'a ridicat Mirele cu mărire;
Sculați! Rugați-vă, luptați și vegheați,
In curînd va veni miezul nopții.

Aprindeți lămpile voastre,
Și umpleți-le cu untdelemn,
Fiți gata pentru mîntuire,
Pregătiți-vă trupul și sufletul;

Străjerii Sionului strigă:
„Mirele este aproape“;
Intîmpinaţi-L cu toţii,
Şi cîntaţi-I Aliluia.

Isuse, bucuria mea,
Vino curînd şi Te-arată;
Răsai, Soare mult dorit,
Şi grăbeşte pasul Tău.
Isuse, fă un sfîrşit,
Şi scoate-ne din cearta lumii.
Noi înălţăm capetele şi mînile,
Cerînd ceasul isbăvirii.

Şi acuma trebue să-ţi pun încă odată întrebarea aceasta: Cum ai venit la început la gîndul să faci călătoria aceasta, pe care o faci acum? [1]

Plin-de-Nădejde: Eu multă vreme am trăit în căutarea lucrurilor cari se văd, şi cari erau scoase la vînzare în tîrgul nostru; şi ele m'ar fi aruncat în nenorocire şi m'ar fi dus la peire vecinică, dacă aş fi rămas în ele.

Creştinul: Şi ce fel de lucruri erau acelea?

Plin-de-Nădejde: Toate lucrurile şi bogăţiile lumii. Găseam multă plăcere şi în petreceri, mîncare şi băutură peste măsură, în blăstămăţii, în minciuni, în pofte necurate, în necinstirea Duminecii, şi în toate lucrurile cari slujesc spre peirea sufletului. Dar în sfîrşit, auzind despre lucrurile dumnezeeşti, şi gîndindu-mă asupra lor, — le-am auzit doar dela tine şi dela Credinciosul tău iubit, care a fost omorît în Tîrgul Deşertăciunilor pentru credinţa şi viaţa lui sfîntă — am înţeles că sfîrşitul tuturor acestor lucruri este moartea şi că din pricina acestora vine mînia lui Dumnezeu peste oamenii răsvrătiţi (Romani 6. 21—23; Efeseni 5. 6).

Creştinul: Şi a putut încredinţarea aceasta să te scoată din păcat?

Plin-de-Nădejde: Nu, la început n'am fost deloc aşa de gata să recunosc răul care zace în păcat, nici osînda care trebuie să urmeze păcatului, ci, la început, cînd sufletul

---

1. De aici încolo se vede lucrarea lui Dumnezeu în om ca să-l aducă la întoarcerea spre El, încredinţarea de păcat, zădărnicia silinţelor noastre ca să ne facem plăcuţi lui Dumnezeu.

meu a început să se înspăimînte de Cuvîntul lui Dumnezeu, mă nevoiam cu atît mai mult să închid ochii înaintea luminii acesteia.

Creştinul: Care a fost însă pricina pentrucare la cea dintîi lucrare a Duhului lui Dumnezeu te-ai împotrivit astfel?

Plin-de-Nădejde: Pricinile au fost acestea: 1. Nu ştiam că aceasta era lucrarea lui Dumnezeu în mine. N'aş fi putut crede niciodată că Dumnezeu începe lucrarea întoarcerii (pocăinţa) într'un păcătos prin descoperirea (arătarea) păcatelor lui. 2. Păcatul era pentru firea mea foarte plăcut şi nu eram gata să-l părăsesc. 3. Nu ştiam cum să mă despart de tovarăşii mei cei vechi, căci înfăţişarea şi purtarea lor îmi era încă foarte dragă. 4. Ceasurile în cari îmi venea această încredinţare erau pentru mine ceasuri aşa de pline de nelinişte şi aşa de sguduitoare, încît nici chiar gîndul la ele nu-l puteam suferi în inima mea.

Creştinul: Dar mi se pare că tu din cînd în cînd scăpai de neliniştea ta?

Plin-de-Nădejde: Da, negreşit, dar îmi apuca din nou inima, şi era tot aşa de aspră ca şi înainte, ba încă mult mai aspră.

Creştinul: Dar ce-ţi aducea neîncetat înaintea ochilor păcatele tale?

Plin-de-Nădejde: Lucruri foarte felurite; bunăoară: 1. Cînd întîlneam un om evlavios în drum; 2. Cînd auzeam pe cineva cetind în Biblie; 3. Cînd aveam cea mai mică durere de cap; 4. Cînd mi se spunea că unul din vecini este bolnav; 5. Cînd auzeam trăgîndu-se clopotele pentru un mort; 6. Cînd mă gîndeam la moartea mea; 7. Cînd auzeam de moartea neaşteptată a altora; 8. Mai ales însă cînd mă gîndeam la mine însumi că în curînd voi trebui să mă înfăţişez înaintea judecăţii.

Creştinul: Nu puteai să scapi uşor de vina păcatelor, cînd venea asupra ta unul din felurile acestea?

Plin-de-Nădejde: Nu, nu puteam. Căci ele erau legate prea tare de cugetul meu, şi cînd mă gîndeam să mă întorc iarăş la păcat, căruia i se împotrivea însă adîncul sufletului meu, era pentru mine un chin îndoit.

Creştinul: Şi ce făceai tu atunci?

Plin-de-Nădejde: Credeam că trebue să mă nevoesc să-mi îndrept viaţa sau, altfel, hotărît că trebuia să fiu osîndit.

Creştinul: Şi te-ai nevoit în adevăr să te îndreptezi?

Plin-de-Nădejde: Da, nu numai că am urît păcatele, dar fugiam şi de tovărăşia păcătoasă a prietenilor mei. Am început să-mi îndeplinesc datoriile religioase: mă rugam, cetiam, plîngeam din pricina păcatului, spuneam aproapelui meu adevărul şi altele de felul acesta. Aceste lucruri le-am făcut, şi multe altele, cari ar fi prea lungi ca să le pot povesti aici.

Creştinul: Şi credeai că prin asta ţi se făcea mai bine?

Plin-de-Nădejde: Da, dar numai o bucată de vreme; căci la urmă m'a apucat iar nelinişte, cu toate încercările mele de îndreptare.

Creştinul: Ei, şi cum s'a întîmplat că tot te-ai îndreptat?

Plin-de-Nădejde: Au fost multe lucruri cari m'au hotărît la aceasta, dar mai ales pilde ca acestea: toate faptele noastre bune sînt ca o cîrpă mînjită (Isaia 64. 6). „Omul nu este pus într'o stare după voia lui Dumnezeu prin faptele cerute de Lege“ (Galateni 2. 16). „Aşa şi voi, după ce veţi face ce vi s'a poruncit, să ziceţi: Suntem nişte robi netrebnici, după ce am făcut tot ce am fost datori să facem“ (Luca 17. 10), şi alte lucruri asemănătoare. Din toate acestea mi-am făcut judecata următoare: Dacă toate faptele mele bune sînt numai o cîrpă murdară, dacă prin fapte de ale legii nimeni nu este pus într'o stare după voia lui Dumnezeu, şi dacă noi suntem nişte robi netrebnici, după ce am făcut tot ce am fost datori, atunci e o adevărată nebunie să-mi închipui că prin lege se poate dobîndi Cerul. M'am gîndit mai departe: dacă cineva face la un negustor o datorie de o sută de lei, şi plăteşte tot ce cumpără mai pe urmă atunci atîta vreme cît datoria cea veche nu-i plătită, negustorul poate să-l aducă înaintea judecăţii şi să-l arunce în temniţă, încă cînd îşi va plăti toată datoria.

Creştinul: Bine, şi ce învăţătură ai scos de aici pentru tine?

Plin-de-Nădejde: Cum? M'am gîndit astfel în mintea mea: Eu prin păcatele mele am grămădit o vină mare, care e însemnată la Dumnezeu în cartea păcatelor, şi tot ce îndreptez acum nu poate nimici vina cea veche. De aceea, în toată vremea îndreptării mele de acuma trebuie să mă gîndesc: cum să scap de osînda aceea pe care mi-am îngrămădit-o prin greşelile mele dinainte?

Creştinul: Aceasta e o judecată foarte bună, dar te rog, urmează.

Plin-de-Nădejde: Şi mai era ceva care mă mai nelinişte în îndreptarea mea, anume că, dacă luam bine seama la

faptele mele cele mai bune, găseam totdeauna cusururi noi în ele, cari se amestecau în faptele mele cele mai bune. Astfel am fost nevoit să văd că, oricît de mult mă preţuiam eu pe mine însumi şi faptele mele de odinioară, totuşi într'o singură zi numai, am avut destule păcate ca să fiu trimis în iad, chiar dacă în viaţa mea dedinainte n'aş fi fost vrednic de pedeapsă.

Creştinul: Şi ce-ai făcut atunci?

Plin-de-Nădejde: Eu singur nu ştiam ce să fac, pînă cînd mi-am deschis inima faţă de *Credincios*; căci el şi eu eram foarte bine cunoscuţi. Şi el mi-a zis că dacă nu voi putea cîştiga pentru mine sfinţenia unui om care n'a păcătuit niciodată, nici sfinţenia mea, nici sfinţenia întregii lumi nu mă va putea mîntui.

Creştinul: Şi ai crezut tu în adevăr că el vorbeşte adevărul?

Plin-de-Nădejde: De mi-ar fi spus lucrul acesta atunci cînd mă bucuram de îndreptarea mea, l-aş fi socotit prost; dar acum, după ce am învăţat să-mi cunosc toate slăbiciunile şi păcatele, cari se ţineau şi de faptele mele cele bune, sunt silit să fiu de părerea lui.

Creştinul: Dar puteai tu în adevăr să crezi, atunci cînd a vorbit el întîia oară cu tine, că ar putea fi cineva, despre care s'ar putea spune cu tot dreptul că n'a făcut niciodată vr'un păcat?

Plin-de-Nădejde: Trebuie să mărturisesc că vorbele acestea la început mi-au sunat în urechi foarte ciudat; însă după ce am vorbit cu el mai multă vreme, m'am încredinţat cu desăvîrşire de lucrul acesta.

Creştinul: Şi nu l-ai întrebat cine era omul acela şi cum ai fi putut fi mîntuit prin el?

Plin-de-Nădejde: Da, şi mi-a spus că Acela este Domnul Isus, care şade la dreapta lui Dumnezeu (Evrei 10. 12), şi că trebuie să fii mîntuit de El anume prin faptul că îţi pui încrederea în El şi în ce a făcut El cînd s'a întrupat pe pămînt şi în ceeace a suferit cînd a fost răstignit pe cruce (Romani 4. 5). L-am întrebat mai departe cum poate sfinţenia acestui om să aibă o putere aşa de mare, încît să poată cîştiga iertare înaintea lui Dumnezeu pentru altul. El mi-a răspuns că El este Dumnezeu Atotputernic şi că ceeace a făcut şi moartea pe care a suferit-o, a făcut şi a suferit nu pentru El, ci pentru mine. Toate faptele Lui şi

vrednicia Lui, zicea el, ar fi şi ale mele, dacă aş crede cu toată inima în El.

Creştinul: Şi cum ai făcut mai departe?

Plin-de-Nădejde: La început, mi-am făcut tot felul de întîmpinări împotriva credinţei mele, şi credeam că Domnul nu vrea să mă mîntuiască.

Creştinul: Şi ce ţi-a spus atunci *Credinciosul?*

Plin-de-Nădejde: M'a mînat să merg la El şi să încerc. I-am spus însă că aceasta ar fi o îndrăsneală. „Nu", zise el, „tu eşti poftit să mergi la El". Apoi mi-a dat o carte, în care erau mai multe poftiri ale lui Isus, ca să mă îmbărbăteze cu atît mai mult să merg la El. Despre cartea aceasta m'a încredinţat că fiecare slovă şi cuvînt sunt mai trainice decît cerul şi pămîntul (Matei 24. 35). După aceea l-am întrebat ce ar trebui să fac cînd aş ajunge la El. El mi-a răspuns că ar trebui să rog în genunchi cu toată inima şi din tot sufletul pe Tatăl ca să-mi descopere pe Fiul Său (Psalm. 95. 6; Daniel 6. 10; Ierem. 29. 12 şi următoarele). L-am întrebat mai departe, cînd ar trebui să-I rostesc ruga mea. El mi-a zis atunci: Il vei găsi şezînd pe scaunul harului Său tot anul, dînd iertare şi îndurare tuturor celor ce vin la El" (2 Moise 25. 22; Evrei 4. 6). I-am răspuns apoi că nu voi şti ce să-I spun cînd voi ajunge la El. El mi-a răspuns să rostesc lămurit următoarele: „Dumnezeule, îndură-Te de mine, păcătosul; învredniceşte-mă să cunosc pe Isus Hristos şi să cred în El, căci eu văd că fără sfinţenia Lui şi fără credinţă în El sînt cu totul pierdut. Doamne, am auzit că Tu eşti un Dumnezeu îndurat, că Tu ai hotărît pe Fiul Tău Isus Hristos să fie Mîntuitorul şi Izbăvitorul lumii, şi că Tu vrei să ierţi pe nişte sărmani păcătoşi ca mine—şi eu sînt în adevăr un mare păcătos; Doamne, nu mă lăsa să mă duc neascultat dela Tine, preamăreşte harul Tău în mine, mîntuindu-mi sufletul prin Isus Hristos, Fiul Tău. Amin."

Creştinul: Şi ai făcut cum ţi-a spus?

Plin-de-Nădejde: Da, negreşit, de mai multe ori.

Creştinul: Şi ţi-a arătat Tatăl pe Fiul Său?

Plin-de-Nădejde: Intăia oară nu, nici a doua oară, nici a treia oară, nici a patra, nici a cincea, ba nici a şasea oară.

Creştinul: Şi ce ai făcut după aceea?

Plin-de-Nădejde: Nu ştiam în adevăr ce să fac.

Creştinul: Nu ţi-a venit în gînd să te laşi de rugăciune?

Plin-de-Nădejde: Cum nu, de o sută de ori.

Creştinul: Dar cum s'a făcut că tot nu te-ai lăsat de rugăciune?

Plin-de-Nădejde: Credeam că ceeace mi s'a spus este adevărat, anume că fără sfinţenia lui Hristos toată lumea nu mă va putea mîntui, şi de aceea mă gîndeam în mintea mea: dacă încetez să mă rog, mor. Măcar să mor înaintea scaunului harului. Deosebit de asta, mi-am adus aminte de cuvintele: Chiar de va întârzia ascultarea, aşteaptă-o, căci va veni, negreşit, nu va lipsi (Habac. 2. 3). Deci am aşteptat în rugăciune, pînă cînd mi-a arătat Tatăl pe Fiul Său.

Creştinul: Şi cum ţi S'a arătat?

Plin-de-Nădejde: Nu L-am văzut cu ochii mei trupeşti, ci cu ochii minţii mele (Efeseni 1. 18, 19); şi lucrul acesta s'a întîmplat astfel: Intr'o zi eram foarte întristat, cred că aşa de întristat cum n'am fost toată vieaţa mea; şi această întristare s'a născut în sufletul meu prin privirea din nou a mărimii şi urîciunii păcatelor mele. Şi pentrucă nu aveam de aşteptat decît iadul şi osînda de veci a sufletului meu, mi s'a părut că deodată văd pe Domnul Isus, cum priveşte din Cer spre mine, şi strigă către mine: „Crede în Domnul Isus Hristos, şi te vei mîntui" (Faptele Ap. 16. 31). Dar eu am zis: „Doamne, eu sunt un mare păcătos, un păcătos foarte mare". El a răspuns: „Harul Meu îţi este deajuns" (2 Corinteni 12, 9). Şi cînd am întrebat: „Doamne, ce este credinţa?", am înţeles din cuvintele: „Cine vine la Mine nu va flămînzi; şi cine crede în Mine nu va înseta niciodată" (Ioan 6. 35), că credinţa şi mergerea la El este tot una; şi că cine merge, adecă cine doreşte din inimă mîntuirea în Hristos, acela în adevăr crede în Hristos. Atunci mi s'au umplut ochii de lacrămi, şi am întrebat mai departe: „Dar, Doamne, poate şi un păcătos mare ca mine să fie primit de Tine şi să fie mîntuit prin Tine?" Atunci L-am auzit zicînd: „Pe cine vine la Mine nu-l voi izgoni afară". (Ioan 6, 37). Apoi am întrebat mai departe: „Dar, Doamne, ce trebue să cred cînd vin la Tine, pentru ca credinţa mea să fie dreaptă?" La aceasta El zise: „Isus Hristos a venit în lume să mîntuiască pe cei păcătoşi (1 Timotei 1. 15). Sfîrşitul legii este Hristos, ca să pună într'o stare după voia lui Dumnezeu pe ori cine crede (Romani 10. 4). El a fost dat morţii din pricina fărădelegilor noastre, şi a înviat din pricină că ne-a pus într'o stare după voia Lui

(Romani 4. 25). El ne-a iubit, şi cu sîngele său ne-a spălat de păcatele noastre. (Apocalipsa 1. 5). El este singurul Mijlocitor întru Dumnezeu şi între oameni (1 Timotei 2. 5). El trăeşte pururea şi se roagă pentru noi" (Evrei 7. 24, 25).

Din toate acestea am înţeles că trebue să mă nevoesc să-mi caut sfinţenia în Fiinţa Sa, şi spălarea păcatelor în Sîngele Său; că tot ce a făcut El, supunîndu-se legii Tatălui Său şi primind pedeapsa asupra Lui, n'a făcut pentru El însuşi, ci pentru aceia cari primesc jertfa aceasta ca făcută pentru ei personal şi-I mulţămesc pentru aceasta. După aceea, inima mi s'a umplut de bucurie, ochii au lăcrămat, şi îmi ardea inima de dragoste numai faţă de Numele, poporul şi căile lui Isus Hristos.

Creştinul: Aceasta a fost în adevăr o arătare a lui Hristos pentru sufletul tău. Dar spune-mi mai ales : ce înrîurire a avut întîmplarea aceasta asupra minţii tale ?

Plin-de-Nădejde: M'a făcut să văd că toată lumea, cu toată bunătatea pe care crede că o are, este în stare de osîndă. M'a făcut să văd că Dumnezeu Tatăl, deşi e atotdrept, totuşi poate iertà pe păcătosul care vine la El. Aceasta m'a făcut să mă ruşinez adînc din pricina urîciunii vieţii mele dinainte, şi m'am speriat singur de neştiinţa mea cea mare. Căci niciodată înainte nu mi-a venit în inimă un astfel de gînd, care să-mi arate frumuseţa lui Isus Hristos ca acuma. Aceasta m'a făcut să-mi placă o vieaţă sfîntă şi a trezit în mine dorul să fac ceva spre cinstea şi preamărirea Domnului Isus. Ba, eu credeam că de-aş aveà o mie de putini de sînge în trupul meu, pe toate le-aş fi vărsat cu plăcere, de dragul Domnului Isus.

CAPITOLUL 19

CALATORII stau de vorbă iarăşi cu NEŞTIUTORUL şi capătă o privelişte înspăimîntătoare despre credinţa deşartă a acelora, cari cred că bunătatea şi faptele lor ajung ca să fie mîntuiţi, şi-şi povestesc apoi povestea despre SLUJITORUL-VREMII, care, din pricina nestatorniciei sale, a părăsit calea cea dreaptă.

Am văzut în visul meu că *Plin-de-Nădejde*, uitîndu-se îndărăt, a zărit iarăşi venind în urmă pe *Neştiutor*, pe care-l lăsaseră înapoi. „Ian te uită" — zise el *Creştinului*, — „cît de înapoi a rămas, deşi e mai tînăr ca noi".

Creştinul : Da, da, văd bine; el nu caută tovărăşia noastră.

„Dar eu cred că nu i-ar fi stricat de loc, dacă ar fi ţinut pasul cu noi pînă aici" — zise *Plin-de-Nădejde.*

„Adevărat" — răspunse *Creştinul.* — Dar te încredinţez că el gîndeşte altfel".

Plin-de-Nădejde : Şi eu cred ; dar tot să-l aşteptăm. Şi l-au aşteptat.

Apoi *Creştinul* zise*:* „Vino cu noi, tinere, de ce rămîi aşa înapoi?"

Neştiutorul : Simt mai multă plăcere să merg singur de cît cu mulţi, afară numai dacă ar fi să-mi placă în adevăr.

Atunci *Creştinul* zise lui *Plin-de-Nădejde*, însă în taină: Nu ţi-am spus că el nu caută tovărăşia noastră ? Cu toate acestea, să căutăm să mai vorbim între noi în acest ţinut pustiu". După aceea s'a îndreptat spre Neştiutor cu cuvintele: „Ei, cum îţi merge ? Cum stai cu sufletul tău faţă de Dumnezeu ?"

Neştiutorul: Nădăjduesc că bine. Căci inima mea este totdeauna plină de gînduri bune, cari mi se ivesc în călătorie, şi aceasta este mîngîerea mea.

Creştinul: Ce fel de gînduri bune sunt acestea? Istoriseşte-ne şi nouă ceva despre ele!

Neştiutorul: Mă gîndesc la Dumnezeu şi la cer.

Creştinul: Asta o fac şi dracii şi sufletele osîndite la iad.

Neştiutorul: Dar eu mă gîndesc la El, şi pe lîngă asta mi-i dor de El.

Creştinul: Multora li-i dor de El, dar tot nu vor merge în Impărăţia Cerului. Sufletul leneşului doreşte, dar nu capătă nimic (Pildele 13, 4).

Neştiutorul: Eu mă gîndesc aşa de mult la Patria cerească încît părăsesc totul de dragul ei.

Creştinul: Mă îndoesc de asta; căci a părăsi toate e greu, mai greu decît îşi închipuie cineva. Dar de ce şi prin ce eşti tu încredinţat că ai părăsit toate de dragul lui Dumnezeu şi al Cerului?

Neştiutorul: Inima mea îmi spune lucrul acesta.

Creştinul: Inţeleptul spune: Cel ce se încrede în inima sa este un nebun (Pildele 28. 26).

Neştiutorul: Asta se spune despre o inimă rea, dar inima mea este bună.

Creştinul: Cum poţi să dovedeşti?

Neştiuiorul: Ea mă mîngîe cu nădejdea Cerului.

Creştinul: Cu asta poate să şi te înşele foarte mult; căci inima poate să mîngîe pe om cu nădejdi, pre cari n'are de ce să le nădăjduiască.

Neştiutorul: Dar inima mea e una cu viaţa, şi de aceea nădejdea mea e destul de îndreptăţită.

Creştinul: Cine îţi spune că inima ta e una cu viaţa ta?

Neştiutorul: Singură inima mea.

Creştinul: Inima ta ţi-o spune! Dacă Cuvîntul lui Dumnezeu nu-ţi dă o mărturie, orice altă mărturie n'are nici un preţ.

Neştiutorul: Nu e o inimă bună aceea, care are gînduri bune? Şi nu e o viaţă bună aceea, care e una cu legea lui Dumnezeu?

Creştinul: Da, aceea e inimă bună, care are gînduri bune, şi aceea e o viaţă bună, care e una cu poruncile lui Dumnezeu; dar una e a o avea, şi alta e a crede numai că o ai.

Neştiutorul: Te rog spune-mi, atunci ce numeşti tu gînduri bune şi o viaţă care e una cu poruncile lui Dumnezeu?

Creştinul: Gîndurile bune sunt de tot felul: unele sunt

cu privire la noi înşine, altele cu privire la Dumnezeu, altele la Hristos, altele la altceva.

Neştiutorul: Cari sunt gîndurile bune cu privire la noi înşine?

Creştinul: Acelea cari sunt una cu Cuvîntul lui Dumnezeu.

Neştiutorul: Cînd sunt una cu Cuvîntul lui Dumnezeu gîndurile cu privire la noi înşine?

Creştinul: Cînd rostim asupra noastră aceeaş judecată pe care o rosteşte Cuvîntul lui Dumnezeu. Şi ca să vorbesc mai lămurit, Cuvîntul lui Dumnezeu spune despre oamenii în starea lor firească, aşa: „Nu este nici unul după voia lui Dumnezeu; nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar“ (Rom. 3, 10. 12). El mai zice: „Răutatea oamenilor este mare pe pămînt şi toate întocmirile gîndurilor inimii lor sunt îndreptate în fiecare zi numai spre rău“ (1 Moise 6. 5); şi iarăş: „Intocmirile gîndurilor din inima omului sunt rele din tinereţea lui“ (1 Moise 8. 21). Dacă gîndim aşa despre noi înşine şi dacă simţim lucrul acesta în noi, atunci gîndurile noastre sunt bune, căci sunt una cu Cuvîntul lui Dumnezeu.

Neştiutorul: Eu nu voi crede niciodată că inima mea este aşa de rea.

Creştinul: De aceea nici n'ai avut în viaţa ta gînduri bune despre tine însuţi. Dar, îngădue-mi să urmez: Cuvîntul rosteşte o judecată asupra inimii noastre, şi rosteşte şi o judecată asupra căilor noastre. Deci dacă gîndurile inimii noastre şi căile noastre se potrivesc cu acea judecată, pe care o rosteşte Dumnezeu în Cuvîntul Său asupra amîndorora, amîndouă sunt bune, pentrucă se unesc cu ea.

Neştiutorul: Desluşeşte-mi părerea ta ceva mai lămurit.

Creştinul: Bine. Cuvîntul lui Dumnezeu spune că toate căile omului sunt căi strîmbe (Psalm. 125. 5), rele şi întoarse, şi nu sunt bune (Pildele 2. 14, 15); el zice că oamenii din fire s'au abătut dela calea cea dreaptă şi n'o cunosc (Romani 3. 12). Dacă deci un om gîndeşte aşa din inimă despre căile sale, simţind cea mai adîncă umilinţă, are gînduri bune despre căile lui, pentrucă gîndurile lui sunt una cu judecata Cuvîntului lui Dumnezeu.

Neştiutorul: Ce numeşti tu gînduri bune cu privire la Dumnezeu?

Creştinul: Cum am spus despre noi înşine, cînd gîndu-

rile noastre, pe cari le avem despre Dumnezeu, sunt una cu ceeace spune Cuvîntul lui Dumnezeu despre El; dacă deci cugetăm despre Fiinţa şi despre însuşirile Lui ceeace mărturiseşte Cuvîntul Său despre El. Despre aceasta nu pot să dau acum o lămurire mai pe larg. Dar, ca să vorbesc despre ceeace priveşte legătura lui Dumnezeu cu noi, noi avem gînduri drepte despre Dumnezeu, cînd ne gîndim că El ne cunoaşte mai bine, de cum ne cunoaştem noi înşine, şi că El poate vedea în noi un păcat, unde şi cînd noi înşine nu-l vedem; apoi cînd ne mai gîndim că El ştie gîndurile noastre cele mai din lăuntru, şi că inima noastră cu toate adîncurile ei cele mai ascunse este pururea deschisă înaintea ochilor Săi; apoi cînd ne mai gîndim că toată bunătatea noastră este înaintea Lui o urîciune grozavă şi că deaceea El nu poate suferi să stăm înaintea Lui cu oarecare încredere, fie chiar şi încrederea în faptele cele mai bune.

Neştiutorul: Crezi tu că eu sunt aşa de prost să cred, că Dumnezeu n'ar putea vedea mai departe decît mine? Sau că aş vrea să vin la Dumnezeu, încrezîndu-mă în faptele mele cele bune?

Creştinul: Ei, şi cari sunt părerile tale despre lucrul acesta?

Neştiutorul: Mi se pare că trebue să cred în Hristos, ca să fiu mîntuit.

Creştinul: Cum? Tu crezi că trebue să crezi în Hristos şi nu vezi că ai nevoe de El? Nu-ţi cunoşti nici păcatul pe care l-ai moştenit, nici păcatele făcute de tine, ci ai despre tine însuţi şi despre ceeace faci o părere, prin care se vede lămurit că ai fi un om, care n'a cunoscut niciodată că sfinţenia personală a lui Hristos este de nevoe ca să te poţi înfăţişa cu ea înaintea lui Dumnezeu şi să fii iertat? Cum poţi spune: „Eu cred în Hristos"?

Neştiutorul: Credinţa mea totuş este bună, cu toate cele ce-mi spui.

Creştinul: Cum este mărturisirea credinţei tale?

Neştiutorul: Eu cred că Hristos a murit pentru cei păcătoşi, că sunt deslegat de blăstăm şi că voi fi pus într'o stare după voia lui Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu, prin ascultările mele de legea Lui. Sau aşa: Hristos face plăcute datoriile mele religioase cari slujesc lui Dumnezeu,

prin puterea vredniciei Lui înaintea Tatălui ceresc, şi aşa voi fi apoi pus într'o stare după voia Lui.

Creştinul: „Ingăduie-mi să-ţi dau un răspuns la această mărturisire de credinţă :

1. Tu crezi cu o credinţă închipuită; căci o astfel de credinţă nu s'a scris niciodată în Cuvîntul lui Dumnezeu.
2. Tu crezi cu o credinţă neadevărată, pentrucă aceasta ia preţul jertfei lui Hristos şi-l pune în seama credinţei tale.
3. După credinţa aceasta nu Hristos pune într'o stare după voia lui Dumnezeu fiinţa ta, ci faptele tale, iar fiinţa ta numai de dragul faptelor tale; şi nu este adevărat.
4. De aceea credinţa aceasta este înşelătoare şi în ziua judecăţii celei drepte a lui Dumnezeu te va lăsa supt mînie. Căci adevărata credinţă care pune pe om într'o stare după voia lui Dumnezeu, face ca sufletul care simte că se pierde prin lege să-şi caute adăpost la sfinţenia lui Hristos. Această sfinţenie însă nu este o lucrare a harului, prin care Hristos a făcut plăcută înaintea lui Dumnezeu ascultarea ta, ci este ascultarea personală, pe care fiinţa lui Hristos a făcut-o prin fapta şi suferinţa Lui, făcînd şi suferind pentru noi, ce a cerut legea dela noi.

Această sfinţenie o primeşte adevărata credinţă, şi sufletul care se învălue în veşmîntul acesta, va fi pus nepătat înaintea lui Dumnezeu, va fi primit de El şi va fi deslegat de blăstăm".

Neştiutorul: Ce? Tu vrei ca noi să ne încredem în ce a făcut Hristos în fiinţa Sa fără noi? Această înşelăciune ar deslega frînele poftelor şi ne-ar lăsa să trăim cum ne place. Căci ce ne-ar păsa cum trăim, dacă putem fi iertaţi pentru toate prin jertfa lui Hristos, numai s'o credem.

Creştinul: Numele tău este neştiutor; cum ţi-i numele aşa şi eşti; tocmat răspunsul acesta dovedeşte ce spun. Tu eşti neştiutor în ce priveşte sfinţenia care pune pe om într'o stare după voia lui Dumnezeu şi prin urmare neştiutor de această credinţă: cum îţi poţi scăpa sufletul tău de mînia cea grea a lui Dumnezeu?

Ba, tu eşti neştiutor şi în ce priveşte adevăratele urmări ale credinţei aducătoare de fericire în această sfinţenie a lui Hristos, credinţă care pleacă inima şi o aduce la Dumnezeu în Hristos, ca să iubească Numele Său, Cuvîntul Său, căile Sale şi poporul Său şi nu ca să petreacă în păcat, cum îţi închipui tu în neştiinţa ta.

Plin-de-Nădejde: Ia 'ntreabă-l dacă i s'a arătat vr'odată Hristos în inima sa.

Neştiutorul: Tu eşti aşa dar unul din aceia, cari cred în descoperiri nemijlocite. Eu cred că tot ce vorbiţi voi amîndoi şi alţii de seama voastră, nu este decît un rod al unui creer bolnav.

Plin-de-Nădejde: Ce zici tu, omule? Hristos este doar aşa de ascuns închipuirii trupeşti a omului firesc, încît e cu neputinţă să-L cunoască cineva pentru mîntuirea sa, dacă nu i se va descoperi de Dumnezeu Tatăl.

Neştiutorul: Aceasta este credinţa voastră, dar nu a mea. Şi a mea, nu mă îndoesc, e tot aşa de bună ca şi a voastră, deşi nu am atîţia gărgăuni în cap ca voi.

Creştinul: Ingăduie-mi să mai spun un cuvînt. Nu ţi se cade să vorbeşti despre lucrurile acestea cu atîta dispreţ. Căci pot spune deschis, cum a făcut tocmai acuma tovarăşul meu iubit, că nimeni nu poate cunoaşte pe Hristos, decît prin descoperirea Tatălui (Matei 11. 27). Dar şi credinţa prin care sufletul se leagă de Isus Hristos trebue să ia naştere prin mărimea deosebită a puterii Sale mari, ca să fie cum trebuie (Efeseni 1. 17, 18).

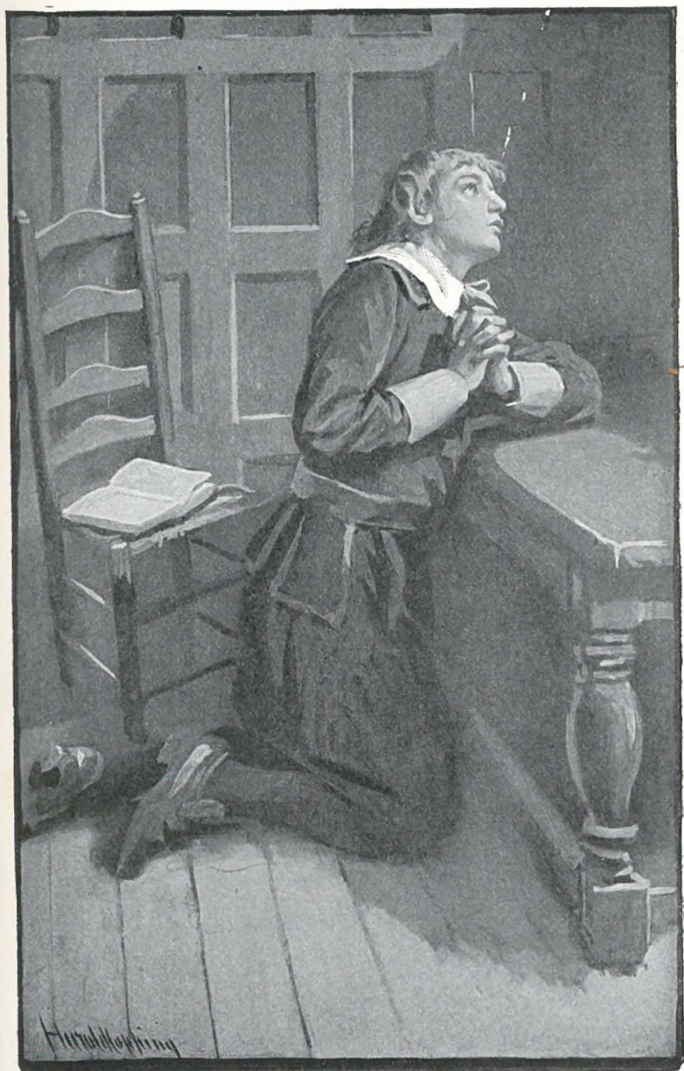
Despre lucrarea acestei credinţe, bag de seamă că tu, sărmane *Neştiutor*, eşti cu totul neştiutor. Aşa dar trezeşte-te, recunoaşte-ţi sărăcia şi caută-ţi adăpostul la Domnul Isus! Acolo vei fi deslegat de blăstăm prin sfinţenia Lui, care este sfinţenia lui Dumnezeu (căci El însuşi este Dumnezeu).

Neştiutorul: Voi mergeţi aşa de repede, că eu nu pot ţinea pasul cu voi. Ar fi mai bine să mergeţi tot înainte, iar eu voi merge încet în urma voastră.

Pe urmă călătorii mai încercară să-l înduplece să rămîie cu ei: „Ce? *Neştiutorule,* vrei să fii aşa de nebun şi să arunci sfatul cel bun, pe care ţi l-am dat de vre-o zece ori? In scurtă vreme vei înţelege cît de rău ai făcut. Răsgîndeşte-te, cît mai este vreme, nu merge mai departe în rătăcirea ta, lasă-te înduplecat de sfatul cel bun! De vrei însă, *Neştiutorule,* să te lepezi de el, te încredinţez că numai tu vei purta paguba".

„Vino, bunul meu *Plin-de-Nădejde*", zise *Creştinul* şi s'a îndreptat cătră tovarăşul său, „văd că noi vom trebui să călătorim iarăş singuri".

Am văzut apoi în visul meu, că ei au păşit repede înainte, în vreme ce *Neştiutorul* mergea şchiopătînd în urma lor.



Plin-de-Nădejde rugîndu-se pentru mîntuire și iertare.

Eu am zis: „Doamne, eu sunt un păcătos mare, un păcătos foarte mare“.

„Mi-i jale de omul acesta sărman“—zise *Creştinul* către tovarăşul său—„dar la urmă hotărît că îi va merge foarte rău!“

Plin-de-Nădejde: Ah, sunt mulţi în cetatea noastră în starea aceasta, case întregi, ba uliţe întregi, şi chiar oameni cari sunt călători. Şi dacă între noi sunt aşa de mulţi, cît de mulţi trebue să fie acolo, de unde este omul acesta?

Creştinul: In adevăr aşa este. Cuvîntul spune: „El le-a orbit ochii ca să nu vadă“ (Isaia 6. 10; Ioan 12. 40). Dar pentru că suntem singuri aici, spune-mi ce zici despre astfel de oameni? Crezi tu că ei n'au nici odată o încredinţare despre păcatele lor şi prin urmare nu ajung nici odată să se teamă de starea lor primejdioasă?

Plin-de-Nădejde: Nu, la întrebarea aceasta răspunde mai bine tu singur, căci eşti mai bătrîn.

Creştinul: Ei, cîte odată se poate întîmpla. Dar de oare ce ei sunt neştiutori din fire, de aceea nu înţeleg că astfel de încredinţări slujesc spre binele lor cel mai mare, şi de aceea caută să le înăbuşească nebuneşte, şi rămîn neschimbaţi, înşelîndu-se singuri în căile inimii lor.

Plin-de-Nădejde: Şi eu cred ce spui că spaima aceea slujeşte oamenilor spre bine şi poate să-i facă buni, dacă voesc să înceapă călătoria.

Creştinul: Fără îndoială, spaima face lucrul acesta, dacă este bună; căci aşa este scris: „Frica Domnului este începutul înţelepciunii“ (Iov 28. 29; Psalm 111. 10; Pildele 1. 7; 9. 10).

Plin-de-Nădejde: Cum ai zugrăvi tu frica adevărată?

Creştinul: Frica adevărată sau dreaptă se arată în trei lucruri:

1. Prin isvorul ei: ea se naşte prin o recunoaştere mîntuitoare a păcatelor;

2. Ea îndeamnă sufletul să ia pe Hristos ca singura mîntuire pentru dînsul;

3. Ea naşte şi hrăneşte în suflet o preţuire sfîntă pentru Dumnezeu, pentru Cuvîntul Său şi pentru căile Sale; ea face cugetul gingaş şi-l păzeşte, să nu se abată nici la dreapta nici la stînga, şi nici să nu se îndrepte spre altceva, care ar necinsti pe Dumnezeu, ar sdrobi linişte din lăuntru, ar tulbura pe Duhul Sfînt sau ar putea da vrăjmaşului pricină de hulă.

Plin-de-Nădejde: Bine-ai spus. Eu cred că ai vorbit adevărul. Ce crezi, oare isprăvim îndată de trecut peste Locul Fermecat?

Creştinul: Cum aşa? Nu cumva ai obosit de atîta vorbă?

Plin-de-Nădejde: Nu, hotărît că nu; dar vroiam numai să ştiu unde suntem acuma.

Creştinul: Mai că n'avem acum nici două mile de mers. Dar să ne întoarcem iar la vorba noastră.—Cei neştiutori nu înţeleg că încredinţările, prin cari se înspăimîntă, slujesc spre binele lor, şi de aceea caută să le înăduşe.

Plin-de-Nădejde: Cum vine asta?

Creştinul: 1. Ei cred că frica aceasta este pricinuită de dracul (deşi frica dreaptă este doar o lucrare a lui Dumnezeu), şi în părerea aceasta i se împotrivesc, ca unui lucru care i-ar duce drept la pierzare.

2. Ei cred că frica aceea caută să le răpească credinţa; dar vai, aceşti sărmani oameni n'au nici o credinţă, şi de aceea li se împietreşte inima împotriva ei.

3. Ei trăesc în închipuirea mincinoasă că nu li se cade să se teamă; şi de aceea, dispreţuind lucrul acesta, se fac tot mai îngîmfaţi şi mai îndrăsneţi.

4. Ei văd că frica aceea le face de nimica vechea lor sfinţenie de plîns şi de aceea i se împotrivesc cu toată puterea.

Plin-de-Nădejde: Eu ştiu ceva despre asta în viaţa mea. Căci înainte de a mă cunoaşte pe mine însumi s'a întîmplat şi cu mine astfel.

Creştinul: Bine, să-l lăsăm aşa dar în seama lui pe vecinul nostru Neştiutor, şi să ne îndreptăm spre alte întrebări mîntuitoare.

Plin-de-Nădejde: Cu plăcere, din toată inima, dar tu trebue să faci începutul.

Creştinul: Cu plăcere. N'ai cunoscut tu cumva acum vreo zece ani în ţara noastră pe unul numit *Slujitorul-vremii*, care pe atunci făcea multă vorbă despre religie?

Plin-de-Nădejde: Da, de bună seamă, cum să nu-l fi cunoscut! El trăia în *Fără-Har*, o cetate cam la două poşte departe de Cinste; locuia chiar lîngă uşa unuia numit *Intoarce-te.*

Creştinul: Adevărat, locuia cu dînsul sub un acoperămînt. Omul acesta a fost odată foarte neliniştit; eu cred

că a avut simţămîntul păcatului şi al osîndirii, pe care o aduce păcatul.

Plin-de-Nădejde: Eu am aceeaş părere despre el, căci de oarece casa mea nu era peste trei poşte departe de a lui, venea des la mine şi anume cu multe lacrămi. In adevăr, eu am avut mare milă de omul acesta, şi tot nu era perdută toată nădejdea pentru el; dar la el se poate vedea că nu toţi cari zic : „Doamne, Doamne" vor intra în Impărăţia cerurilor (Matei 7. 21).

Creştinul: El mi-a povestit odată că s'a hotărît să meargă ca şi noi în călătorie : dar deodată a făcut cunoştinţă cu un *Ajută-ţi-Singur,* şi s'a îndepărtat cu totul de mine.

Plin-de-Nădejde: Deoarece vorbim acum drept despre el, să căutăm care este pricina căderii lui aşa de repede. Căci cum e la el e şi la alţii.

Creştinul: Lucrul acesta poate fi foarte folositor. Dar acum, trebue să începi şi tu odată.

Plin-de-Nădejde: Bine. După părerea mea aici se pot aduce următoarele patru dovezi :

1. Deşi cugetul unor astfel de oameni a fost trezit, totuş inima lor a rămas neschimbată. De aceea, cînd scade greutatea vinei, piere îndată şi ceea ce i-a îndemnat să înceapă o viaţă evlavioasă, şi aşa fireşte că se întorc iarăşi la viaţa lor cea veche. E ca şi la un cîne, care, mîncînd ceva, s'a îmbolnăvit. Cîtă vreme l-a stăpînit boala, aruncă totul afară ; nu că ar face-o cu voe, (dacă se poate vorbi despre voinţa unui cîne), ci pentru că îl chinueşte în lăuntru. Indată ce i-a trecut însă boala şi stomacul e iarăş bun, nu-i e greaţă de ceea ce a vărsat, ci se întoarce şi înghite iarăş tot ce vărsase, şi aşa este adevărat ce este scris : „Cînele se întoarce la ce vărsase" (2 Petru 2. 22). Aşa, zic eu, li-a venit dor de Cer, dar numai de frica flacărilor iadului. Cînd însă le-a slăbit gîndul de iad şi frica de blăstăm, li se răceşte şi dorul de Cer şi fericire, şi aşa se întorc iarăş la viaţa lor cea veche.

2. O altă pricină este că îi apucă o frică nestăpînită; prin asta înţeleg frica de oameni, „căci frica de oameni merge înaintea căderii" (Pildele 29. 25). Căci deşi ei par că doresc fierbinte Cerul cîtă vreme flăcările iadului pîlpăe la urechile lor, totuş ajung mai pe urmă iar la alte gînduri, după ce a trecut puţin spaima, şi cred că tot ar fi bine să fie cuminţi şi să nu se arunce singuri în primejdie, ca

nu cumva să piardă totul (ei singuri însă nu ştiu ce) sau cel puţin să nu se vîre în lucruri neîndemînatice şi netrebuincioase. Astfel cad din nou în cele lumeşti.

3. Ruşinea pe care o întovărăşeşte mărturisirea Evangheliei lui Hristos le stă ca o piatră în drum. Sunt fudui şi îngîmfaţi. De aceea Evanghelia lui Hristos în ochii lor este încă un lucru neînsemnat şi dispreţuit. De aceea, îndată ce au perdut frica de iad şi de mînia ce va să fie, se întorc iarăş la viaţa lor dinainte.

4. Vina şi gîndurile lor de spaimă sunt un chin pentru ei. Nu li-i drag să-şi privească nenorocirea, înainte de a ajunge în ea. Deşi privirea dinainte la aceste spaime li-ar da poate îndemnul să-şi caute adăpostul acolo unde o găseşte cel credincios şi unde este fără primejdie ; de oare ce însă, cum am amintit mai înainte, ei urgisesc gîndurile de vină şi pedeapsă, se întîmplă că după ce au biruit odată frica dintîi de mînia lui Dumnezeu îşi împietresc foarte bucuroşi inimile şi-şi aleg nişte căi, cari i depărtează tot mai mult de Dumnezeu.

Creştinul : Văd că ai înţeles bine. Căci pricina tuturor acestora stă în faptul că inima şi voia lor n'au fost schimbate. De aceea ei sunt ca un făcător de rele, care stă înaintea judecătorului. El tremură şi se cutremură şi pare în adevăr că-i pare rău ; dar pricina este de bună seamă frica de spînzurătoare, nu că-i e silă de fărădelegea lui. Se vede lămurit că îndată ce i s'ar da drumul, un astfel de om s'ar face iarăşi un hoţ şi un nemernic. Aceasta însă nu s'ar întîmpla, dacă inima lui ar fi în adevăr schimbată.

Plin-de-Nădejde : Aşa dar ţi-am arătat şi pricinile căderii lor, şi acum arată-mi tu felul şi chipul cum se întîmplă căderea aceasta.

Creştinul: O fac cu plăcere :

1. Ei încep prin faptul că nu-şi mai aduc aminte de Dumnezeu, moarte şi judecata ce va să fie.

2. După aceea îşi lasă tot mai mult datorinţele lor de a sluji lui Dumnezeu, ca bunăoară rugăciunea în odăiţă, înfrînarea poftelor, vegherea, întristarea din pricina păcatelor lor, şi altele de felul acesta.

3. Ei se ruşinează de tovărăşia Creştinilor vii şi adevăraţi.

4. Apoi se ridică împotriva deprinderii obşteşti a slujbei dumnezeeşti, precum şi împotriva ascultării şi cetirii

Cuvîntului lui Dumnezeu, umblării la slujba dumnezeească şi altele de felul acesta.

5. Apoi, după cum se spune, încep să caute nod în papură oamenilor credincioşi şi anume cu gîndul drăcesc, ca să cîştige pentru ei părerea că cu dreptul s'au lepădat de Evanghelie.

6. După aceea încep să se întovărăşească cu oameni lumeşti, trupeşti şi destrăbălaţi şi să se lege cu ei.

7. Apoi îşi încuviinţează în taină vorbe destrăbălate şi desfrînate şi se bucură cînd descopăr la unul, care dealtfel trece de cinstit şi evlavios, însuşiri asemănătoare cari să-i întărească prin pilda lui să urmeze tot aşa mai departe.

8. După aceea încep să facă fără ruşine păcate mici în faţa lumii.

9. Şi însfîrşit, după ce s'au împietrit în felul acesta, se arată cum sunt. Astfel înoată iarăşi în şivoiul pierzării şi, dacă nu le iese înainte, ca prin minune, Harul, trebuie să piară pe veci din pricina înşelăciunii lor.

CAPITOLUL 20.

CALATORII ajung în ȚARA-LOGODITA, trec cu bine peste RÎUL MORȚII și sunt primiți în CETATEA LUI DUMNEZEU.

Am văzut în visul meu că cei doi călători, după ce au trecut peste Locul-Fermecat, au intrat în țara Beulah sau Țara-Logodită (Isaia 62. 4). Aici aerul era plăcut și răcoritor, și pentrucă drumul lor trecea tocmai prin mijloc, se răcoriră o bucată de vreme [1]. Neîncetat auzeau cîntarea pasărilor. In fiecare zi priveau florile de pe cîmpie și ascultau glasul turturicii (Cîntarea Cîntărilor 2. 10—13). In țara aceasta soarele lucește ziua și noaptea, căci se află dincolo de Valea-Umbrei-Morții și afară din împărăția uriașului *Desnădejde*. De aici nici cetatea Indoială [2] n'o mai puteau vedea. Aveau acum în fața lor Cetatea spre care călătoreau, și întîlneau adesea pe unii din locuitorii ei [3]; căci de obicei în țara aceasta umblă cu plăcere numai Cei Străluciți, de vreme ce aici sunt hotarele Cerului. Aici s'a înoit și logodna între mireasă și mire; da, aici se bucură Dumnezeu de slujitorii Lui, cum se bucură un mire de mireasa lui (Isaia 62. 5). Aici n'au avut lipsă nici de grîu, nici de vin; în locul acesta au aflat din belșug ce căutaseră în toată călătoria lor [4]. Aici auzeau niște glasuri din Cetate, glasuri puternice, cari strigau: „Spuneți fiicei Sio-

---

1. Altfel nu s'ar fi oprit.
2. Nu se gîndeau să aibă nici cea mai mică îndoială asupra adevărurilor mîntuirii.
3. Unii creștini cari și-au făcut în credincioșie călătoria lungă și grea, pot căpăta mai dinainte dela Dumnezeu încredințarea văzută despre lucrurile pe cari le vor vedea în curînd mai de aproape.
4. Insemnată zugrăvire a unui suflet care a luptat cu credincioșie lupta cea bună a credinței și care e gata să capete cununa.

nului, iată mîntuirea ta vine ; iată, plata Lui este cu El" (Isaia 62. 11). Aici au fost numiţi de toţi locuitorii ţării acesteia: „Poporul sfînt, cei răscumpăraţi de Domnul" (Isaia 62. 12).

Călătorind ei deci în ţara aceasta, simţeau mai mare bucurie decît în locurile, cari erau departe de împărăţia aceasta. Şi cu cît se apropiau mai mult de Cetate, cu atît aveau o privire mai lămurită despre ea [1]. Cetatea era zidită din mărgăritare şi pietre scumpe, şi străzile ei erau numai de aur, aşa că *Creştinul* s'a îmbolnăvit de dor după mărirea firească a Cetăţii şi de strălucirea pe care o aruncau razele soarelui cari cădeau pe ea. Şi *Plin-de-Nădejde* a avut de vre-o cîteva ori acelaş simţimînt. Deaceea şezură jos cîteva clipe, şi strigară de durere : „De veţi afla pe Iubitul meu, spuneţi-I că sunt bolnav de dragoste" (Cîntarea Cîntărilor 5. 8). Dar după ce se întăriră, porniră mai departe şi se apropiară tot mai mult de Cetate. Pretutindeni se aflau pomete, vii şi grădini, şi uşile stăteau deschise spre drum. Cum ajunseră acolo, întrebară pe grădinar, care sta în drum : „Ale cui sunt aceste vii minunate şi aceste grădini plăcute ?" El răspunse : „Ale împăratului, şi sunt sădite aici pentru bucuria Lui şi răcorirea călătorilor". Apoi grădinarul îi duse la vii şi le îngădui să se învioreze cu roade dulci crescute acolo. Le arătă şi drumurile de plimbare ale Impăratului şi frunzişurile de vară, unde îi plăcea să petreacă ; aici rămaseră puţin şi dormiră.

Acum am văzut în visul meu că au vorbit în somn mai mult decît în toată călătoria lor, şi, pe cînd mă miram, grădinarul mi-a zis:

„De ce te gîndeşti la aceste lucruri ? Roadele acestor grădini de vie lunecă uşor pe gît şi fac să vorbească buzele celor adormiţi (Cîntarea Cîntărilor 7. 10).

După ce s'au trezit, am văzut că s'au gătit să meargă spre Cetate [2]. Dar, cum am mai spus, strălucirea soarelui peste Cetate, căci Cetatea era numai de aur (Apocalipsa 21. 21) era aşa de orbitoare, că n'o puteau privi cu ochii slobozi, ci numai printr'o sticlă întunecată, anume făcută pentru asta (2 Corinteni 3. 10, 18).

---

1. Ce stare sufletească e zugrăvită aici şi în cele ce urmează ! Ferice de ceice în viaţa aceasta chiar, poate trăi ca cei doi călători ai noştri.
2. Acesta este gîndul lor la deşteptare, şi chiar în timpul somnului.

Mergînd ei astfel mai departe, am văzut că s'au întîlnit cu doi bărbaţi îmbrăcaţi cu veşminte, cari străluceau ca aurul; şi feţele lor luminau ca lumina.

Bărbaţii aceştia au întrebat pe călători de unde vin; ei le spuseră. Ii mai întrebară unde au mas, ce greutăţi şi primejdii au avut, şi ce mîngîiere şi răcorire au avut în drumul lor. La toate acestea ei au răspuns cum trebuia.

Apoi au zis: „Mai aveţi de suferit două greutăţi, şi apoi sunteţi în Cetate!"

Creştinul şi tovarăşul său întrebară deci pe bărbaţi de n'ar putea ei merge cu dînşii. Ei au răspuns că ar voi cu plăcere; adauseră însă, că vor trebui să biruiască prin credinţa lor înşile.

Apoi am văzut în visul meu, că au mers împreună pînă ce au văzut poarta Cetăţii.

Acuma am văzut între ei şi între poartă un rîu, peste care nu era pod[1]; şi rîul era foare adînc. Văzînd acest rîu, *Că ătorii* pierdură toată nădejdea. Şi bărbaţii cari mergeau cu ei le-au zis: „Trebue să treceţi de cealaltă parte; altfel nu puteţi ajunge la poartă".

Călătorii începură să întrebe de nu este cumva alt drum spre poartă. Ei le spuseră: „Nu; dela facerea lumii niciodată nu i-a fost îngăduit cuiva[2] să intre pe altă cale, decît la doi: *Enoh şi Ilie,* şi nu va fi îngăduit nimănui pînă la sunetul celei din urmă trîmbiţe (1 Cor. 15. 51, 52). Călătorii, şi mai ales Creştinul, începură să fie foarte desnădăjduiţi, şi priveau cînd încoace, cînd în colo; dar nu putură să găsească nici un drum, pe care să poată ocoli rîul. Atunci întrebară pe bărbaţi: „Este apa peste tot locul tot una de adîncă?" Ei răspunseră: „Nu, dar noi nu vă putem ajuta aici; căci veţi afla-o mai adîncă sau mai puţin adîncă, după cum credeţi în Împăratul acestui loc".

După aceasta au pornit spre apă; şi cînd au intrat în ea, Creştinul a început să se cufunde şi să strige către prietenul său Plin-de-Nădejde: „Mă cufund în ape adînci; toate talazurile şi valurile Tale au trecut peste mine" (Iona 2. 4; Psalm 42. 8).

Celălalt zise: „Mîngîie-te, frate, căci eu simt pămînt tare, şi este bine". Creştinul răspunse: „Ah, dragă prietene, m'a apucat frica morţii! Eu nu voi vedea Ţara, în care

---

1. Moartea.
2. Nu este chip să scapi de trecerea rîului morţii.

curge lapte şi miere". Şi rostind aceste cuvinte, Creştinul fu cuprins de întunerec mare şi de spaimă, aşa că nu mai putea privi înainte. Şi şi-a pierdut simţirea pînă acolo că nu putea nici gîndi, nici vorbi cum se cade despre răcoririle dulci, pe cari le gustase în drumul călătoriei sale. Tot ce spunea arăta spaima sufletului şi frica inimii lui, că va pieri în rîu şi nu va ajunge niciodată să intre pe poartă. Aici îl mai neliniştеau, după cît înţelegeau cei ce stăteau împrejur, şi gîndul la păcatele pe cari le făcuse înainte şi în vremea călătoriei lui. Se mai putea apoi înţelege că era foarte neliniştit din pricina duhurilor rele, cari îl înconjurau, nelăsîndu-l în pace; aşa dădeau să se înţeleagă, din cînd în cînd, cuvintele lui.

Plin-de-Nădejde avea deci destul de lucru, să ţie capul fratelui său deasupra apei; ba, cîteodată se părea că s'ar cufunda cu totul, şi abia după cîteva clipe ieşea iarăşi deasupra, pe jumătate mort.

In vremea aceasta *Plin-de-Nădejde* a făcut tot ce a putut ca să-l mîngîie, şi a zis: „Frate, iată, văd acuma poarta şi pe bărbaţii, cari aşteaptă să ne primească".

Dar şi Creştinul a răspuns: „Ah, te aşteaptă pe tine! Pe tine! Tu ai fost *Plin-de-Nădejde*, de cînd te cunosc".

„Şi tu", zise *Plin-de-Nădejde*. El însă răspunse: „Ah, frate, de-ar fi aşa, Domnul de bună seamă s'ar fi grăbit să-mi vină în ajutor; dar acum, din pricina păcatelor mele m'a adus în mreaja aceasta şi m'a părăsit".

„Frate", — zise atunci *Plin-de-Nădejde* — „ai uitat cu totul stihul, care zice despre cei lipsiţi de Dumnezeu: „Moartea le este fără chin şi puterea întreagă; n'au parte de suferinţele omeneşti, şi nu sunt loviţi ca ceilalţi oameni" (Psalm. 73. 4, 5). Spaima şi teama cu care trebue să treci prin apele acestea, nu sunt semne că Dumnezeu te-a părăsit, ci ţi le trimite numai ca să te încerce, şi să vadă dacă te gîndeşti la ceeace ai gustat pînă aici din bunătatea Sa, şi dacă-ţi pui încrederea numai în El, cînd te apucă frica.

După acea am văzut în visul meu că *Creştinul* a căzut pe gînduri cîteva clipe din pricina asta. *Plin-de-Nădejde* însă îi zise: „Indrăzneşte, Isus Hristos te vindecă" (Faptele Apostolilor 9. 34). Atunci *Creştinul* a strigat deodată cu glas tare: „O, Il văd iarăş, şi El îmi zice: „Dacă vei trece prin ape, Eu voi fi cu tine şi rîurile nu te vor îneca" (Isaia 43. 2). Apoi se îmbărbătară amîndoi, şi vrăjmaşul

amuţi ca o piatră, pînă trecură de tot dincolo. *Creştinul* a şi dat în curînd peste pămînt tare, pe care putea să stea, şi a simţit de aici încolo că cealaltă parte a rîului nu era adîncă. Astfel trecură deci cu bine dincolo.

Pe cealaltă parte a malului văzură iarăşi pe cei doi bărbaţi în veşminte strălucitoare, cari îi aşteptau. Cum ieşiră din rîu, ei îi binecuvîntară cu cuvintele : „Noi suntem duhuri puse în slujba lui Dumnezeu, trimise să îndeplinească slujba pentru cei ce vor moşteni mîntuirea (Evrei 1. 14).

Merseră astfel împreună spre poartă. Aici trebue spus că Cetatea este aşezată pe un munte puternic, înalt. Cu toate acestea călătorii se suiră cu uşurinţă pe el, deoarece aveau cu ei pe cei doi bărbaţi, cari îi duceau de braţ. Işi lăsaseră apoi veşmintele lor muritoare în rîu, căci, deşi intrară în rîu îmbrăcaţi cu ele, totuşi ieşiră fără ele din el. Deaceea se suiau cu mare uşurinţă şi grabă, deşi locul unde era clădită Cetatea era mai înalt decît norii. Trecură prin văzduh, vorbind între ei multe lucruri plăcute, şi erau foarte veseli că au trecut aşa de fericiţi peste rîu, şi întîlniseră însoţitori atît de minunaţi, cari să-i călăuzească mai departe.

Cu duhurile strălucite au vorbit despre mărirea locului. Ei spuseră călătorilor că frumuseţea şi mărirea locului acestuia este negrăită. Acolo, ziseră ei, se află Muntele Sionului, Ierusalimul cel ceresc, milioanele de îngeri şi duhurile celor neprihăniţi cari au ajuns la desăvîrşire (Evrei 12. 22—24) „Voi mergeţi acum spre raiul lui Dumnezeu", ziseră ei mai departe, „unde veţi vedea pomul vieţii şi veţi mînca din roadele lui neveştejite. Şi cînd veţi ajunge acolo, vă veţi îmbrăca în veşminte albe, şi veţi fi împrejurul Impăratului şi veţi vorbi cu El în toate zilele în veci (Apocalipsa 2. 7 ; 3. 4, 5; 22. 4, 5). Acolo nu veţi mai vedea ce aţi văzut în ţinuturile de jos ale pămîntului, nici plîngere, nici strigare, nici durere. Căci cele dintîi lucruri au trecut (Isaia 65. 16, 17 ; Apocalipsa 21. 3, 4). Voi mergeţi acuma la Avraam, Isaac şi Iacov, şi la prooroci, la bărbaţii pe cari i-a ferit Dumnezeu de nenorocirea care va să fie, şi la ceice au mers pe căile drepte, au ajuns la pace, şi se odihnesc în lăcaşurile lor (Isaia 57. 2).

Călătorii întrebară însă : „Ce avem să facem în locul acesta sfînt ?" Şi li s'a răspuns : „Aveţi să fiţi mîngîiaţi pentru toate întristările şi supărările voastre. Aveţi să seceraţi ce aţi semănat, şi anume rodul tuturor rugăciunilor,

lacrămilor şi suferinţelor voastre, pe cari le-aţi răbdat pe drum de dragul Impăratului (Galateni 6. 7, 8). In locul acela veţi purta cununi de aur şi vă veţi bucura, privind pururea pe Cel Atotsfînt, căci Il veţi vedea aşa cum este (1 Ioan 3. 2). Acolo veţi şi sluji neîncetat cu laudă, bucurie şi mulţămită Aceluia, Căruia aţi voit să-I slujiţi cu atîta plăcere în lume, deşi cu mari greutăţi, din pricina slăbiciunii firii voastre. Acolo vi se vor înveseli ochii la vederea Celui Atotputernic, şi urechile la auzul glasului Său prietenos. Acolo veţi găsi iarăş pe cei scumpi ai voştri, cari s'au dus înaintea voastră, şi veţi şi primi cu bucurie pe fiecare suflet, care vine în urma voastră şi vă urmează în locul acesta sfînt. Tot acolo veţi fi îmbrăcaţi cu slavă şi strălucire şi veţi umbla cu Impăratul măririlor. Cînd va veni El cu sunetul ~~trîmbiţelor şi pe aripele vîntului, voi veţi veni împreună cu El~~; şi cînd va şedea El pe scaunul judecăţii, veţi şedea şi voi lîngă El. Ba, cînd va judeca pe toţi ceice au fost răi, fie îngeri, fie oameni, veţi avea şi voi glas la judecată, pentrucă ei au fost vrăjmaşii Lui şi ai voştri (1 Tesaloniceni 4. 13-17 ; Iuda 14 ; Daniel 7. 9, 10 ; 1 Cor. 6. 2, 3). Şi cînd se va întoarce înapoi în Cetate, veţi merge şi voi cu El, întovărăşiţi de sunetul trîmbiţelor ; şi pururea veţi fi cu El".

Cînd se apropiară de poartă, i-a întîmpinat o ceată din oastea cerească, căreia cele două duhuri strălucite i-au zis : „Aceştia sunt cei cari au iubit pe Domnul nostru, cînd erau în lume, şi cari au părăsit totul de dragul Numelui Lui ; şi El ne-a trimis să-i aducem înlăuntru, şi acuma i-am adus la ţinta dorită a călătoriei lor, ca să poată intra şi să poată vedea Faţa Mîntuitorului lor cu bucurie". Atunci oastea cerească a strigat de bucurie : „Ferice de cei chemaţi la ospăţul de nuntă al Mielului" (Apoc. 19. 1).

Tot atunci i-au mai întîmpinat şi felurite fiinţe cu trîmbiţele Impăratului, toate îmbrăcate cu veşminte albe şi strălucitoare. Ele au umplut Cerul cu răsunetele lor senine şi armonioase. Aceste fiinţe cu trîmbiţe primiră pe Creştin şi pe tovarăşul său cu mii şi mii de strigăte de bună venire, şi cu chiote de bucurie şi sunete de trîmbiţe.

După aceasta, înconjurară din toate părţile pe noii veniţi : o seamă mergeau înainte, o seamă înapoi, unii la dreapta, alţii la stînga, par'că ar fi vrut să-i păzească în drumul lor prin ţinuturile cele mai înalte. Ei mergeau înainte cu nesfîrşite strigăte de bucurie şi cîntece în cor înalt, aşa că

fiecăruia, care putea să privească, i se părea că însuş Cerul s'ar fi coborît să-i întîmpine.

Astfel deci merseră ei împreuună; faţa tuturor însă şi privirea cu care însoţeau cîntarea, arătau Creştinului şi fratelui său cît de bineveniţi sunt ei în mijlocul lor şi cu ce bucurie i-au întîmpinat. Celor doi li s'a părut că ar fi ajuns chiar în Cer; înainte de a sosi acolo, au fost răpiţi de privirea îngerilor şi de sunetul glasurilor lor armonioase. Aici au văzut Cetatea, şi li s'a părut că ar auzi trăgîndu-se chiar clopote de bună venirea lor. Dar nimic nu-i umplea de bucurie mai mult ca gîndul plin de căldură şi fericire, că ei înşişi vor locui acolo cu o aşa tovărăşie în toate vremurile şi în veci. O, ce limbă sau pană poate spune bucuria lor minunată! Aşa au ajuns ei la poartă.

Cum au ajuns la poartă, au văzut deasupra ei vorbele următoare, scrise cu slove de aur: „Ferice de cei ce îşi spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieţii, şi să intre pe porţi în Cetate“ (Apoc. 22. 14).

Apoi am văzut în visul meu că *Cei doi Străluciţi* li-au poruncit să strige la poartă. Aşa au făcut. La strigătul lor vreo cîţiva bărbaţi s'au uitat peste poartă, anume *Enoh, Moise, Ilie* şi alţii, cărora li s'a spus că aceşti călători vin din Cetatea *Pierzării* şi anume din dragoste curată faţă de Impăratul acestui loc. Atunci călătorii au dat mărturia [1] lor de credinţă, pe care o primiseră la începutul călătoriei lor şi care a fost luată şi dusă la Impăratul. Cum a cetit-o Impăratul, a întrebat unde sunt. I s'a răspuns: „Stau afară înaintea porţii“. Atunci împăratul a poruncit să se deschidă poarta, zicînd să intre poporul cel neprihănit care a păzit credinţa (Isaia 26. 2).

Apoi am văzut în visul meu că au intrat înlăuntru; şi cînd au intrat, au fost schimbaţi şi îmbrăcaţi într'un veşmînt care strălucea ca aurul. De faţă erau mulţi din cei cu alăute şi cununi. Şi li s'a dat şi lor alăute ca să laude pe Dumnezeu cu ele, şi cununi în semn de cinste.

După aceea am auzit în visul meu sunetele de bucurie dela toate clopotele, şi li s'a strigat: „Intraţi în bucuria Domnului vostru!“ (Matei 25. 23). Am mai auzit apoi că şi bărbaţii cîntau cu glas tare şi ziceau: „Slavă şi cinste şi

---

1. Mărturia Duhului Sfînt în inimă, despre care am mai vorbit, şi care însoţeşte totdeauna adevărata credinţă.

binecuvîntare şi putere Celui ce şade pe scaun, şi Mielului, în vecii vecilor". (Apocalipsa 5. 12, 13). Cînd s'a deschis poarta ca să li se dea drumul bărbaţilor, m'am uitat după ei, şi Cetatea strălucea ca soarele la amiază. Străzile erau numai de aur, şi pe ele mergeau mulţi cu cununi pe capete şi cu ramuri de finic în mîini şi cu alăute de aur, ca să cînte cu ele cîntece de laudă.

Acolo erau şi mulţi, cari aveau aripi, şi răspundeau unul altuia fără încetare : „Sfînt ! Sfînt ! Sfînt este Domnul" (Apocalipsa 4. 8) ; apoi poarta s'a închis. După ce am văzut aceste lucruri, am dorit să fiu şi eu între ei.

Fiind adîncit astfel în gînduri asupra lucrurilor acestora, mi-am întors capul şi m'am uitat îndărăt. Atunci am văzut pe *Neştiutorul*, cum se apropia de malul rîului. El a trecut curînd de cealaltă parte, şi n'a avut atîta trudă cît cei doi [1]. Căci îndată a venit un luntraş, anume *Nădejde-Zădarnică* ; acela l-a dus cu luntrea de cealaltă parte. Astfel se sui şi el repede ca şi ceilalţi, ca să ajungă la poartă. El însă merse singur ; n'a fost nimeni care să-L întîmpine, să-l îmbărbăteze. Cînd a ajuns la poartă, s'a uitat la scrisoarea care era deasupra porţii, şi a început să bată, crezînd că i se va deschide îndată. Erau însă unii cari s'au uitat peste poartă şi l-au întrebat de unde vine şi ce voeşte. El a răspuns : „Eu am mîncat şi am băut în faţa Impăratului, şi El a învăţat pe uliţele noastre [2]".Atunci ei i-au cerut mărturia de credinţă, ca s'o poată arăta Impăratului. El a căutat-o în sîn, a căutat-o, dar n'a găsit-o. „Cum" — au zis ei — n'ai nici o mărturie?" Omul a amuţit.

S'a dat de ştire Impăratului. El însă nici n'a vott să vină jos să-l vadă, ci a poruncit *Celor doi Străluciţi*, cari au întovărăşit pe *Creştin* şi pe *Plin-de-Nădejde* în Cetate să meargă să lege mînile şi picioarele *Neştiutorului* şi să-l arunce afară. Aşa au şi făcut ; l-au ridicat şi l-au dus prin văzduh pînă la uşa pe care o văzusem într'o parte a dealului, şi l-au aruncat acolo.

---

1. Oamenii cari nu cunosc mijloacele mîntuirii mor uneori foarte liniştiţi, căci, cum zice scriitorul, ei trec prin rîul morţii cu nădejdea zadarnică pe care şi-o dau singuri.

2. Zadarnic se bizue pe faptul că a avut a face cu creştinismul (Luca 13. 25)

Atunci am văzut că din Cer spre iad [1] ducea un drum, întocmai ca dela cetatea Pierzării.

După aceea m'am trezit, şi acesta a fost visul.

ÎNCHEIERE

Aşadar, iubite cetitor, ţi-am povestit visul meu. Incearcă acuma, să vezi dacă-l vei putea lămuri ţie sau unora din cunoscuţii tăi. Dar ai grijă să nu-l lămureşti greşit. Căci în loc de bine ai face rău şi te-ai duce şi pe tine în rătăcire. Mai ai grijă să nu iei prea mult seama la partea din afară a visului meu, să rîzi, sau să-ţi baţi joc: aceasta lasă-o pe seama copiilor şi a nebunilor! Dimpotrivă, nevoeşte-te să pricepi înţelesul povestirii.

Dă la o parte perdelele, şi priveşte în adîncul cel mai dinlăuntru. Nu te opri prea mult la vorba înflorită, ci sileşte-te să afli ce trebuie unui suflet evlavios, de cauţi cumva aşa ceva.

Dacă vei găsi cumva că am amestecat aici lemn, paie, trestie, sau alte lucruri de acestea, scoate-le afară, fără nicio sfială, şi păstrează numai aurul. Dacă lemnul este acoperit cumva cu noroi, adu-ţi aminte că nimeni nu aruncă un măr din pricina sîmburilor. De vei voi să lepezi toate, s'ar putea întîmpla să-mi dai iarăşi prilej să visez.

---

1. (Romani 10. 2, 3). Cuvîntul lui Dumnezeu ne învaţă că este o neştiinţă (adevărată *neştiinţă)* care vine din împietrirea inimii, şi care duce astfel la pierzare (Efeseni 4.18).

CALEA
SPRE
FERICIREA DE VECI

PARTEA A DOUA



~~Fecioara~~ şi Indurare la uşa Creştinei.

Veniră două femei, vecine cu *Creştina,* şi bătură în uşă.

(Pag. 169).

CAPITOLUL 1.

Scriitorul acestei cărţi visează din nou cum s'a făcut cunoscută în ţara Creştinului lupta şi biruinţa lui. CREŞTINA, nevastă-sa, prin despărţirea de bărbatul ei, îşi aduce aminte de vina ei faţă de el şi începe aceeaş călătorie, împreună cu cei patru fii ai ei.

Binevoitori tovarăşi de drum! Acum cîtăva vreme am povestit visul meu despre Creştinul-Călător — şi despre călătoria lui primejdioasă spre Patria cerească [1]. Povestirea aceasta a fost pentru mine o plăcere, iar pentru voi folositoare. V'am mai spus atunci ce am văzut la nevastă-sa şi la copii, şi cum ei n'au voit să facă această călătorie cu el, aşa că s'a văzut nevoit să înceapă drumul fără ei, căci nu putea să se arunce în primejdia pierzării, în care se temea să cadă, de rămînea cu ei în Cetatea Pierzării [2]. Şi de aceea i-a părăsit şi a călătorit singur, cum am şi istorisit atunci.

Din pricina feluritelor treburi am fost împiedicat pînă acuma dela călătoriile mele obicinuite în ţinutul de unde venea el, aşa că pînă în vremea de faţă n'am avut prilejul să întreb mai departe de ai lui, ca să vă dau vr'o ştire şi despre ei. Insă nu de mult am avut iarăş de lucru în ţinutul acela; de aceea m'am coborît din nou acolo. Făcînd popasul de noapte într'o pădure, nu prea departe de locul acela, după ce am adormit, am început din nou să visez.

---

1. Partea întîia din „Calea spre fericirea de veci"
2. Cetatea aceasta este chipul păcătos şi stricăcios al lumii acesteia (1 Cor. 7. 31; 2 Petru 1. 4; Ioan 2. 15—17).

Visînd aşa dar prin somn, a venit la mine un om bătrîn în locul unde poposeam; şi fiindcă voia să meargă o bucată de vreme pe acelaş drum, pe care trebuia să-l fac şi eu, mi s'a părut că m'aş fi sculat şi aş fi mers cu el. Mergînd noi, mi s'a părut că, după cum obicinuesc tovarăşii de drum, am fi intrat în vorbă, din întîmplare, despre Creştin şi despre călătoria lui. Şi am început să vorbesc cu bătrînul acela.

„Omule, ce fel de cetate este aceasta din vale, colo la stînga drumului nostru"?

La asta bărbatul *Minte-Ascuţită*[1], căci acesta-i era numele, a răspuns: „Aceasta este Cetatea Pierzării, locuită de mult norod, dar ei sînt un soi de oameni de tot răi şi leneşi.

„Mi-am închipuit eu că trebue să fie aceeaşi cetate. Şi eu am trecut odată prin cetatea aceasta, şi de aceea ştiu că este aşa cum ai spus".

Minte-Ascuţită: Prea aşa! Aş dori să pot vorbi mai bine despre locuitorii de acolo.

„Bine, dragă omule" — am zis eu — „văd că tu eşti un om cu gînduri bune, şi vei avea bucurie să asculţi şi să vorbeşti despre tot ce-i bine. Dar spune-mi, n'ai auzit nici odată ce s'a întîmplat acum cîtăva vreme în oraşul acesta cu un om, anume *Creştinul*, care a pornit într'o călătorie spre locurile de sus?"

Minte-Ascuţită: „Dacă am auzit de el? A, da! Am auzit totodată şi de nevoile, greutăţile, luptele, cătuşele, suspinurile, vaetele, temerile şi grozăviile, pe cari le-a răbdat şi le-a avut în călătoria lui. Aici trebue să adaog că toată ţara noastră vorbeşte despre el! Puţine case sunt cari n'au auzit despre el şi despre faptele lui şi nu s'au îngrijit să aibă istorisirea [2] călătoriei lui. Cred că pot spune că însăş calea lui primejdioasă a trezit pe mulţi, cari au întovărăşit-o cu dorinţele lor bune [3]. Căci deşi, cînd erà aici, fiecare zicea că e nebun, totuşi, acum, după ce s'a dus, este lăudat de fiecare. Se spune anume că el trăeşte minunat acolo unde este. Da, multora din ei, deşi nu vor îndrăzni niciodată

1. Cine se gîndeşte cum trebue la lucrul acesta, poate vedea în curînd starea acestei lumi rele.
2. Partea întîi din „Calea spre fericirea de veci".
3. Despre Creştini se vorbeşte bine, după ce s'au dus, deşi, cît timp sunt aici, sînt numiţi nebuni.

să facă ce a făcut el, le lasă gura apă după ceeace a cîştigat el.

Are şi drept să creadă — am răspuns eu — că lui îi e bine acolo unde e. Căci acolo unde trăeşte el acuma, este Izvorul Vieţii, şi tot ce are, are fără trudă şi grijă. Căci acolo nu se amestecă nici o durere. Dar te rog spune-mi ce vorbesc oamenii despre el?"

Minte-Ascuţită a zis: „Ce vorbesc? Oamenii vorbesc lucruri minunate despre el. Unii spun că el umblă acuma în veşminte albe (Apoc. 3. 4). Spun că poartă un lanţ de aur la gît. Alţii zic că a fost primit în tovărăşia Fiinţelor luminate, cari i s'au arătat cîte odată în călătoria lui. Ba că umblă cu ei prin locul acela aşa cum umblă pe aici un vecin cu altul. Afară de asta se spune cu credinţă că Impăratul locului aceluia, unde se află i-a dat acum la curtea Sa o locuinţă prea gătită şi plăcută (Zah. 3. 7); că în fiecare zi mănîncă, bea, umblă şi vorbeşte cu El (Luca 14. 15) şi că se bucură de cinstea şi bunăvoinţa Aceluia, Care este Judecătorul tuturor. Afară de asta unii nădăjduesc că Impăratul său, Domnul acelei ţări, va veni chiar curînd în ţinutul acesta şi va căuta pricina (de se va putea arăta vre una) care a îndemnat pe vecinii săi să-l necinstească şi să-l iea în rîs, cînd au auzit că voeşte să plece în călătorie (Iuda 14, 15) [1]; căci ei spun că el se bucură acum de dragoste mare din partea Impăratului, aşa că Stăpînul lui Cel prea înalt Şi-a pus la inimă batjocurile pe cari le-a suferit *Creştinul*, cînd s'a făcut călător, şi va socoti toate cele întîmplate, ca şi când I s'ar fi întîmplat chiar Lui. Şi aceasta nu e de mirare, căci el a îndrăznit tot ce a îndrăznit, numai din dragoste pentru Impăratul său" (Luca 10. 16).

„Pot să-ţi spun doar" — am zis eu — „că mă bucur de asta. Mă bucur că bietul om se odihneşte acum de lucrul său şi strînge acum cu bucurie roadele lacrămilor lui (Apoc. 14. 13; Psalm 126. 5, 6); ba că nici nu mai este ţinta batjocurilor şi loviturilor vrăjmaşilor săi, ci a scăpat de cei ce-l urau. Sunt vesel totodată de întîmplarea că s'a lăţit în ţară svonul despre lucrurile acestea. Cine poate spune că aceasta nu va avea urmări de îndreptare pentru unii, pe cari i-a lăsat înapoi? Tocmai îmi vine în minte:

1. Impăratul Creştinilor ţine cu Creştinii.

te rog, omule, spune-mi, nu ți-a ajuns nimic la urechi despre nevastă-sa și despre copii? Sărmanele suflete! Abia aștept să aud ce mai fac...

Minte-Ascuțită: Cine? *Creștina și fiii ei?* Acelora hotărît, le va merge tot așa de bine ca și *Creștinului*. Căci, deși la început toți l-au socotit nebun, și nu s'au lăsat înduplecați cu nici un chip, nici de lacrămile, nici de rugămințile *Creștinului*, totuș gîndirea de la urmă a avut o putere minunată asupra lor. Astfel, și-au strîns lucrurile și s'au dus după el!

„Din ce în ce mai bine“, — am zis eu. — „Cum însă: nevastă, copii, toți împreună?“

Minte-Ascuțită: Adevărat. Pot să-ți împărtășesc totul, căci în clipa aceea am fost în ținutul acesta și mi s'a făcut cunoscută toată întîmplarea.

„Așadar“, am răspuns eu, „se poate povesti ca un fapt aevea?“

Minte-Ascuțită: Da. Cum îți spun, au pornit toți în călătorie: femeea cu cei patru băeți ai ei. Și fiindcă, după cum văd, avem de mers încă o bucată bună de drum împreună, îți voi povesti toată întîmplarea.

Creștina aceasta (căci acesta i-a fost numele din ziua, când a pornit în călătorie cu copiii ei) (Apoc., 2. 17; 2 Tim. 2. 19), după ce bărbatul ei a trecut peste rîu și ea n'a mai putut auzi nimic despre el, a început să fie neliniștită. Intîi, pentru că-și pierduse bărbatul, și pentrucă după vestea aceasta legătura de dragoste se rupsese cu totul dintre ei. „Căci știi“ — mi-a zis bătrînul acela — că firea trezește în cei ce rămîn în viață multe gînduri triste, cînd își aduc aminte de pierderea iubiților lor. Pierderea bărbatului i-a stors deci multe lacrămi. Dar n'a rămas la atîta. *Creștina* a început să se gîndească dacă purtarea ei necuviincioasă [1] față de bărbatul ei n'a fost cumva o pricină, pentru care nu-l mai vede și pentru care l-a pierdut astfel. Și atunci și-a adus îndată aminte de toată purtarea ei neprietenoasă, nefirească, lipsită de Dumnezeu, față de scumpul ei prieten, și a început s'o mustre cugetul și să fie apăsată de simțămîntul vinei. Se simțea mai chinuită, cînd se gîndea la suspinele neîncetate, la

1. Insemnați-vă aceasta voi, cari vă purtați așa de neomenește cu rudele voastre credincioase.

lacrămile amare şi la tînguirile bărbatului ei, şi cum i s'a împietrit inima la toate îndemnările şi sfaturile lui pline de dragoste, ca să meargă şi ea cu fiii ei cu el. Ba încă tot ce spusese *Creştinul* sau făcuse înaintea ei în toată vremea aceea, cînd purta sarcina pe spate, i se ivea iarăşi în suflet ca un fulger şi sfărma coaja vîrtoasă a inimii. Şi mai ales strigătul lui de durere amarnic îi răsuna neîncetat şi cu cutremur în urechi : „Ce să fac, ca să mă mîntuesc ?" (2 Cor. 7. 10, 11).

După aceea a zis copiiilor ei : „Fiii mei, noi suntem toţi pierduţi. Eu am păcătuit faţă de tatăl vostru, şi el s'a dus. El voia să ne iea cu el, dar eu n'am voit să merg. Da, eu v'am împedicat pe voi dela viaţă" (1 Tim. 5. 22 ; 1 Petru 2. 11, 12). Atunci băeţii izbucniră toţi în plîns, cerînd în gura mare să meargă după tatăl lor. „O" —zise *Creştina*—„ce noroc ar fi fost pentru noi, să fi mers împreună cu el ! Cît de bine ne-ar fi nouă acuma, mai bine decît putem nădăjdui în vremea de faţă ! Căci deşi mai înainte mă gîndeam, în nebunia mea, că îngrijorările tatălui vostru izvoresc dintr'o închipuire nebună, sau că e chinuit de o stare sufletească tristă, totuş acum nu-mi poate ieşi din minte că ele au izvorit din altă pricină, anume din pricină că îi răsărise Lumina vieţii (Iacov, 1. 23-25 ; Ioan 8. 12), prin ajutorul căreia, după cum bag de samă, a scăpat de mrejile morţii". După acea au plîns iar şi au strigat : „O, vai de ziua aceea !"

CAPITOLUL 2.

CREŞTINA, silită prin vis și prin chemarea făcută de CEL-ASCUNS, se pregăteşte de drum și nu se lasă dusă în rătăcire de cocoana FRICOASA, și chiar găsește în ÎNDURARE o tovarăşă de drum.

In noaptea următoare *Creştina* a avut un vis; i s'a părut că ar fi văzut desfăşurat înaintea ei un vălătuc mare de piele, unde erau însemnate pe scurt toate căile, pre cari a mers ea. Şi faptele ei rele se uitau la ea foarte posomorît. Atunci a strigat tare în somn: „Dumnezeule, ai milă de mine păcăloasa!" (Luca 18. 13). Şi copiii cei mici au auzit-o [1]. După aceea i s'a părut că vede două fiinţe cu gînduri foarte rele, stînd la patul ei, şi vorbind: „Ce să facem cu femeea aceasta? Căci ea strigă trează şi în somn după iertare. Dacă o lăsăm să urmeze cum a început, o vom pierde cum am pierdut şi pe bărbatul ei. De aceea trebue să stăruim într'un fel sau în altul s'o abatem dela gîndul la cele ce se vor întîmplà pe urmă. De altfel toată lumea nu o va puteà împiedeca să-şi înceapă călătoria" [2].

Aunci s'a trezit foarte asudată, şi a apucat-o şi un cutremur, dar după cîteva clipe iarăşi a adormit. Şi i s'a părut că a văzut pe bărbatul ei, pe *Creştin*, cu faţa stră-

---

1. Visul acesta arată cum se desfac tablele cugetului, pe cari sunt scrise păcatele noastre, şi cum trebue să recunoaştem de bună pedeapsa dobîndită, că ci numai atunci poate să înceapă lucrarea pocăinţei (Ieremia 17. 1; Plîngerile 1. 14).

2. Dracul se nevoeşte în tot felul să împiedece lucrarea întoarcerii la Dumnezeu (pocăinţei). Cine voeşte însă din toată inima, birueşte pe dracul (Luca 11. 21; Matei, 3. 8-10).

lucitoare într'un loc de fericire între mulţi oameni nemuritori, stînd cu o alăută în mînă şi cîntînd cu ea înaintea Unuia, Care sta pe un scaun, avînd în jurul capului Său un curcubeu [1]. A mai văzut apoi că *Creştinul* şi-ar fi plecat capul spre pămîntul întins, de sub picioarele Impăratului, şi ar fi zis: „Iţi mulţămesc din inimă, Stăpînul şi Impăratul meu, că m'ai adus în locul acesta". După aceea a strigat de bucurie mulţimea celor ce stăteau împrejur şi cîntau din alăute. Dar nimeni nu putea povesti ce strigau ei, afară de *Creştinul* şi tovarăşii săi [2].

După ce s'a trezit a doua zi, s'a rugat la Dumnezeu, şi a vorbit cîteva clipe cu copiii ei; apoi cineva a bătut tare la uşă. Ea a strigat celui de afară: „Dacă vii în numele Domnului, intră!" La aceasta el a răspuns: „Amin!", a deschis uşa, şi a zis: „Pacea să fie peste casa aceasta" [3]. Apoi a zis: „*Creştină,* ştii de ce am venit?" Ea s'a roşit şi s'a cutremurat. Şi-i ardea inima de dor să ştie de unde vine şi ce veste îi aduce. El îi zise: „Numele meu este *Cel-Ascuns;* eu locuesc cu cei ce sînt în înălţimi [4]. Acolo unde locuesc eu s'a spus [5] că tu ai avea dorinţa să mergi într'acolo. De asemenea se spune că ai recunoscut nedreptatea pe care ai făcut-o bărbatului tău, cînd ţi-ai împietrit inima împotriva drumului său şi ai ţinut pe aceşti băeţi ai tăi în neştiinţă [6]. Aşa dar, *Creştină,* Cel Prea Indurat m'a trimes să-ţi spun că El este Dumnezeu, Care voeşte să te ierte şi Lui Îi place ca mila Lui să fie mai mare decît numărul păcatelor. Prin aceasta voeşte să-ţi mai spună că te pofteşte să vii înaintea Feţii Lui şi la masa Lui ca să te ospăteze cu bunurile casei Lui şi cu moştenirea tatălui tău Iacov. Acolo se află şi *Creştinul,* bărbatul tău de altă dată. Tovarăşii lui sunt mai mulţi decît legiuni, şi ei privesc pururea faţa Aceluia Care dă viaţă

---

1 Acestea sînt mijloacele împotriva neîndrăznelii.

2. Suferinţele nu sînt vrednice să se asemene cu slava viitoare.

3. Incredinţarea inimii se întăreşte prin o nouă dovadă, cît de mult voeşte Dumnezeu să ne primească în îndurare.

4. Duhul Sfînt făgădueşte inimii pocăite harul lui Dumnezeu în Hristos Isus (Ioan 14. 17; 15. 25; Psalm 51. 8, 10).

5. Psalm 10. 17; Luca 19. 3, 5.

6. In vremea pocăinţei se trezesc toate păcatele făcute mai înainte (Psalm 25. 7). După aceea însă harul Evangheliei este cu atît mai dulce (Matei 17. 28, 30; Osea 2. 19, 20).

celor ce-L privesc. Toţi aceia vor fi veseli, cînd vor auzi zgomotul picioarelor tale trecînd pragul Tatălui tău".

Creştina s'a tulburat adînc şi şi-a plecat faţa la pămînt. Trimisul însă a urmat mai departe: „*Creştină*, aici este şi o scrisoare către tine, pe care am adus-o cu mine dela Impăratul bărbatului tău". Ea a luat-o şi a deschis-o [1]. Această scrisoare răspîndea însă un miros de cea mai plăcută mireazmă, şi era scrisă cu slove de aur. Cuprinsul scrisorii era: „Impăratul doreşte să facă şi ea cum a făcut *Creştinul*, bărbatul ei. Căci aceasta este calea pe care poate ajunge la Cetatea Lui şi să locuiască pururea cu bucurie în Faţa Lui". Prin aceasta femeea a fost cîştigată cu desăvîrşire, şi a strigat către cel trimis: „Doamne, vrei să mă iei pe mine şi pe copiii mei cu tine, ca să mergem şi să ne rugăm şi noi acestui Impărat?" [2]

Trimisul a zis: „*Creştină*, întîi amarul şi apoi zaharul. Trebue să treci prin întristări ca să ajungi la Cetatea Cerească. De aceea îţi dau sfatul să faci cum a făcut *Creştinul*, bărbatul tău. Indreaptă-te spre Poarta cea Strîmtă [3], care este dincolo de şesul acesta. Ea se află la intrarea drumului, pe care trebue să mergi, şi îţi doresc cale bună. Îţi mai dau sfatul să pui scrisoarea aceasta în sîn şi s'o citeşti cu copiii tăi pînă o veţi cunoaşte pe dinafară. Căci ea este unul din cîntecele pe cari trebue să le cînţi cîtă vreme vei fi în casa nemerniciei tale [4]. Şi trebue s'o arăţi şi la poarta a doua.

Apoi am văzut în visul meu că bătrînul acela părea şi el foarte mişcat, cînd îmi povestea întîmplarea aceasta. El urmă mai departe şi zise: „După aceea *Creştina* a chemat pe fiii ei la un loc, şi le-a vorbit astfel: „Iubiţii mei fii, de-o vreme încoace, după cum cred că aţi băgat de seamă, eu sunt foarte îngrijată în inima mea de moartea tatălui vostru; nu că m'aş fi îndoit cîtuşi de puţin de fericirea lui, căci sunt mulţămită că-i merge bine. Dar cînd privesc starea inimii mele şi a voastre, mă doare foarte tare; căci

---

1. Era încredinţarea prin Duhul Sfînt, că ea s'a făcut copilul şi moştenitoarea lui Dumnezeu (Romani 8. 16, 17; 2 Cor. 1. 21, 22; Efeseni 1. 12—14).
2. Sufletul credincios voeşte să fie repede la Dumnezeu, trebue însă să fie încercat şi pregătit prin suferinţă (Psalm 42. 2, 4).
3. Faptele Ap. 14. 22; Matei 7. 13, 14; Luca 13. 24.
4. Psalm 119, 54.

din fire este foarte nefericită. Şi purtarea mea cu tatăl vostru, cînd îl apucase teama sufletului său, mi-i o sarcină prea grea pe cuget. Căci mi-am împietrit nu numai inima mea, ci şi pe a voastră faţă de el, şi n'am voit să încep călătoria cu el. Numai aducerea aminte de lucrurile acestea mi-ar fi pricinuit moartea, dacă n'aş fi avut în noaptea trecută un vis şi nu m'ar fi îmbărbătat străinul de azi dimineaţă. Veniţi, copiii mei, să ne strîngem lucrurile şi să mergem spre Poarta, care duce spre Ţara Cerească, şi să vedem pe tatăl vostru, să fim cu el şi cu tovaraşii lui şi să trăim în pace, după legile acelei ţări". [1]

Copiii isbucniră în lacrămi de bucurie că s'a schimbat astfel inima mamei lor. Trimisul le-a dorit apoi cale bună, iar ei începură să se pregătească pentru călătorie.

Pe cînd se pregăteau, veniră două femei, vecine cu *Creştina*, şi bătură în uşă. Ea le zise : „Dacă veniţi în numele lui Dumnezeu, intraţi!" Femeile se mirară [2], căci astfel de vorbe nu erau obicinuite să audă, şi nici n'auziseră vreodată aşa ceva de pe buzele *Creştinei* [3]. Totuşi intrară. Dar găsiră pe femeea aceea pregătindu-se să-şi părăsească locuinţa. Ele întrebară : „Ei, vecină, spune-mi, te rog, ce vrei să faci ?" *Creştina* răspunse celei mai bătrîne din ele, care se numea cocoana *Fricoasă:* Mă pregătesc pentru o călătorie.

(Această *Fricoosă* era o fată a omului, care a întîlnit pe *Creştin* pe *Muntele Greutăţilor* şi voia să-l înduplece să se întoarcă înapoi de frica leilor).

Cucoana Fricoasă: Te rog, spune-mi, pentru ce fel de călătorie ?

Creştina: Ca să merg după bunul meu bărbat. Şi zicînd aceste cuvinte, o podidi plînsul.

Fricoasa: Asta n'o pot crede, dragă vecină. Te rog, de dragul sărmanilor copii, nu te apuca de ceeace nu se cade unei femei ! [4]

---

1. Un creştin adevărat caută să îndemne şi pe ai lui şi pe alţii la pocăinţă (Luca 22. 30; 1 Petru 2. 9, 10; Ioan 1. 41, 45).

2. Inima înoită şi duhul înoit vorbeşte cuvinte noi şi face fapte noi (Faptele Ap. 2. 4).

3. 1 Petru 4. 4.

4. Frica aceasta se iveşte chiar în noi sau e trezită în noi de alţii, ca să împiedice mersul întoarcerii noastre la Dumnezeu (Neem. 6. 9; Matei 16. 12; Filip. 1. 28).

Creştina: Nu; şi copiii mei trebue să meargă cu mine. Niciunul nu vrea să rămîe.

Fricoasa: Mă mir; ei, şi cine ţi-a vîrît aşa ceva în cap?

Creştina: O, vecină, de-ai şti numai cît ştiu eu, nu mă îndoesc că ai merge şi tu cu mine.

Fricoasa: Ei, te rog, ce înţelepciune nouă ai mai căpătat, care îţi desparte astfel inima de prietenele tale şi te hotărăşte să mergi cine ştie unde? [1].

Creştina a răspuns: Am fost foarte tristă de cînd s'a despărţit bărbatul meu de mine, şi mai cu seamă, de cînd a trecut peste rîu [2]. Ceeace mă chinueşte însă mai mult este purtarea mea aspră faţă de el, cînd era în nevoia sufletului său. Pe lîngă asta, eu sunt acum în starea sufletească, în care se afla el atunci! Aşadar nimic nu-mi poate ajuta decît să încep călătoria. Am visat noaptea trecută că l-aş fi văzut. O, de-ar fi sufletul meu cu el! El locueşte la Impăratul acelei ţări, înaintea Feţei Sale. Şade şi mănîncă cu el la o masă. Este în tovărăşia celor nemuritori, şi i s'a făcut o casă, în care locueşte: faţă de ea [3] cele mai minunate palate de pe pămînt par nişte grămezi de gunoi. Şi Impăratul acestei ţări a trimis după mine, cu făgăduinţa că vrea să mă primească, dacă merg la El. Trimisul lui a fost tocmai acum la mine, şi mi-a dat o scrisoare de poftire, ca să merg". Şi zicînd aceste cuvinte, scoase scrisoarea, o ceti şi le zise: „Ce mai ziceţi acum?"

Fricoasa: O, ce nebunie te-a apucat pe tine şi pe bărbatul tău, să vă aruncaţi în astfel de greutăţi! Eu sunt încredinţată că ai auzit ce i s'a întîmplat bărbatului tău, cum a făcut cel dintîi pas peste rîu, poate spune şi vecinul tău *Indărătnicul,* care s'a dus doar o bucată de drum cu el; ba şi slab de înger, pînă cînd, ca nişte oameni cuminţi s'au temut să meargă mai departe cu el. Am mai auzit multe despre întîmplarea aceasta: cum a avut de lucru cu leii, cu Apolion, cu *Valea Umbrei Morţii* şi cu multe altele grozăvii de felul acesta [4]. Şi nici nu vei fi uitat doar primejdia, în

---

1. 1 Petru 3. 15; Faptele Ap. 26. 24, 25.
2. Rîul este moartea.
3. 2. Cor. 5. 1—5.
4. Deşi cele bune sunt mult mai numeroase decît cele rele, în drumul spre Cer, totuş cele bune se uită, iar cele rele se măresc numai ca să ne sperie.

care a căzut în *Tîrgul Deşertăciunilor* [1]. Şi dacă lui care doar era bărbat, i-a mers aşa de rău, ce poţi face tu, o femee slabă ? [2]. Mai gîndeşte-te apoi că aceşti patru băeţi dragi sînt copiii tăi, sunt carnea şi osul tău. De voeşti dar să te arunci singură în primejdie, rămîi acasă măcar de dragul rodului pîntecului tău !

Creştina însă îi zise : „Nu mă ispiti, vecină, acum cînd mi s'a pus înainte un cîştig mare ; aş fi o mare proastă, dacă aş perde prilejul acesta [3]. Şi cît priveşte povestea ta cu toate întîmplările nenorocite, pe care le voi întîlni şi eu în drumul meu, departe să mă poată desnădăjdui, îmi arată cu atît mai mult că sunt pe calea cea dreaptă. „Amarul trebue să vină înaintea zaharului" [4]. De aceea, pentrucă n'ai venit în numele lui Dumnezeu, cum ai spus, te rog să ieşi binişor afară, şi să nu mă mai nelinişteşti".

Fricoasa a început să o ocărască, zicînd către tovarăşa ei : „Haide, vecină *Indurare*, s'o lăsăm în voia ei, dacă ne despreţueşte sfatul şi purtarea. Dar *Indurare* era nehotărîtă, şi nu putea să se alăture îndată la părerea vecinei ei, din două pricini : întîi îi plîngea inima de *Creştină*. Ea îşi zicea aşa : „Dacă vecina mea crede numaidecît că trebuie să plece, vreau să merg o bucăţică de drum cu ea şi să-i ajut". Apoi era îngrijată şi ea de sufletul ei ; căci ceeace spusese *Creştina* a avut o oarecare înrîurire asupra sufletului ei. Deaceea şi-a zis ea iarăşi : „Vreau să vorbesc şi mai mult cu *Creştina* aceasta, şi dacă voi afla adevăr şi viaţă în ceeace spune, voi merge şi eu cu ea din toată inima [5]. Deaceea *Indurare* a început să întîmpine pe vecină-sa *Fricoasă* cu aceste cuvinte :

Indurare : Vecină, eu am venit doar cu tine încoace, să vedem azi dimineaţă pe *Creştină*. Dar pentrucă ea, cum vezi, are de gînd să-şi ia rămas bun pentru totdeauna dela patria sa, am de gînd în ziua aceasta cu soare să mai merg o bucată de drum cu ea şi să-i ajut puţin pe drum. Nu i-a spus însă nimic de cealaltă pricină, ci a ţinut-o pentru ea.

Fricoasa : Ei bine, văd că şi tu ai plăcere să te dai a

---

1. Păzeşte-te ! (4 Moise 13. 32; 14. 9).
2. Ascultă cum obişnueşte să judece firea pămîntească.
3. Evrei 4. 7, 11.
4. Un bun răspuns împotriva judecăţii firii pămînteşti.
5. Un Creştin cîştigă mereu pe alţii (1 Petru 2. 9. 10; Ioan 1. 40, 45).

nebunie. Insă păzeşte-te de cu bună vreme şi vîră-ţi mințile în cap. Cîtă vreme nu suntem în primejdie, suntem afară din ea; după ce am căzut în ea, suntem în ea. Aşa dar cucoana *Fricoasă* se întoarse acasă, iar *Creştina* a pornit la drum. După ce a ajuns *Fricoasa* acasă, a trimis după cîteva din vecinile ei, şi anume: la cucoana *Ochi-de-liliac*, cucoana *Neprecugetată*, cucoana *Uşuratecă* şi după cucoana *Nu-ştie-nimica*. Şi cînd au venit ele în casa ei, *Fricoasa* a început vorba despre povestea *Creştinei* şi a călătoriei pe care avea s'o facă. Şi începu să istorisească:

Fricoasa: Dragile mele vecine, pentrucă n'aveam mult de lucru în dimineaţa aceasta, m'am dus pe la *Creştină*. Cînd am ajuns la uşă, am bătut, cum ştiţi că este obiceiul. Ea a răspuns: „Dacă veniţi în numele lui Dumnezeu, intraţi!" Am intrat înăuntru, crezînd că toate merg bine. Cînd am ajuns însă înăuntru, am aflat-o pe ea şi pe toţi copiii ei pregătindu-se să părăsească oraşul. Intrebînd-o ce are de gînd, mi-a răspuns scurt că s'ar fi hotărît să pornească în aceeaş călătorie, ca bărbatul ei. Mi-a mai povestit şi un vis, pe care l-a avut, cum Impăratul Ţării, în care s'ar afla bărbatul ei, i-ar fi trimis o scrisoare de poftire să meargă încolo.

Atunci cucoana *Nu-ştie-nimica* a zis: „Şi ce crezi? Va pleca?"

Fricoasa: Hotărît că va pleca, ori ce i s'ar întîmpla; ce mă întăreşte în credinţa aceasta este că pricina de căpetenie, prin care căutam s'o înduplec să rămîie acasă — anume greutăţile, pe cari de bună samă le va întîlni în cale — o face să se grăbească şi mai mult să plece. Căci mi-a spus desluşit: „Amarul vine înaintea zaharului!"

Cucoana *Ochi-de-liliac:* „O, femee oarbă şi nebună"! — „Cum nu se lasă ea înduplecată de întristările bărbatului ei? Eu din parte-mi văd lămurit că de ar fi el aici, ar fi vesel că a scăpat teafăr şi niciodată nu s'ar mai arunca în atîtea primejdii, pentru nimic şi iar nimic".

Cucoana *Neprecugetată* a răspuns: „Afară din oraş cu aceşti nebuni vânturateci! Cît despre mine, sunt veselă că scăpăm de ea. De-ar fi să rămîie unde este şi să ţie mortiş la părerea ei, cine ar mai putea trăi liniştit cu el? Căci sau ar fi cu mintea tulbure sau n'ar umbla cu nimeni din vecini, sau ar vorbi lucruri, pe care nici un om cuminte nu le poate suferi. De aceea, cît mă priveşte pe mine, nu

mă va supăra niciodată plecarea ei. Daţi-i drumul să fugă şi să vie alţii mai buni în locul ei. Niciodată n'a fost bine în lume, de cînd trăesc în ea aceşti nebuni tonatici".

La asta *Uşuratica,* a mai adaos: „Ia să lăsăm la o parte astfel de comedii ! Eu am fost ieri la doamna *Desfrînare.* Acolo am fost vesele ca nişte copile tinere. Cine n'a fost în locul acela ? Acolo a fost ieri şi cucoana *Dragostea* firii pămînteşti, şi încă alte trei sau patru, pe lângă domnul *Desfrînat,* doamna *Spurcăciune* şi alte cîteva. Acolo am avut şi joc şi tot ce mai trebueşte ca să ne umple de plăcere. Şi pot zice, cu dreptul, că doamna casei este o femee vrednică şi cu multă învăţătură, iar domnul *Desfrînat* este un om de plăcută tovărăşie".

CAPITOLUL 3.

CREŞTINA şi copiii ei trec cu credinţă MLAŞTINA DESNĂDEJDII şi sînt lăsaţi cu plăcere să treacă prin Poarta cea Strîmtă. ÎNDURARE este primită şi ea cu dragoste.

Intre aceea *Creştina* s'a pornit la drum, şi *Indurare* merse cu ea o bucată de drum. Cum mergeau ele împreună cu copiii, *Creştina* a început vorba astfel :

„Indurare, socot ca o mare binefacere că ai ieşit odată cu mine pe uşă, ca să-mi ţii de tovărăşie o bucată din drumul meu".

Atunci tînăra *Indurare*—căci ea era încă foarte tînără—a zis : „De-aş crede c'ar fi un cîştig să merg cu tine, niciodată nu m'aş întoarce îndărăt în oraş".

„Bine, *Indurare"* — zise *Creştina* —„aruncă-ţi şi tu soarta la un loc cu a mea ! Ştiu bine care va fi sfîrşitul călătoriei noastre ! Bărbatul meu este acolo, de unde nu s'ar mai întoarce înapoi, chiar dacă i s'ar da tot aurul din minele de aur spaniole. Şi nici tu nu vei fi îndepărtată, deşi tu mergi numai în urma poftirii mele. Impăratul, care a trimes după mine şi după copiii mei, găseşte plăcere în *Indurare.* Pe lîngă asta, de voeşti, te plătesc, şi poţi să mergi atunci ca slujnica mea. Vom avea toate laolaltă, numai haide cu mine" [1].

Indurare: Dar cum să fiu eu încredinţată că voi fi pri-

---

1. Un Creştin adevărat se nevoeşte, jertfindu-se chiar pe sine, ca să cîştige pe alţii (I Cor. 9. 19, 23).

mită şi eu? De-aş avea nădejdea aceasta dela cineva, care ar şti într'adevăr, n'aş sta o clipă pe gînduri, ci aş merge împreună, căci atunci mi-ar ajuta Celce poate ajuta, chiar dacă drumul ar fi aşa de greu.

Creştina: Bine, dragă *Indurare,* eu îţi voi spune ce să faci. Mergi cu mine la *Poarta*[1] *cea Strîmtă,* şi acolo voi întreba mai departe. Şi dacă nu vei avea parte acolo de o nouă îmbărbătare, mă voi mulţămi să te întorci. Eu îţi voi şi răsplăti dragostea, pe care mi-o arăţi mie şi copiilor mei, întovărăşindu-ne în calea noastră.

Indurare: Voi merge dar acolo, şi voi afla acolo ce este mai departe, şi să dea Domnul ca Impăratul Cerului să-Şi plece inima spre mine.

Creştina era foarte bucuroasă, nu numai pentrucă avea o tovarăşă, ci pentrucă înduplecase pe această copilă sărmană să dorească ferbinte mîntuirea sufletului ei. Mergînd ele astfel împreună, *Indurare* începu să plîngă.

Atunci *Creştina* a întrebat-o : „De ce plîngi, soro, aşa?"

Indurare: Ah, cum să nu plîng cînd mă gîndesc în ce stare şi în ce hal se află sărmanele mele rude, cari rămîn în oraşul nostru păcătos? Şi ce îmi amărăşte încă şi mai tare durerea este că ele nu au nici o învăţătură, nici pe cineva, care să le spuie ce are să vină asupra lor.

Creştina: Călătorilor le stă bine îndurarea. Şi tu simţi aşa de mult pentru ai tăi, cum simţea bunul meu *Creştin* pentru mine, cînd m'a părăsit. El era trist că nu voiam nici să-l ascult, nici să-l bag în samă. Dar Domnul lui şi al nostru a adunat lacrămile lui şi le-a strîns în burduf (Psalm 56. 9), şi acuma noi amîndouă, eu şi tu, şi aceşti copii ai mei, am secerat rodul şi binecuvîntarea[2]. Nădăjduesc, *Indurare,* că aceste lacrămi ale tale nu vor fi de geaba. Căci *Adevărul* cel vecinic a zis : „Cei ce samănă cu lacrămi, vor secera cu bucurie. Ei merg şi plîng, cînd aruncă sămînţa, dar vor veni cu bucurie, purtînd snopii" (Psalm 126. 5, 6).

---

1. Poarta strîmtă, de care vorbeşte *Creştina* tovarăşei ei, este *Hristos.*
2. Rugăciunea *Creştinului* pentru prietenii lui este ascultată după moarte.

Apoi *Indurare* a zis:

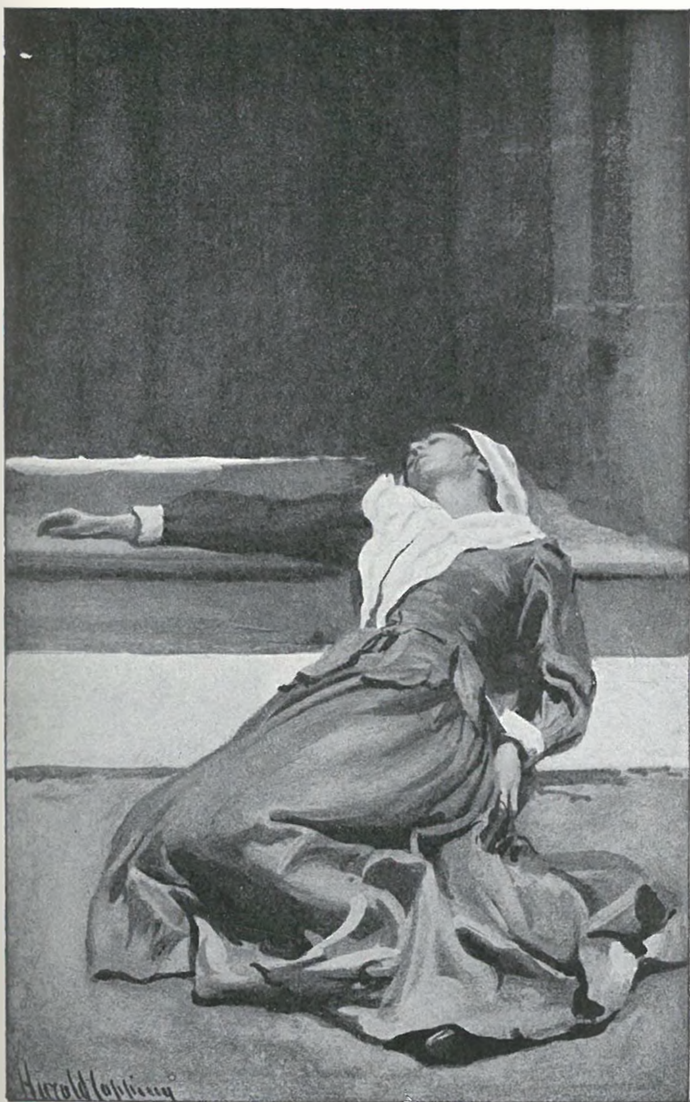
„Doamne, întăreşte inima mea slabă
Să Te mărturisesc cu credinţă,
Şi, cu tot dispreţul şi ura vrăjmaşilor,
Să mă numesc a Ta.
Fă, ca, fără făţărnicie
Să vestesc prin harul Tău
Tare şi slobodă, lauda Ta vecinică!
Eu ştiu că drumul mărturisirii
Duce prin unele furtuni,
Dar pe cine l-a luminat lumina Ta,
I se amărăşte plăcerea lumească.
Cu cît urăşte lumea şi păcatul
Cu atît mai grea îi e povara,
Şi lupta nu are sfîrşit.

Şi dacă lumea
Vrea să mă calce în picioare din această pricină,
El mă învaţă să mă rog cu credinţă pentru fără de legea lor
Şi să mă 'nchin Lui.
Şi de se mai aprinde flacăra mîniei,
O privire spre El pe lemnul Crucii
Inăduşă focul ei nesfînt".

Şi acuma bătrînul meu prieten urmă şi zise: „Cînd a ajuns însă *Creştina* la *Mlaştina Desnădejdii*, a căzut pe gînduri şi a rămas pe loc. „Căci"—a zis ea—„acesta este locul, unde a căzut în nămol bărbatul meu iubit şi mai că era să se cufunde". A mai băgat de seamă că, deşi Impăratul poruncise să se îndrepte locul acesta pentru călători, el mai de grabă s'a înrăutăţit decît s'a îndreptat.—Cînd am întrebat dacă e adevărat, bătrînul mi-a răspuns: „Da, prea adevărat! Căci mulţi se dau drept lucrătorii Impăratului şi vorbesc că ei ar fi acolo ca să îndrepte drumul Impăratului. Dar în loc de pietre, aduc noroi şi nămol [1], şi strică astfel drumul în loc să-l îndrepte.

Astfel *Creştina* împreună cu copii ei a rămas aici fără să ia vreo hotărîre. *Indurare* însă zise: „Aide, să încercăm, să luăm seama!" După aceea au luat bine sama la

1. Cugetări lumeşti în locul cuvintelor vieţii.



Indurare la Poarta cea Strîmtă.

Indurare însă căzuse afară în leşin.

(Pag. 179).

urmele picioarelor lor, şi aşa au izbutit să treacă dincolo [1] clătinîndu-se. Totuş *Creştina* mai că era să rămîie înămolită, nu numai odată sau de două ori. Dar abia au ajuns dincolo, şi li s'a părut că ar fi auzit cuvinte, prin care li se spunea: „O, ferice de tine care ai crezut: căci cele spuse ţie de Domnul se vor împlini (Luca 1. 45).

După aceea merseră mai departe, şi *Indurare* zise *Creştinei:* „O, de-aş putea să nădăjduesc o primire prietenească la Poartă, cred că nici o Mlaştină a Desnădejdii nu m'ar mai putea înmuia!"

„Ei"—zise cealaltă — „tu cunoşti fărădelegile tale şi eu pe ale mele. Da, dragă prietenă, vom mai avea multe întristări, pînă vom ajunge la sfîrşitul călătoriei noastre. Căci nu trebue să ne închipuim că nişte oameni ca noi, cari năzuesc să ajungă la o cinste atît de minunată, şi cărora li se pune înainte o astfel de fericire, ca nouă, să nu dea peste toate mrejile, piedicile, năvălirile şi nenorocirile pe cari ni le vor pune în cale cei ce ne urăsc".

Şi de aici domnul *Minte-Ascuţită* m'a lăsat să-mi pot visa visul singur pînă la sfîrşit. Mi s'a părut deci acuma că văd pe *Creştină* şi *Indurare* şi pe copii mergînd toţi împreună spre poarta strîmtă. Cînd au ajuns la poartă, s'au sfătuit puţin între ei cum ar cere să intre, şi tot ea să vorbească şi pentru ceilalţi cu cel ce le va deschide Poarta.

Creştina a început apoi să bată în Poartă, ca şi sărmanul ei bărbat. Ea bătu neîncetat. In loc însă să răspundă cineva, li se păru că aud un cîne [2], care venea spre ei lătrînd; şi încă un cîne mare, care umplea pe femei şi copii de spaimă. Şi cîtva timp nici nu putură să mai îndrăznească să bată, de teamă că zăvodul ar putea năvăli asupra lor. De aceea se gîndeau în inimile lor fel şi chip şi nu ştiau ce să facă. Nu îndrăzneau să bată [3], temîndu-se de cîne; să se întoarcă înapoi, nu îndrăzneau de frica Păzitorului uşii. De-ar fi plecat, acesta ar fi putut să bage de samă şi să se simtă jignit.

In sfîrşit, se hotărîră să mai bată odată, şi anume bătură

---

1. Mlaştina aceasta este Indoiala, care întreabă dacă nişte păcătoşi ca noi de mari vor putea ajunge la har şi vor putea rămînea statornici.
2. Cinele este dracul şi vrăşmaşul rugăciunii.
3. A bate înseamnă a se ruga: Cea mai grea îndeletnicire a Creştinilor, a cărei lăsare la o parte este un păcat mare. Cel rău caută s'o impiedice prin toate mijloacele.

mult mai puternic decît întîia oară. Atunci Păzitorul uşii zise: „Cine este aici?“ Indată cînele a încetat să latre, şi Păzitorul le deschise uşa.

Atunci *Creştina* făcu o închinăciune pînă la pămînt, şi zise: „Am bătut la Poarta sa împărătească“.

La aceasta Păzitorul uşii a răspuns: „Din cotro veniţi voi şi care vă este dorinţa?“

Creştina a răspuns: „Noi am venit tocmai de acolo, de unde a venit şi *Creştinul*, şi cu aceeaşi dorinţă ca şi el, anume ca să fim bine primiţi la Poarta aceasta, dacă găseşti cu cale, ca să ajungem la drumul care duce la Cetatea Cerească. Doamne, eu sunt *Creştina*, nevasta *Creştinului*, care de mult a ajuns acolo sus.

Păzitorul uşii s'a mirat şi a zis: „Ce? Aceea care nu de mult urgisea viaţa aceasta, s'a făcut acuma călătoare?“ Auzind acestea, ea şi-a plecat capul, şi a zis: „Da, împreună cu aceşti dragi copii ai mei“.

Atunci a luat-o de mînă şi a dus-o înăuntru, zicînd: „Lăsaţi copiii să vină la mine!“ (Matei 19. 14). Apoi a închis Poarta. După aceasta, un trîmbiţaş care era sus deasupra Porţii, a strigat să primească pe Creştină cu strigăte de bucurie şi cu sunet de trîmbiţă[1]. El a ascultat îndată, a sunat din trîmbiţă şi a umplut văzduhul cu sunetul trîmbiţei lui răsunătoare.

Sărmana *Indurare* stătuse toată vremea afară[2], tremurînd şi plîngînd, de frică să nu fie îndepărtată. După ce însă *Creştina* căpătase intrare pentru sine şi pentru copiii ei, a început să se roage pentru *Indurare*.

Creştina a zis: Doamne, eu am cu mine şi o tovarăşă, care aşteaptă afară. Ea a venit cu aceeaş dorinţă ca şi mine. Este foarte amărîtă în suflet, căci crede că a venit încoace, fără să fi trimis cineva după ea, pe cînd după mine Impăratul bărbatului meu a trimis un sol“.

Indurare a început apoi să-şi piardă răbdarea, şi fiecare minută i se părea cît un ceas de lungă. De aceea a zis *Creştinei* să se roage pentru ea mai departe, bătînd sin-

---

1. Aceasta este bucuria dumnezeească pentru adevărata noastră întoarcere la Dumnezeu (Luca 15. 7, 10; Faptele ap. 16. 44).

2. Deşi mai multe suflete se întorc la Dumnezeu în aceeaş vreme, totuş Dumnezeu îngădue unora mai de grabă, altora mai tîrziu să simtă bucuria Lui (Psalm. 52. 10). Astfel, fiecare trebue să bată la uşă pentru sine însuşi şi să nu se lase pe alţii.

gură la Poartă. Şi de astă dată, a bătut aşa de tare, că din pricina asta *Creştina* a tresărit de spaimă [1]. Atunci Păzitorul uşii a întrebat: „Cine este acolo?“ *Creştina* a zis: „Prietena mea“. El deschise Poarta şi se uită afară. *Indurare* însă căzuse afară în leşin [2]. Căci o îngrozise teama că nu i se va deschide niciodată Poarta. El a apucat-o de mînă, zicînd: „Fetițo, scoală-te zic!“ (Marcu 5. 41).

„O Doamne“ — răspunse ea — „eu sunt aşa de slabă că abia mai este viață în mine“. El însă a răspuns că cineva a zis odată: Cînd îmi tînjea sufletul în mine, mi-am adus aminte de Domnul, şi rugăciunea mea a ajuns la Tine, la templul Tău cel sfînt“ (Iona 2. 8). „Nu te teme, ci scoală-te în picioare şi spune-mi pentruce ai venit încoace“.

Indurare: Vin după ceva, la care n'am fost pofită niciodată ca prietena mea *Creştina*. Ea are chemare dela Impăratul, iar eu numai dela ea. Deacea cred că sunt obraznică.

Păzitorul-uşii: A cerut ea dela tine, ca să vi cu ea la locul acesta?

Indurare: Da, şi după cum vezi Doamne, am şi venit. Şi de-a mai rămas ceva har şi iertare de păcate, te rog îngăduie şi acestei sărmane slugi a ta să aibă parte de ele!

După aceea el a luat-o iarăşi de mînă, a dus-o foarte prieteneşte înăuntru, şi a zis: „Eu mă rog pentru toți aceia cari cred în Mine; ei pot veni la Mine, prin orice mijloc“ (Ioan 17. 9, 20). Apoi a vorbit către cei de față: „Aduceți ceva încoace şi dați-i *Indurării*, ca să miroase, şi să-i treacă leşinul“. I se aduse atunci o crenguță de mirtă (Psalm. 51. 10; Isaia 38. 16, 17), şi într'o clipă şi-a venit în fire.

După aceea *Creştina* împreună cu copiii ei şi cu *Indurare* fură primite de Domnul la intrarea drumului, şi El le vorbi prietenos. Atunci ele îşi ziseră: „Noi suntem foarte întristate din pricina păcatelor noastre şi rugăm pe Domnul nostru de iertare şi apoi de învățătură, ca să ştim ce să facem mai departe“.

„Eu dau iertare prin cuvînt şi faptă“ — zise el. Prin cuvînt: în făgăduința iertării; prin faptă: în felul cum am căpătat-o. Luați-o pe cea dintîi de pe buzele mele cu o

---

1. Intîrzierea face şi mai doritoare sufletele dornice de iertare.
2. Ce dureroasă este lupta cînd Dumnezeu întîrzie să asculte şi să lucreze ca sufletul să simtă mila Lui.

sărutare (Cîntarea cîntărilor 1. 2 ; Ioan 20. 22) şi cealaltă, după cum vi se va arăta mai departe.

Apoi am văzut în visul meu că le-a vorbit cu deosebită bunătate, ceeace le-a bucurat foarte mult. Li-a şi îngăduit să se suie sus pe Poartă şi le-a arătat prin ce faptă au fost mîntuite [1], şi le-a mai făgăduit că priveliştea aceasta vor mai avea-o, spre mîngierea lor, dacă vor voi să meargă mai departe pe calea lor.

După aceea le-a lăsat o clipă singure jos în odaia din grădină, unde au stat puţin singure.

Creştina a început aşa: „Doamne, cît sunt de veselă că am ajuns pînă aici!"

Indurare: „Tu şi poţi cu dreptul să fii veselă; dar eu am pricină să sar de bucurie".

Creştina: Inainte, cînd stăteam lîngă Poartă, credeam că toată truda noastră are să fie zadarnică, pentru că bătusem odată şi nu mi-a răspuns nimeni, şi apoi cînele cel muşcător lătra aşa de rău la noi.

Indurare: Frica mea cea mai mare a fost cînd am văzut că tu ai fost primită în har, şi eu am fost lăsată afară. Atunci am crezut că s'a împlinit ceeace este scris: „Din două cari vor măcina la moară, una va fi luată, iar alta va fi lăsată" (Matei 24. 41). Eu abia mă puteam ţinea să strig: „Pierdută, pierdută!" Şi mă temeam să bat mai tare. Privind însă la ceeace stă scris pe poartă, am prins iarăşi la inimă. Şi mă şi gîndeam şi-mi ziceam: trebue să mai baţi odată sau să mori. Aşadar am bătut: dar nu mai pot spune cum. Căci atunci duhul mi se lupta între viaţă şi moarte [2].

Creştina: Nu poţi spune cum ai bătut? Eu te încredinţez că ai bătut aşa de tare, că eu numai de răsunet am tresărit de spaimă. Am crezut că în toate zilele vieţii mele n'am auzit pe cineva bătînd aşa de tare [3]. Ba credeam că vroiai să intri cu sila şi să iei împărăţia pentru tine (Matei 11. 12).

Indurare: Ah, cine ar fi putut să facă altfel în starea mea? Ai văzut doar că uşa a fost închisă înaintea mea şi un cîne foarte turbat era aproape. Cine oare, aşa de slabă la inimă ca mine, n'ar fi bătut aici cu toată puterea? Dar, te rog,

---

1. Hristos cel Răstignit se vede de departe.
2. Un Creştin nu se laudă cu cele bune.
3. *Creştina* crede că tovarăşa ei se roagă mai bine decît ea.

spune-mi ce-a zis Domnul meu cînd a văzut o aşa obrăznicie? Nu s'a mîniat El pe mine?

Creştina: Cînd a auzit sgomotul tău cel straşnic, i-a trecut pe faţă un zîmbet minunat de blînd [1]. Eu cred că ce ai făcut tu, i-a plăcut foarte mult, căci n'a dat de bănuit nici cea mai mică neplăcere. Insă mă mir de ce ţine El un astfel de cîne. De-aş fi ştiut asta mai înainte, mă tem că n'aş fi avut inimă să îndrăznesc aşa de mult. Dar acuma, după ce suntem înlăuntru, suntem înlăuntru, şi mă bucur din toată inima.

Indurare: Cînd va veni jos, dacă vrei, am să-l întreb de ce ţine un cîne aşa de urît la curte. Nădăjduesc că nu-mi va lua întrebarea aceasta în nume de rău. „A, da, te rog, întreabă-l, ziseră copiii — „şi sfătueşte-l să-l spînzure. Căci nouă ni-i frică să nu ne muşte, cînd vom pleca de aici mai departe".

Cînd a venit el, în sfîrşit, jos, *Indurare* a căzut cu faţa la pămînt înaintea lui şi s'a rugat astfel: „Placă-I Domnului meu jertfa de laudă, pe care I-o aduc acuma cu şoaptele buzelor mele".

Atunci El i-a zis: „Pace ţie! Scoală-te". Ea însă a rămas aşa cu faţa şi a zis: „Doamne dacă vrei să mă judec cu Tine, după dreptate, Tu ai dreptate. Totuş trebue să vorbesc cu Tine despre dreptate (Ier. 12. 1). De ce ţii Tu la curtea Ta un cîne aşa de înspăimîntător, la a cărui privire femei şi copii, ca noi, stau să fugă de frică dela poarta Ta?"

El a răspuns: „Cînele acela e al altuia; el e ţinut chiar pe locul şi pămîntul altuia; călătorii mei îi aud numai lătratul. El ţine de cetatea [2], pe care o vedeţi colo sus, dar se poate apropia pînă la zidurile acestui loc. El pe mulţi călători cinstiţi i-a schimbat dela rău la bine, făcîndu-i să se sperie cînd lătra cu glasul lui puternic. Şi în adevăr stăpînul cînelui nu-l ţine din bunăvoinţă faţă de Mine şi faţă de ai mei, ci numai cu gîndul să oprească pe călători de a veni la mine, şi ca să se teamă să bată la Poarta aceasta. Cîte odată s'a şi smuls din lanţul cu care e legat la gît, şi le-a făcut rău unora, pe cari îi iubeam; dar toate acestea le primesc acum cu răbdare. Şi Eu dau călătorilor mei ajutor la vreme potrivită, aşa că nu sunt lăsaţi în puterea lui, ca să le facă ce îl îndemnă firea lui cînească. Dar,

---

1. Hristos se bucură de o rugăciune stăruitoare, neîncetată.
2. Dracul.

scump răscumpărata mea, cred că nu te-ai fi speriat aşa de tare, dacă ai fi ştiut de mai înainte ce ştii acum[1]. Cerşetorii cari umblă dela o uşă la alta vor mai bine să sufere orice primejdie se lasă să fie lătraţi, ba chiar muşcaţi de un cîne, decît să piardă milostenia nădăjduită. Poate oare un cîne, un cîne dela curtea altuia, un cîne a cărui lătrare eu o folosesc spre binele cel mai mare al călătorilor mei, să oprească pe cineva să vie la mine? Eu îi scap din gura leului, apăr de cîni pe călătorii mei (Psalm 22. 21).

După aceea *Indurare* zise: „Mărturisesc că n'am ştiut nimic. Am vorbit despre ceeace n'am înţeles. Recunosc că tot ce faci tu este bine făcut“ [2].

Apoi *Creştina* a început să vorbească despre călătoria ei şi să întrebe de drumul ei. După aceea el le-a ospătat, le-a spălat picioarele, şi le-a dus apoi pe urmele lui, cum făcuse mai înainte cu bărbatul ei.

---

1. O mustrare împotriva fricei trupeşti a călătorului.
2. Cînd Creştinii au învăţătură îndeajuns, se mulţămesc cu înţelepciunea Domnului lor.

CAPITOLUL 4

CREŞTINA şi ÎNDURARE întîlnesc doi oameni răi, cari voesc să le abată dela fericirea vecinică. La strigătul lor de spaimă le scapă APARATORUL. Ele ajung la casa TÎLCUITORULUI şi sînt primite cu bucurie.

Am văzut apoi în visul meu că ele merseră mai departe in drumul lor, avînd o vreme foarte frumoasă. Atunci *Creştina* a început să cînte :

Binecuvîntată fie ziua, în care am început
Să merg pe calea creştinească, cu dor ceresc.
Binecuvîntat fie bărbatul, care prin vorbă şi faptă
M'a îndemnat la asta prin puterea binecuvîntării lui Dum-
[nezeu.

Plînsul s'a sfîrşit acum, bucuria a venit,
Indoiala a trecut, credinţa mi-a cuprins acum
Inima întreagă. Inceputul arată
Cît de minunat va fi sfîrşitul.

In cealaltă parte a zidului care mărginea drumul pe care avea să meargă *Creştina* împreună cu tovarăşii ei, era o grădină [1]. Şi grădina aceasta era a stăpînului cînelui care lătra, şi despre care am amintit mai înainte. Crengile unor pomi, cari creşteau în grădină, se înălţau deasupra zidului, şi cînd se coceau roadele, trecătorii rupeau din ele şi mîncau spre paguba lor. Şi băeţii *Creştinei* — cum obişnuesc să facă astfel de tineri—aveau gust să culeagă de pe co-

1. Grădina dracului.

paci roade cari atîrnau în jos. Culeseră şi începură să mănînce din ele. Mama lor i-a oprit însă îndată. Totuş băeţii culeseră înainte [1].

„O, copiii mei“ — zise ea — „voi păcătuiţi, căci roadele acestea nu sunt ale noastre“. Nu ştia însă că sunt ale vrăjmaşului. Vă spun că de-ar fi ştiut, mai că ar fi murit de spaimă. Astfel trecu întîmplarea aceasta şi merseră mai departe. Cînd se depărtară cam de două împuşcături de arc dela locul de unde ajunseseră, au văzut doi bărbaţi foarte posomorîţi [2] venind repede asupra lor. Indată *Creştina* şi *Indurare* îşi traseră măhramele peste faţă şi îşi urmară drumul. Copiii însă merseră mai departe înainte. Astfel se întîlniră însfîrşit. Atunci aceia cari le veneau înainte fugiră drept spre femei, ca şi cînd ar fi voit să le îmbrăţişeze. Dar *Creştina* zise : „Staţi pe loc sau vedeţi-vă liniştiţi de drum cum trebuie !“ Dar cei doi nu luară în seamă vorbele *Creştinei*, par'că ar fi fost surzi, şi începură să pună mîna pe ea. *Creştina* s'a înfuriat aşa de tare că a dat cu picioarele după ei. Şi *Indurare* încerca pe cît putea să scape de ei. Creştina le-a zis a doua oară : „Staţi pe loc şi vedeţi-vă de drum, căci noi n'avem bani pe cari să ni-i puteţi lua. Noi suntem, cum vedeţi, călătoare, şi anume de acelea, cari trebuie să trăim din faptele de dragoste ale prietenilor noştri“.

După aceea a zis unul din cei doi bărbaţi ! „Noi nu năvălim asupra voastră pentru bani, ci am venit să vă spunem că voim să vă facem femei pururea fericite, dacă veţi voi să ne împliniţi numai o neînsemnată rugăminte, pe care vă vom face-o“.

Creştina a băgat bine de seamă ce voiau ei, şi le-a răspuns : „Noi nu voim nici să ascultăm, nici să luăm în seamă, nici să facem ce doriţi voi. Noi suntem grăbite, n'avem vreme să ne oprim. Lucrul nostru este un lucru pe viaţă şi pe mearte“. Atunci ea şi tovarăşa ei au încercat din nou să treacă pe lîngă ei. Dar ei le-au încuiat drumul zicînd : „Nouă nu ne trece deloc prin minte să ne atingem de viaţa voastră ; ci cerem cu totul altceva“.

„Da“ — zise *Cretişna* — „voi voiţi şi trupul şi sufletul. Căci ştiu eu prea bine de ce aţi venit. Dar noi voim mai bine să murim pe loc, decît să ne lăsăm încîlcite în astfel

1. Sunt poftele tinereţii, de cari trebue să fugim (2 Tim. 22).
2. Este încercarea dracului şi a tovarăşului lui de a le abate dela calea cea îngustă (1 Ioan 5. 18).

de mreji, prin cari se pune în joc fericirea noastră vecinică".

Şi zicînd acestea, amîndouă scoaseră un ţipet ascuţit, strigînd cît le ţinea gura: „Ucigaşi! Ucigaşi!", şi se puseră astfel sub ocrotirea legilor date cu scopul de a apăra pe femei (5 Moise 22. 25—27). Totuşi bărbaţii nu încetară să le pună la strîmtoare, ca să le răpuie. De aceea începură iar să strige [1].

Insă fiindcă nu erau departe de Poarta, prin care trecuseră ei, s'a auzit glasul. Şi de aceea unii au ieşit afară din casă, şi, cunoscînd glasul *Creştinei*, se grăbiră să-i meargă în ajutor. Dar tocmai cînd le văzură, femeile erau într'o îmbulzeală grea, şi copiii stăteau şi ei şi strigau. Atunci cel care se grăbise să le scape a strigat către mişeii aceia: „Ce faceţi voi aici? Voiţi să aruncaţi în păcate poporul Domnului meu"? *Apărătorul* a venit deci la femei şi le-a întrebat cum se află. El a încercat să-i prindă, dar ei au fugit peste zid în grădina celui cu cînele, şi apoi cînele acesta le-a fost apărător [2]. Ele răspunseră: „Mulţămim Impăratului tău, ne merge binişor; sîntem numai puţin cam înspăimîntate. Şi-ţi mulţămim şi ţie, că ne-ai venit în ajutor. Căci altfel am fi fost răpuse."

După ce mai schimbară cîteva vorbe, *Apărătorul zise*: „Mă mir foarte mult că atunci cînd aţi fost primite în ospeţie sus la Poartă, n'aţi rugat pe Domnul să vă dea o călăuză; voi ştiaţi doar că sunteţi nişte femei slabe. Atunci aţi fi fost scutite de astfel de supărări şi primejdii. De bună seamă că v'ar fi dat o călăuză" (Psalm 30. 7, 8) [3].

„Ah—zise *Creştina* — am fost aşa de răpite de binecuvîntările, pe cari le-am gustat în clipa aceea cînd am fost lîngă Domnul, că am şi uitat de primejdiile cari aveau să fie. Şi cine s'ar fi gîndit că aşa de aproape de palatul Impăratului stau la pîndă duhuri aşa de rele? Ori cum, ar fi fost bine dacă am fi rugat pe Domnul nostru de vreun ajutor. Dar pentru că Domnul nostru ştia ce ne-ar fi fost de folos, mă mir că n'a poruncit îndată să vie o călăuză cu noi [4].

1. E bine să strigi, adecă să te rogi, cînd eşti încercat (ispitit).
2. Cei lipsiţi de Dumnezeu fug la dracul după ajutor.
3. Am greşit, înainte de a fi umilit.
4. Din nenorocire, noi întotdeauna mai de grabă învinovăţim pe Dumnezeu decît pe noi înşine. (Iacov 4. 2, 3).

Apărătorul: Nu e totdeauna bine să se dea lucruri cari n'au fost cerute [1]. Căci atunci ar fi prea puţin preţuite. Unde se simte însă întîi lipsa uuni lucru, capătă în ochii acelui care-l simte preţul cuvenit, şi se şi foloseşte de el. De v'ar fi dat Domnul meu o călăuză, greşala voastră că nu i-aţi cerut o călăuză n'aţi fi plîns-o nici odată cum trebue s'o plîngeţi acuma. Aşa dar totul trebuie să vă fie spre bine şi să vă facă să fiţi mai cu luare aminte de acum înainte.

Creştina: Să ne întoarcem oare înapoi la Domnul nostru, să-i mărturisim prostia noastră şi să-l rugăm să ne dea o călăuză?

Apărătorul: Mărturisirea prostiei voastre îi voi face-o eu. Nu e nevoe să mergeţi iar înapoi. Căci acolo unde veţi merge, nu veţi afla nici cea mai neînsemnată lipsă. In toate adăposturile Domnului meu, pe cari le-a făcut pentru primirea călătorilor săi, ei au la îndemînă tot ce le-ar putea fi de folos împotriva tuturor încercărilor. Dar, cum s'a spus, el voeşte să fie rugat ca să dea ceva (Ezechiel 36. 37). Ar trebui doar să fie un lucru de nici un preţ, ca să nu se roage cineva pentru el.

După ce a spus acestea, el s'a dus iarăş la locul său, iar călătoarele îşi văzură înainte de drum.

Apoi *Indurare* a început: „Ce schimbare repede este aceasta! Eu îmi făceam socoteala că am scăpat de toate primejdiile şi că de acum înainte n'avem să suferim alte primejdii".

„Nevinovăţia ta, dragă soră"--zise *Creştina* către *Indurare* „îţi dă dreptul să fii iertată; în ce mă priveşte pe mine, vina mea este cu atît mai mare, fiindcă am prevăzut primejdia înainte de a pleca, şi tot nu m'am îngrijit la vreme de vr'un ajutor, nici de unde aş fi putut primi ajutor. De aceea eu sunt vrednică de mustrat."

Indurare: Cum ai ştiut tu de asta, înainte de a pleca de acasă? Te rog, desleagă-mi ghicitoarea aceasta.

Creştina: Cum am ştiut, ţi-oi povesti îndată. Inainte de a trece peste pragul casei, într'o noapte, pe cînd dormeam în pat, am avut un vis. Mi se părea că văd doi bărbaţi, cari semănau cu cei de adineaori cum nu se mai poate în lume; ei stăteau la capătul patului meu, şi încercau să mă abată dela fericirea mea. Vreau să-ţi povestesc chiar cu cuvintele lor. Ei ziceau (lucrul s'a întîmplat atunci, cînd

1. Noi stricăm, dacă nu ne rugăm.

eram cuprinsă de spaima sufletului): „Ce să facem cu asta? Căci ea strigă după iertare şi cînd e trează şi cînd doarme. De-o lăsăm să meargă aşa cum a început, vom pierde-o, cum am pierdut şi pe bărbatul ei". Acuma vezi bine, cum întîmplarea aceasta mă putea face luătoare aminte şi cu grijă, dacă aş fi vrut să iau seama.

Indurare zise: „Ei bine, după cum noi am avut prilejul să ne cunoaştem slăbiciunea noastră, tot aşa Domnul nostru a avut pricină să ne arate bogăţia harului Său. Căci, cum vedem, El a mers după noi cu o bunătate neaşteptată şi ne-a scos numai prin bunătatea Lui din mîinile celor ce erau mai tari decît noi".

Vorbind ele astfel şi mergînd cîtva timp mai departe pe drum, au ajuns aproape de o casă, care era la drum şi fusese zidită pentru primirea şi răcorirea călătorilor, cum s'a zugrăvit mai pe larg în partea întîia din „Calea spre fericirea de veci". Ele merseră drept spre casă — spre casa *Tîlcuitorului*. Şi ajungînd la uşă, auziră vorbindu-se tare în casă. Ascultară, şi li se păru că aud rostindu-se numele *Creştinei*. Căci trebue să ştiţi că a mers vorba înainte de sosirea ei, că s'a pornit în călătorie împreună cu copii ei. Şi vorba aceasta a fost pentru oamenii casei cu atît mai plăcută cu cît auziseră că ea este nevasta *Creştinului*, adică aceeaş care cu cîtăva vreme mai înainte fusese aşa de nătîngă, că nici nu voia să audă de începutul unei călătorii. Astfel ele stăteau liniştite şi ascultau cum le lăudau, şi nu se puteau gîndi cîtuş de puţin că stăteau înaintea uşii. Insfîrşit *Creştina* bătu la uşă cum bătuse înainte la Poartă. După ce bătu, veni la uşă o copilă tînără cu numele *Nevinovăţie*, o deschise, privi afară şi, iată că două femei erau acolo.

Creştina răspunse: „Am auzit că locul acesta este anume menit pentru călători, şi noi suntem călătoare. De aceea ne rugăm să avem parte de bună primire. Căci, cum vezi, ziua e pe sfîrşite, şi ne temem să mergem un pas mai departe noaptea."

Fecioara: Vă rog, spuneţi-mi, cum vă numiţi, ca să pot spune Domnului înlăuntru.

Creştina: Numele meu este *Creştină*. Eu am fost nevasta călătorului, care a făcut calea aceasta acum vre-o cîţi-va ani, şi aceştia sunt cei patru copii ai lui. Copila aceasta

însă este tovarăşa mea, care de asemenea a început călătoria cu mine.

Atunci *Nevinovăţia*—căci aşa se chema ea, a fugit înlăuntru şi a zis celor de acolo: „Cine credeţi că stă la uşă? *Creştina* şi copiii ei, ba încă şi tovarăşa ei, şi aşteaptă să li se îngăduie să intre".

Ei săriră atunci de bucurie şi se duseră şi spuseră vestea aceasta Domnului lor. Acesta veni la uşă, se uită la ea şi zise: „Tu eşti *Creştina* pe care *Creştinul*, bărbatul cel bun, a trebuit s'o părăsească şi să pornească singur în călătorie?

Creştina: Eu sînt nevasta care era aşa de împietrită la inimă, că n'am luat în seamă întristarea adîncă a bărbatului meu şi am lăsat să pornească singur în călătoria lui. Acuma însă vin şi eu,„ căci sunt încredinţată că nu este nici un alt drum drept afară de acesta.

Tîlcuitorul: Astfel s'a împlinit ceeace este scris despre tatăl care a zis fiului său: „Mergi astăzi de lucrează în viea mea". Iar el a răspuns: „Nu vreau". Iar mai pe urmă căindu-se, s'a dus" (Matei 21. 28, 29).

Creştina a zis: „Aşa este, şi Amin! Dumnezeu să adeverească vorba aceasta cu privire la mine, ca să fiu găsită în sfîrşit cu pace înaintea Lui fără prihană şi fără mustrare".

Tîlcuitorul: Dar, de ce stai la uşă? Vino înlăuntru, fiica lui Avraam! Tocmai nu de mult vorbisem de tine. Căci cu puţin înainte a ajuns la noi vestea că ai început călătoria. Veniţi, copii, veniţi înlăuntru! Vino, copilă, vino înlăuntru!

Şi zicînd acestea, îi duse pe toţi înlăuntru.

Cînd au ajuns înlăuntru, li-au zis să şadă şi să se odihnească. După aceea au venit să-i vadă cei cari îl aşteptau în casă. Şi zîmbi prietenos cînd unul, cînd altul, şi în sfîrşit zîmbiră toţi de bucurie că şi *Creştina* s'a făcut călătoare[1]. Se uitară şi la băieţi şi-i netezîră pe obraz cu mîna în semn de bună primire. Se arătară plini de dragoste şi faţă de *Indurare*, urîndu-le tuturora bunăvenire în casa Domnului lor.

---

1. Sfinţii cei vechi (creştinii) se bucură, cînd văd pe unul mai tînăr umblînd pe căile lui Dumnezeu (2 Ioan 4; 3 Ioan 4).

CAPITOLUL 5.

Călătorii învaţă din icoanele şi întîmplările din casa TÎLCUITORULUI; şi după scăldarea în baia de sfinţire şi după îmbrăcarea cu veşminte albe, primesc pe INIMOSUL drept călăuză.

După cîtăva vreme, fiindcă nu era încă gata cina, *Tîlcuitorul* îi duse în încăperile cu tîlc şi le îngădui să vadă ce văzuse cu puţin înainte şi bărbatul *Creştinei*. Aici au văzut pe bărbatul acela din cuşcă, pe omul cu visul lui, pe omul acela care şi-a croit calea printre toţi vrăjmaşii săi şi icoana celui mai mare dintre toţi împreună cu celelalte lucruri, cari au fost aşa de folositoare pentru *Creştin*. După ce s'au uitat la toate, *Creştina* şi tovarăşii ei au înţeles bine cele văzute. *Tîlcuitorul* i-a luat iarăşi de o parte şi i-a dus într'o încăpere, unde se afla un om, care putea privi numai în jos, avînd o greblă de gunoi în mînă. Deasupra capului său sta unul cu o cunună cerească în mînă, şi-i punea înainte cununa aceasta în schimbul greblei de gunoi. Omul acela însă nici nu se uita în sus, nici nu lua seama la cunună, ci greblà înainte, adunînd la un loc paiele, surcelele şi praful.

Creştina, văzînd aceasta, rîse. „Sunt încredinţată că înţeleg întrucîtva ce va să zică asta. Căci aceasta este icoana unui om din lumea asta. Nu e aşa, dragă Doamne?“

Tîlcuitorul: „Adevărat ai vorbit“. — „Şi această greblă de gunoi înseamnă simţul lui lumesc (trupesc). Şi faptul că el mai mult ia seama să strîngă paiele, surcelele şi praful de pe pămînt, decît să facă lucrul pentru care îl cheamă Cel de sus, cu cununa cerească în mînă, înseamnă

că Cerul pentru unii este un basm, şi că ei ţin de adevărate numai lucrurile de pe pămînt. Iar cît priveşte faptul că omul, cum vezi, poate să se uite numai în jos, arată că, după ce lucrurile pămînteşti au cuprins cu putere inima unui om, îi abate cu desăvîrşire inima dela Dumnezeu.

Atunci *Creştina* zise: „O, izbăveşte-mă de această greblă de gunoi!"

Tîlcuitorul răspunse: „Rugăciunea aceasta a fost părăsită atîta vreme, pînă cînd a ruginit: „Nu-mi da bogăţie!" (Pildele 30. 8) este rugăciunea din zece mii. Paie, lemne şi praf sunt lucrurile cele mari, spre cari năzuesc oamenii de azi".

Indurare şi *Creştina* începură să plîngă şi ziseră: „Vai, din nefericire e prea adevărat!"

După ce le-a arătat *Tîlcuitorul* aceste lucruri, i-a dus în încăperea cea mai bună din casă. Era în adevăr o încăpere minunată.

Le-a spus să se uite împrejur şi să vadă tot ce le-ar putea fi de folos. Ele priviră de jur împrejur, dar nu era nimic de văzut decît un paiangen mare pe părete, pe care-l trecură cu vederea.

Indurare zise atunci: „Doamne, eu nu văd nimic". *Creştina* însă tăcu.

„Dar" — vorbi *Tîlcuitorul* — „mai uită-te încă odată împrejur". Ea mai privi odată împrejur şi zise: „Nu este decît un paiangen urît, care se ţine lipit tare cu picioarele de părete". „Ce?" — răspunse el — „oare un paiangen este în toată încăperea aceasta largă?" Atunci *Creştinei* îi veniră lacrămi în ochi, căci ea era o femee care avea un dar deosebit de pricepere. Şi zise: „Da, Doamne, este mai mult decît unul; şi încă paiangeni, a căror otravă este mult mai vătămătoare decît cea din acela". *Tîlcuitorul* o privi prieteneşte, şi zise: „Ai vorbit adevărul". Asta o făcu pe *Indurare* să se roşească, iar băeţii îşi acoperiră feţele cu mîinile. Căci toţi începură acuma să înţeleagă ghicitoarea.

După aceea *Tîlcuitorul* zise încă odată: „Paiangenul lucrează cu mînile şi se află în palaturile Împăratului" (Pildele 30. 28). Şi la ce alta slujeşte pilda aceasta decît să vă arate că ori cît de otrăviţi de păcate aţi fi din fire, tot puteţi să vă agăţaţi prin mîna credinţei şi puteţi locui cea

mai frumoasă încăpere, care ține de casa Impăratului colo sus?“ [1]

Creştina zise: „Eu m'am gîndit de bună seamă la unele din acestea; dar nu le-am putut înțelege pe toate pe deplin. Eu credeam că noi ne-am asemăna cu păianjenii şi am fi nişte făpturi urîte, chiar dacă ne-am afla în încăperile cele mai frumoase. Dar ca să învățăm prin acest păiangen, prin această făptură otrăvicioasă şi grețoasă, cum lucrează credința, asta nu mi-a venit în minte. Şi totuş el s'a agățat tare cu picioarele lui şi locuieşte, cum văd, în cea mai bună încăpere a casei. Dumnezeu n'a făcut nimic în zadar“.

Atunci toți se înveseliră, şi le veniră lacrămile în ochi: se uitară unul la altul, şi apoi se plecară înaintea *Tîlcuitorului*.

El i-a dus apoi în altă încăpere, unde se afla o găină cu puii ei, şi le zise să se uite puțin la ei. Atunci unul din pui merse la covată ca să bea apă din ea. Şi de cîte ori bea, de atîtea ori îşi ridica în sus spre cer capul şi ochii. „Uitați-vă“—zise el—„luați seama mai departe!“ Ele luară seama şi văzură că găina se poartă în patru feluri deosebite cu puii ei: întîi, are o codcodăcire de toate zilele, pe care o are orişicînd, ca să-şi cheme puii; al doilea, are o codcodăcire deosebită, pe care o întrebuințează numai din cînd în cînd; al treilea, are o altă codcodăcire cînd cloceşte; şi al patrulea, are o codcodăcire deosebită în timp de primejdie“ (Matei 23. 37). „Aşadar“—zise *Tîlcuitorul*—„asemănați găina cu Impăratul vostru şi puii aceştia cu supuşii lui ascultători. Căci ca şi ea, şi El se poartă în chip deosebit cu poporul Său. Prin chemarea Sa de toate zilele, nu dă nimic; prin chemarea Sa deosebită, întotdeauna are ceva de dat: El are şi un glas anume ca să-şi cheme copiii sub aripi; El are şi un strigăt de alarmă, cînd vede pe vrăjmaş venind. Am voit înadins, dragile mele să vă aduc tocmai în încăperea aceasta, unde se află astfel de lucruri, fiind că voi sînteți femei, pentru cari lucrurile acestea sunt uşor de înțeles.

---

1. Prin stăruința lui, păianjenul torcînd mereu oboseşte şi pe cei mai harnici măturători de praf, cari îl mătură, aşa că el (păiangenul) rămîne tot în palat. Tot aşa, un Creştin, prin statornicia lui în bine, birue toate încercările, şi rămîne în Impărăția lui Dumnezeu (Matei 24. 13; Evrei 10. 36, 39).

„Dragă Doamne“—zise *Creştina* — „te rog, îngădue-ne să vedem mai multe de acestea!“

Atunci el îi duse într'o măcelărie unde un casap tăia o oaie. Şi oaia tăcea şi suferea cu răbdare moartea. Atunci *Tîlcuitorul* zise: „Voi trebue să învăţaţi dela oaia aceasta să răbdaţi şi să primiţi nedreptate, fără mîrîire şi tînguire. Vedeţi, cît de tăcută rabdă ea moartea, şi cum suferă fără răsvrătire, cînd i se trage pielea peste urechi. Impăratul vostru vă numeşte oile Sale“.

După aceea i-a dus în grădină, unde se aflau felurite flori; şi zise: „Vedeţi voi toate acestea?“ *Creştina* răspunse: „Da“. Apoi zise: „Florile acestea sunt felurite după chip, fel, coloare, miros şi lucrare, şi unele sunt mai frumoase de cît altele. Ori unde le-a pus grădinarul, ele stau acolo şi nu se ceartă între ele.“

Ii duse apoi pe cîmp, pe care-l sămănase cu grîu şi secară. Cînd se uitară, văzură că spicurile toate erau tăiate şi rămăseseră numai paiele.

Atunci el zise iarăş: „Pămîntul acesta a fost gunoit, arat şi sămănat; dar ce să facem cu miriştea aceasta?“ *Creştina* zise: „Arde o parte, şi cealaltă parte lasă-o pentru gunoi!“ Atunci *Tîlcuitorul* a zis: „Voi căutaţi rod, şi pentrucă lipseşte, osîndiţi secerişul sau să fie aruncat în foc sau să fie călcat în picioare de oameni. Păziţi-vă, ca nu cumva prin vorbele voastre să vă osîndiţi pe voi înşivă!“

După ce au venit de afară înapoi în casă, au văzut o păsărică numită, Gît-roşu, care ţinea în cioc un păiangen mare. Atunci *Tîlcuitorul* zise: „Priviţi încoace!“ şi *Indurare* se miră. *Creştina* însă zise: „Cît de nepotrivit e păiangenul acesta pentru o păsărică aşa de gingaşă şi micuţă cum e Gît-Roşu, căreia îi place mai mult ca orice să trăiască cu oamenii! Eu credeam că trăeşte din fărîmituri de pîne şi din alte mîncări neprihănite. Acuma n'o mai iubesc aşa de mult.“

La aceasta *Tîlcuitorul* răspunse: „Păsărica aceasta Gît-Roşu este o icoană potrivită pentru anumiţi Creştini; la întîia vedere, ei par ca această păsărică Gît-Roşu, cu o înfăţişare frumoasă, cu glas plăcut cu purtare bună. Par că iubesc cu mare dragoste pe cei evlavioşi şi neprefăcuţi, şi că doresc mai presus de toate să trăiască în tovărăşia lor, ca şi cînd ar putea trăi din fărămiturile bunătăţii altora. Se prefac că cercetează adesea casele celor evlavioşi şi



Indurare cu Păzitorul uşii.

Placă-i Domnului meu jertfa de laudă, pe care i-o aduc acuma cu şoaptele buzelor mele.

(Pag. 181).

slujbele dumnezeeşti ale Domnului. Dar cînd sunt lăsaţi singuri, şi, ca şi Gît-roşu, pot prinde şi înghiţi păiangeni, îşi schimbă felul de trai, beau nelegiuirea şi înghit păcatul ca apa".

Cînd au venit iarăşi în casă, cina nefiind încă gata, *Creştina* a dorit[1] ca *Tîlcuitorul* să le mai arate unele lucruri trebuincioase sau să le istorisească ceva.

Atunci *Tîlcuitorul* a început să le spună :

„Cu cît scroafa e mai grasă, cu atît năzueşte mai tare la noroi ; cu cît e mai gras boul, cu atît mai cu plăcere merge la casap ; şi cu cît un om doritor de plăceri este mai sănătos, cu atît este mai aplecat spre rău.

Femeilor le place să fie frumoase şi împodobite ; este bine pentru ele să fie împodobite cu tot ce are preţ mare în ochii lui Dumnezeu.

E mai uşor să veghiezi o noapte sau două, decît să veghiezi un an întreg. Aşa dar e mai uşor să începi un lucru bun, decît să stărui în el pînă la sfîrşit.

Cînd se naşte o furtună, fiecare corăbier aruncă cu plăcere peste marginea corăbiei tot ce este mai neînsemnat în corabie, dar cine aruncă întîi cei mai bun ? Nimeni, decît cel care nu se teme de Dumnezeu.

O gaură în corabie poate s'o facă să se cufunde, şi un singur păcat poate să piardă pe un păcătos.

Cine uită de prietenul său, este nemulţămitor faţă de el. Cine însă uită de Mîntuitorul său, este fără milă faţă de sine însuşi.

Cine trăieşte în păcate şi nădăjdueşte fericirea ce va să fie, se aseamănă cu omul care samănă buruieni, şi nădăjdueşte să-şi umple magazia cu grîu sau orz.

Cine voeşte să trăiască bine, să se gîndească necontenit la ziua cea din urmă.

A şopti şi a schimba gîndurile este dovadă că păcatul este în lume.

Dacă lumea, pe care Dumnezeu o socoteşte uşoară la cîntar, este aşa de mult cinstită de oameni, ce trebuie să fie Cerul, pe care îl laudă Dumnezeu ?

Dacă vieaţa aceasta, care e străbătută de atîtea întristări, o părăsim aşa de greu, ce va fi vieaţa de veci ?

Fiecare om laudă bunătatea oamenilor ; dar cine este pătruns, cum trebuie, de bunătatea lui Dumnezeu ?

1. Cereţi, şi veţi căpăta ceea ce încă nu ştiţi.

Rareori ne aşezăm la masă, ca să mîncăm totul, ci mîncăm şi mai lăsăm ceva; aşadar în Isus Hristos este mai multă vrednicie şi sfinţenie decît are nevoie lumea întreagă".

După ce a isprăvit vorba, *Tîlcuitorul* a luat iarăşi pe călători cu el în grădină, şi i-a dus la un pom, care înlăuntru era gol de tot şi putred, şi tot creştea şi avea frunze. Atunci a întrebat *Indurare*: „Ce însemnează aceasta?" „Pomul acesta"—răspunse el—„care pe dinafară este frumos, iar înlăuntru este putred, este icoana multora din cei ce se află în grădina lui Dumnezeu. Cu gura preamăresc pe Dumnezeu, dar de fapt nu voesc să facă nimic pentru El; frunzele lor arată frumos, dar inima lor slujeşte drept iască la cremenea dracului" [1].

După aceea s'a gătit cina, s'a pus masa şi s'a adus la masă. Apoi s'au aşezat şi au mîncat, după ce unul mulţămise lui Dumnezeu. *Tîlcuitorul* obicinuia să facă muzică la cină pentru cei ce mîncau la el; muzicanţii lui începură să cînte. Intre ei era unul, care avea un glas frumos. Cîntecul lui era aşa:

„Domnul este Păstorul meu credincios,
Mie nimic din ce e bun nu-mi va lipsi;
Păzitorul, care nici nu doarme, nici nu greşeşte,
Poate să-mi aleagă numai mîntuire.
El mă paşte pe-o cîmpie verde,
Mă hrăneşte din roua vieţii
Duhului îndurării Sale".

După ce s'a sfîrşit cîntecul şi muzica, *Tîlcuitorul* a întrebat pe *Creştina*: „Ce v'a îndemnat mai întîi să porniţi în călătorie?"

Creştina răspunse: Intîi m'a durut inima de pierderea bărbatului meu. Totuşi aceasta a fost numai o simţire firească. După aceea mi-a venit în minte întristarea şi călătoria bărbatului meu, şi cît de rău şi ruşinos m'am purtat cu el atunci. Astfel vina s'a rostogolit asupra sufletului meu şi mai că m'ar fi dus la desnădejde; dar am avut

---

1. Ceea ce s'a spus pînă aici arată că prin Duhul Sfînt, ca un adevărat Tîlcuitor, numai atunci ni se vor deschide tainele Impărăţiei Cerului şi chiar şi ale firii, cînd suntem în adevăr pocăiţi, adică întorşi la Dumnezeu, născuţi din nou, şi lăsăm să locuiască în noi Duhul lui Dumnezeu.

tocmai la vreme un vis că bărbatului îi merge bine, şi am primit o scrisoare dela Impăratul Ţării, în care locueşte bărbatul meu, ca să merg şi eu la el. Visul şi scrisoarea au lucrat împreună aşa fel asupra inimii mele, că m'am simţit silită să pornesc pe drumul acesta".

Tîlcuitorul: Dar n'ai dat de împotrivire, înainte de a trece pragul?

Creştina: Da. Una din vecinele mele, cucoana *Fricoasa*, o rudă de-a aceluia, care voia să înduplece pe bărbatul meu să se întoarcă înapoi de frica leilor, m'a certat şi mi-a zis că sunt o proastă, dacă pornesc în călătoria aceasta desnădăjduită, cum o numea ea; a mai spus ce a putut, ca să mă înspăimînte, arătîndu-mi nevoile şi suferinţele, pe cari le-a întîmpinat bărbatul meu pe drum; însă am trecut toate foarte bine. Dar un vis, pe care l-am avut despre doi oameni foarte grozavi, cari mi se păreau că pun la cale să mă ducă la pierzare în călătoria mea, mi-a dat mai mult de lucru. Da, visul acela îmi vine mereu în minte şi mă face să mă tem şi acum de oricine, pe care îi întîlnesc; mă tem să nu-mi facă vreun rău şi să mă abată dela calea cea dreaptă! Da, trebue să mai spun Domnului meu, deşi nu-mi place să ştie oricine, că amîndouă am fost năvălite aşa de tare între locul acesta şi Poartă de doi oameni, că la urmă am trebuit să strigăm: „Ucigaşi! „Ucigaşi!" Şi cei doi, cari au năvălit asupra noastră, erau cu totul asemenea celor văzuţi de mine în visul meu.

După aceea *Tîlcuitorul* zise: „Inceputul tău este bun, şi sfîrşitul va fi şi mai bun". Apoi s'a îndreptat către *Indurare*, şi i-a zis: Dar pe tine ce te-a îndemnat, inimă dragă, să vii încoace?

Indurare s'a roşit atunci şi a început să tremure.

Tîlcuitorul zise: „Nu te teme, crede numai şi spune ce e în inima ta".

Atunci *Indurare* a început să spună: „Doamne, încercările mele neînsemnate mă fac să tremur şi mă umplu totodată de frică să nu rămîn de tot înapoi. Eu nu pot povesti din cele văzute şi visate, cum poate prietena mea *Creştina*, şi nici nu ştiu ce-i aceea să simţi căinţă din pricina dispreţului arătat sfatului iubiţilor tăi".

Tîlcuitorul: Ce te-a înduplecat, scumpa mea, să faci ce-ai făcut?

Indurare: Ce a fost? Tocmai cînd prietena noastră de

aici îşi strîngea lucrurile ca să plece din oraş, atunci, din întîmplare, am mers eu şi cu alta pe la ea ca s'o vedem. Am bătut la uşă şi am intrat înlăuntru. Cînd am ajuns înlăuntru şi am văzut ce face, am întrebat-o ce are de gînd. Ea a răspuns că au trimes după ea să meargă la bărbatul ei. Şi a început îndată să ne spună că l-a văzut în vis, cum trăeşte într'un loc minunat între cei nemuritori, cum poartă o cunună pe cap, cîntă din alăută, mănîncă şi bea la masa Impăratului său şi-I cîntă cîntece de laudă, şi multe altele pentru că l-a dus într'un loc aşa de frumos. Pe cînd ne povestea ea deci acestea, mie mi se părea că arde inima în mine. Şi am zis în inima mea : Dacă-i adevărat ce spune ea, voi părăsi pe tatăl meu şi pe mamă-mea şi ţara în care m'am născut, şi voi pleca cu *Creştina*, dacă-mi va da voie. Am întrebat-o apoi de adevărul acestor lucruri şi dacă-mi dă voie să merg cu ea. Căci atunci am văzut că în oraşul nostru nu se mai poate locui decît cu primejdia de a fi pierdută. Totuş eu am venit cu inima grea, nu că n'aş fi plecat cu plăcere, ci din pricină că aşa de multe rude de ale mele au rămas în oraş. Astfel deci, am venit din dorul sfînt al inimii mele şi vreau, dacă mi se îngăduie, să plec cu *Creştina* la bărbatul ei şi la Impăratul lui.

Tîlcuitorul: Pornirea ta este bună : căci ai crezut adevărul. Tu eşti ca şi Rut, care, din dragoste faţă de Noemi şi faţă de Domnul Dumnezeul ei, a părăsit pe tatăl şi mama ei şi ţara în care se născuse, ca să plece şi să ajungă la un popor, pe care nu-l cunoştea înainte. Domnul să-ţi răsplătească şi Domnul Dumnezeul lui Israel, sub ale cărui aripi ai venit să te adăposteşti (Rut 2. 11, 12), să-ţi dea o mare răsplată.

Cina se sfîrşi şi toţi se pregătiră să meargă la culcat. Fiecare femeie dormea singură într'o odaie, şi băieţii împreună într'alta. Cînd s'a dus *Indurare* la culcat, n'a putut dormi de bucurie, căci îi pierise teama că nu va fi primită [1]. Astfel ea stătea în pat, preamărind şi lăudînd pe Dumnezeu, Care i-a dăruit un astfel de har.

Dimineaţa s'au sculat odată cu răsăritul soarelui şi s'au pregătit de drum. *Tîlcuitorul* a vrut însă ca ele să mai rămîie puţină vreme. „Căci“—zise el—„voi trebue să plecaţi

---

1. Romani 8. 16: Mărturia Duhului Sfînt aduce adevărată bucurie

de aici cum se cade". După aceea zise copilei care le deschisese întîi: Ia-le şi du-le cu tine în grădină la scăldătoare [1], spală-le acolo şi curăţă-le de praful [2] din călătorie. Atunci copila *Nevinovăţie* le-a dus în grădină la scăldătoare. Le-a spus că trebue să se spele aici şi să se curăţe. Căci Domnul lor aşa doreşte dela femeile cari poposesc la el în călătoria lor. Ele se duseră deci înlăuntru şi se spălară pe ele şi pe copii. Din scăldătoare însă ieşiră nu numai drăguţe şi curate, ci şi întărite în mădularele lor şi înviorate; cînd veniră în casă, erau mult mai frumoase decum erau cînd se duseseră la scăldat.

După ce s'au întors din grădină, le-a luat *Tîlcuitorul*, le-a privit şi le-a zis: „Frumoase ca luna" ! După aceea a cerut pecetea, cu care obicinuiau să fie pecetluiţi [3] cei spălaţi în scăldătoarea lui. Pecetea fu adusă şi el le făcu cu ea un semn, cu ajutorul căruia să fie cunoscuţi în locurile, în cari aveau să meargă. Pecetea era însă semnul mielului dela Paşti, pe care l-au mîncat fiii lui Israel, cînd au ieşit din ţara Egiptului (2 Moise 13. 8-10), şi semnul acesta a fost făcut între ochii lor. Semnul acesta le-a mărit mult frumuseţea, căci era o podoabă pe feţele lor. El le înălţa şi vrednicia şi făcea ca înfăţişarea lor să semene cu a îngerilor.

După aceea *Tîlcuitorul* a zis iarăşi copilei care slujea femeile: „Du-le în încăperea pentru veşminte şi adă veşminte de acolo pentru călătorii aceştia". Ea se duse şi aduse veşminte albe [4] şi le puse jos înaintea lor. Apoi le porunci să le îmbrace. Era o pînză de in albă şi strălucită. După ce femeile se împodobiră astfel, par'că se sfiau una de alta; căci nu puteau să privească mărirea pe care o vedea fiecare la cealaltă [5]. Atunci fiecare a început să preţuiască pe cealaltă mai presus decît pe sine. „Tu eşti mai frumoasă decît mine"—zise una. „Nu, tu eşti mult mai drăguţă decît mine",—grăi cealaltă. Şi copiii stăteau şi se mirau, văzînd chipul în care au fost schimbaţi.

Tîlcuitorul strigă apoi pe unul din slujitorii săi, anume

1. Scăldătoarea (baia) sfinţirii.
2. Totdeauna se lipeşte ceva, ce trebue curăţit în înoirea zilnică (2 Cor. 7. 1; Ioan 13. 10).
3. Datina sfintei cine la înoirea zilnică (Romani 4. 11; 2 Petru 1. 8-10).
4. Sîrguinţa în sfinţire care izvorăşte din credinţă (2 Cor. 7, 1).
5. Adevărata umilinţă.

Inimosul, şi-i porunci să ia sabia şi coiful. „Iea pe aceste fiice ale mele"—zise el—„şi întovărăşeşte-le pînă la palatul care se numeşte *Măreţ*, unde vor face celălalt popas".

Inimosul şi-a luat armele şi a mers în fruntea lor. *Tîlcuitorul* însă a zis: „Dumnezeu să fie cu voi"! Şi ceilalţi, cari ţineau de casă, se despărţiră de ele, dorindu-le mult bine.

Ei îşi văzură apoi de drum cîntînd:

„Cum să te laud eu pe Tine, Doamne, Dumnezeule?
„Trimite-mi puterea Duhului Tău celui Sfînt!
„Căci nu pot ajunge îndurarea şi semnele Tale de dragoste!
„De mii, de mii de ori Iţi mulţămesc, mare Impărate!

Da, Doamne, numai har şi adevăr este înaintea Ta
Tu Te arăţi în seninătate, dreptate şi judecată.
Faptele Tale sînt numai bunătate şi atotputernicie!
De mii, de mii de ori îţi mulţămim, mare Impărate!

CAPITOLUL 6.

Călătoarelor li se lămureşte de însoţitorul lor INIMOSUL însemnătatea punerii omului într'o stare după voia lui Dumnezeu, spre marea lor bucurie.

Am văzut apoi în visul meu, că au plecat mai departe, şi *Inimosul* mergea în fruntea lor. După cîtăva vreme ajunseră la locul unde căzuse sarcina *Creştinului* din spate şi se rostogolise într'o groapă. Aici se opriră şi preamăriră pe Dumnezeu. „Acuma“ — zise *Creştina*—„îmi vine iarăşi în minte ce ni s'a spus la Poartă, anume că vom căpăta iertare prin cuvînt şi faptă; prin cuvînt, adică prin făgăduinţă; prin faptă, adică în felul cum a fost dobîndită. Ce-i făgăduinţa ştiu; ce însamnă însă a căpăta iertare prin faptă, sau în felul cum a fost dobîndită, cred că ştii dumneata, Domnule *Inimos*; de aceea, dacă vrei, învaţă-ne ceva despre aceasta [1].

Inimosul: Iertarea dată prin faptă este o iertare, cîştigată de cineva pentru altul, care are nevoie de ea. Ca să vorbim mai pe larg despre lucrul acesta, iertarea, pe care ai dobîndit-o împreună cu *Indurare* şi aceşti băieţi, este cîştigată prin altul, anume prin Acela, Care v'a îngăduit să intraţi pe Poartă. Şi anume, El a cîştigat-o într'un chip îndoit: a împlinit toată dreptatea cerută de legea lui D-zeu ca să vă acopere pe voi cu ea, şi Şi-a vărsat sîngele, ca să vă cureţe prin el.

---

1. Cum sîntem puşi într'o stare după voia lui Dumnezen prin Hristos.

Creştina: Dar dacă împarte cu noi sfinţenia câştigată de El, ce va rămînea atunci pentru el?

Inimosul: El are mai multă sfinţenie decît aveţi voi nevoie şi decît are şi El nevoie.

Creştina : Te rog, lămureşte-mi vorba aceasta!

Inimosul: Cu plăcere, din toată inima! Dar întîi trebue să spun că Acela despre care vorbim, este unul care n'are pereche. El are două firi într'o persoană, cari uşor pot fi deosebite, însă cu neputinţă să fie despărţite. De fiecare din aceste firi se ţine o sfinţenie, şi fiecare sfinţenie este aşa de însemnată pentru firea aceasta, că ar fi mai uşor să nimiceşti însăşi firea aceasta, decît s'o desparţi de sfinţenia ei. Noi n'avem parte de această sfinţenie aşa ca amîndouă sau una din ele să poată fi pusă în seama noastră, ca să ne facem sfinţi prin ea şi să avem vieaţă. Afară de aceste două mai este o sfinţenie pe care o are Persoana aceasta, şi care este a celor două firi împreunate laolaltă. Şi aceasta nu este sfinţenia Dumnezeirii, care se deosebeşte de a omenirii; nici sfinţenia omenirii, care se deosebeşte de a Dumnezeirii, ci o sfinţenie care izvorăşte din împreunarea amîndoror firilor şi care poate fi numită sfinţenia Lui adevărată, pentru că El este rînduit de Dumnezeu pentru slujba de mijlocire, care i s'a încredinţat. Dacă se desparte de sfinţenia Lui dintîi, se desparte de Dumnezeirea Sa; dacă se desparte de sfinţenia Sa a doua, se desparte de omenirea Sa neprihănită; dacă se desparte de a treia, se desparte de desăvîrşirea care îl face vrednic de slujba de mijlocitor. Deaceea El a dobîndit o altă sfinţenie, a cărei trăsătură de căpetenie este îndeplinirea ascultării de voia arătată de Dumnezeu, şi aceasta este sfinţenia pe care o dărueşte păcătosului pocăit prin care i se acopăr păcatele. De aceea şi zice El: că după cum în urma neascultării unui singur om toţi ceilalţi au fost făcuţi păcătoşi, tot aşa, în urma ascultării unui singur om, toţi ceilalţi vor fi făcuţi după voia lui Dumnezeu (Romani 5. 19).

Creştina : Dar oare celelalte sfinţenii nu ne sunt de nici un folos?

Inimosul: Cum nu! Căci, deşi în fiinţa lor, se ţin de firile Sale şi de slujba Sa şi nu pot fi împărtăşite nimănui altuia, totuşi, din pricina bunătăţii lor deosebite, sfinţenia care pune pe om într'o stare după voia lui Dumnezeu are

puterea de a fi folositoare. Sfinţenia Dumnezeirii Sale dă putere şi preţ ascultării Sale, sfinţenia omenirii Sale dă ascultării Sale puterea de a pune pe om într'o stare după voia lui Dumnezeu; şi sfinţenia care stă în împreunarea acestor două firi pentru slujba Sa, dă sfinţeniei Sale împuternicirea să îndeplinească lucrarea, pentru care a fost rînduit.

Noi avem aşadar o sfinţenie, de care Hristos ca Dumnezeu n'are nevoie; căci El este Dumnezeu şi fără ea. Noi avem o sfinţenie de care Hristos ca om n'are nevoie, căci el este om deplin şi fără ea. Şi avem o sfinţenie de care Hristos ca Dumnezeu-om n'are nevoie. Căci El este desăvîrşit şi Dumnezeu şi om şi fără ea. Deci este aici o sfinţenie de care Hristos nici ca Dumnezeu, nici ca Dumnezeu-om cu privire la Sine Insuşi n'are nevoie de ea. Ii rămîne şi o poate dărui. Aceasta este sfinţenia care pune pe om într'o stare după voia lui Dumnezeu, de care El n'are nevoie pentru Sine Insuşi şi de aceea o dărueşte. De aceea se numeşte ea darul stării omului după voia lui Dumnezeu (Romani 5. 17). Sfinţenia aceasta a trebuit să fie dată, de cînd Domnul Isus s'a supus legii. Căci legea sileşte pe cel ce s'a supus ei nu numai la sfinţenie ci şi la dragoste. De aceea trebuie după lege, ca, dacă are două veşminte, să dea unul aceluia care n'are nici unul. Şi Domnul nostru are în adevăr două veşminte, unul pentru Dînsul Insuşi şi unul pe care-l are ca să-l dea. De aceea El dăruieşte fără plată unul celor cari n'au nici unul. Şi aşa dar, *Creştină* şi *Indurare* şi toţi cari sunteţi aici, voi căpătaţi iertare prin fapta sau lucrarea altuia: Domnul vostru Hristos este acela, care a lucrat, şi care împarte fiecărui cerşetor sărman, care vine la El, ceeace a cîştigat El.

Dar, încă odată, ca iertarea să fie cîştigată prin faptă, era nevoie să se plătească ceva lui Dumnezeu ca preţ de răscumpărare, şi tot odată să ni se pregătească ceva care să ne acopere cu desăvîrşire. Păcatul ne-a supus blestemului celui drept al legii dumnezeeşti. Noi trebuie să fim deslegaţi de blestemul acesta pe calea răscumpărării, plătindu-se un preţ de răscumpărare pentru paguba, pe care am adus-o cu păcatele noastre, şi aceasta s'a făcut prin sîngele Domnului vostru, Care a venit aici şi a stat în locul vostru şi a murit pentru voi din pricina gre-

şelilor voastre. Astfel v'a răscumpărat El de faptele voastre cele rele prin sîngele Său şi a acoperit sufletele voastre pătate, pîngărite şi schimonosite sau sluţite, cu sfinţenia Sa (Romani 3. 24, 25 ; Gal. 3. 13). De aceea Dumnezeu trece cu îndurare pe lîngă voi, şi nu vă va pierde cînd va veni să judece lumea.

Creştina : Aceasta este minunat. Acuma văd că se poate învăţa ceva şi din cuvintele : cum dobîndim noi iertarea prin cuvînt şi faptă [1]. dragă *Indurare*, să ne silim să păstrăm lucrul acesta în inimile noastre, şi voi, copiii mei, gîndiţi-vă şi voi la el ! Insă, dragă doamne, oare nu tocmai lucrarea aceasta a făcut să cadă sarcina de pe umerii iubitului meu *Creştin* şi n'a fost ea pricina pentru care a sărit el de trei ori în sus de bucurie ?

Inimosul: Da, credinţa în iertarea aceasta i-a tăiat în două legăturile, cari nu s'ar fi putut tăia în nici un chip, şi aceasta a fost pricina, pentru care a trebuit el să-şi ducă sarcina pînă la Cruce, ca să simtă puterea acestei iertări (puterea sîngelui lui Hristos).

Creştina: Aşa mi-am închipuit şi eu. Căci măcar că mai înainte inima mea era plină de lumină şi bucurie, totuşi acuma e de zece ori mai senină şi mai veselă. Şi sînt încredinţată prin ceeace am simţit, deşi pînă acum am simţit numai puţin, că de-ar fi aici şi cel mai încărcat om de pe lume şi de-ar vedea şi ar crede, cum cred eu acuma, i s'ar umplea inima de veselie şi mîngîiere.

Inimosul: Aici ni se dă nu numai mîngîere şi uşurare pentru sarcina noastră, privind la lucrarea aceasta şi gîndindu-ne mult la ea ci ni se aprinde şi o dragoste în inimă prin ea. Căci acela care se gîndeşte chiar numai odată, că iertarea nu vine numai din făgăduinţă, ci şi prin o astfel de faptă, cum ar putea să nu fie mişcat în adîncul inimii de felul şi mijloacele prin care a fost răscumpărat şi cum n'ar fi plin de dragoste faţă de Acela care l-a răscumpărat !

Creştina: In adevăr, par'că-mi sîngeră inima, cînd mă gîndesc că El a sîngerat pentru mine. O Tu, Cel ce ai o dragoste aşa de mare ! O fii Tu Preaslăvit ! Tu eşti vrednic ca eu să fiu a Ta, căci Tu m'ai răscumpărat ! Tu eşti vrednic ca eu să fiu a Ta cu tot ce sînt şi ce am, căci Tu ai plătit de zece mii de ori mai mult decît preţuesc eu.

---

1. Pe *Creştină* o pătrunde pînă la inimă felul răscumpărării ei.

Acuma nu mă mir că gîndul acesta a stors bărbatului meu lacrămi din ochi şi l-a înduplecat să-şi urmeze aşa de repede drumul său greu. Sînt încredinţată că el a dorit să fiu cu el pe drumul acesta. Dar vai, eu, nenorocita, şi nemernica, l-am lăsat să meargă singur, singurel. O, *Indurare*, de-ar fi tatăl şi mamă-ta aici, ba şi cucoana *Fricoasă!* Ba eu doresc din toată inima să fie aici şi cucoana *Desfrînare*. Hotărît că inimile lor ar fi fost mişcate. N'ar ajunge nici frica uneia, nici pofta trupească a celeilalte să le înduplece să meargă iarăşi acasă şi să nu vrea să se facă şi ele călătoare evlavioase.

Inimosul: Tu vorbeşti acum în focul dragostei tale. Crezi tu că vei fi totdeauna aşa plină de rîvnă? Dragostea aceasta nu se dă la toţi[1], nici măcar la toţi ceice au văzut sîngerînd pe Isusul tău. Lîngă El stăteau unii cari vedeau curgînd sîngele din inima Lui, şi în loc să se tînguiască şi să fie mişcaţi, îşi băteau joc de El. In loc să se facă ucenicii Lui, îşi împietreau inimile împotriva Lui. Tot ce simţiţi voi, fiicele mele, vine dela înrîurirea deosebită, pe care a făcut-o privirea aceasta lucrată de harul lui Dumnezeu, despre care am vorbit cu voi. Aduceţi-vă aminte că vi s'a spus că găina prin codcodăcirea ei de toate zilele nu cheamă la mîncare puii ei. De aceea şi voi aţi căpătat dragostea aceasta printr'o deosebită lucrare a harului.

---

1. A se aprinde de dragostea lui Hristos este un dar deosebit.

CAPITOLUL 7.

Călăuziţi de INIMOS, călătorii urcă MUNŢELE GREUTAŢILOR, şi, după ce ucid pe uriaşul SETOS-DE-SÎNGE, trec nevătămaţi pe lîngă lei.

Mai departe am văzut apoi în visul meu, că s'au dus înainte pînă au ajuns la locul unde zăceau şi dormeau *Gogomanul*, *Leneşul* şi *Ingîmfatul*, cînd era *Creştinul* în călătorie, şi ei erau spînzuraţi de lanţuri puţin la o parte de drum pe cealaltă lature.

Indurare zise atunci călăuzei şi însoţitorului lor : „Cine sunt aceşti trei şi pentru ce au fost spînzuraţi ?"

Inimosul: Aceşti trei au fost tovarăşi primejdioşi. Ei înşişi nu voiau să fie călători şi împiedecau şi pe alţii, dacă puteau. Ei înşişi erau leneşi şi nepricepuţi, şi pe cine puteau, îl făceau tot aşa. Pe lîngă toate acestea, ei stăruiau să înduplece pe fiecare cu amăgirea că le va merge bine la urmă. Cînd a trecut *Creştinul* pe lîngă ei, aceştia tocmai dormeau atunci, şi acum cînd treceţi voi pe lîngă ei, sunt spînzuraţi.

Indurare: Dar puteau ei oare îndupleca pe cineva să fugă la ei ?

Inimosul: Da, au abătut pe mulţi din cale. Aşa au înduplecat pe *Furişătorul*, pe unul *Gîfîitor şi Fără-Inimă*, pe *Pofticiosul* şi *Somnorosul*, şi pe o femeie tînără, anume *Tîmpita*. Afară de asta ei au scos Domnului nostru nume rău, spunînd oamenilor că El ar fi un stăpîn aspru. Au scos şi ţării strigăte rele, lăţind svonul că n'ar fi nici pe jumătate aşa de bună cum se spune. Au început apoi să

batjocurească pe slujitorii săi, şi celor mai buni le ziceau oameni uneltitori, tulburători de linişte, oameni cari se amestecă în toate. Apoi au numit pînea lui Dumnezeu nuci seci, mîngîierile copiilor Săi le numeau închipuiri nebune şi călătoria şi nevoile călătorilor lucruri nefolositoare.

Creştina zise: „Ei, dacă au fost astfel, nu-i voi jăli niciodată. Ei şi-au primit răsplata cuvenită şi cred că e bine că i-a spînzurat aşa de aproape de drum, ca să-i vadă şi alţii şi să ia seama. Dar n'ar fi fost bine oare ca fără-de-legea lor să fi fost săpată într'o tablă de fier şi să fi fost pusă aici, unde şi-au lucrat fără-de-legea, ca să ia aminte şi alţi oameni răi?"

Inimosul: Aşa s'a şi făcut, cum uşor te vei putea încredinţa, dacă te vei apropia puţin de zid.

Indurare: Nu, nu! Lasă-i să spînzure şi să li se piardă numele, şi fără-de-legile lor să mărturisească în veci împotriva lor! Mie mi se pare mare har că au fost spînzuraţi, înainte de a fi ajuns noi aici. Cine ştie ce-ar mai fi făcut unor biete femei, ca noi?

Apoi îşi adunară gîndurile într'un cîntec şi cîntară:

„Pregătiţi-vă, pregătiţi-vă, fiii oamenilor,
„Pregătiţi-vă fericirea;
„Nu vă lăsaţi ca nişte păcătoşi obraznici
„Numai pe vremea de faţă,
„Ci priviţi de-asupra voastră.
„Luptaţi pentru Impărăţia Cerului
„Şi nevoiţi-vă pe pămînt,
„Să vă faceţi fericiţi.
„Voi tremura în faţa păcatului
„Şi voi privi la Isus,
„Pînă voi afla ajutorul Său,
„Intărit prin harul Său.
„Ah, Mîntuitorul Meu, nu merge
„Cu mine la judecată;
„Dă-mi armele Duhului Tău,
„Să-mi pregătesc fericirea de veci".

Astfel merseră ei mai departe, pînă ajunseră la poalele *Muntelui Greutăţilor*. Prietenul lor *Inimosul* avu atunci iarăşi prilej să le povestească ce s'a întîmplat *Creştinului*

cînd a trecut prin locul acesta. El le duse mai întîi la izvor. „Iată“ — zise el — „acesta este izvorul, din care a băut *Creştinul*, înainte de a se sui pe munte. Atunci izvorul a fost limpede şi bun, acuma însă este murdărit[1] de picioarele celor ce nu voesc ca oamenii călători să-şi astîmpere setea aici“[2].

La aceasta *Indurare* zise: „Şi de ce sînt ei atît de pizmuitori?“ Călăuza însă răspunse: „Dar va fi bună, dacă se va scoate şi se va pune într'un vas curat şi bun. Căci noroiul se va aşeza atunci pe fund, şi apa se va face cu atît mai limpede“. De aceea *Creştina* şi tovarăşa ei se văzură nevoite să facă aşa. Scoaseră deci apă într'un vas de lut şi o lăsară să stea pînă se aşeză noroiul, şi după aceea băură din ea.

Apoi le-a arătat cele două căi lăturalnice dela poalele muntelui, unde se pierduseră *Tipicarul* şi *Făţarnicul*. „Şi acestea“ — zise el — „sînt căi primejdioase. Aceşti doi s'au rătăcit tocmai cînd a trecut pe aici *Creştinul*. Şi cu toate că, după cum vedeţi, drumurile acestea sunt de atunci închise cu lanţuri, pari şi gropi[3], totuşi sînt oameni cari mai degrabă îşi caută mîntuirea pe acolo decît să se trudească să se urce pe Munte.

Creştina: „Calea păcătoşilor aduce dureri“ (Pildele lui Solomon 13. 15). E o minune că pot porni pe drumul acesta fără să-şi rupă capul.

Inimosul: Şi ei tot îndrăznesc. Da, cînd se întîmplă vr'odată să-i vadă vreuna dintre slugile Impăratului şi le strigă că sînt pe calea cea rea, şi-i roagă să se ferească de o astfel de primejdie, ei răspund batjocoritor şi zic: „După vorba, pe care ne-o spui în numele Domnului, nu voim să te ascultăm, ci noi voim să facem după cuvîntul, care iese din gura noastră“ (Ieremia 44. 16, 17). Şi dacă voiţi să vă uitaţi ceva mai cu luare aminte, veţi vedea că drumurile sînt aşa fel însemnate că uşor se pot feri de ele, fiindcă nu numai că sînt închise cu gropi, pari şi lanţuri, ci mai sînt şi îngrădite; totuşi se găsesc unii, cărora le place să meargă pe ele.

---

1. Este greu să afli învăţătură curată, cînd greşelile ajung o obişnuinţă.
2. Ezechia 34. 18, 19.
3. Deşi căile lăturalnice sînt închise, totuş unii nu voesc să se ferească de ele.

Creştina: Aceia sînt oameni leneşi; ei nu voesc să-şi dea nici o trudă pentru asta; nu li-i îndămînă să se urce pe Munte. Astfel se îndeplineşte cu ei ceeace este scris: „Drumul celui leneş este îngrădit ca şi cu spini“ (Pildele 15, 19). Da, ei vor mai bine să cadă într'o cursă decît să se urce pe muntele acesta şi să urmeze drumul care duce spre Cetate.

Călătorii deci merseră înainte, începînd să se urce pe Munte, ba îl şi urcară. Insă înainte de a ajunge în vîrful lui, *Creştina* a început să gîfîe, zicînd: „Pot spune că Muntele acesta e o bucată de drum foarte amară. Nu e de mirare că cei ce doresc mai bine plăcerea lor decît mîntuirea sufletului, şi-au ales un drum mai neted!

Atunci zise *Indurare:* „Eu trebue să stau jos“; cel mai mic dintre copii începu să plîngă. „Veniţi, veniţi“, — zise *Inimosul* — „nu staţi jos aici, căci ceva mai sus vom da peste coliba Impăratului“. Zicînd acestea, luă de mînă pe copilul cel mic şi-l duse cu sine în sus.

După ce au ajuns la colibă, se simţiau foarte bine că li era îngăduit să stea jos, căci toţi erau foarte încălziţi şi obosiţi. Şi *Indurare* zise: „Cît de dulce este odihna pentru cei osteniţi“ (Matei 11. 28) şi cît de bun este Impăratul călătorilor, că le pregăteşte astfel de locuri de odihnă. Eu am auzit multe despre coliba aceasta, însă n'am văzut-o niciodată. Dar aici să ne păzim toţi să nu dormim: căci, cum am auzit, somnul a costat scump pe bietul *Creştin*[1].

După aceea *Inimosul* zise celor mici: „Cum vă merge, iubiţii mei băieţi? Ce credeţi voi acum despre pornirea voastră în călătorie?“ „Doamne“ — zise cel mai tînăr — „eu mai că îmi pierdusem răsuflarea, dar îţi mulţămesc că m'ai luat de mînă în nevoia mea. Şi tocmai acuma îmi vine în minte ceeace mi-a povestit mama că drumul spre Cer e aşa de pripuriu de par'că te-ai sui în sus pe o scară; că drumul spre iad însă e aşa de par'că ai fugi de pe un munte la vale. Mie însă îmi place mai bine să mă sui în sus pe scară la vieaţă, decît să fug de pe munte la moarte“.

Atunci *Indurare* a zis: Insă zicala spune: „E uşor să te pogori de pe munte“. Iacov însă, căci aşa se numea băiatul

---

1. Nu ni-i îngăduit să facem colibi, căci trebue să mergem mai departe (Matei 17. 4, 9).

a zis: „Va veni ea ziua cînd a te pogorî de pe munte va fi mai greu; cel puțin așa cred eu".

„Iată un băiat drăguț" — zise Domnul său — „bine ai răspuns". Atunci *Indurare* zîmbi, iar băiatul cel mai mic se înroși.

„Veniți"—zise *Creștina* - „voiți să luați o îmbucătură, ca să vă răcoriți puțin gura, cît ședeți aici și vă odihniți picioarele? Am o bucată de măr de granat (roșie) pe care mi l-a dat *Tîlcuitorul*, tocmai cînd ieșeam pe ușa lui. Mi-a dat și puțină miere și o sticluță cu băutură, care întărește".

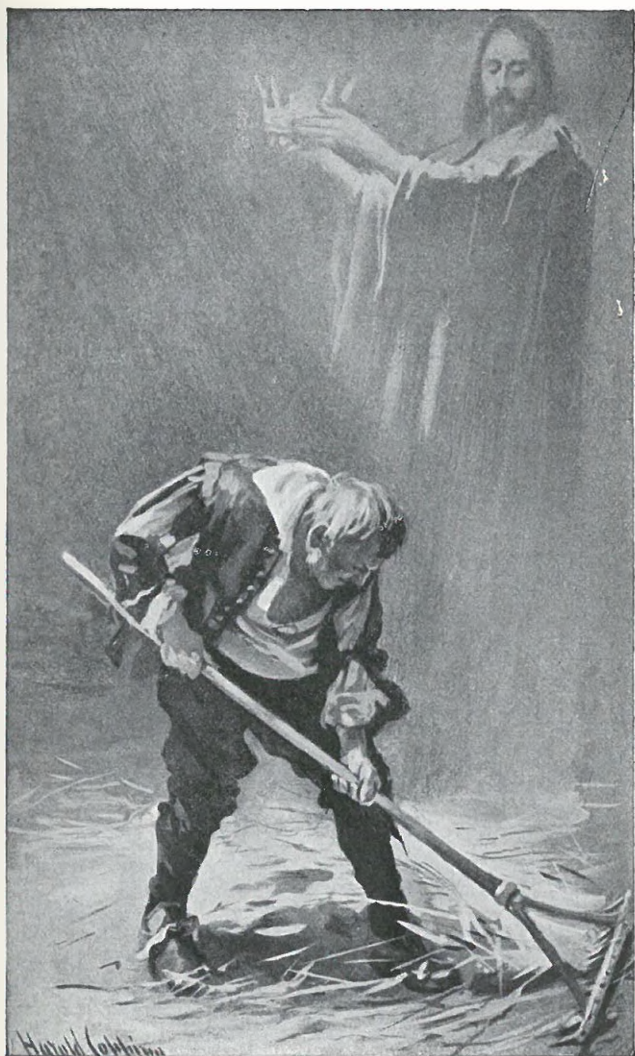
„M'am gîndit eu la așa ceva" — zise *Indurare* — „căci te-a chemat de o parte". „Da, așa a fost", — zise cealaltă. „Dar va fi așa cum ți-am spus cînd am ieșit din casa noastră. Tu vei împărți cu mine toate bunurile pe cari le am, pentrucă te-ai învoit așa de repede să fii tovarășa mea de drum". După aceea dădu celorlalți din măr, și mîncară cu toții: *Indurare* și băieții. Și *Creștina* zise *Inimosului*: „Doamne, nu vrei să mănînci și tu cu noi"? El însă răspunse: „Voi mergeți în călătorie, eu însă mă voi întoarce în curînd acasă. Toate bunătățile pe cari le aveți, păstrați-le pentru voi. Eu am în fiecare zi așa ceva acasă".

După ce au mîncat, au băut și au mai vorbit ceva mai mult, călăuza zise călătorilor: „Ziua e pe sfîrșite; de vă gîndiți la mîntuirea voastră, să ne pregătim de călătorie mai departe".

Se sculară, și băeții cei mici o luară înainte. *Creștina* uită însă să-și iea sticluța cu băutura răcoritoare. De aceea trimise pe băiatul cel mic înapoi ca să i-o aducă. *Indurare* zise atunci: „Acesta pare un loc, unde ușor se poate pierde ceva. Aici și-a pierdut *Creștinul* mărturia și aici și-a uitat și *Creștina* sticluța. Din ce pricină, Domnul meu"?

Călăuza răspunse astfel: „Pricina e sau somnul sau uitarea. Unii dorm, cînd trebue să vegheze; alții uită, cînd trebue să-și aducă aminte. Aceasta este adevărata pricină, pentru care călătorii trebuie să uite cîte odată ceva în locurile de odihnă. Călătorii ar trebui să vegheze; și la răcoririle cele mai mari ar trebui să-și aducă aminte de ceea ce au primit. Dar pentrucă le lipsesc aceste însușiri, de aceea adese ori bucuria lor se preface în lacrămi și siră-

1. Acestea sunt mîngîierile dulci ale Evangheliei (Psalm 94. 19), pe cari le împărtășesc cei bătrîni tinerilor (2 Cor. 1. 4).



Omul cu greblă.

Intr'o incăpere, unde se afla un om, care putea privi numai în jos, avînd o greblă de gunoi in mină.

(Pag. 189).

lucirea soarelui într'un nor posomorît. Martor la aceasta este întîmplarea *Creştinului* în locul acesta.

Indată ce au ajuns acolo unde s'a întîlnit *Creştinul* cu *Bănuitorul* şi cu *Fricosul,* cari au încercat să-l sfătuiască să se întoarcă îndărăt de frica leilor, au băgat de seamă un fel de schele şi pe ele spre drum o tablă lată pe care sta scris în stihuri pricina pentru care s'au ridicat schelele acelea acolo. Stihurile erau acestea:

„Cine va vedea schelele acestea,
Să-şi păzească inima şi limba;
Căci altfel în curînd fericirea
I se va veşteji şi lui ca altora".

Cuvintele scrise sub stihuri sunau astfel:

„Schelele acestea s'au ridicat spre pedeapsa acelora cari s'ar lăsa de călătoria lor, spăimîntaţi de frică şi îndoială. Tot aici pe aceste schele *Bănuitorul* şi *Fricosul* au fost arşi pe limbă cu un fier roşu, pentrucă au îndrăznit să oprească pe *Creştin* din călătoria sa".

După aceea zise *Indurare:* „Intîmplarea aceasta ne aduce aminte de cuvintele Celui Prea Iubit: „Doamne scapă-mi sufletul de buza mincinoasă şi de limba înşelătoare! Ce-ţi dă El ţie, ce-ţi aduce El ţie, limbă înşelătoare? (Psalm 120. 2, 3).

Aşa merseră ei mai departe, pînă ce începură să se vadă leii. Domnul *Inimos* era un om viteaz, care nu se temea de fel de lei. Cînd însă ajunseră ceilalţi în locul acela, unde erau leii, băieţii, cari mergeau înainte bucuroşi, acolo s'au ascuns după ei. Căci se speriaseră aşa de tare că se dădură înapoi, mergînd în urma celorlalţi. Călăuza prinse a zîmbi de asta şi zise: „Cum, tinerilor, vouă vi-i drag să mergeţi înainte, cînd nu-i nici o primejdie, şi veniţi în urmă, îndată ce încep să se vadă leii" [1]?

Cînd au ajuns acolo, *Inimosul* scoase sabia, voind să facă loc călătorilor, în ciuda leilor [2]. Deodată s'a ivit unul, care părea că voeşte să stea în ajutorul leilor. Acesta vorbi călăuzei călătorilor: „Din ce pricină veniţi voi încoace?" Numele acestui bărbat era *Ofărîre* sau *Setos-de-sînge,* pentru că ucidea pe călători, şi el era din neamul uriaşilor.

1. O icoană a acelora, cari sunt viteji cînd nu e nici o primejdie, şi se dau înapoi, îndată ce se ivesc greutăţi.
2. Duhul Sfînt zugrăveşte lupta aceasta în 1 Petru 5, 8, 9.

Atunci zise călăuza călătorilor : „Aceste femei şi aceşti copii au început călătoria, şi acesta este drumul, pe care trebue să meargă, şi ei vor şi merge pe el, în ciuda ta şi a leilor".

Setos-de-Sînge : Acesta nu este drumul lor, şi nici nu vor merge pe el. Eu am venit încoace ca să mă împotrivesc lor, şi pentru asta voi apăra şi pe lei"[1].

Şi ca să spun adevărul, din pricina turbării leilor şi a ţinutei oţărîte a lui *Setos-de-Sînge*, care îi apăra, drumul acesta a rămas multă vreme necălcat de nimeni şi era mai tot crescut cu iarbă.

Atunci *Creştina* a zis : „Deşi drumurile s'au astupat şi deşi cei ce ar trebui să meargă pe drumuri, merg pe căi strîmbe, totuş acum nu va fi aşa, şi mă voi face o mamă în Israel" (Judecători 5. 6, 7).

După aceea *Setos-de-Sînge* s'a jurat pe lei că nu va fi aşa, şi de aceea le-a poruncit să se dea la o parte, căci nu vor putea trece pe acolo.

Insă Călăuza lor *Inimosul* a năvălit cel dintîi asupra lui *Setos-de-Sînge*, şi l-a făcut să-i simtă sabia aşa de tare că l-a silit să se dea la o parte[2].

Setos-de-Sînge, care încerca să apere leii, i-a zis apoi : „Vrei să mă ucizi pe locul şi pămîntul meu ?"

Inimosul : „Acesta este drumul Impăratului nostru. Pe acest drum ai pus tu leii. Totuş femeile şi copiii aceştia, ori cît de slabi ar fi ei, vor rămînea pe drumul acesta în ciuda leilor tăi". Şi zicînd acestea, îi dete iarăşi o lovitură aşa de puternică, încît îl făcu să cadă în genunchi. Cu lovitura aceasta i-a crăpat şi coiful, şi cu o altă lovitură i-a tăiat şi un braţ. Atunci uriaşul a început să urle atît de cumplit, că glasul lui a înspăimîntat pe femei. Totuşi nu mai putură de bucurie cînd văzură pe uriaş zăcînd întins la pămînt. Leii însă stăteau legaţi în lanţuri şi singuri nu putură face nimic.

După ce bătrînul *Setos-de-Sînge*, care voia să se apuce de călători, fu omorît, *Inimosul* le zise : „Acuma veniţi, mergeţi după mine, ca să nu vă facă leii niciun rău. Astfel merseră mai departe. Femeile însă tremurau, cînd trecură pe lîngă lei şi băeţii erau ca morţi. Totuşi trecură toţi mai departe fără nici o altă greutate.

---

1. Apărătorul leilor este icoana puterii protivnice lui Hristos, care stă în ajutorul dracilor (2 Tes. 2. 3; Apoc. 13. 1).

2. Sabia este Cuvîntul lui Dumnezeu. (Efeseni 6. 17 ; 2 Tes. 2. 8).

CAPITOLUL 8.

Călătorii află pentru un timp mai îndelungat un adăpost răcoritor în casa PORTARULUI (Palatul Măreț). Copiii sînt învățați din Cuvîntul și despre Cuvîntul lui Dumnezeu.

Cînd au zărit apoi călătorii locuința *Portarului*, se siliră și mai mult să ajungă la ea, căci era foarte primejdios să călătorească noaptea pe acolo. Ajungînd la Poartă, Călăuza bătu în ea, și *Portarul* strigă: „Cine-i acolo?" Indată însă ce Călăuza a zis: „Eu sînt" — acela i-a cunoscut glasul, și a venit jos (căci Călăuza mai venise de multe ori într'acolo, ca însoțitor al călătorilor). Cînd a venit jos, a deschis Poarta, și cînd a văzut pe Călăuză stînd înaintea ei (căci pe femei el nu le văzuse, fiindcă stăteau înapoia lui), i-a zis: „Ei, *Inimosule*, ce ai de făcut pe aici așa de tîrziu noaptea?" — „Eu" — zise el — „am întovărășit pînă aici cîțiva călători, cari trebue să afle adăpost, după porunca Domnului meu. Aș fi ajuns aici și mai de vreme, dacă uriașul, care obicinuește să apere leii, nu mi s'ar fi împotrivit. Totuș l-am ucis, după o lungă și grea luptă, și am adus încoace pe călătorii aceștia, ferindu-i de primejdie".

Portarul: Nu vrei să vii și tu înlăuntru și să rămîi pînă dimineață?

Inimosul: Nu, căci chiar în noaptea aceasta vreau să mă întorc înapoi la Domnul meu.

Creștina: O, dragă Doamne, nu știu cum să mă împac

cu gîndul că ai să ne părăseşti. Tu te-ai arătat aşa de credincios şi plin de dragoste; te-ai luptat aşa de bărbăteşte pentru noi; ai pus atîta inimă în sfaturile bune pe cari ni le-ai dat, că nu voi uita niciodată dragostea ta faţă de noi.

Indurare zise: „O, de-am putea avea parte de tovărăşia ta pînă la sfîrşitul călătoriei noastre! Cum pot nişte călătoare sărmane ca noi să meargă fără vreun prieten sau apărător, pe un drum aşa de plin de primejdii ca acesta?"

Iacov, cel mai tînăr dintre băeţi, zise şi el: „Te rugăm, Doamne, înduplecă-te să mergi cu noi şi să ne ajuţi, căci sîntem aşa de slabi, şi drumul este atît de primejdios".

Inimosul: Eu stau supt porunca Domnului meu. De va porunci el să rămîn numaidecît călăuza voastră, cu plăcere vă voi sta la îndemînă. Dar aici aţi greşit dela început. Căci, cînd mi-a zis să merg cu voi pînă aici, trebuia să vă rugaţi îndată să merg cu voi pînăla sfîrşit, şi el v'ar fi împlinit ruga. Acum însă trebue să plec [1]. Şi acum, dragă *Creştină* şi *Indurare*, şi voi, scumpii mei copii, bună seara!

După aceea *Portarul-Care-Veghiază* a întrebat pe *Creştină* de patria ei şi de rubedenia ei. Ea zise: „Eu vin din tîrgul *Pierzării.* Sînt văduvă, căci bărbatul meu a murit. El se numea *Creştinul, Călătorul*". „Ce?" — zise *Portarul* — „el a fost bărbatul tău?" — „Da" — răspunse ea — „şi aceştia sînt copiii lui, iar aceasta" — arătînd cu degetul spre *Indurare* — „este una din crăiencele mele".

După aceea *Portarul* trase clopotul, cum obicinuia în astfel de împrejurări. Atunci veni la uşă o fecioară, al cărei nume era *Umilinţa.* Portarul îi zise: „Mergi înlăuntru de spune că au venit nişte călători: *Creştina,* nevasta *Creştinului,* şi copiii ei". Ea fugi înlăuntru şi duse vestea asta. Dar ce mişcare veselă s'a făcut înlăuntru, cînd a rostit fecioara cuvintele acestea!

Ele veniră în grabă la *Portar.* Căci *Creştina* stătea încă la uşă. Şi unele din cele mai alese îi ziseră: „Vino înlăuntru, *Creştină,* vino înlăuntru, femee a bunului bărbat, vino înlăuntru, binecuvîntata Domnului, vino cu toţi cîţi sunt cu tine!" [2]

---

1. Vitejia este un dar dumnezeesc, care se pierde repede, dacă nu ne rugăm neincetat pentru ea.

2. Voia lui Hristos este să ne mîngîie după luptele suferite, şi să ne pregătească din nou prin aceste întremări pentru mai multe lupte şi pentru vieţuirea sfîntă.

Ea merse înlăuntru. Copiii şi tovarăşa ei o urmară. După ce intrară înlăuntru, fură duşi într'o încăpere foarte mare şi le spuse să şeadă. Cum se aşezară, fură chemate cele mai alese din casă, ca să vadă oaspeţii şi să-i binecuvinteze. După aceea veniră ele. Şi cînd auziră cine erau călătorii aceia, îi sărutară şi le ziseră: „Bine aţi venit, vase ale harului dumnezeesc! Din toată inima, bine aţi venit la prietenii voştri!“ [1]

Dar pentru că acum era cam tîrziu, şi călătorii erau obosiţi de călătorie, şi se simţeau foarte sguduiţi de privirea luptei şi a leilor grozavi, doriră să li se îngădue să meargă la odihnă cît mai curînd.

„Nu“ — ziseră unele din tovarăşele casei — „întremaţi-vă mai întîi cu cîteva îmbucături de mîncare!“ Căci ele pregătiseră pentru ei un miel [2], cu tot ce trebuie la el.

Portarul auzise mai înainte de sosirea lor, şi dăduse de ştire înlăuntru.

După ce călătorii au luat cina şi şi-au sfîrşit rugăciunea cu o cîntare de laudă, s'au rugat să li se îngădue să meargă la odihnă. „Dar dacă ni se dă voie să fim aşa de slobode, să alegem singure“ — zise *Creştina* — lăsaţi-ne să dormim tot în odaia în care a dormit bărbatul meu, cînd a fost aici“. Fură duşi sus, şi se culcară toţi într'o încăpere.

Cînd au ajuns la locul de odihnă, *Creştina* şi *Indurare* au început a vorbi despre unele lucruri folositoare, după întîmplările de azi.

Creştina: Nu m'am gîndit înainte, cînd a pornit bărbatul meu în călătorie, că-l voi urma şi eu vreodată [3].

Indurare: Şi încă şi mai puţin te-ai gîndit că vei dormi în acelaş pat şi în aceeaş încăpere, în care a dormit el.

Creştina: Şi mai puţin m'aş fi gîndit că-i voi mai vedea vreodată faţa cu bucurie şi că împreună cu el mă voi ruga Domnului, Impăratului, cum cred că mă voi ruga.

Indurare: Ascultă, n'auzi un sgomot?

Creştina: Da, după cît mi se pare, sunt sunete de muzică de bucurie că suntem aici.

Indurare: Ce minunat! Muzică în casă, muzică în inimă şi muzică în Cer, de bucurie că suntem aici!

Aşa mai vorbiră ele cîteva clipe şi apoi adormiră.

---

1. Dragostea Creştinilor se aprinde, cînd se văd între ei.
2. 2 Moise 12. 5 şi următoarele; Ioan 1. 29.
3. Braţele lui Hristos sunt pentru fiecare călător.

Cînd se treziră a doua zi, *Creştina* zise către *Indurare*: Pentru ce ai rîs azi noapte în somn? Cred că ai visat.

Indurare: Da, şi am avut un vis foarte dulce! Dar eşti încredinţată că am rîs?

Creştina: Da, ai rîs din inimă; dar, te rog, *Indurare*, povesteşte-mi visul.

Indurare: Am visat că stăteam într'un loc singuratec singură singurea şi-mi plîngeam împietrirea inimii mele. Şezînd nu prea mult acolo, mi s'a părut că s'ar fi strîns mulţi în jurul meu, să mă vadă şi să mă audă ce vorbeam. Ei ascultau, şi eu îmi tînguiam înainte împietrirea inimii mele. Unii au rîs de mine din pricina asta, alţii m'au făcut proastă, iar alţii au început să mă împingă dintr'un loc într'altul. Atunci mi se părea că am privit în sus şi am zărit un chip înaripat venind de zor spre mine. A venit drept spre mine şi mi-a zis: „*Indurare*, ce-ţi lipseşte?" Auzindu-mi el apoi tînguirea, a zis: „Pace ţie!" Mi-a uscat apoi cu un ştergăraş lacrămile de pe ochi şi m'a îmbrăcat în argint şi aur. Apoi mi-a atîrnat un lanţ la gît şi mi-a pus cercei în urechi şi o cunună pe cap. (Ezechia 16. 8—11). După aceea m'a luat de mînă şi mi-a zis: „*Indurare*, urmează-mă"! Apoi a plecat, şi eu l-am urmat pînă am ajuns la o poartă de aur. A bătut acolo, şi cînd au deschis cei dinlăuntru, omul acela a mers înlăuntru şi eu l-am urmat pînă la un Scaun, pe care şedea Unul Care mi-a zis: „Bine ai venit, fiica mea!" Locul acela era senin şi strălucitor ca stelele, ba mai strălucitor ca soarele. Mi s'a mai părut că am văzut acolo pe bărbatul tău. Apoi m'am trezit din vis. Dar am rîs oare?

Creştina: Rîs? Da, şi poţi rîde, fiindcă singură te-ai trezit aşa de fericită. Căci să-mi dai voie să-ţi spun, că eu socotesc visul acesta ca un vis bun, şi, după cum cea dintîi parte ai aflat-o adevărată, tot aşa vei afla-o şi pe a doua la sfîrşit. „Dumnezeu vorbeşte odată şi de două ori, de n'a luat omul seama întîia oară. In vis, în vedere de noapte, cînd somnul adînc vine peste oameni şi sunt adormiţi în patul lor, atunci el deschide urechea oamenilor şi le împărtăşeşte învăţătura (Iov 33. 14-16).

Noi n'avem nevoe să ne trezim, cînd Dumnezeu vrea să vorbească cu noi. El ne poate cerceta şi cînd dormim şi ne poate face să auzim glasul Său. Inima noastră se trezeşte cîteodată cînd dormim, şi Dumnezeu îi poate vorbi

sau prin cuvinte sau prin pilde, prin semne sau icoane, ca şi atunci cînd am fi treji.

Indurare: Ei bine, eu sînt bucuroasă de visul meu, şi nădăjduesc să-l văd împlinit în scurtă vreme, ca să pot rîde în sfîrşit cu bucurie.

Creştina: Eu cred că e vremea să ne sculăm şi să vedem ce trebue să facem mai departe.

Indurare: Te rog, dacă aceştia de aici ne vor pofti să mai rămînem puţin, să primim cu bucurie poftirea aceasta. Voesc mult să mai rămîn cîtăva vreme aici, ca să mă cunosc mai bine cu fecioarele acestea. Mi se pare că *Inţelepciune*[1], *Evlavie* şi *Dragoste*, au fiecare o înfăţişare cît se poate de drăguţă şi cinstită.

Creştina: Vom vedea ce vor face ele.

După ce s'au sculat şi s'au gătit, se coborîră în jos şi se întrebară una pe alta despre noaptea trecută şi dacă le-a mers bine sau nu.

Indurare zise: „Foarte bine! Am dormit aşa de bine ca niciodată în vieaţa mea".

După aceea *Inţelepciune* şi *Evlavie* ziseră: „Mai rămîneţi puţin aici, şi folosiţi-vă de tot ce vă poate da casa aceasta".

Dragoste adaugă: „Da, şi încă cu plăcere şi din toată inima".

Aşa dar primiră poftirea aceasta, şi rămaseră aici o lună şi mai bine fiind de foarte mare folos una alteia.

Pentrucă şi *Inţelepciune* voia să ştie cum şi-a crescut *Creştina* copiii, a rugat-o să-i dea voie să-i întrebe puţin despre religie. Ea a prtmit cu bucurie.

Atunci ea începu cu cel mai mic, care se numea Iacov, şi zise:

„Vino, Iacove, poţi tu să-mi spui cine te-a făcut pe tine"?

Iacov: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfînt.

Inţelepciune: Bine, băiete dragă. Poţi tu să-mi spui, cine te mîntueşte?

Iacov: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfînt.

Inţelepciune: Iarăşi bine, băiete. Dar cum te mîntueşte Dumnezeu Tatăl?

1. *Inţelepciune* este aceeaş care în partea intiia se numeşte *Prevedere. Evlavie* se numeşte acolo *Frica de Dumnezeu.*

Iacov: Prin harul Său.

Inţelepciune: Dar cum te mîntueşte Dumnezeu Fiul?

Iacov: Prin sfinţenia Sa, prin viaţa, suferinţa, moartea de pe Cruce şi învierea Sa.

Inţelepciune: Cum te mîntueşte Dumnezeu Duhul Sfînt?

Iavov: Prin luminarea, înoirea şi ocrotirea Sa.

După aceea *Inţelepciune* a zis *Creştinei:* „Eşti de lăudat că ţi-ai crescut astfel copiii. Cred că nu-i nevoie să pun şi celorlalţi aceleaşi întrebări, cînd cel mai mic poate răspunde aşa de bine. De aceea mă voi îndrepta către al doilea mai tînăr".

Inţelepciune: Vino, Iosife — numele lui era Iosif — vrei şi tu să fii întrebat despre religie?

Iosif: Cu plăcere, din toată inima.

Inţelepciune: Ce-i omul?

Iosif: O făptură cuminte, pe care a zidit-o Dumnezeu, după cum a spus şi fratele meu.

Inţelepciune: Care să fie cea mai mare grijă a omului?

Iosif: Cum să ajungă la mîntuire.

Inţelepciune: Ce trebue adăugat la cuvîntul „mîntuit"?

Iosif: Că omul prin păcat singur s'a aruncat într'o stare de robie şi ticăloşie.

Inţelepciune: Ce trebue să înţelegem prin cuvintele mîntuit prin Sfînta Treime?

Iosif: Că păcatul este un asupritor aşa de mare şi puternic, că nimeni nu ne poate scoate din ghiarele lui decît Dumnezeu; şi că Dumnezeu este faţă de om cu gînduri aşa de bune şi pline de dragoste, că în adevăr îl mîntueşte din starea aceasta ticăloasă.

Inţelepciune: Care este ţinta de pe urmă a lui Dumnezeu, cînd mîntueşte pre oameni?

Iosif: Preamărirea Numelui Său, a harului şi sfinţeniei Sale etc. şi fericirea de veci a făpturii Sale.

Inţelepciune: Cari sunt aceia însă, cari vor fi mîntuiţi?

Iosif: Cei cari primesc mîntuirea Sa.

Inţelepciane: Dragă băiete, mamă-ta te-a învăţat bine şi tu ai înţeles bine ce te-a învăţat.

După aceea *Inţelepciune* zise lui *Samuel,* care era al doilea mai mare: „Vino, Samuile, vrei şi tu să te întreb de-ale religiei?"

Samuil: Da, de bună seamă, dacă vrei tu.

Inţelepciune: Ce este Cerul?

Samuil: Un loc şi o stare de cea mai înaltă fericire, pentru că Dumnezeu locueşte în el.,

Inţelepciune: Ce este iadul?

Samuil: Un loc şi o stare de cea mai mare durere, pentru că acolo este locuinţa păcatului, a dracului şi a morţii.

Inţelepciune: De ce vreu să mergi cu drag în Cer?

Samuil: Ca să văd pe Dumnezeu şi să-I pot sluji fără încetare; ca să văd pe Hristos şi să-L iubesc pururea; ca să pot avea în mine pe Duhul Sfînt în toată puterea Sa, pe care aici n'o pot gusta aşa.

Inţelepciune: Cu adevărat, drăguţ băiat este şi acesta, şi a învăţat şi el bine.

Zicînd acestea, ea se îndreptă către cel mai mare, care se numea Matei. Şi îi zise: „Vino, Matei, să te întreb şi pe tine de ale religiei".

Matei: Da, vin cu bucurie.

Inţelepciune: Aşadar te întreb pe tine: A fost cineva care să fi avut fiinţă mai înainte de Dumnezeu sau înaintea lui Dumnezeu?

Matei: Nu, căci Dumnezeu este din veci. Şi afară de El nu-i nici cel mai neînsemnat lucru, care să fi avut fiinţă pînă la începutul zilei întîi. Căci Dumnezeu a făcut în şase zile cerul şi pămîntul şi marea şi toate cîte sunt pe el şi în ea.

Inţelepciune: Ce zici tu despre Biblie (Sfînta Scriptură)?

Matei: Ea este Cuvîntul sfînt al lui Dumnezeu.

Inţelepciune: Oare nu este scris în ea nimic neînţeles de tine?

Matei: Ba chiar foarte mult.

Inţelepciune: Şi ce faci, cînd dai peste locuri pe cari nu le înţelegi?

Matei: Eu cred că Dumnezeu este mai înţelept decît mine. Mă şi rog ca El să-mi îngădue să pot înţelege prin harul Său din ea, tot ce crede că e bine pentru mine.

Inţelepciune: Ce crezi tu despre învierea morţilor?

Matei: Eu cred că morţii vor învia, că îşi vor păstra firea lor, însă fără putrezire. Şi aceasta o cred dinţr'o îndoită pricină: Intîi, pentru că Dumnezeu a făgăduit lucrul acesta, al doilea, pentru că El e şi puternic s'o facă.

După aceea zise *Inţelepciune* către băieţi: „Voi trebuie să ascultaţi şi mai departe de mama voastră, căci ea poate să vă mai înveţe multe. Voi trebue să vă îndreptaţi urechea

cu luare aminte, oricînd puteţi să auziţi dela alţii o vorbă bună. Căci numai de dragul vostru se vorbeşte despre lucruri bune. Apoi luaţi seama cu toată grija la ce vă învaţă Cerul şi pămîntul. Dar mai ales cîntăriţi adese ori ceea ce stă scris în Cartea, care a înduplecat pe tatăl vostru să se facă şi el călător. Cît despre mine, dragi copii, eu vă voi învăţa cît voi putea, atîta vreme cît veţi fi aici, şi mă voi bucura, cînd mă veţi întreba de lucruri, cari slujesc spre întărirea voastră în vieţuirea creştinească.

CAPITOLUL 9.

INDURARE îndepărtează, prin adevăratele ei fapte de dragoste, pe iubitul ei FARA-PREGET, care e plin înlăuntrul lui de gînduri lumeşti. Matei se îmbolnăveşte în urma unui păcat făcut înainte, se tămădueşte însă prin sîngele lui Hristos şi apoi primeşte să fie învăţat despre multe lucruri. După ce li se mai arată unele minunăţii, pleacă în sfîrşit, călăuziţi de INIMOSUL.

Călătorii au mai stat în locul acesta aproape o săptămînă. Cineva a cercetat atunci pe *Indurare* şi anume unul, care spunea că ar avea aplecare spre ea. Acela se numea *Fără-Preget*, un om care avea ceva învăţătură şi care se zicea religios, dar, fireşte, se ţinea foarte mult de lume. Astfel deci a venit el odată, de două ori şi de mai multe ori şi a îmbiat-o cu dragostea lui.

Şi *Indurare* era în adevăr frumoasă la faţă, şi, deci, cu atît mai atrăgătoare. Pe lîngă asta, ea mereu se gîndea să lucreze; şi cînd n'avea nimic de făcut pentru ea, împletea ciorapi şi făcea haine pentru alţii şi le dăruia celor ce aveau nevoe de ele.

De oarece deci domnul *Fără-Preget* nu ştia unde sau în ce fel folosea ea lucrul ei, era deosebit de încîntat că n'o găsea nici cînd fără lucru. „Pun rămăşag" — îşi zicea el — „că ea va fi o bună gospodină pentru mine".

Indurare destăinui lucrul acesta fecioarelor din casă, şi a întrebat de el, căci ele îl cunoşteau mai bine decît ea. Atunci ele îi spuseră că el e un tînăr foarte harnic şi că îşi zice cu plăcere religios, dar se tem că puterea adevărului i-ar fi străină.

„Dacă e aşa“ — zise *Indurare* — „nici nu mai voesc să mă uit la el. Căci nu voesc să pun nici o piedecă[1] sufletului meu“.

Inţelepciune răspunse apoi că n'are nevoe de alt mijloc ca să-l înspăimînte, decît să urmeze aşa cum a început, să lucreze cu multă sîrguinţă pentru săraci. Aceasta îi va răci în curînd focul rîvnei lui.

Cînd a venit el deci iarăşi, a aflat-o din nou la lucrul ei obicinuit, pregătind ceva pentru săraci.

„Cum“ — zise el — „tot aşa de muncitoare şi la acelaş lucru?“

„Da“ — zise ea — „sau pentru mine, sau pentru alţii“.

„Şi cît adică poţi tu cîştiga pe zi“? — o întrebă el.

„Eu fac lucrul acesta“ — zise ea — „ca să mă îmbogăţesc în fapte bune, agonisindu-mi o temelie bună în veacul viitor, ca să apuc viaţa vecinică (1 Timotei 6. 18,19).

„Cum aşa?“ — întrebă el — „ce faci cu lucrul tău?“

„Imbrac pe cei goi“ — răspunse ea.

Cînd a auzit el vorbele acestea, şi-a schimbat cu totul purtarea. N'a mai venit s'o vadă. Şi cînd era întrebat de pricina schimbării purtării, răspundea că „*Indurare* ar fi în adevăr o copilă frumoasă, dar are păreri cam sucite“.

După ce a părăsit-o, a zis *Inţelepciune*: „Nu ţi-am spus eu că domnul *Fără-Preget* se va lăsa în curînd de tine?“ Ba, te va vorbi chiar de rău. Căci cu toate că îşi zice religios şi se face că iubeşte pe *Indurare*, totuşi firea lui şi a *Indurării* sînt aşa de deosebite, că nu se vor întîlni niciodată la un loc“.

Indurare: Eu aş fi putut de mult să am un bărbat, deşi n'am spus nimănui nimic. Toţi însă erau aşa: nu le plăceau vederile mele, deşi nu găseau nimic rău la mine. De aceea nu m'am putut învoi cu ei.

Inţelepciune: Indurarea e mai puţin preţuită în vremile noastre. Oamenii n'au nimic dela ea decît numele. Puţini însă îşi dau silinţa s'o aibă, potrivit cu învăţăturile tale.

„Ei bine“ — zise *Indurare* — „dacă nu mă vrea nimeni, sau voi muri fecioară sau mă voi mărita cu vederile mele şi ele îmi vor fi bărbat; căci eu nu-mi pot schimba firea mea. Şi să iau pe unul, care m'ar tot împiedeca, nu pot.

---

1. O piedecă în calea vieţii creştine. O creştină nu poate lua decît un bărbat creştin, născut din nou. Altfel, îşi perde sufletul.

Am avut o soră, care se numea *Dărnicia*. Ea era măritată după un om hapsin. Dar niciodată nu se puteau înțelege între ei. Și pentrucă sora mea s'a hotărît fără clintire să facă și mai departe așa cum a început, anume să facă binefaceri celor săraci, bărbatul ei întîi a vorbit-o de rău înaintea lumii, și apoi a izgonit-o din casă".

Inţelepciune: Şi cu toate acestea, el se da drept creştin, te încredințez despre asta!

Indurare: Da, era el cum era: în felul cum e plină lumea de aceştia. Eu însă nu mă potrivesc cu nici unul din aceştia.

In vremea asta se îmbolnăvi Matei, fiul cel mai mare al *Creştinei*, şi boala l-a atins foarte rău. Căci avea de suferit dureri foarte mari înlăuntru. I se părea totdeauna că par'că i s'ar fi rupt măruntaiele.

Nu departe de acolo locuia un doftor bătrîn şi bine prețuit, anume Domnul *Iscusit*. Pe acela l-a dorit *Creştina*. A trimis deci după el şi a venit [1].

Cînd a venit în casă şi a cercetat puțin pe băiat, a cunoscut îndată că suferea de cumplite dureri de pîntece [2]; după aceea zise către mamă-sa:

„Ce-a mîncat Matei"?

„Ce-a mîncat"?—întrebă *Creştina*—„nimic decît numai ce-i sănătos".

Doftorul răspunse: „Băiatul şi-a încărcat stomacul cu ceva care nu se poate mistui şi nu se poate îndepărta fără leac. Şi îți spun că trebue să îndepărteze mîncarea aceasta sau să moară".

Atunci zise Samuel: „Mamă, mamă, oare ce a cules fratele meu şi a mîncat tocmai cînd ne depărtam de Poarta care se află la intrarea acestui drum? Ştii doar că acolo, la stînga, de cealaltă parte a zidului, era un pomăt. Acolo atîrnau cîteva crengi peste zid, şi fratele meu a cules ceva de pe ele şi a mîncat.

Creştina zise: „Ai dreptate, copilul meu, el a luat de acolo şi a mîncat. O, ce băiat netrebnic a fost el! L-am făcut luător de seamă, şi tot n'a voit să se lase de ele".

Doftorul: Am băgat bine de seamă că a mîncat ceva nesănătos, şi aceste roade sînt tocmai cele mai strică-

1. Un doftor sufletesc.
2. Mustrări de cuget.

cioase. Sînt roade din grădina lui Beelzebub. Mă mir că nu v'a ferit nimeni de asta. Mulţi au murit pînă acum din pricina aceasta.

Atunci *Creştina* a început să plîngă, zicînd ; „O, copil netrebnic, şi eu, mamă fără grijă ! Ce să fac acum pentru fiul meu“ ?

Iscusitul: Vino, nu desnădăjdui prea tare ! Băiatul poate să se îndrepteze iarăşi foarte bine. Dar trebue să verse.

Creştina: Te rog, scumpe Domn, încearcă-ţi toată puterea cu el, coste ce va costa.

Iscusitul: Nu, eu nădăjduesc că va costa ieftin.

Şi zicînd acestea, i-a făcut un mijloc de curăţire [1] ; acesta însă a fost prea slab. Se zicea că-i pregătit din sînge de ţap, din cenuşa unui taur şi din puţin suc de isop (Evrei 9. 13, 19 ; 10. 1-4). Cînd a văzut *Iscusitul* că mijlocul său de curăţire e prea slab, i-a pregătit altul mai puternic ca să-l iea. Leacul s'a făcut din trupul şi sîngele lui Hristos (Ioan 6. 54-57 ; Evrei 9. 14). — Ştiţi că doftorii dau adeseori bolnavilor leacuri ciudate ; cu una sau două făgăduieli şi cu o măsură de sare s'au pregătit cîteva hapuri (Marcu 9. 49). Matei trebuia să iea din ele de trei ori pe zi, şi să postească o vreme oarecare ; trebuia să le iea împreună cu un sfert de litru de lacrămi de pocăinţă. După ce s'a pregătit leacul acesta şi i s'a dat băiatului, la început n'a voit să bea din el, deşi îl chinuiau aşa de cumplit durerile de pîntece, de par'că ar fi fost sfîrticat bucăţele.

„Vino, vino“—zise doftorul „trebue să iei leacul acuma“!

„Mi-i greaţă“ ! zise băiatul.

„Trebue, vreau să-l iei îndată“ ! zise mama.

“Voi trebui să-l scuip înapoi“—răspunse băiatul.

„Te rog, Domnule“ —zise *Creştina* către cel *Iscusit* — „spune-mi, ce fel de gust are ?“

„N'are gust rău“ — zise doctorul. Apoi ea gustă unul din hapuri, lingîndu-l cu limba.

„O, Matei“ — zise ea — „leacul acesta este mai dulce pecît mierea ! De ţi-i dragă mamă-ta, de ţi-s dragi fraţii tăi, de ţi-i dragă *Indurare*, de ţi-i dragă însăşi viaţa ta, atunci iea leacul acesta“ !

După multe rugăminţi a luat leacul, făcînd şi o scurtă rugăciune prin care cerea binecuvîntarea lui Dumnezeu,

---

1. Cuvîntul lui Dumnezeu în mîna credinţei (Psalm 116. 3-9).

şi i s'a întîmplat după dorinţă. A lucrat cum a trebuit şi l-a adormit apoi într'un somn liniştit; el s'a înfierbîntat bine şi a asudat cum se cade, şi aşa a scăpat de toate durerile trupeşti.

Astfel, în scurtă vreme s'a întremat iar şi umbla sprijinindu-se de un băţ, şi vorbea cu *Inţelepciune*, *Evlavie* şi *Dragoste* despre boala sa şi cum s'a însănătoşit.

După ce s'a însănătoşit băiatul, *Creştina* a întrebat pe doctor: „Doamne, cu ce să-ţi răsplătesc truda şi grija ta de mine şi de copilul meu“?

El zise: „Răsplata trebue s'o dai Stăpînului tuturor doctorilor, după cerinţele pe care le-a spus şi le-a hotărît El pentru astfel de întîmplări“ (Evrei 13. 11—15).

Şi pentru ce, domnul meu, mai sunt bune hapurile acestea?“ — întrebă *Creştina*.

Iscusitul: Este un leac pentru toate şi-i bun pentru orice rău, care se poate întîmpla călătorilor; şi dacă sunt bine pregătite, rămîn bune în toate vremile, fără să se strice.

Creştina: Te rog, scumpe domn, fă-mi de acestea douăsprezece cutii pline. Căci de le voi avea, nu-mi va mai trebui alt leac.

Iscusitul: Hapurile acestea sunt tot aşa de bune să preîntîmpine bolile şi să le şi lecuiască. Ba, eu pot zice şi mă pun chezăş că oricine se va folosi bine de leacul acesta, va trăi pururea prin el (Ioan 6. 51). Dar tu, dragă *Creştină*, Doamne fereşte să nu le dai sau să le iei altfel decum am însemnat eu. In alte împrejurări n'ar fi bine.

Aşadar a dat *Creştinei* leacul pentru ea, pentru copiii ei şi pentru *Indurare*, şi a mai spus lui Matei să se păzească, să nu mănînce iarăşi prune verzi; apoi i-a sărutat şi a plecat.

Am amintit înainte că *Inţelepciune* a îndemnat pe băieţi să-i puie întrebări folositoare, ori cînd vor voi, şi ea le va răspunde.

Astfel cel ce fusese bolnav, Matei, a întrebat-o pentru ce cele mai multe leacuri sunt amare pentru cerul gurii.

Inţelepciune: Ca să se arăte cît de neplăcut este Cuvîntul lui Dumnezeu şi cît de neplăcute sunt lucrările Sale pentru o inimă lumească.

Matei: De ce obicinueşte leacul, dacă e bun, să aducă curăţire şi vărsare?

Ințelepciune : Ca să se arate, că, dacă Cuvîntul lucrează puternic, curăță inima și gîndul, căci ceeace lucrează una la trup, lucrează cealaltă la suflet.

Matei : Ce să învățăm noi, cînd vedem că flacăra focului se înalță tot mai sus, razele soarelui însă și căldura lui puternică lucrează în jos?

Ințelepciune : Din înălțarea flacării de foc, să învățăm cum să năzuim cu dor fierbinte spre Cer. Insă, din faptul că soarele își trimite în jos razele și căldura lui blîndă, să învățăm că Mîntuitorul lumii, deși e așa de sus, totuș Se coboară la noi jos cu harul și dragostea Sa.

Matei : Dar de unde au norii apă?

Ințelepciune : Din mare.

Matei : Ce putem noi învăța de aici?

Ințelepciune : Că cei ce propăväduesc Cuvîntul, trebue să-și ia învățătura dela Dumnezeu.

Matei : De ce se descarcă norii pe pămînt?

Ințelepciune : Pentru ca să se arate că slujitorii Cuvîntului lui Dumnezeu trebue să împărtășească lumii ceea ce au învățat dela Dumnezeu.

Matei : Pentru ce se face curcubeul prin soare?

Ințelepciune : Pentru ca să arate că legătura de har a lui Dumnezeu ne este dăruită prin Hristos.

Matei : De ce isvoarele din mare vin prin pămînt la noi?

Ințelepciune : Pentru ca să arate că harul lui Dumnezeu vine la noi prin trupul lui Hristos.

Matei : De ce unele izvoare izvorăsc pe culmile celor mai înalți munți?

Ințelepciune : Pentru ca să arate că Duhul harului poate izvorî tot așa de bine în unii dintre cei mari și puternici, ca și în mulți săraci și neînsemnați.

Matei : De ce se ține focul de mucul luminii?

Ințelepciune : Ca să se arate că de nu arde harul în inimile noastre, nu este în noi nici o lumină adevărată a vieții.

Matei : De ce mucul, săul și toate celelalte se trec numai ca să se ție flacăra luminii?

Ințelepciune : Ca să arate că trupul și sufletul și tot ce avem în noi stau în slujba harului lui Dumnezeu, și că de dragul lui noi trebue să ne trecem cu totul, ca să-l păstrăm cu putere în noi.

Matei : De ce își rupe pelicanul pieptul cu ciocul?



Călătorii urcînd Muntele Greutăţilor.

Veniţi, veniţi, — zise *Inimosul* — nu staţi jos pe aici, căci ceva ma sus vom da peste coliba Împăratului.

(Pag. 207).

Matei: De ce pelicanul îşi rupe pieptul cu ciocul?

Inţelepciune: Ca să-şi hrănească puii cu însuş sîngele lui şi să ne înveţe că Hristos cel proslăvit îşi iubeşte puii, adecă poporul Său, aşa de mult încît îl mîntueşte dela moarte prin sîngele Său.

Matei: Ce putem învăţa dela cîntarea unui cocoş?

Inţelepciune: Invaţă să-ţi aduci aminte de păcatul lui Petru şi de pocăinţa lui Petru! Cîntatul cocoşului dă de ştire că se iveşte ziua. Prin cîntatul cocoşului adu-ţi deci aminte de cea din urmă şi înfricoşată zi a judecăţii!

Astfel a trecut luna lor. Atunci dădură celor din casă să înţeleagă că s'ar cuveni acum să se scoale şi să pornească mai departe.

Atunci Iosif zise mamei Sale: „Ar trebui să nu uiţi să trimiţi pe cineva la locuinţa Domnului Tîlcuitor să-l roage să ne trimită pe *Inimos*, ca să fie călăuza noastră şi pe cealaltă bucată de drum.

„Dragă băete“ — zise ea — „mai că eram să uit“. *Cel-Care-Veghează, Portarul,* s'o trimită prin o slugă vrednică de încredere, la prietenul său bun, la Domnul *Tîlcuitor.*

Cînd a ajuns sluga acolo şi *Tîlcuitorul* a cetit cuprinsul rugăminţii, a zis slugii: „Du-te şi le spune că îl voi trimite“.

Cînd a văzut familia, la care a petrecut *Creştina,* că s'a hotărît numai decît să plece, toată casa a fost strigată la un loc, ca să mulţămească Impăratului lor că le-a trimes nişte oaspeţi atît de scumpi. După aceea, ziseră *Creştinei:* „Să nu-ţi arătăm ceva, cum obicinuim să facem cu călătorii, la care te-ai putea apoi gîndi, cînd vei fi pe drum?“

Luară pe *Creştină,* pe copiii ei şi pe *Indurare* şi îi duseră într'o încăpere, şi le arătară unul din merele din care mîncase Eva şi din care a dat şi bărbatului ei să mănînce, din care pricină au trebuit apoi să iasă amîndoi din rai[1]. Şi întrebară pe *Creştină* ce-ar crede ea să fie aceea. *Creştina* răspunse: „Este sau mîncare sau otravă. Nu ştiu care din două“. După aceea, i-au descoperit ce este. Ea a ridicat atunci mîinile în sus şi s'a minunat.

După aceea îi duseră în alt loc, şi le arătară scara lui Iacov (1 Moise 28. 12; Ioan 1, 51). Şi tocmai atunci se aflau îngeri cari se suiau pe ea. *Creştina* a privit cum se suiau îngerii în sus şi tot aşa şi ceilalţi tovarăşi ai ei.

1. 1 Moise 3. 6 şi următoarele; Romani 7. 24. Privirea păcatului este cumplită (Căinţă).

Voiră apoi să meargă îndată la un alt loc şi să le mai arate şi altceva. Iacov însă zise mamei sale: „Te rog, spune-le să rămîie mai mult aici, căci e ceva aşa de însemnat de văzut". Apoi se întoarseră iarăşi şi rămaseră pe loc săturîndu-şi ochii, uitîndu-se la priveliştea aceea atît de plăcută (Ioan 1. 14 ; 1. 51) [1].

După aceea îşi duseră oaspeţii într'o sală, unde era atîrnată o ancoră de aur, pe care poruncîră *Creştinei* s'o iea jos. Ei ziseră: „S'o luaţi cu voi. Căci aceasta vi-i numai decît de nevoe, ca s'o ţineţi ca o puternică ancoră a sufletelor voastre, care ajunge pînă dincolo de perdeaua dinăuntru (Evrei 6. 19) şi ca să vă puteţi ţinea neîncetat nădejdea cînd vor năvăli asupra voastră furtună şi vreme rea". Ea s'a bucurat foarte mult de aceasta. După aceea îi luară şi îi duseră pe Muntele, pe care a voit Avraam, tatăl nostru, să-şi jertfească fiul, pe Isaac, şi le arătară altarul, lemnul, focul şi cuţitul de înjunghiat. Căci acestea au rămas ca să se poată vedea şi azi (1 Moise 22. 9) [2]. Cînd au văzut ei aceste lucruri, au ridicat mînile în sus şi se fericeau, zicînd: „O, ce om plin de dragoste către Domnul şi plin de lepădare de sine a fost Avraam!"

După ce li s'au arătat toate acestea, *Inţelepciune* îi duse în odaia de mîncare, unde se afla un minunat instrument cu coarde. Apoi cîntă şi făcu din cele ce văzură ei de curînd o cîntare minunată, care suna aşa:

„Văzut-aţi rodul pomului
Din care a mîncat mama Eva?
Cînd Satana vă va ispiti ca pe ea,
In inima voastră gîndiţi-vă la ea!

Priviţi la scara lui Iacov!
Ingerii s'au suit pe ea în faţa voastră!
Dorinţa voastră să se suie
Intotdeauna către Cer!

Şi ancora pe care aţi primit-o,
Putere mare să vă 'nvie pururea!
Precum Avraam a adus jertfă tot ce avea mai scump,
Şi voi, din ce aveţi mai bun, daţi Domnului!

1. Vederea lui Hristos, Scara Cerului, este plăcută (Credinţa).
2. Dragoste, răbdare, lepădare de sine, mulţămire. Aceasta inseamnă viaţă creştinească.

In vremea aceea cineva bătu la uşă. *Portarul* deschise, şi iată că era *Inimosul*[1]. Cînd intră el, ce bucurie se făcu! Căci le veniră iarăş limpede în minte toate cele petrecute: cum cu puţină vreme înainte el omorîse pe bătrînul şi arţăgosul uriaş *Setos-de-Sînge* şi cum îi apărase de lei.

Domuul *Inimos* zise deci către *Creştină* şi *Indurare*: „Domnul meu v'a trimes fiecăruia cîte o sticluţă de vin, ceva prăjituri şi vr'o cîteva mere de granat, cîteva smochine şi stafide pentru băeţi, ca să vă puteţi împrospăta puterile pe drum cu ele.

Cu acestea porniră la drum şi *Inţelepciune* şi *Evlavie* îi petrecură o bucată bună. Cînd ajunsară la poartă, *Creştina* cercă să afle dela *Portar* de n'a trecut cineva pe acolo. El răspunse: „Nu. Numai unul singur a trecut, dar mai de mult, şi mi-a povestit că de curînd s'a făcut un omor pe drumul împărătesc, pe care mergeţi voi acuma. Dar a spus că hoţii ar fi fost prinşi şi în curînd se va ţinea judecata cea mare asupra lor".

Creştina şi *Indurare* se speriară. Matei însă zise: „Mamă, nu te teme cîtă vreme Domnul *Inimos* vine cu noi şi este călăuza noastră".

Creştina zise apoi *Portarului*: „Domnule, îţi sunt foarte mulţămitoare pentru toată bunăvoinţa pe care mi-ai arătat-o, de cînd am venit aici şi pentru dragostea şi bunătatea faţă de copiii mei. Nu ştiu cum să-mi arăt mulţămirea pentru omenia ta. Te rog, fii bun şi primeşte acest dar ca semn că te cinstesc". Şi zicînd acestea, îi îndesă în palmă un pol de aur. El însă se închină înaintea ei şi zise: „Veşmintele tale să fie pururea albe şi de pe capul tău să nu lipsească unsoare" (Eclesiast 9. 8). *Indurare* să trăiască şi să nu moară" (5 Moise 33. 6). Şi către băeţi zise: „Fugiţi de poftele tinereţelor şi alergaţi după fericirea dumnezeească" (2 Timotei 2. 22) şi întovărăşiţi-vă cu cei ce umblă cu înţelepciune şi cinste. Aşa veţi umplea de bucurie inima mamei voastre şi veţi fi lăudaţi de toate inimile înţelepte".

Mulţămiră apoi *Portarului* şi plecară mai departe.

---

1. Dumnezeu ne dă ceeace cerem, şi încă şi mai mult.

CAPITOLUL 10.

Călăuziţi cu prietenie de INIMOS, călătorii trec cu bine prin VALEA UMILINŢEI şi a UMBREI MORŢII, avînd oarecare frică. La urmă INIMOSUL ucide pe uriaşul CIOCAN, care a închis călătorilor drumul prin minciuni şi înşelăciuni.

După aceea am văzut în visul meu, că au plecat mai departe, şi au ajuns pe vîrful Muntelui, unde *Evlavie* strigă, după ce se desmeticise bine : „Ah, am uitat ce voiam să dau *Creştinei* şi tovarăşilor ei. Mă voi întoarce îndărăt să aduc". Şi fugi înapoi şi aduse ce voia să-i dea. După ce s'a îndepărtat *Evlavie*, *Creştinei* i se păru că ar auzi într'o pădurice puţin la o parte spre dreapta o cîntare minunată în felul ei, cu următoarele cuvinte :

„„Eu sînt însemnată în Cer,
Sînt un copil al fericirii.
Cum mă poate întrista păcatul
Şi toată suferinţa acestei vremi ?
Eu ştiu că sînt aleasă
Dela început în Hristos".

Şi ascultînd mai departe, i se păru că un alt glas ar fi răspuns celui dintîi :

„Cîntîndu-Ţi şi lăudîndu-Te Te voi slăvi,
Şi mă voi bucura pururea de harul Tău.
Viaţa mea întreagă voi închina-o
Slujbei Tale cu ascultare de copil.
Doamne, Tu îmi ierţi vina mea,
Niciodată nu voi uita harul acesta, niciodată !

Atunci *Creştina* a întrebat pe *Inţelepciune,* cine-i fiinţa care înalţă cîntarea aceea atît de deosebită.

„Acestea sînt" — zise ea — „pasările pădurii din ţara noastră (Cîntarea Cîntărilor 2. 11, 12). Ele rareori cîntă cîntările acestea alt cîndva decît primăvara, cînd se ivesc florile şi cînd străluceşte soarele cu căldură. Atunci se pot auzi zile întregi. Eu ies de multe ori la plimbare să le ascult; adeseori avem şi în casa noastră unele cari sînt blînde. Ele sînt pentru noi o tovărăşie foarte plăcută, cînd voesc să ne pătrundă gînduri triste în suflet. Şi ele fac din păduri, dumbrăvi şi din alte ţinuturi nişte locuri în cari petrecem cu plăcere".

In timpul acesta *Evlavie* se întoarse. Ea zise *Creştinei:* „Iată, aici ţi-am adus o icoană a tuturor lucrurilor pe cari le-ai văzut în casa noastră. Poţi să te uiţi la ea cînd vezi că ai uitat ceva, ca să-ţi aduci din nou aminte de lucrurile acestea, spre mîngîierea şi întărirea ta" [1].

Apoi începură să se coboare de pe Munte în jos în *Valea Umilinţei.* Era un munte pripuriu şi un drum lunecos [2]. Ei însă coborau tare şi cu luare aminte, aşa că au ajuns jos foarte bine. Cînd au ajuns în vale, *Evlavie* zise *Creştinei:* „Acesta este locul unde *Creştinul,* bărbatul tău, a fost lovit de răutăciosul vrăjmaş Apolion şi unde au avut ei lupta aceea cumplită. Ştiu că tu trebuie să fi auzit de asta. Dar fii cu inimă! Atîta vreme cît ai pe *Inimos* de călăuză şi însoţitor, nădăjduim că vei umbla mai bine".

Inţelepciune şi *Evlavie* lăsară pe călători în seama călăuzei şi se întoarseră înapoi. El mergea deci în fruntea lor şi ei veneau după el.

Apoi Domnul *Inimos* zise: „Să nu ne temem de loc aşa de tare de valea aceasta, căci nimic nu ne poate vătăma, doar dacă noi înşine ne-am face vreun rău. Adevărat că *Creştinul* a avut aici a face cu Apolion, cu care a trebuit să dea o luptă îndîrjită; dar lupta aceasta n'a fost decît o urmare a alunecărilor greşelilor pe cari le făcuse *Creştinul,* cînd cobora de pe Munte în jos. Căci alunecările de acolo aduc aici lupte, şi de aceea are valea aceasta un nume aşa de rău. Căci omul de rînd, cînd aude că ci-

---

1. Neincetata obicinuinţă la căinţă, credinţă, nădejde, dragoste, răbdare, lepădare de sine şi altele.
2. După liniştea gustată, urmează o luptă şi încercare nouă.

neva a dat peste o nenorocire într'un loc ca acesta, îndată se zăpăceşte, crezînd că în locul acesta ar fi nişte vrăjmaşi îndîrjiţi sau duhuri rele, pe cînd de fapt nu e decît urmarea faptelor lor, dacă li se întîmplă aici astfel de nenorociri.

Această vale a *Umilinţei* în sine este un loc tot aşa de rodnic ca oricare altul, peste care sboară pasările. Şi sînt încredinţat că vom da aici de ceva care ne va spune de ce *Creştinul* a fost înghesuit aşa de tare, numai de-ar fi în calea noastră.

Atunci Iacov zise mamei sale : „Iată, colo este un stîlp şi par'că ar fi scris ceva pe el. Să mergem să vedem ce-i acolo". Merseră şi aflară scris : „Alunecările *Creştinului*, pe cari le-a făcut înainte de a veni încoace şi luptele pe cari le-a suferit aici, să fie spre luare aminte celor ce vor veni în urma lui încoace !"

„Vedeţi" — le zise călăuza — „nu v'am spus eu că prin ţinutul acesta trebue să fie ceva care să ne dea lămurirea pricinii pentru care a fost aşa de tare strîmtorat *Creştinul* în locul acesta ?" După aceea s'a îndreptat către *Creştină* şi a zis : „Ruşinea *Creştinului* nu este mult mai mare decît a multor altora, cărora li s'a întîmplat la fel. Căci e mult mai uşor să te sui pe Muntele acesta decît să te cobori, şi lucrul acesta se poate spune de foarte puţini munţi din ţinuturile acestei lumi [1].

Totuş, noi să-i dăm pace omului nostru. El a ajuns acum la odihnă. Căci tot a cîştigat o biruinţă minunată asupra vrăjmaşilor săi. Să rugăm pe Dumnezeu, Care locueşte în Ceruri, să nu ne meargă mai rău decît lui, cînd ne va veni rîndul încercării.

Să ne întoarcem deci la această vale a *Umilinţei*. Ea este cea mai bună şi cea mai roditoare parte a ţării din tot ţinutul acesta. Este un pămînt gras şi alcătuit în cea mai mare parte numai din fînaţe, după cum vedeţi. Şi cînd vine cineva încoace în vreme de vară, ca noi acuma, şi n'a auzit nimic mai înainte despre valea asta, el trebue să vadă aici ceea ce-i face o deosebită plăcere, dacă-i plac asemenea privelişti. Priviţi cît de verde e valea şi cît e de împodobită cu crini (Cîntarea Cîntărilor 2. 1) ! Eu am

1. O, cît e de greu să păstrezi adevărata umilinţă, cînd guşti răcorirea şi primeşti daruri cereşti

cunoscut mulţi muncitori, cari au ajuns la o stare bună în această vale a *Umilinţei*. Căci Dumnezeu celor mîndri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har (Iacov 4. 6; 1 Petru 5. 5). In adevăr, acesta este un pămînt foarte roditor şi rodeşte din belşug. Unii au şi dorit ca aici să fie şi cel mai drept drum spre casa Tatălui lor, ca să nu mai aibă de urcat Greutatea, Munţii şi Dealurile. Dar drumul e drum şi abia acolo-i sfîrşitul".

Mergînd ei mai departe şi vorbind astfel, văzură pe un tînăr, care păzea oile tatălui său. Băiatul era îmbrăcat în veşminte sărăcăcioase, avea însă o înfăţişare foarte vioaie şi plăcută şi şezînd într'un loc, cînta încetişor un cîntec. „Ascultaţi" — zise Domnul *Inimos* — „ce cîntă băiatul de cioban!" Ei ascultară, iar el cînta cuvintele:

„Cine vine încoace cum se cade,
Nu sufere nicicînd.
Cine e neînsemnat, fără podoabă
Şi-i numai umilit,
Acela este slugă iubită a lui Dumnezeu.
Bunătatea lui Dumnezeu îl călăuzeşte bine
Chiar de i-ar merge rău.

Aceasta este ţinta mea şi cîştigul meu,
Pentrucă sînt prea mulţămit
Cu ce vrea Dumnezeu să dea,
Fie mult, fie puţin.
Doamne, o inimă mulţămită
E singura mea dorinţă,
Ca să văd mărirea Ta!"

După aceea zise *Călăuza*: „Il auziţi bine? Eu îndrăznesc să spun că băiatul acesta duce o viaţă mult mai plăcută şi poartă în sîn buruiana numită *Mulţămirea-sufletească*, mai mult decît mulţi alţii cari sunt îmbrăcaţi în catifea şi în mătăsuri. Dar să ne urmăm vorba:

„Domnul nostru avea mai înainte în valea aceasta o casă şi stătea cu plăcere aici[1]. Ii era drag să umble prin dumbrăvile acestea, căci îi plăcea foarte mult aerul de

1. Cind Hristos era cu trup omenesc, Se bucura de umilinţă.

aici. Afară de asta, aici poţi fi scutit de vălmăşagul şi grijile acestei vieţi. De altfel, toate locurile sînt pline de vălmăşag şi rătăciri. Numai această *Vale a Umilinţei* este un loc tăcut şi liniştit. Aici nu eşti stingherit şi necăjit în cugetările tale neprefăcute ca în alte locuri. Aceasta este o vale prin care merg numai ceice iubesc viaţa de călător. Şi deşi *Creştinul* a ajuns aici într'o strîmtorare foarte grea, întîlnindu-se în locul acesta cu Apolion şi trebuind să înceapă cu el o luptă înfocată, totuş trebue să vă mai spun că în vremurile dinainte s'au întîlnit aici oameni cu îngeri (Osea 12. 5), că au aflat mărgăritare (Matei 13. 46) şi că au aflat în locul acesta cuvintele vieţii (Psalm 119. 25, 71).

Spuneam adineaori că Domnul nostru şi-a avut înainte casa aici şi că a umblat cu plăcere pe aici; acum vreau să vă mai spun că El tocmai pentru locul acesta şi pentru poporul care umblă cu plăcere pe locurile acestea a lăsat o simbrie pe an (Matei 11. 29), care li se va plăti cu credinţă la o anumită vreme, atît pentru mîncarea şi traiul lor din călătorie, cum şi spre îmbărbătare ca să-şi urmeze drumul de călători".

Mergînd mai departe, *Samuel* zise Domnului *Inimos:* „Doamne, aud bine că tatăl meu a avut o luptă cu Apolion. Dar care e locul unde s'au luptat, căci bag de seamă că Valea aceasta este foarte lată".

Inimosul: Tatăl tău a avut lupta cu Apolion colo înaintea noastră într'un loc, unde se află o trecătoare îngustă, tocmai lîngă pajiştea *Uitarea* [1]. Şi în adevăr, acesta este locul cel mai primejdios din tot ţinutul acesta. Căci de li se întîmplă vreodată călătorilor vreo nenorocire, li se întîmplă pentrucă au uitat de tot harul pe care l-au primit şi au uitat cît de nevrednici sînt ei de el. Tocmai acesta e locul unde au fost strîmtoraţi alţii foarte tare. Dar vom vorbi mai mult despre el, cînd vom ajunge acolo. Căci sînt încredinţat că pînă în ziua de azi a rămas acolo o urmă din lupta aceea, sau o tablă de aducere aminte.

După aceea a zis *Indurare:* „Mie mi se pare că mi-i aşa de bine în valea aceasta, ca în nici un alt loc din toată călătoria de pînă acum. Mi se pare că locul acesta s'ar potrivi foarte bine cu cugetul meu. Îmi place chiar

---

1. Cînd cel rău se năpusteşte asupra noastră, uităm de bunătatea dinainte. De aceea intră desnădejdea în inimă.

foarte mult în astfel de locuri, unde nu vuesc trăsurile şi nu pocnesc căruţele. Mi se pare că aici omul se poate gîndi fără multă greutate, ce este el, de unde a venit, ce a făcut şi la ce a fost chemat de Impăratul. Aici poate omul să se adîncească în sine cum trebuie să-şi frîngă inima şi să-şi umilească duhul, pînă ce ochii îi lăcrămează ca iazul din Hesbon (Cîntarea Cîntărilor). Cei ce merg bine prin această Vale a Plîngerii, îşi fac fîntîni în ea, şi ploaia pe care o trimite Dumnezeu din Cer asupra celor ce merg pe aici, umple şi iazurile (Psalm 84. 6, 7). Aceasta e şi valea în care vrea Impăratul să dea viile celor ce sînt ai Săi (Osea 2. 17) ; şi cei ce voesc să treacă pe aici, trebue să cînte, cum a cîntat *Creştinul*, deşi s'a întîlnit cu Apolion".

„Aşa e" — zise Călăuza — „eu am mers foarte des prin valea aceasta, şi nici cînd nu mi-a fost mai bine decît atunci cînd eram aici. Am întovărăşit pe mai mulţi călători, cari au mărturisit acelaş lucru". „Eu văd pe cel sărac" — zice Impăratul — „şi pe cel ostenit cu duhul şi pe cel ce se teme de Cuvîntul Meu" (Isaia 66. 2).

Apoi au ajuns în locul unde s'a dat lupta amintită mai înainte. Atunci Călăuza a zis *Creştinei*, copiilor ei şi către *Indurare* : „Acesta este locul. In locul acesta a stat *Creştinul*, şi de colo a năvălit Apolion asupra lui. Nu v'am spus că aici pe piatra aceasta a rămas pînă în ziua de azi puţin sînge de al bărbatului tău. Priviţi, cum ici-şi colo se află încă vr'o cîteva fărîme din săgeţile sfărîmate ale lui Apolion. Uitaţi-vă apoi cum au sfărîmat locul şi pămîntul cu picioarele, cînd s'au luptat între ei, ca să se apere unul de altul. Da, de loviturile greşite, chiar pietrele au fost despicate în bucăţi. In adevăr, *Creştinul* s'a arătat aici bărbat şi s'a dovedit viteaz ca un adevărat Ercule [1]. După ce a fost bătut Apolion, şi-a luat drumul de-a 'ndăratelea în cealaltă vale, care se numeşte *Valea Umbrei Morţii*, unde vom ajunge şi noi în curînd.

Uitaţi-vă, colo este un stîlp de aducere aminte, în care este însemnată lupta aceasta şi biruinţa *Creştinului*, spre slava lui pentru neamurile ce vor să vie". Fiindcă stîlpul de aducere aminte stătea tocmai aproape de drum, s'au

---

1. Ercule este în poveştile Grecilor un viteaz isteţ ca şi Făt-Frumos din poveştile noastre (Nota Tr.).

dus şi au citit cele scrise, în cari se spunea aşa, cuvînt cu cuvînt:

In locul acesta s'a dat odată o luptă,
Care a fost îngrozitoare şi înspăimîntătoare.
Unul pe altul voia să se înăduşe cu totul:
Apolion a adus pe *Creştin* în primejdie,
Dar omul acesta, ca un zid,
A alungat pe Cel Viclean, trimis chiar din iad.
Stîlpul acesta să mărturisească pururea
Că nimic nu l-a putut îndupleca pe *Creştin*.

După ce au trecut de locul acesta, au ajuns în ţinutul *Văii Umbrei Morţii*[1]. Şi valea aceasta era mult mai lungă decît cea dintîi şi era şi un loc cu totul înspăimîntător şi neliniştit de duhuri rele, cum pot mărturisi mulţi alţii. Dar femeile acestea şi copiii mergeau prin ea foarte bine, pentrucă aveau încă lumina zilei şi *Inimosul* le era călăuză.

Intrînd în valea aceasta, li s'a părut că aud gemătul unora cari muriau, ba un gemăt foarte puternic. Li s'a mai părut că aud glasuri de tînguire ca dela nişte oameni cari se află în cele mai grele chinuri. Din pricina aceasta băeţii se cutremurară şi femeile se îngălbeniră de tot la faţă. Călăuza însă le spuse să fie cu inimă bună.

Mergînd puţin mai departe, li s'a părut că începe să li se cutremure pămîntul sub picioare, de par'că ar fi fost nişte gropi. Auziră şi un fel de fîşcîituri de şerpi, dar nu vedeau nimica. Atunci ziseră băeţii: „Oare încă n'am ajuns la capătul acestui loc înspăimîntător?" Călăuza le spuse însă să fie cu inimă bună şi să ia seama la picioare; „altfel" — zise el — „aţi putea uşor aluneca în groapă".

Atunci a început să-i vină rău lui Iacov, mi se pare că de frică[2]. Mă-sa i-a dat ceva din băutura de întărire, pe care o căpătase în casa *Tîlcuitorului*, apoi i-a mai dat trei din hapurile, pe cari le pregătise[3] doftorul *Iscusit*. După aceea băiatul şi-a venit iar în fire.

Merseră mai departe, pînă ce au ajuns cam la mijlocul

1. Este o luptă de par'că Dumnezeu ar vrea să ne dea morţii de veci, care se uşurează prin lumina credinţei (Psalm 23. 4).

2. După ce s'a sfîrşit o luptă, trebue să ne păzim bine de alta.

3. Şi frica prea mare este un păcat mare, de care trebue să ne căim, să ne rugăm lui Dumnezeu să ni-o iea şi să ni-o îndepărteze.

văii. Atunci zise *Creştina:* „Mi se pare că văd ceva colo înaintea noastră lîngă drum, ceva cu o înfăţişare cum n'am văzut niciodată". Atunci Iosif strigă: „Mamă, ce-i aceea?" „O fiinţă spurcată, copile, o fiinţă spurcată", zise ea. „Dar, mamă" — zise el — „cu ce samănă?" „Nu pot să ţi spun cu cine samănă" — vorbi ea. „Acuma nu-i tare departe de noi, e foarte aproape de noi" — zise ea [1].

„Ascultaţi" — zise Domnul *Inimos* — „cine este mai fricos, să se ţie foarte aproape de mine". Apoi vrăjmaşul a început să se apropie, iar Călăuza păşi împotriva lui. Cînd a venit însă drept în faţa lor, a pierit dinaintea ochilor tuturora. Atunci îşi aduseră aminte de cele ce li se spusese cu cîtăva vreme înainte: „Impotriviţi-vă diavolului, şi el va fugi dela voi!" (Iacov 4. 7).

Merseră aşa dar mai departe, după ce-şi veniră puţin în fire. N'au mers însă mult, şi uitîndu-se îndărăt *Indurare,* i s'a părut că venea ceva asemenea unui leu, alergînd în fuga mare în urma lor. Urla cu glas gros, şi de cîteori urla, toată valea răsuna. Inima li se umplu de frică, afară de inima călăuzei.

Dihania aceea se apropia tot mai mult, şi Domnul *Inimos* s'a dat înapoia lor, luînd pe toţi călătorii înaintea sa. Leul venea însă drept spre ei, şi Domnul *Inimos* se pregăti de luptă. Văzînd acela însă că s'a hotărît să i se împotrivească, s'a tras înapoi şi n'a mai venit (1 Petru 5. 8, 9).

După aceea merseră mai departe, şi Călăuza mergea înaintea lor, pînă au ajuns într'un loc unde era săpată o groapă de-a latul întregului drum. Inainte de a se pregăti să treacă dincolo, s'a lăsat asupra lor o ceaţă şi un întunerec, aşa că nu puteau vedea nimic înainte [2]. Atunci ziseră călătorii: „Vai, ce vom face acum?" Călăuza răspunse: „Nă vă temeţi, staţi liniştiţi şi să vedeţi ce izbîndă veţi cîştiga prin aceasta". Stătură deci liniştiţi, căci le era închisă cărarea. Atunci li s'a părut că aud tot mai lămurit sgomotul şi vuetul vrăjmaşilor. Se putea deosebi bine şi focul şi fumul din prăpastie.

Atunci *Creştina* zise către *Indurare:* „Acuma văd pe unde a trebuit să treacă bietul meu bărbat. Am auzit eu

---

1. Lupta drăcească este aşa de felurită, încît nu i se pot zugrăvi felurile.
2 Oamenii îşi închipuesc că nu se poate ca cineva să meargă înainte pe calea fericirii şi totodată să rabde toate pînă la sfîrşit.

multe despre locul acesta dar n'am mai fost niciodată pe aici. Bietul bărbat a mers cu totul singur pe aici noaptea. Era noapte mai peste tot drumul. Şi vrăjmaşi erau foarte năvalnici împrejurul lui, par'că ar fi vrut să-l rupă în bucăţi. Mulţi au vorbit despre asta, dar nimeni nu poate spune ce este în *Valea Umbrei Morţii*, pînă n'a intrat singur în ea. „Inima îşi cunoaşte suferinţa ei, şi în bucuria ei nici un străin nu se poate amesteca" (Pildele 14. 10). A merge pe aici e ceva înspăimîntător".

Inimosul: E ca şi cum cineva ar avea să se lupte cu ape mari sau ar trebui să se coboare în adîncuri—ca şi cînd ar sta pe fundul mării sau s'ar cufunda în adîncul munţilor. Acuma par'că pămîntul ne-ar fi zăvorit pe veci. Cei ce umblă însă pe întunerec şi n'au lumină trebue să nădăjduiască în Numele Domnului şi să se lase în seama Dumnezeului lor (Isaia 50. 10). Cît mă priveşte pe mine, cum v'am povestit, eu am mers de multe ori pe valea aceasta şi altădată mi-a mers mult mai rău decît acuma, şi cum vedeţi, tot trăiesc. N'aş fi scăpat însă, dacă n'ar fi fost cu mine Mîntuitorul meu. Şi nădăjduesc din toată inima că vom fi scăpaţi în chip minunat. Veniţi să ne rugăm să ni se dea lumină, care să poată lumina întunecimea dinaintea noastră şi care să poată ucide nu numai pe aceştia, ci pe toţi dracii iadului".

Ei strigară atunci şi se rugară, şi Dumnezeu le trimese Lumină şi izbăvire. Căci acuma nu mai era nici o piedică nici în drumul lor şi nici acolo unde se opriseră din pricina gropii. Dar tot n'au ajuns la sfîrşitul văii. Mergînd mai departe, se ivi o putoare înspăimîntătoare şi un miros urît, din care pricină călătorii fură tare necăjiţi [1].

La aceasta *Indurare* zise *Creştinei:* „Aici nu este aşa de plăcut ca la Poartă şi ca în casa *Tîlcuitorului* sau cum a fost în casa unde am fost adăpostiţi la urmă".

„Ei" — zise unul din băeţi — „tot nu e aşa de rău să trecem pe aici; rău ar fi să rămînem pururea aici; şi pot să-mi închipuiesc uşor de ce trebue să mergem pe calea aceasta spre locuinţa pregătită: numai pentru ca Patria noastră să ne fie cu atît mai scumpă".

„Bine ai vorbit, Samuele"—zise Călăuza—„ai vorbit ca un bărbat".

---

1. Greaţă de păcatele făcute înainte.

„Da, cînd voi scăpa odată de aici“ — zise băiatul — „cred că atunci voi şti să preţuiesc lumina şi calea cea dreaptă mult mai mult de cum am preţuit-o vreodată în viaţa mea“.

După aceea zise Călăuza : „In curînd vom ieşi din vale“.

Astfel merseră ei mai departe, şi Iosif întrebă : „Tot nu putem să vedem sfîrşitul acestei văi ?“ La aceasta Călăuza zise : „Uită-te mai bine la picioarele tale, căci altfel vom ajunge îndată la locul mrejelor !“ [1] Se uitară atunci la picioare şi merseră mai departe. Fură împiedecaţi foarte mult însă de mreji. Ajungînd la ele, zăriră la dreapta pe un bărbat aruncat în groapă ; carnea lui era toată sfîrticată şi ruptă în bucăţi. Atunci zise Călăuza : *Neprecugetatul*, care a mers pe drumul acesta şi de multă vreme zace aici. A mai fost un altul cu el, anume *Precugetatul*, care a scăpat din mînile lor, pe cînd acesta a fost prins şi omorît. Nici nu vă puteţi închipui cît de mulţi au fost omorîţi în ţinutul acesta, şi totuşi oamenii sunt aşa de nebuni şi îndrăzneţi că pornesc aşa de uşuratici în călătorie şi fără călăuză. Bietul *Creştin !* A fost o minune că a scăpat de aici. Dar pe el l-a iubit Dumnezeul său şi a avut o inimă tare, căci altfel n'ar fi scăpat niciodată“.

Se apropiară apoi de capătul drumului. Tocmai acolo unde a văzut Creştinul iadul, cînd a trecut, s'a ivit un uriaş anume *Ciocan* [2]. Prin minciunile lui, acesta voia să ademenească pe călătorii cei tineri dela adevăr. El strigă pe *Inimos* pe nume şi zise : „De cîte ori ţi-am poruncit eu ţie, să nu faci lucruri de acestea ?“ *Inimosul* zise atunci : „Ce lucruri ?“ „Ce lucruri ? ştii prea bine ce lucruri“ — răspunse uriaşul. „Voi pune eu odată mîna pe tine“. „Da, dar te rog“ — zise Domnul *Inimos* — înainte de a năvăli unul asupra altuia, să auzim întîi pricina pentru care avem să ne batem între noi“. Intre aceea, femeile şi copiii stăteau tremurînd, neştiind ce să facă.

Apoi uriaşul zise : „Tu prădezi ţara împreună cu cei mai primejdioşi tîlhari“.

Asta e ceva cu totul obicinuit — zise *Inimosul* — trebue să vorbeşti mai lămurit, omule“.

---

1. După ce se sfîrşeşte lupta, vrăjmaşul ne pune nişte funii ciudate, ca să nu dobîndim rodul împăciuitor al sfinţeniei vieţii (Evrei 12. 11).

2. Ciocanul acesta este tot ce tăgădueşte trebuinţa, puterea şi fiinţa adevăratei evlavii dumnezeeşti şi a sfinţirii.

După aceea Uriaşul zise: „Tu faci meşteşugul ruşinos al unui vînzător de suflete, tu duci femei împreună cu copii [1] şi-i tîrăşti în ţară străină, ca să slăbeşti prin aceasta împărăţia părinţilor mei“.

Inimosul răspunse la aceasta: „Eu sunt un rob al lui Dumnezeu din Cer; slujba mea este să înduplec pe păcătoşi la căinţă. Mie mi s'a poruncit să caut să întorc pe bărbaţi, pe femei şi pe copii dela întunerec la lumină şi dela puterea Satanei la Dumnezeu. Dacă în adevăr aceasta este pricina ocării tale, atunci, aide, să năvălim unul asupra altuia ori cînd vrei“.

Uriaşul se apropie apoi, iar Domnul *Inimos* se pregăti să-l întîmpine. Şi cînd a năvălit asupra lui uriaşul, îşi scoase sabia. Uriaşul însă avea o măciucă. Astfel năvăliră unul asupra altuia fără întîrziere, şi Uriaşul doborî la pămînt pe *Inimos* cu cea dintîi lovitură, aşa că a căzut în genunchi. Femeile şi copiii începură atunci să strige cu putere [2]. In timpul acesta Domnul *Inimos* se ridică repede, năvăli cu bărbăţie asupra uriaşului şi-l răni la mînă. Astfel se certară ei vreme cam de un ceas, şi anume cu atîta putere, că din nările uriaşului ieşea ceva ca aburii dintr'o căldare care clocoteşte.

După aceea se aşezară jos cîteva clipe, ca să răsufle puţin. Domnul *Inimos* începu să se roage. Şi femeile şi copiii, cît ţinea lupta, nu făceau nimic alta decît suspinau şi strigau. După ce cei doi luptători s'au odihnit şi au mai răsuflat puţin, năvăliră iarăşi unul asupra altuia, şi *Inimosul* lungi pe Uriaş la pămînt cu o lovitură puternică.

„Opreşte-te“ — strigă uriaşul — „dă-mi voie să mă scol!“ *Inimosul*, fiindcă era mare la suflet, îi îngădui să se scoale. Astfel a început o nouă luptă şi puţin a lipsit ca Uriaşul să nu sdrobească ceafa *Inimosului* cu măciuca.

Inimosul a năvălit atunci asupra lui cu toată bărbăţia şi l-a nimerit sub coasta a cincea. *Uriaşul* a început atunci să se clatine, neputînd să-şi mai ţină măciuca. *Inimosul* însă şi-a îndoit loviturile şi i-a tăiat capul de pe trup.

Femeile şi copiii răcniră de bucurie iar *Inimosul* lăudă pe Dumnezeu pentru izbăvirea dată.

După lupta aceasta, aşezară toţi un stîlp, puseră pe el

---

1. Copiii lui Dumnezeu sunt socotiţi drept vrăjmaşi şi tîlhari.
2. Rugăciunea oamenilor slabi este uneori cel mai puternic strigăt.

capul *Uriaşului,* şi scriseră deasupra o ştire, aşa ca s'o poată ceti trecătorii :

Cel ce purta capul acesta odinioară
A vătămat pe mulţi călători.
A năvălit asupra lor cu răutate,
Cînd veneau ei împotriva lui,
Pînă cînd a sosit *Inimosul,*
Care cu plăcere a întovărăşit pe călători
Şi a ucis pe urias în luptă,
De nu s'a mai mişcat nici azi.

CAPITOLUL 11.

Evlaviosul bătrîn CINSTITUL se alătură călătorilor, iar INIMOSUL îi istoriseşte despre călătorul FRICOSUL, pe care l-a întovărăşit odinioară.

Apoi am văzut că au mers pe dealul, care se ridica nu departe de drum, ca de acolo călătorii să aibă o frumoasă privelişte. Acesta era locul de unde a zărit *Creştinul* întîiaşi dată pe fratele său *Credinciosul*. Se aşezară cu toţii acolo jos şi se odihniră. Mîncară şi băură, şi erau cu voie bună pentrucă scăpaseră de un vrăjmaş atît de primejdios. Pe cînd şedeau şi mîncau astfel, *Creştina* a întrebat pe *Călăuză* de n'a suferit vr'o vătămare în lupta aceasta. *Inimosul* răspunse: „Nu, numai la trup sunt puţin rănit, dar nu-i nimic, căci rana aceasta îmi slujeşte ca o dovadă a dragostei, pe care o am faţă de Domnul meu şi faţă de voi, şi prin harul său este un mijloc că răsplata mea va fi la sfîrşit cu atît mai mare.

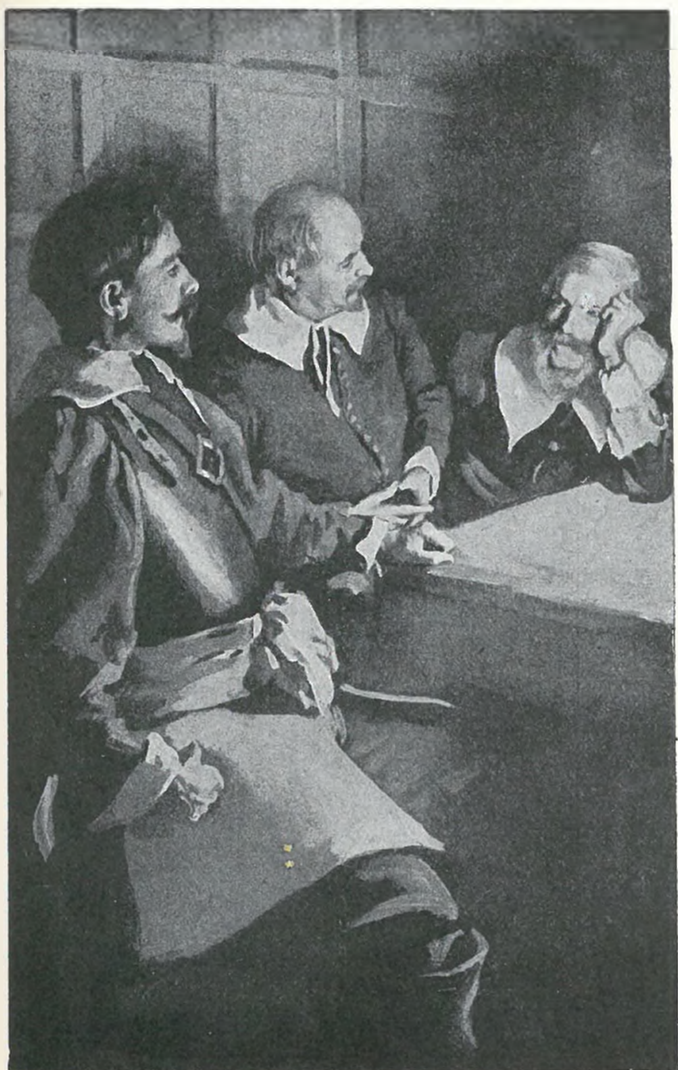
Creştina: Dar nu te-ai speriat, dragă *Stăpîne*, cînd ai văzut pe uriaşul acela venind cu măciuca lui?

„E doar datoria mea“ — răspunse *Inimosul* — „să mă îndoiesc de puterea mea ca să-mi pun încrederea în Acela Care este mai puternic decît toţi“.

Creştina: Dar ce gîndeai, cînd te-a doborît la pămînt cu cea dintîi lovitură?

„Mă gîndeam“ — zise *Inimosul* — „că Domnului meu I s'a întîmplat tot aşa şi că El tot a biruit la sfîrşit“. (2 Cor. 4. 10, 11; Romani 8. 37).

Atunci zise Matei: „Orice ai fi gîndit, eu cred că un lucru e hotărît, anume că Dumnezeu a fost minunat de bun cu noi, că ne-a scos din valea aceasta, şi ne-a izbăvit din mîna vrăjmaşilor noştri. Cît mă priveşte pe mine, nu



In casa lui Galus.

Astfel a stat ei de vorbă, pînă s'a crăpat de ziuă.

(Pag. 260).

văd de ce am avea chiar şi cea mai mică neîncredere în Dumnezeu, după ce El ne-a dat acuma, şi într'un loc ca acesta asemenea dovezi ale dragostei Sale".

După aceea s'au sculat şi au mers mai departe. Dar nu departe de ei se afla un stejar sub care au găsit, cînd au ajuns acolo, pe un călător bătrîn, cufundat într'un somn adînc.

Il cunoscură că e călător după veşmîntul, brîul şi toiagul lui. Călăuza *Inimosul* l-a trezit [1], şi cînd şi-a deschis bătrînul ochii, a strigat: „Ce este? Cine sunteţi? Ce voiţi?"

Inimosul: Vino, prietene, nu fi aşa de iute, căci sînt numai prieteni buni.

Totuşi bătrînul s'a sculat şi s'a păzit, voind întîi să ştie cine sunt. Atunci călăuza zise: „Numele meu este *Inimosul;* eu sunt călăuza acestor Călători, cari merg spre Ţara Cerească".

După aceea *Cinstitul* (aşa se numea el), zise: „Te rog să mă ierţi. Mă temeam [2] să nu fiţi din ceata, care a răpit acum cîtăva vreme lui *Credinţă-Slabă* toţi banii; acum însă mă uit mai bine în jurul meu şi văd că sunteţi oameni cinstiţi".

Inimosul: Ei şi ce-ai fi voit sau ce ai fi putut face, dacă am fi fost în adevăr din ceata aceea?

Cinstitul: Ce-aş fi făcut? M'aş fi apărat pînă la cea din urmă suflare din mine, şi sunt încredinţat că niciodată nu m'aţi fi biruit. Căci un creştin nu poate fi biruit niciodată, doar dacă s'ar supune de bună voie.

„Bine-ai vorbit, tată *Cinstit* — răspunse *Inimosul* — „de aici cunosc că eşti unul din cei buni. Căci ai vorbit adevărul".

Cinstitul: Şi tot de aici cunosc şi eu, că ştii ce înseamnă a fi un călător adevărat; căci toţi ceilalţi sunt de părere că am putea fi uşor biruiţi de cineva.

Inimosul: Ei bine, dacă ne-am întîlnit într'un ceas bun, te rog spune-mi care ţi-i numele şi de unde eşti.

Cinstitul: Numele meu nu pot să ţi-l spun. Sînt însă din

1. Se cuvine ca un Creştin să îndemne pe altul să urmeze cu rîvnă Evanghelia
2. Adeseori un sfînt crede pe celălalt de vrăjmaş.

văd de ce am avea chiar şi cea mai mică neîncredere în Dumnezeu, după ce El ne-a dat acuma, şi într'un loc ca acesta asemenea dovezi ale dragostei Sale".

După aceea s'au sculat şi au mers mai departe. Dar nu departe de ei se afla un stejar sub care au găsit, cînd au ajuns acolo, pe un călător bătrîn, cufundat într'un somn adînc.

Il cunoscură că e călător după veşmîntul, brîul şi toiagul lui. Călăuza *Inimosul* l-a trezit [1], şi cînd şi-a deschis bătrînul ochii, a strigat: „Ce este? Cine sunteţi? Ce voiţi?"

Inimosul: Vino, prietene, nu fi aşa de iute, căci sînt numai prieteni buni.

Totuşi bătrînul s'a sculat şi s'a păzit, voind întîi să ştie cine sunt. Atunci călăuza zise: „Numele meu este *Inimosul;* eu sunt călăuza acestor Călători, cari merg spre Ţara Cerească".

După aceea *Cinstitul* (aşa se numea el), zise: „Te rog să mă ierţi. Mă temeam [2] să nu fiţi din ceata, care a răpit acum cîtăva vreme lui *Credinţă-Slabă* toţi banii; acum însă mă uit mai bine în jurul meu şi văd că sunteţi oameni cinstiţi".

Inimosul: Ei şi ce-ai fi voit sau ce ai fi putut face, dacă am fi fost în adevăr din ceata aceea?

Cinstitul: Ce-aş fi făcut? M'aş fi apărat pînă la cea din urmă suflare din mine, şi sunt încredinţat că niciodată nu m'aţi fi biruit. Căci un creştin nu poate fi biruit niciodată, doar dacă s'ar supune de bună voie.

„Bine-ai vorbit, tată *Cinstit* — răspunse *Inimosul* — „de aici cunosc că eşti unul din cei buni. Căci ai vorbit adevărul".

Cinstitul: Şi tot de aici cunosc şi eu, că ştii ce înseamnă a fi un călător adevărat; căci toţi ceilalţi sunt de părere că am putea fi uşor biruiţi de cineva.

Inimosul: Ei bine, dacă ne-am întîlnit într'un ceas bun, te rog spune-mi care ţi-i numele şi de unde eşti.

Cinstitul: Numele meu nu pot să ţi-l spun. Sînt însă din

---

1. Se cuvine ca un Creştin să îndemne pe altul să urmeze cu rîvnă Evanghelia

2. Adeseori un sfînt crede pe celălalt de vrăjmaş.

cetatea *Tîmpită*, aşezată numai la patru kilometri poate, dincolo de capitala *Pierzare*.

Inimosul: A, de acolo eşti? Atunci cred că poate, poate aş ghici cine eşti. Numele tău este *Cinste Bătrînă*, nu-i aşa?

Bătrînul se roşi şi zise: „Nu Cinste în de obşte, ci *Cinstitul* mi-e numele, şi doresc ca fiinţa mea să se potrivească cu numele care mi s'a dat. Insă, domnule", zise bătrînul, „cum ai putut ghici cine sînt, numai pentrucă vin din locul acesta?"

Inimosul: Am auzit mai înainte dela Domnul meu despre tine, căci el ştie tot ce se petrece pe pămînt. Eu însă m'am mirat adesea că ar putea să vină unul din locul tău, pentrucă acolo e mult mai rău [1] chiar decît în cetatea *Pierzare*.

Cinstitul: Da, noi sîntem cu mult mai îndepărtaţi de soare, şi de aceea sîntem atît de reci şi nesimţitori. Dar să fie un om şi pe un munte de ghiaţă, totuşi cînd răsare Soarele Neprihănirii deasupra lui, i se topeşte inima lui îngheţată. Şi aşa s'a întîmplat şi cu mine.

Inimosul: Cred, tată *Cinstit*, cred, căci ştiu cît este de adevărat.

După aceea cinstitul bătrîn a îmbrăţişat pe toţi călătorii cu sărutul sfînt al dragostei (Rom. 16. 16) şi i-a întrebat cum se cheamă şi cum le-a mers de cînd au pornit în călătorie şi pînă acuma.

Atunci *Creştina* a zis: „Cred că numele meu îl vei fi auzit pînă acuma; pentrucă evlaviosul *Creştin* a fost bărbatul meu şi aceşti patru băieţi sînt copiii lui.

Acum nu-şi poate însă nimeni închipui cît de bucuros era bătrînul, cînd a auzit cine sînt; sărea în sus de bucurie, zîmbea şi-i binecuvînta cu mii de urări de bine; apoi a zis: „Am auzit multe despre bărbatul tău, despre călătoria şi luptele lui, pe cari le-a îndurat în timpul vieţii lui. Trebuie să spun, spre întărirea voastră, că numele bărbatului tău răsună tare în toate părţile lumii; credinţa, vitejia, răbdarea şi credinciosia lui l-au făcut vestit pretutindeni".

Apoi s'a îndreptat spre băieţi şi i-a întrebat de nume. După aceea le-a zis: „Matei, tu să fii ca vameşul Matei,

---

1. Un păcătos prost şi timpit este adese cu mult mai rău decît un om cu gîndul numai la cele trupeşti

nu în păcate, ci în virtute! (Matei 10. 3; 9. 9 ş. u.). Samuele, tu să fii ca proorocul Samuel, care a fost un om al credinţei şi al rugăciunii (Ps. 99. 6)! Iosife, tu să fii neprihănit ca Iosif în casa lui Potifar şi să fugi de ispită! (1 Moise 39). Şi tu, Iacove, să fii ca Iacov cel cu dreptate, să fii asemenea lui Iacov, fratele Domnului!" (Faptele Apostolilor 1. 13).

Apoi i-au povestit şi despre *Indurare*, cum şi-a părăsit şi patria şi rubedenia, ca să plece cu *Creştina* şi copiii ei. La acestea bătrînul *Cinstit* a zis: „*Indurare* e numele tău; cu îndurare să trăieşti şi să treci prin toate necazurile şi greutăţile, cari ţi se vor pune în cale pînă vei ajunge acolo, unde vei vedea faţă în faţă Izvorul Indurării".

Călăuza *Inimosul* era foarte bucuros de toate acestea şi zîmbea tovarăşilor săi.

Pe cînd mergeau ei mai departe, Călăuza a întrebat pe bătrînul *Cinstit*, dacă n'a cunoscut pe un domn numit *Fricosul*, care a pornit în călătorie de prin părţile lui.

Cinstitul: Da, îl cunosc foarte bine. El era un om care avea cunoştinţa adevărului, dar era unul din cei mai fricoşi drumeţi[1] pe care i-am întîlnit în toată viaţa mea.

Inimosul: Văd bine că-l cunoşti, pentrucă l-ai arătat în colorile adevărate.

Cinstitul: Pe el să nu-l cunosc? Eu am fost multă vreme tovarăşul lui; am fost cu el o bună bucată de drum. Cînd a început să se gîndească la ceea ce are să ni se întîmple, eram cu el.

Inimosul: Eu am fost călăuza lui dela casa Stăpînului meu pînă la poarta Cetăţii Cerului.

Cinstitul: Atunci vei şti de bună seamă că era foarte fricos.

Inimosul: Ştiu. Insă mă puteam împăca foarte bine cu el, căci cei ca el sînt încredinţaţi de multe ori călăuzirii oamenilor de breasla mea.

Cinstitul: Bine, atunci povesteşte-ne ceva despre el, cît a fost sub călăuzirea ta.

Inimosul: Ah, el era totdeauna cu frica în sîn că nu va ajunge ţinta la care dorea să ajungă. Tot ce auzea dela cineva despre ceeace i-ar putea sta în cale, îl speria. Am

---

1. Chiar viteazul David a trebuit să fie odată multă vreme fricos, şi cine nu ştie de această frică? (Ps. 13. 3)

auzit că a şezut o lună întreagă necurmat lîngă *Mlaştina Desnădejdii*, tînguindu-se, şi nu cuteza să treacă dincolo, cu toate că îi întindeau mîna unii din aceia pe cari i-a văzut trecînd pe dinaintea lui dincolo. Dar nici n'a vrut să se întoarcă. Zicea că mai bine să moară decît să n'ajungă în Cetatea Cerească. Şi totuş era mîhnit cînd i se arătau ceva greutăţi, şi se împiedica de orice pai pe care i-l punea cineva în cale. După ce a poposit, cum am spus, un timp mai îndelungat lîngă *Mlaştina Desnădejdii*, într'o dimineaţă, cînd soarele lucea luminos, a cutezat, singur nu ştiu cum, să treacă dincolo. Cînd a fost însă dincolo, mai că nu-i venea să creadă. Cred că el a avut în inimă o *Mlaştină a Desnădejdii*, o mlaştină pe care a purtat-o cu el în tot locul. Căci altfel n'ar fi putut niciodată să fie aşa, cum era el. Aşa a ajuns el la poartă, ştii doar la care poartă mă gîndesc: cea care stă la intrarea drumului. Şi aici a stat un timp, pînă ce a cutezat să bată. Cum s'a deschis poarta, a voit să se dea îndărăt şi făcea altora loc, căci zicea că el nu e vrednic să intre înlăuntru. Şi cu toate că a ajuns cu mult înaintea altora la poartă, mulţi au intrat înaintea lui înăuntru.

Aici sta deci bietul om tremurînd şi temîndu-se. Pot să spun că i s'ar fi făcut cuiva milă în suflet, dacă ar fi văzut cum sta. Şi totuş n'a voit să se întoarcă îndărăt. In sfîrşit, a luat în mînă ciocanul care atîrnă la poartă şi a bătut repede de două, trei ori. Cineva i-a deschis, dar el iarăş s'a dat îndărăt tremurînd ca mai înainte. Insă cel ce i-a deschis, l-a urmărit, şi i-a zis: „Ce doreşti, fricosule?" El a căzut la pămînt. Insă cel ce-i deschisese s'a mirat că l-a văzut aşa de slab, şi apoi i-a zis: „Pace ţie! Scoală, căci ţi-am deschis poarta; intră, căci eşti binecuvîntat!" La aceste cuvinte, s'a sculat şi a mers în sfîrşit înlăuntru; şi cînd era înlăuntru, îi era ruşine să-şi arate măcar faţa. După ce a stat acolo un timp obicinuit, ştii doar, i s'a spus să plece, şi i s'a arătat şi drumul pe care trebuia să apuce.

Astfel, a plecat mai departe, până ce a ajuns la casa noastră. Insă cum s'a purtat la poartă, aşa a făcut şi la uşa Domnului meu. *Tîlcuitorul* a şezut iarăşi timp îndelungat afară în frig, pînă ce a cutezat să strige. Şi totuş n'a voit să se întoarcă, şi pe atunci nopţile erau lungi şi friguroase. Da, el avea în traistă o scrisoare grăbită către

Domnul meu, ca să-l primească şi să-l îmbărbăteze, să î dea toate mîngîierile casei şi să-i dea o călăuză vitează şi inimoasă, pentru că el singur n'are mai multă inimă ca un puiuţ. Şi cu toate acestea el era aşa de fricos că n'a putut bate la uşă. Se învîrtea deci încoace şi încolo şi umbla în sus şi în jos, pînă ce mai că era să moară de frică — bietul om. Era aşa de supărat, încît cu toate că vedea pe alţii bătînd şi intrând, el tot nu cuteza să bată singur. In sfîrşit, după cît îmi aduc aminte, m'am uitat pe fereastră afară şi am văzut că un om mergea în sus şi în jos pe dinaintea uşei. Atunci am ieşit afară şi l-am întrebat cine-i. Insă bietul om stătea cu lacrămile în ochi. Atunci am înţeles ce-i lipseşte. M'am dus deci înlăuntru, şi am povestit celor din casă, şi i-am descoperit şi Domnului nostru toată povestea. El m'a trimis din nou afară, ca să vie înlăuntru. Totuşi am avut multă muncă pînă l-am adus înlăuntru. In sfîrşit a venit înlăuntru, şi drept să spun că Domnul meu i-a arătat o dragoste minunată. Erau cam puţine mîncări bune pe masă, însă i-a pus din fiecare pe talgerul lui dinainte. După aceea el a întins Domnului meu scrisoarea. După ce a cetit-o, Domnul meu i-a spus că dorinţa lui va fi împlinită cu drag. După ce a stat mai multă vreme aici, părea că mai prinde ceva la inimă şi că are să fie ceva mai curagios. Căci trebue să ştii că Domnul meu are o îndurare mare şi dragă mai ales faţă de cei fricoşi. Deaceea făcea toate, numai ca să-i dea curaj. Ei bine, după ce a văzut toate, scumpeturile locului şi era gata să apuce calea spre Cetate, Domnul meu i-a dat, cum i-a dat mai înainte şi *Creştinului*, o sticlă cu băutură întăritoare şi ceva merinde pentru drum. Aşa am plecat mai departe, şi eu mergeam înaintea lui. Insă omul nostru era scump la vorbă, şi adesea ofta tare.

Cînd am ajuns la locul unde erau spînzuraţi cei trei făcători de rele, a zis că şi el se teme că va avea un astfel de sfîrşit. Numai acolo a părut că e bucuros, unde a văzut crucea şi groapa. Aici, drept să spun, a voit să stea puţin timp ca să privească la ea şi pentru un timp părea ceva mai vesel. Cînd am ajuns la *Muntele Greutăţilor*, nu ne-a făcut greutăţi, ba chiar nu se temea de lei. Căci trebue să ştii că nu se temea de lucruri ca acestea, ci frica lui era dacă la sfîrşit va avea şi el parte de milă.

L-am dus la *Palatul Măreţ*, cred că mai fără vrerea lui.

Inlăuntru, i-am făcut cunoştinţă cu fecioarele casei, dar era prea ruşinos ca să se dea în prietenie cu ele. Dorea mai bine să fie singur, şi totuşi avea gust ori cînd la vorbă, ca să fie întărit, şi adesea se aşeza după o perdea ca să le asculte. Avea şi o mare plăcere pentru lucrurile vechi, şi se gîndea adesea la ele în inima lui. Apoi mi-a povestit că zăbava din acele două case, în cari a stat, i-a fost tare plăcută, şi anume în casa dela Poartă şi cea a *Tîlcuitorului*, numai că a fost prea sfios ca să întrebe.

După ce am părăsit *Pal:tul Măreţ* şi ne-am scoborît în *Valea Umilinţei*, mergea aşa de voiniceşte înainte, cum n'am văzut pe nici un om mergînd în toată viaţa mea. Căci nu întreba cît de jos ar fi el ca la sfîrşit să fie fericit. Eu cred că între el şi vale era o legătură foarte strînsă, căci în tot drumul lui, nu l-am văzut nicicînd aşa de voios, ca atunci cînd a fost în valea aceasta. Aici a voit să stea pe pămînt, a îmbrăţişat pămîntul şi săruta chiar flor'le, cari creşteau pe el (Plîngerile lui Ieremia 3. 27-29).

Cînd a ajuns însă la intrarea în *Valea Umbrei Morţii*, am crezut că-l voi pierde. Nu că ar fi avut vreo plăcere să se întoarcă îndărăt, căci aşa ceva îi era totdeauna greu, ci era cît pe ce să moară de frică. „Ah, diavolii voiesc să mă aibă, diavolii voiesc să mă aibă!“ striga el, şi eu nu-i puteam scoate gîndul acesta din cap. El făcea un aşa sgomot şi striga aşa de tare că — dacă l-ar fi auzit — le-ar fi dat mai mult curaj să vină şi să tăbărască asupra noastră.

Mi-am însemnat însă bine că în timpul cînd treceam cu el prin această vale, era o linişte cum n'a fost niciodată, de cînd e ea. Eu cred că duşmanii cari erau pe aici, tocmai atunci erau mai strînşi şi ţinuţi în frîne de Domnul nostru, şi că aveau poruncă să nu se mişte pînă va trece domnul *Fricosul*.

Ar fi prea lung să-ţi povestesc toate, de aceea vreau să amintesc numai vr'o două, trei întîmplări. Cînd a ajuns în *Tîrgul Deşertăciunilor*, am crezut că vrea să se bată cu toţi oamenii de pe piaţă. Mă temeam că ne-or sparge la amîndoi capetele, aşa de tare îi ocăra pentru prostiile lor. In *Locul Fermecat* însă era cu foarte mare băgare de seamă. Dar cînd a ajuns la rîul peste care nu-i nici un pod, l-a apucat iarăş o frică mare. „Acuma, acuma — zicea el — am să mă înec, şi n'o să văd niciodată cu bucurie

Fața, pentru care am călătorit atîta vreme numai să o văd".

„Și tocmai aici" — zise *Inimosul* mai departe — „am văzut și eu ceva foarte de mirat. Apa rîului era de astă dată foarte mică, cum n'o văzusem încă în viața mea. Așa a trecut el dincolo, căci apa nu-i ajungea mai sus de încălțăminte. Cînd se urca sus spre Poartă, mi-am luat rămas bun dela el, și i-am dorit să fie bine primit acolo sus. Atunci el a zis: „Am să fiu, am să fiu!" Apoi ne-am despărțit și nu l-am mai văzut".

Cinstitul: Pare că la urmă tot s'a simțit fericit!

Inimosul: Da, da. De altfel nu m'am îndoit niciodată, măcar că totdeauna era așa de apăsat, și asta îi făcea și lui singur și altora viața grea și anevoioasă (Ps. 87). El întrecea pe mulți în adevărata frică de păcat. Se temea așa de tare să nu facă vreo nedreptate cuiva, că de multe ori nu făcea nici ce-i era îngăduit, numai să nu supere pe cineva (Rom. 14. 21; 1 Cor. 8. 13).

Cinstitul: Dar cum se face că un om ca el cu frica lui Dumnezeu, a bîjbîit toată vremea vieții lui prin întunerec?

Inimosul: Din două pricini. Intîi, pentru că așa vrea înțeleptul Dumnezeu. Unii trebue să cînte, iar alții să plîngă (Matei 11. 16-18). Așa a fost *Fricosul*, care a trebuit să cînte la bas. El și semenii lui trebue să cînte din trîmbițe, ale căror tonuri sunt mai triste decît ale celorlalte instrumente de muzică, cu toate că unii au dreptate cînd spun că basul este tonul de căpetenie în muzică. Cît despre mine eu nu țin deloc la o pocăință, care nu începe cu o întristare a sufletului. Cea dintîi strună pe care obicinuește să o sune muzicantul, cînd își începe cîntecul, e struna basului. Astfel și Dumnezeu sună întîi această strună, cînd vrea să aducă sufletul la un sunet plăcut Lui. Partea slabă a domnului *Fricosul* era însă că pînă la sfîrșitul vieții n'a știut să cînte pe alt ton, decît pe acesta.

Vorbesc în aceste icoane de vorbire ca să aduc mai ales pe cititorii tineri la gîndire, pentru că în Apocalipsă cei mîntuiți sunt asemănați cu un cor de cîntăreți, cari cîntă din trîmbițele și alăutele lor cîntece de preamărire înaintea scaunului de domnie (Apoc. 14, 23).

Cinstitul: El a fost un om foarte rîvnitor, după cît se poate cunoaște din istorisirea ta. De greutăți, de lei și de *Tîrgul deșertăciunilor* nu s'a temut de loc. Numai păcatul,

moartea şi iadul îl înfricoşau, pentru că avea oarecare neîncredere că va fi primit în Ţara Cerească.

Inimosul: Ai dreptate. Acestea erau singurele lucruri cari-l înfricoşau, şi asta vine, cum ai amintit tu foarte bine, dela o slăbiciune a minţii, nu însă dela o slăbiciune a duhului sau de frica unei călătorii grele. Eu cred, cum zice proverbul, că el ar fi trecut şi prin foc, dacă i-ar fi stătut în cale. Dar de lucrurile cari-l apăsau pe el, n'a putut nimeni să se desbare aşa de uşor.

Atunci zise *Creştina:* „Veştile acestea despre domnul *Fricosul* mie mi-au fost foarte bine venite Eu am crezut că nimănui nu-i merge ca mie. Acuma văd însă că între mine şi acest om cucernic este o mare asemănare. Numai în două lucruri ne deosebim. Frica lui era aşa de mare că isbucnia afară, eu însă o ţin încuiată în mine. A lui apăsa aşa de greu asupra lui, că din pricina ei nici nu putea bate la casele menite pentru primirea şi înviorarea noastră ; a mea însă mă mînă cu atît mai tare, să bat totdeauna cît mai grabnic".

Indurare: Dacă pot să-mi desvelesc şi eu inima, trebue să spun adevărat că şi în mine este ceva din el. Căci pe mine m'a înfricoşat foarte mult lacul de foc şi teama că mi-aş putea pierde locul în rai, ba încă mult mai tare decît dacă aş fi pierdut orice. A, ziceam eu, aş fi aşa de fericită să locuesc acolo, şi atunci nu mi-ar mai păsa, chiar dacă aş fi trebuit să părăsesc şi toată lumea ca să ajung acolo.

Atunci Matei zise : „Pe mine frica m'a adus la gîndul că sunt cu totul departe de ceeace ne trebue spre mîntuirea noastră. Insă dacă tot aşa a fost şi cu un om aşa de cucernic, ca el, atunci de ce să nu-mi meargă şi mie bine ?"

Iacov: Unde nu-i frică, nu-i har — cu toate că harul nu este întotdeauna acolo, unde este frica de iad ; însă e adevărat că nu-i har unde nu-i frică de Dumnezeu.

Inimosul zise : „Iacov a vorbit drept. Tu ai nimerit ţinta adevărată. Căci frica de Dumnezeu este începutul înţelepciunii, şi este adevărat că oricui îi lipseşte începutul, nu poate avea nici mijloc, nici sfîrşit. Dar să încheiem vorba despre domnul *Fricosul,* şi să-i trimetem acest rămas bun:

„Ferice de tine, prietene *Fricos,* că ai avut în inimă

Adevărata frică de Dumnezeu, tu n'ai ştiut de dureri.
Cîtă vreme ai fost aici, te-ai temut
Să faci ceva care ne îndepărtează de linişțea cerească.

O, omule, gîndeşte-te la iad,
Incepe-o viață nouă, mîntueşte-ți chiar astăzi sufletul ;
Dumnezeu ți-a dat vreme ; dacă pierzi ceasul harului,
Să ştii că iadul te-aşteaptă în veci de veci.

CAPITOLUL 12.

CINSTITUL istoriseşte mai departe despre ÎNCAPAŢÎNAT, care credea că poate urma greşelile Călătorilor ca şi virtuţilor lor, şi totuşi să fie mîntuit.

Am văzut apoi că şi-au urmat vorba mai departe. Căci după ce a sfîrşit *Inimosul* de istorisit despre *Fricosul*, a început *Cinstitul* să vorbească despre altul, al cărui nume era *Incăpăţînatul*. „El se dădea drept călător", — vorbi *Cinstitul* — „dar eu ştiu bine că n'a intrat nici cînd pe poarta dela intrarea drumului".

Inimosul: Ai vorbit vreodată cu el despre poarta aceasta?

Cinstitul: Da, mai mult decît odată sau de două ori. El însă a rămas cum îi e numele: *Incăpăţînat*. Nu băga în seamă nici oamenii, nici pricinile, nici pildele. Ce-i spunea inima, aceea făcea, şi nu-l puteai scoate din ale lui.

Inimosul: Dar, te rog, cari erau gîndurile lui de căpetenie? Căci cred că le ştii.

Cinstitul: El credea că cineva poate să trăiască după păcatele călătorilor ca şi după virtuţile lor, şi dacă le-ar împlini pe amîndouă, ar fi mîntuit.

Inimosul. Cum? Dacă ar fi spus: se poate întîmpla şi celui mai bun dintre oameni să aibă parte de păcatele călătorilor ca şi de virtuţile lor, n'am fi putut să-l învinuim, prea tare, căci de fapt nu suntem scutiţi de nici un păcat, dacă nu vegheam şi nu ne luptăm. Insă, după cît văd eu bine, el era de părere că e îngăduit să trăeşti aşa

Cinstitul: Da, da, aşa am priceput şi eu şi tot aşa gîndea şi trăia şi el.

Inimosul: Dar pe ce îşi întemeia el spusele?

Cinstitul: Ei vezi, el spunea că Scriptura e de partea lui.
Inimosul: Dar te rog, *Cinstite,* dă-mi lămuriri mai de aproape în această privinţă.
Cinstitul: Bucuros. El zicea că poţi să trăeşti cu femeile altor oameni, căci aşa a făcut şi David, iubitul lui Dumnezeu, şi deci şi el poate să trăiască astfel. Zicea că poţi să ai mai mult decît o nevastă, căci şi Solomon a avut. Zicea că dacă Sara şi moaşele evlavioase ale Egiptului au minţit, ca şi Rahab, şi el poate minţi. Zicea că ucenicii s'au dus la porunca Invăţătorului şi au luat măgarii stăpînului lor, — de aceea şi el poate să facă la fel. Zicea că Iacov şi-a luat dreptul de întîi născut dela tatăl său prin înşelăciune şi prefăcătorie, şi de aceea şi el poate să facă la fel.
Inimosul: Grozav de rele dovezi. Ştii însă bine că acestea îi erau credinţele lui?
Cinstitul: Eu l-am auzit adesea apărînd aceste fapte cu Scriptura şi alte dovezi.
Inimosul: Părerea aceasta nu se poate primi.
Cinstitul: Trebue să mă înţelegi bine. El nu spunea că fiecare poate face astfel de lucruri, ci că cei ce au aceleaşi virtuţi ca cei ce au făcut astfel de lucruri, pot face şi ei la fel.
Inimosul: Ce poate fi însă mai greşit decît o astfel de judecată? Asta e tocmai cum ai spune că, dacă oameni cucernici au păcătuit din slăbiciune, ar fi îngăduit ca alţii să facă aceleaşi păcate, cu vrerea şi cu bună gîndire. Sau dacă şi un copil a fost trîntit la pămînt de un vînt tare sau împiedicîndu-se de o piatră, a căzut în noroi şi s'a murdărit, trebue să te tăvăleşti şi tu cu bună vrere ca o scroafă în noroi. Cine ar putea crede că ar fi putut fi cineva atît de orbit de puterea poftelor? Totuş trebue să se împlinească ceea ce e scris: De piatra aceasta se poticnesc cei ce nu se supun Cuvîntului (I Petru 2, 8). Dacă el îşi închipuie că cel ce poate avea virtuţile oamenilor sfinţi poate să se dea şi la patimile lor, e o greşeală nespus de mare. Este cam tot aşa ca şi cum cînele ar vrea să zică: „Eu am sau pot să am însuşirile unui copil, pentrucă mănînc gunoiul puturos pe care îl leapădă el". Dacă înghiţi păcatele poporului lui Dumnezeu (Osea 4. 8), nu e nici un semn că ai şi virtuţile lui. Eu nici nu pot crede că cineva care e de părerea aceasta poate să aibă cre-

dinţă şi dragoste în el. Totuşi ştiu că i-ai vorbit mult împotriva părerilor lui ; dar, te rog, ce putea aduce el ca să se apere?

Cinstitul: Ei vezi, el zicea că i se pare cu mult mai cinstit să se ţină de o astfel de părere, decît să facă asemenea lucruri, şi să creadă dimpotrivă.

Inimosul: Acesta e un răspuns foarte prost. Căci ca să dai frîu slobod poftelor, cu toate că părerile noastre sunt împotriva lor, e un lucru rău, dar ca să păcătueşti şi să spui că ai dreptate e şi mai rău. Unul trage fără voia lui în păcat pe cei ce-l văd, iar celălalt îi trage în capcană cu voe.

Cinstitul: Sunt mulţi de părerea omului acestuia, cari însă n'o spun pe faţă ca el, şi tocmai aceasta aduce călătorilor aşa de mult rău.

Inimosul: Adevărat ai grăit şi e de plîns. Totuş cine se teme de Impăratul raiului, va scăpa de toate acestea.

Creştina: Sunt păreri foarte ciudate în lume. Eu cunosc pe unul, care zicea că e vreme destulă să te pocăeşti în ceasul morţii.

Inimosul: Astfel de oameni nu sunt tocmai dintre cei mai cuminţi. Cam greu ai spune că e bine, dacă un om în viaţa de toate zilele, care are de făcut douăzeci de km. pe săptămînă, ar lăsa să facă această călătorie în clipa cea din urmă a săptămînii.

Cinstitul: Ai dreptate. Şi totuşi aşa fac într'adevăr cea mai mare parte din cei ce se numesc călători. Eu, cum vezi, sînt om bătrîn, şi am făcut acest drum în multe zile. Şi am auzit multe aici. Am văzut pe unii, cari, cînd porneau, parcă toată lumea ar fi trebuit să li se dea laoparte din cale, aşa de voinici se arătau, şi peste puţine zile mureau ca şi Israeliţii odinioară în pustiu, şi n'au văzut nici odată Ţara Lăudată.

Şi am văzut pe alţii, cari, cînd porneau în călătorie, păreau că nu făgăduiesc nimic şi despre cari ai fi crezut că n'or trăi nici o zi, însă totuş s'au dovedit nişte călători credincioşi.

Am văzut şi de aceia cari fugeau repede înainte, dar cari totuş după puţină vreme, se întorceau tot aşa de repede îndărăt.

Am văzut şi de aceia cari vorbeau numai bine despre viaţa de călători, dar cari totuş după puţină vreme vorbeau tot aşa de aprins împotriva ei.

Am auzit pe alții, cari, cînd apucau calea spre rai, ziceau hotărît: „Este de bună seamă un astfel de loc“, dar cari totuşi, cînd aproape să ajungă acolo, se întorceau iarăşi şi ziceau: „Nu este nici un rai“.

Am auzit pe alţii cari se lăudau cu minunile pe cari au să le facă, dacă vor da peste vreo piedică, dar cari totuş părăseau la cel dintîi sgomot înşelător şi credinţa şi călătoria şi tot.

Pe cînd mergeau ei vorbind aşa mai departe, le ieşi repede unul înainte, şi, fugînd, le strigă: „Bărbaţi şi femei, dacă vă e dragă viaţa, luaţi seama, căci tîlharii sunt înaintea voastră!“

Inimosul zise atunci: „Aceştia sunt cei trei, cari au prădat mai înainte pe *Credinţă-Slabă*. Bine, noi suntem pregătiţi să-i primim“.

Astfel şi-au urmat drumul. Lua seama însă la toate căile rătăcite, ca nu cumva să se întîlnească undeva cu răufăcătorii. Totuşi. fie că aceştia ştiau despre *Inimosul* fie că aşteptau altă pradă, destul că n'au tăbărît asupra călătorilor noştri.

Creştina dori să se. abată pe la un han, ca să se odihnească, fiind obosiţi: ea şi copiii ei. Atunci *Cinstitul* zise: „Colo, puţin înaintea noastră este un han, în care locueşte un ucenic foarte cum se cade cu numele Gaius (Romani 16. 23). Atunci s'au hotărît să tragă cu toţii acolo, mai ales că bătrînul *Cinstit* îl lăuda aşa de frumos.

CAPITOLUL 13.

Călătorii sunt ospătaţi foarte bine şi petrecuţi de GAIUS

Am văzut în visul meu, că au ajuns la uşă şi au intrat înlăuntru, fără să bată, cum este obiceiul la un han. După aceea întrebară de domnul casei şi el veni la ei. L-au întrebat dacă pot petrece noaptea acolo.

Gaius: Da, dragii mei domni, numai dacă sunteţi oameni cum se cade, căci casa mea e numai pentru călători. Atunci *Creştina, Indurare* şi copiii fură şi mai bucuroşi, căci hangiul era un prieten al călătorilor. L-au întrebat apoi, unde ar putea rămînea, şi el le-a arătat două odăi, una pentru *Creştină*, copii ei şi *Indurare*, şi alta pentru *Inimosul* şi bătrînul.

Inimosul: Ce ai pentru cină, dragă Gaius? Aceşti călători vin astăzi de departe şi sunt foarte obosiţi.

Gaius: Acuma e cam tîrziu, de aceea nu putem să ne căutăm aiurea o mîncare bună. La ceea ce avem însă, sunteţi bineveniţi, numai dacă voiţi să luaţi.

Inimosul: Voim să luăm cu plăcere ce ai tu în casă. Căci pe cît te-am cercat eu, ţie nu ţi-au lipsit nici odată cele de trebuinţă.

După aceea Gaius s'a dus jos şi a zis bucătarului său, care se chema *Gustă-ce-i-bun*, să pregătească pentru atîţia călători cina. Apoi, a venit iarăşi sus şi a zis: „Veniţi, dragi prieteni, şi fiţi bineveniţi; eu mă bucur că am o locuinţă în care vă pot primi. Insă pînă va fi cina gata, să trecem vremea, dacă voiţi, cu folos". Toţi răspunseră „Da, aşa să facem".

Atunci *Gaius* zise: „A cui nevastă, dacă pot să întreb, e femeia aceasta, şi a cui fiică e fecioara aceasta?“

Inimosul: Femeia e nevasta *Creştinului,* a unui călător de mai înainte, şi aceştia sunt cei patru copii ai ei. Fecioara aceasta e o cunoscută a ei, pe care a înduplecat-o să plece cu ea în călătorie. Băeţii samănă în toate cu tatăl lor şi caută să calce pe urmele lui. Cum zăresc un loc unde s'a odihnit bătrînul călător sau vre-o urmă numai pe care a lăsat-o piciorul lui, se bucură din toată inima şi doresc să se odihnească şi ei acolo sau să calce pe aceleaşi urme.

La acestea *Gaius* zise: „Aceasta este nevasta *Creştinului* şi aceştia sînt copiii *Creştinului?* Eu cunosc pe tatăl bărbatului tău, ba chiar pe tatăl tatălui său. Mulţi oameni cucernici au odrăslit din această tulpină. Strămoşii lor au locuit întîi în Antiohia (Faptele Apostolilor 11. 26). Strămoşii *Creştinului* (cred că ţi-a spus bărbatul tău), au fost oameni foarte cinstiţi. Ei mai mult decît toţi s'au arătat ca oameni de ispravă şi de inimă atît faţă de Domnul călătorilor şi căile Sale, cît şi faţă de cei ce-L iubesc pe El. Eu am auzit despre toate neamurile bărbatului tău că au înfruntat toate încercările numai pentru adevăr. Ştefan a fost unul din cei dintîi din casa şi neamul acesta, din care se trage şi bărbatul tău şi lui i-au fărîmat capul cu pietre (Faptele Apostolilor 7. 58, 39). Iacov, un altul din acest neam, a fost ucis cu sabia, fără să mai vorbim de Petru şi Pavel, vechi străbuni ai familiei, din cari se trage bărbatul tău; unul din ei au fost şi Ignaţiu, care a fost aruncat pradă leilor; Roman, a cărui carne a fost ruptă bucată după bucată de pe ciolane; Policarp, care şi în foc s'a arătat ca bărbat vrednic. Unul a fost spînzurat cu o coşarcă la soare, ca să-l mănînce viespile, iar pe unul l-au băgat în sac şi l-au aruncat în mare ca să se înece. Ar fi cu neputinţă să numeri toate ramurile acestui neam, cari au pătimit nedreptate şi moarte, din dragoste pentru viaţa de călător. Şi aşa mă pot bucura din tot sufletul că bărbatul tău a lăsat patru băeţi ca aceştia în urma lui. Cred că ei vor ţinea sfînt numele tatălui lor, că vor călca pe urmele lui şi vor ajunge la acelaş sfîrşit ca tatăl lor“.

Inimosul: Intr'adevăr, domnule, sînt băeţi cu nădejdi mari şi pare că şi-au ales din toată inima căile tatălui lor.

Gaius: Aşa zic şi eu, şi de aceea neamul *Creştinului*

va trăi şi se va lăţi în lung şi lat pe acest pămînt, ca să fie găsiţi încă mulţi de aceştia pe aceste tărîmuri. De aceea caută, *Creştină*, din vreme băeţilor tăi nişte fecioare [1], cu cari să se poată însura, ca să nu se uite niciodată în lume numele tatălui lor şi neamul străbunilor lor.

Cinstitul: Ar fi de plîns, dacă s'ar pierde acest neam.

Gaius: Să piară, nu se poate; dar se poate micşora. De aceea urmează, *Creştină*, sfatul meu. Căci acesta este drumul ca să-l ţii în putere.

Eu mă bucur, *Creştină* — i-a zis hangiul — că te văd pe tine şi pe prietena ta *Indurare*, o păreche atît de drăguţă, aici la un loc. Şi dacă îmi dai voe să te sfătuesc, primeşte pe *Indurare* între neamurile tale mai de aproape. Dacă ea vrea, îngădue să fie dată lui Matei, fiul tău cel mai mare. Acesta este drumul cel mai bun ca să vă păstraţi urmaşi pe pămînt.

Astfel nunta s'a şi hotărît, pe urmă s'a şi încheiat, şi despre ea vom vorbi mai tîrziu.

Gaius a urmat mai departe şi a zis: „Vreau să spun un cuvînt spre binele femeilor, ca să iau ocara de pe ele. Căci după cum moartea şi blestemul au venit prin femee pe lume, tot aşa, tot printr'însa a venit viaţa şi mîntuirea, pentrucă Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut de o femee (Galateni 4. 4). Da, şi ca să dovedesc cît de tare urau fiicele Evei fapta mamei lor, acest neam în legătura veche (Testamentul Vechi) este foarte doritor de copii, tocmai pentrucă poate una din ele (femei) va avea fericirea să fie mama Mîntuitorului lumii. Şi vreau să spun mai departe, că, atunci cînd a venit Mîntuitorul, femeile au fost cele dintîi, cari s'au bucurat de venirea Lui, chiar înainte de bărbaţi şi îngeri (Luca 1. 42—46). Nu citesc nicăeri ca un singur bărbat să fi dat lui Hristos măcar un ban, dar femeile Il urmau şi-I întindeau cu mîna din averile lor (Luca 8. 3). O femee a fost aceea, care l-a udat picioarele cu lacrimi (Luca 7. 37—50). O femee a fost aceea, care l-a îmbălsămat trupul la îngropare (Ioan 11. 2; 12. 3). Femeile L-au plîns, cînd mergea spre cruce (Luca 23. 27). Femeile L-au urmat, cînd a fost luat de pe cruce, şi ele

1. El vorbeşte despre lăţirea duhovnicească a adevăratului Creştinism, care e singura şi cea mai înaltă trudă a Creştinilor adevăraţi (Zaharia 9. 17).



Moartea Creştinei.

Apoi şi-a chemat copiii şi le-a dat binecuvîntarea ei.

(Pag. 299).

au şezut la groapa Lui, cînd L-au îngropat (Matei 27. 61). Femeile au alergat la El de dimineaţă, cînd a înviat (Luca 24. 1) şi ele au adus cele dintîi ucenicilor vestea că El s'a sculat din morţi. Asfel, femeile sînt foarte preţuite, şi aceasta arată că ele sînt părtaşe cu noi la moştenirea harului vieţii (1 Petru 3. 7).

Apoi bucătarul a trimis vorbă că cina va fi gata îndată, şi totodată a trimis pe unul care să pună masa, să ducă farfurii, să pue sare şi să aşeze pîinea frumos.

Atunci Matei zise: „Priveliştea acestei mese pregătite şi vestitorii ospăţului îmi fac o foame mult mai mare de cum aveam înainte".

Gaius: Astfel, toate învăţăturile să-ţi slujească în viaţă spre întărire, să trezească în tine o dorinţă tot mai vie ca să stai la cina marelui Impărat în împărăţia Sa. Căci toate cuvîntările, scrierile bune şi poveţele lui Dumnezeu pe pămînt sînt numai pregătiri, întocmai ca şi aşternerea feţei de masă şi ca aşezarea sării pe masă pentru ospăţul pe care ni-l pregăteşte Domnul nostru, cînd vom veni în casa Lui.

Apoi a fost adusă cina, şi mai întîi au pus pe masă spata ridicată şi piept legănat (3 Moise 7. 31—34; 10. 14, 15), ca să li se arate că trebuie să înceapă ospăţul cu rugăciune şi mulţămire către Dumnezeu. Căci cu spata ridicată şi-a ridicat David inima către Dumnezeu, şi cu piept legănat, în care era inima lui, obicinuia el să se razime pe arfă, cînd cînta cu ea (Ps. 25. 1. Evrei 13. 15). Aceste două feluri de bucate erau proaspete şi gustoase şi toţi au mîncat cu poftă din ele. Apoi au adus o sticlă cu vin roşu ca sîngele (5 Moise 32. 4. Jud. 9. 13; Ioan 15. 5). Şi *Gaius* le zise: „Beţi în pace, acesta este sucul vinului adevărat, care bucură inima lui Dumnezeu şi a oamenilor" (Ps. 104. 15). Şi ei au băut şi s'au bucurat.

După aceea a venit un talger de lapte cu pîne. *Gaius* a zis: „Lăsaţi aceasta băeţilor, ca să crească" (1 Petru 2. 2).

După aceea au adus pe rînd un talger cu unt şi miere. Atunci *Gaius* a zis: „Mîncaţi după plăcere de aici! Căci e bun ca să vă învioreze şi să întărească cunoştinţele şi mintea. Acestea au fost bucatele Domnului nostru cînd era copil (Isaia 7. 15). Căci este scris: „Unt şi miere va mînca el, pînă va şti să lepede răul şi să aleagă binele".

Apoi au adus un talger cu mere, cari erau foarte gus-

toase. Atunci zise Matei: „Putem să mîncăm noi mere, căci este rodul prin care a înşelat şarpele pe mama noastră dintîi?"

Atunci *Gaius* zise:

„Noi am supt, ce-i drept, mai înainte sucul mărului, totuş păcatul ne-a înşelat, nu mărul. Mărul oprit ne-a stricat sîngele, mărul dat face bine ceeace e stricat. Tu, porumbul lui Dumnezeu, care zaci bolnav de dragoste, mănîncă slobod din merele lui Dumnezeu, ca să te răcorească băutura lui Dumnezeu" (Cîntarea Cîntărilor 2. 4, 5)

La acestea Matei zise: „Eu mă îngrijoram numai pentru că am fost odată bolnav că am mîncat poame".

Gaius: Roadele oprite aduc boală, nu însă acelea pe cari ni le-a încuviinţat Dumnezeu (1 Ioan 2. 15—17).

Pe cînd vorbeau astfel, li s'a pus dinainte alt talger şi acesta era un talger cu nuci. Atunci au zis unii din cei ce şedeau la masă: „Nucile strică dinţii, mai ales ai copiilor", la care Gaius, a răspuns:

„Grele stihuri sînt nucile, căci seamănă cu înşelătorii, cari ne dau să mîncăm cojile în loc de miez. Sfarmă cojile de pe miez, şi astfel vei avea sîmburele, care te va îndulci după o scurtă muncă de căutat".

Aici s'au făcut într'adevăr voioşi, şi au şezut încă mult timp la masă şi au vorbit despre felurite lucruri. Atunci a zis bătrînul *Cinstit:* „Dragă gazdă, de oarece sfărîmăm tocmai acuma nucile tale, desleagă, dacă vrei, această cimilitură (ghicitoare):

„A fost un om, al cărui lucru îl credeau nebunesc:
„Cu cît arunca mai mult, cu atîta îşi oprea mai mult".

Toţi erau cu luare aminte acum şi aşteptau cu mirare ce va spune Gaius. Acesta stătu un răstimp liniştit, apoi răspunse:

„Cine din milă împărtăşeşte săracului
Din ceeace a dat Dumnezeu,
Să aibe daruri noi
Şi încă de zece ori mai mult".

Atunci a zis Iosif: „Trebue să spun pe faţă, dragă domnule, că n'am crezut că vei putea deslega cimilitura".

A — zise Gaius — eu m'am îndeletnicit multă vreme în

felul acesta. Nimica nu te învaţă ca încercarea. Eu m'am deprins dela Domnul meu să fiu darnic, şi am aflat din această deprindere că totdeauna cîştig prin aceasta. *Unul care dă cu mîna largă ajunge mai bogat; şi altul care economiseşte prea mult, nu face decît să sărăcească. Unul face pe bogatul şi n'are nimic altul face pe săracul şi are totuş mari avuţii* (Pildele 11, 23, 13. 7).

Atunci Samuel şopti mamei sale, *Creştina*, şi zise ; „Mamă, aceasta e casa unui om cu adevărat cucernic. Să rămînem aici mai multă vreme şi să se cunune fratele meu Matei aici cu *Indurare* inainte de a pleca mai departe". Cum auzi gazda Gaius acestea, zise : „Din toată inima, dragul meu copil".

Astfel au petrecut ei aici o lună întreagă, şi *Indurare* a fost dată de nevastă lui Matei.

Cît timp au petrecut aici, *Indurare* era sîrguincoasă şi făcea după obiceiul ei strae şi îmbrăcăminte, pe cari apoi le da săracilor, şi prin asta a scos nume bun călătorilor.

Dar să ne întoarcem iarăş la povestea noastră : După cină, băeţii cerură să meargă la culcat, pentrucă erau obosiţi de drum. Atunci Gaius a strigat să li se arate odaia lor ; însă *Indurare* a zis : „Eu vreau să-i culc". Astfel a şi făcut, şi ei au dormit liniştiţi. Ceilalţi însă au petrecut toată noaptea treji (Luca 6. 12), pentrucă Gaius şi ei erau aşa de bucuroşi să fie la un loc, că nu se puteau despărţi. După ce au istorisit multe despre Domnul lor, despre ei înşişi şi despre călătoria lor, bătrînul *Cinstit*, care pusese mai înainte ghicitoarea lui Gaius, a început să moţăie. Atunci *Inimosul* a zis : „Ce-i, bătrîne, începi să moţăi ? Vino, spală-ţi somnul din ochi, căci iată o cimilitură pentru tine. Atunci *Cinstitul* zise : „S'o auzim !" *Inimosul* începu :

„Cine voeşte să ucidă pe alţii, trebue să fie nimicit el însuşi mai întîi ;
„Cine voeşte să trăiască afară, trebue să fi murit înlăuntru."

„Aha,—a zis *Cinstitul* — asta e una din cele mai grele. E grea de tălmăcit, dar e şi mai grea de trăit. Totuş, dragă gazdă, ascultă : eu vreau să-ţi dau ţie locul meu, dacă vrei : Tîlcueşte-o tu, şi eu am să ascult ce vei spune tu."

„Nu—a zis Gaius—ţie ţi s'a pus şi dela tine se aşteaptă răspunsul."

Atunci a zis bătrînul *Cinstit:*

„Omul cel vechi trebue să fie nimicit prin harul lui Hristos.
Dacă voim să omorîm păcatul,
Dacă vrei să vezi ce e viaţa şi s'o simţi,
Trebue să fii mai întîi mort faţă de tine însuţi."

„Adevărat—a zis Gaius—aceasta e o învăţătură adevărată, şi cele petrecute o întăresc. Căci e peste putinţă să te împotriveşti păcatului înainte ca harul să se fi arătat şi să umple inima cu frumuseţea lui. Pe lîngă aceasta, cum să se împotrivească, dacă păcatul este funia diavolului cu care este legat sufletul, înainte de a fi slobozit de aceste legături? Şi a doua: nimeni care cunoaşte harul nu va crede că un astfel de om ar putea să fie o zidire vie a harului, dacă este încă robul stricăciunii sale.

Şi la acestea îmi vine în minte o poveste, care face să fie auzită. Doi oameni au plecat în călătorie. Unul a pornit cînd era încă tînăr, celălalt cînd era bătrîn. Cel tînăr avea de luptat vîrtos cu patimile, cel bătrîn, din pricina anilor înaintaţi, era slăbit şi fără putere. Cel tînăr îşi vedea de drum tot aşa de tare ca şi cel bătrîn, şi drumul îi părea tot aşa de uşor ca şi bătrînului. In care din amîndoi lucea puterea harului mai luminos, căci amîndoi păreau la fel?"

Cinstitul a zis: „Fără îndoială că în cel tînăr. Căci cine ţine piept celor mai mari împotriviri, dă cea mai bună dovadă că el e cel mai tare, cu toate că ţine acelaş pas cu cel ce n'are de înăbuşit atîtea, cum se întîmplă la cel mai înaintat în vîrstă."

Mai ales eu singur am băgat de seamă cum oamenii bătrîni, din amăgeală, au căzut în greşeala aceasta. Ei socoteau slăbirea puterilor lor ca o biruinţă a harului asupra patimilor lumeşti. Prin aceasta au ajuns să se înşele singuri. Se înţelege că oamenii bătrîni părtaşi ai harului sunt cei mai potriviţi să povăţuiască pe cei tineri, pentru că ei au cunoscut mai bine nimicnicia lucrurilor. Totuş, cînd un om tînăr începe călătoria cu unul bătrîn, cel tînăr are mai mare parte, fiindcă lucrul harului se va arăta mult mai luminos în el, de oarece în cel bătrîn stricăciunea firească iese bine înţeles mai puţin la iveală."

Astfel au stat ei de vorbă, pînă s'a crăpat de ziuă.

CAPITOLUL 14.

ÌNIMOSUL birueşte nu departe de adăpostul lui GAIUS pe uriaşul UCIDE-BINELE, şi izbăveşte de supt puterea lui pe SLAB-DE-ÎNGER, pe cînd fîrtatele acestuia : CARE-NU-E-DREPT, e trăsnit de fulger.

Fiindcă oamenii din casă se sculaseră, *Creştina* porunci fiului ei Iacov să citească un capitol din Biblie. El a citit capitolul 53 din Isaia. După ce a sfîrşit cititul, *Cinstitul* a întrebat de ce se zice aici că Mîntuitorul va veni dintr'un „pămînt sterp" şi că El nu va avea nici „statură, nici frumuseţă".

La acestea *Inimosul* a răspuns : „La cea dintîi răspund : — pentrucă biserica evreiască din care se trage Hristos, îşi pierduse pe atunci toată puterea şi tot duhul evlaviei adevărate. La a doua răspund : — cuvintele sunt spuse în înţelesul necredincioşilor, cari, pentrucă n'aveau ochi să privească în inima Impăratului nostru, Il judecau după înfăţişarea Lui smerită. Tocmai ca cei ce nu ştiu că pietrele scumpe sunt învălite cu o coajă fără preţ, şi dacă află vreuna, o aruncă iarăşi ca pe o piatră de rînd, fiindcă nu ştiu ce au aflat.

„Bine, de oarece sunteţi aici, a zis Gaius, şi *Inimosul*, după cît ştiu, se pricepe bine în armele lui, vroim ca, după ce ne vom înviora cu ce veţi voi, să mergem afară pe cîmp şi să vedem de nu vom putea face ceva bun.

La o oarecare depărtare de aici stă un uriaş *Ucide-binele*, care aduce mare pagubă pe drumul Impăratului prin părţile acestea. Ştiu unde stă ascuns. El e căpitanul unei cete mari de hoţi. Ar fi frumos, dacă am putea curăţi aceste locuri de ei.

Ei s'au învoit şi au pornit într'acolo, *Inimosul* cu sabia, coiful şi scutul, şi ceilalţi cu ciomege şi pari.

Cînd ajunseră la locul unde era el, l-au găsit împreună cu un oarecare *Slab-de-Inger*, subt puterea lui, pe care i-l tîrîseră argaţii lui, după ce-l prinseseră pe drum. Uriaşul tocmai se pregătea să-l prade şi avea de gînd să-i rupă apoi carnea de pe ciolane. Căci din firea lui, era mîncător de oameni.

Indată însă ce văzu pe *Inimosul* cu prietenii săi şi cu armele în mînă, la intrarea în peştera sa, le strigă ce voesc.

Inimosul zise: „Pe tine te vreau, căci am venit să ne răzbunăm, pentrucă te-ai năpustit asupra multor călători şi i-ai ucis, după ce i-ai tîrît cu putere de pe drumul Impăratului [1].

De aceea vino afară din peştera ta!"

La aceste vorbe el s'a înarmat şi a ieşit afară. Apoi se încăerară la luptă şi se bătură aproape un ceas. Pe urmă se liniştiră şi mai răsuflară.

Ucide-Binele zise apoi: „De ce veniţi voi aici pe pămînturile şi averile mele?"

Inimosul: Pentrucă voim să răzbunăm sîngele călătorilor, cum ţi-am spus încă dela început.

După aceasta se încăerară din nou, şi uriaşul sili pe *Inimos* să se tragă înapoi. El însă se întremă iarăşi şi cu mult curaj şi vitejie lovi cu sabia capul şi coasta uriaşului, aşa că acesta a trebuit să lase să-i cadă arma din mînă. După aceea l-a trîntit la pămînt, i-a retezat capul şi l-a luat cu el l-a adăpostul lor. El a luat şi pe călătorul *Slab-de-Inger* cu el şi l-a dus încolo. Cum au ajuns acasă, au arătat capul mort la ai lor, şi apoi îl înţepară într'un par, cum mai făcuseră şi cu alţii, în semn de groază pentru cei ce ar voi să săvîrşească asemenea fapte de acuma înainte, ca uriaşul.

Apoi au întrebat pe *Slab-de-Inger* cum de i-a căzut în mîini.

Atunci bietul *Slab-de-Inger* a zis: „După cum vedeţi, eu sînt un om bolnăvicios; şi pentrucă moartea bate cam în fiecare zi la uşa mea, am crezut că acasă n'o să mi se facă niciodată mai bine. Şi de aceea am pornit în călătorie şi am ieşit din cetatea *Nehotărîtă*, unde sîntem născuţi şi eu şi tatăl meu. Eu sînt un om, care n'am nici

---

1. *Ucide-binele* este un fel de luptă, care înfăţişează pe necredincioşii cari voiesc să silească pe credincioşi să facă şi ei păcatele lor. Această putere o înăbuşe însă Dumnezeu prin Cuvîntul Său şi prin creşterea credincioşilor.

cea mai mică putere în trup şi cu atît mai puţin în suflet; totuş am dorit foarte mult să-mi petrec vieaţa pe drumul călătorilor, chiar dacă aş trebui să mă tîrîi. Cînd am ajuns la poarta dela începutul drumului, *Domnul* casei m'a primit cu mare dragoste, şi nu mi-a făcut nici o greutate din pricină că arăt aşa de slab, şi nici din pricină că sînt aşa de slab la suflet, ci mi-a dat lucruri cari mi-au fost trebuincioase pentru călătoria mea şi mi-a spus să nădăjduesc pînă la sfîrşit. Cum am ajuns la casa *Tîlcuitorului*, am avut şi acolo parte de mare prietenie; şi pentrucă au crezut că *Muntele-greutăţilor* e prea pripuriu pentru mine, mi-au dat un slujitor care m'a trecut dincolo [1]. Intr'adevăr, am aflat multă înviorare la călători, cu toate că nici unul nu voia să meargă aşa de încet, cum trebuia să merg eu. Cu toate acestea, pe cînd treceau ei (călătorii) pe lîngă mine, îmi dădeau curaj şi-mi spuneau că este voia *Domnului* lor ca cei slabi de înger să fie mîngîiaţi.

Şi aşa treceau mai departe pe drumul lor. Cum am ajuns în drumul *Năpustire*, a dat uriaşul acesta peste mine, şi m'a chemat la luptă. Insă vai, cum eram eu de slab, aveam nevoie mai de grabă de o întărire a inimii. Deci a venit el şi m'a luat de acolo. Eu îmi făceam planuri că poate tot nu mă va sugruma. Chiar cînd mă ţinea între dinţi, credeam cu tărie că, pentrucă n'am mers de bună voe cu el, voi scăpa totuşi cu vieaţă dela el. Căci am auzit că nici un călător, care a fost prins în laţ, dacă inima lui rămîne toată supusă Domnului său, după legile Proniei cereşti, nu poate să moară ucis de mîna vrăjmaşilor săi. Să fiu prădat, mă aşteptam, şi iată că şi sînt prădat, dar, după cum vedeţi, am scăpat totuş cu vieaţă, pentru care mulţămesc *Impăratului* meu, care m'a izbăvit, şi vouă ca unelte ale Sale. Eu văd, ce-i drept, şi alte primejdii înaintea mea, dar sînt hotărît să fug, dacă pot să merg; să mă tîrîi, dacă nu pot fugi. Lucrul de seamă însă este că—mulţămită Aceluia, Care m'a iubit — eu sînt hotărît: drumul meu e înaintea mea. Inima îmi este îndreptată spre rîul peste care nu duce nici un pod; numai că sînt, cum vedeţi, aşa slab de înger.

Atunci bătrînul *Cinstit* l-a întrebat: „N'ai făcut tu acum cîtăva vreme cunoştinţă cu un călător, numit *Domnul Fricosul?*"

---

1. Dumnezeu este credincios (1 Cor. 10. 13).

Slab-de-Inger: Dacă l-am cunoscut? O, da! El venea din *Cetatea-Tîmpită,* care e la o mică depărtare spre miaz-noapte de *Cetatea-Pierzării* şi tot aşa de departe şi de locul meu de naştere. Noi eram foarte bine cunoscuţi, căci el era moşul meu, fratele tatălui meu. El şi eu aveam aproape aceeaşi fire. Doar că el era puţin mai mic decît mine, dar altfel semănam foarte mult.

Cinstitul: Eu văd că-l cunoşti şi pricep că sînteţi rudă. Căci şi tu eşti galben la faţă ca el, şi cu aceeaş privire în ochi, şi vorba ta sună ca a lui.

Slab-de-Inger: Asta au spus-o mulţi cari ne-au cunoscut pe amîndoi, şi ceeace am cetit eu în el am găsit în cea mai mare parte şi la mine.

Gaius: „Vino, prietene, ai curaj — a zis bunul *Gaius* — tu eşti binevenit în casa mea. Cere numai ce vrei. Ce doreşti dela slujitorii mei, îţi vor face cu dragă inimă“.

Atunci *Slab-de-Inger* zise: „Acesta e un har neaşteptat, ca o rază senină de soare dintr'un nour întunecos. S'a gîndit oare uriaşul *Ucide-binele*, cînd mi-a închis drumul şi nu m'a lăsat să merg mai departe, că voi avea parte de un asemenea har? S'a gîndit el oare că, după ce-mi va deşerta buzunarele, mă voi abate pe la hangiul *Gaius?* Şi totuş aşa este!“

Tocmai pe cînd *Slab-de-Inger* şi *Gaius* stăteau aşa de vorbă, veni unul în fugă, strigă la uşă şi istorisi că la o depărtare cam de un kilometru şi jumătate de acolo unul *Care-nu-eDrept*, un călător, a fost trăsnit de fulger tocmai în locul unde se afla [1].

Ah, a zis *Slab-de-Inger,* a fost trăsnit? El m'a ajuns pe mine acum vreo cîteva zile. Eu am venit pînă aici şi el a voit să-mi fie tovarăş. Era cu mine, cînd m'a prins uriaşul *Ucide-Binele.* El însă era iute de picior, şi a scăpat. Totuş mi se pare că a scăpat la moarte, pe cînd eu am fost prins la vieaţă.

„Celui ce vrea să ne ucidă deodată,
Cum ar crede unii,
Dumnezeu îi pune înainte altă ţintă.
El poate, în înţelepciunea Lui, să întoarcă
Orice rău spre bine.

---

1. Lui Dumnezeu îi e scirbă de cei prefăcuţi (Psalmul 5. 7)

CAPITOLUL 15.

SLAB-DE-ÎNGER află în GATA-A-SE-OPRI pe cineva care se potriveşte cu el. Călătorii ajung la TÎRGUL-DEŞERTĂCIUNILOR şi sunt adăpostiţi în casa lui MNASON, unde află şi cîţiva ortaci de aceleaşi păreri. Capătă trecere la oamenii oraşului, cari, faţă de timpurile de mai înainte, s'au mai îndreptat, şi izgonesc pe NEOMUL, care făcea mare pagubă în oraş.

Cam în această vreme au fost cununaţi *Matei* şi *Indurare*. Iar *Gaius* a dat de nevastă pe fiică-sa *Fivi* lui *Iacov*, fratele lui Matei; după aceasta au mai stat aproape zece zile în casa lui *Gaius*, petrecîndu-şi bine vremea, cum obişnuesc călătorii.

Cînd au vrut să se despartă, Gaius le-a dat un ospăţ, la care au mîncat şi au băut şi au fost veseli.

Acum s'a apropiat ceasul cînd trebuia să plece. *Inimosul* a întrebat de plată. *Gaius* însă le-a spus că aici în casă nu se obişnueşte să plătească ceva călătorii pentru primirea lor. El îi primeşte aşa tot anul. In ce priveşte plata, se ţine de *Samariteanul* milostiv (Luca 10. 34, 35), care a făgăduit că îi va plăti cu credinţă, la întoarcere, tot ce a cheltuit.

Atunci *Inimosul* a zis: „Prea iubitule, tu lucrezi cu credincioşie în tot ce faci către fraţi, şi unde mai pui că sînt fraţi străini. Ei au mărturisit de dragostea ta, înaintea biSericii. Vei face bine să îngrijeşti de călătoria lor, într'un chip vrednic de Dumnezeu (3 Ioan 5—6).

După aceea Gaius şi-a luat rămas bun dela ei toţi şi dela copiii săi şi mai ales dela *Slab-de-Inger*. I-a dat ceva cu el ca să aibă ce bea pe drum.

Cînd au ieşit pe uşă afară, *Slab-de-Inger* par'că voia să rămînă îndărăt. Cînd văzu *Inimosul*, zise: Vino, *Slab-de-Inger*, te rog, mergi cu noi mai departe; eu vreau să te călăuzesc, şi ai să ai acelaş bine ca şi ceilalţi."

Slab-de-Inger: Ah, mie îmi trebue un tovarăş, care se potriveşte cu starea mea. Voi toţi sunteţi aşa de voinici şi tari, iar eu, cum mă vedeţi, sînt aşa de slab. De aceea v'aş urma mai în urmă. Din pricina slăbiciunii mele aşa de mari, mi-aş fi şi mie şi vouă o povară [1]. Cum v'am spus, eu sînt un om slab şi moale şi mă rătăcesc lesne şi mă lovesc de ceeace alţii pot purta. Eu nu pot suferi rîsul. Nu simt nici o plăcere pentru podoaba frumoasă. Intrebări zadarnice nu pot suferi. Da, sunt aşa de neputincios, că mă lovesc şi de ceeace alţii pot să facă în bună voie. Eu încă nu pricep pe deplin adevărul. Sînt un *Creştin* foarte neştiutor. Adeseori, cînd aud că alţii se bucură în Domnul, mă simt foarte mîhnit că nu pot face şi eu la fel. Eu sînt ca un fricos între viteji, sau ca un bolnav între cei sănătoşi, sau ca o lumină despreţuită (Iov 12. 4, 5); căci astfel e acela ale cărui picioare lunecă în ochii celui ce stă drept; aşa că nu mai ştiu ce să fac [2].

„Dar, frate, mie îmi este poruncit — zise *Inimosul* — să mîngîi pe cei mici la suflet şi să sprijinesc pe cei neputincioşi (1 Tes. 5. 14; Rom. 14; 1 Cor. 8. 9—13; 9. 22). Tu trebue să mergi numaidecît cu noi; noi o să te aşteptăm, vrem să-ţi întindem mînă de ajutor, vrem să ne uităm pe noi înşine pentru tine, atît în păreri cît şi în fapte cari te pot supăra. Nu vom spune în faţa ta nimic despre lucruri îndoelnice, mai bine vrem să întocmim toate după tine, decît să rămîi în urmă."

In vremea aceasta, cînd tot stăteau ei înaintea uşii lui Gaius şi erau în toiul vorbei, veni Domnul *Gata-a-se-opri*, cu cîrjele lui în mînă [3], care şi el plecase în călătorie.

Atunci *Slab-de-Inger* îi zise: „Dragă omule, cum de vii tu încoace? Tocmai acuma mă jeluiam că nu găsesc un tovarăş, care să se potrivească cu mine; tu eşti însă cu adevărat după dorinţa mea. Bine-ai venit, bine-ai venit, bunule

1. Gal. 6. 1. 2. Unul să ducă povara celuilalt.

2. In biserica lui Hristos sunt şi slabi şi tari, ca nimeni să nu fie fudul şi nimeni să nu piardă curajul, ci să se îngăduie unul pe altul, să se mîngîie şi să se facă luători aminte.

3. Cîrjile sunt făgăduinţele (Psalmul 38. 16, 17).

Domn *Gata-a-te-opri;* nădăjduiesc că ne vom ajuta unul pe altul.

Gata-a-se-opri: „Eu mă voi bucura de prietenia ta şi, dragă *Slab-de-Inger,* de vreme ce ne-am întîlnit aşa de norocos, vreau ca înainte de a ne despărţi, să-ţi împrumut şi ţie una din cîrjile mele."

Slab-de-Inger: „A nu, îţi mulţămesc pentru buna ta voinţă, dar n'am de gînd să şchiopătez înainte de a fi olog. Eu am crezut cel mult să mă apăr cu ea de cîni la nevoie".

Gata-a-se-opri: „Dacă eu singur sau cu cîrjile mele pot să-ţi fac o plăcere, îţi stăm la îndemînă, dragă *Slab-de-Inger.*

Astfel porniră ei la drum. *Inimosul* şi *Cinstitul* mergeau înainte, *Creştina* şi copiii îi urmau, şi *Slab-de-Inger* şi *Gata-a-se-opri* veneau în urmă cu cîrjile lor.

Atunci *Cinstitul* zise: Ei, dragă Domnule, te rog, povesteşte-ne ceva mai de seamă despre cei ce au început călătoria înainte de noi.

Inimosul: Din toată inima. Cred că aţi auzit ce a păţit *Credinciosul* cu Doamna *Desfătare,* cu vechiul Adam, cu *Nemulţămitul* şi *Ruşine,* patru răufăcători înşelători, cum nu întîlneşti pe tot drumul.

Cinstitul: Da, cred că am auzit despre toate astea. Insă de bună seamă că *Credinciosului* i-a mers cel mai rău cu *Ruşine;* acesta era un mişel fără pic de ruşine.

Inimosnl: Da, cum spun chiar şi călătorii, el avea dintre toţi numele cel mai nepotrivit.

Cinstitul: Dar, te rog, domnule, unde s'au întîlnit *Creştinul* şi *Credinciosul* cu *Bun-de-gură?* Acela încă era un om însemnat în felul său.

Inimosul: Era un prost mulţămit cu sine însuşi, şi totuş mulţi îl urmau în căile lui.

Cinstitul: El mai că ar fi înşelat pe *Credinciosul.*

Inimosul: Da. Dar *Creştinul* l-a adus îndată pe un drum, pe care-i putea vedea viclenia.

Astfel merseră ei pînă la locul unde se întîlniseră *Evanghelistul, Creştinul* şi *Credinciosul* şi unde *Evanghelistul* le-a spus mai dinainte ce are să li se întîmple în *Tîrgul Deşertăciunilor.* Atunci călăuza lor *Inimosul* a zis: „Aici în partea aceasta s'a întîlnit *Evanghelistul* cu *Creştinul* şi *Credinciosul,* şi le-a spus mai dinainte ce greutăţi vor avea de răbdat în *Tîrgul Deşertăciunilor.*

Cinstitul: Asta ai de spus? Atunci pot să spun că a fost un greu capitol, pe care li l-a dat el atunci de citit.

Inimosul: De bună seamă că aşa a fost. El însă le făcea totodată şi curaj. Dar ce să vorbim despre ei? Ei erau o pereche de oameni viteji ca leii. Şi-au făcut feţele vîrtoase ca piatra. Iţi aduci tu aminte ce fără frică au fost cînd au stat în faţa judecătorului?

Cinstitul: Da, *Credinciosul* s'a ţinut sdravăn!

Inimosul: Şi ce lucruri frumoase au izvorît din fapta aceasta! Căci *Plin-de-Nădejde* şi alţii prin moartea lui, cum ne spune istoria, s'au întors la Dumnezeu.

Cinstitul: Da, te rog, istoriseşte mai departe, căci ţie îţi sunt bine cunoscute lucrurile.

Inimosul: Dintre toţi aceia cu cari a avut *Creştinul* a face, după ce a părăsit *Tîrgul Deşertăciunilor*, *Căi-Lăturalnice* a fost unul din cei mai răi.

Cinstitul: Căi-Lăturalnice? Cine a fost acesta?

Inimosul: Un răutăcios dela roate, un făţarnic de frunte, unul care totdeauna voia să fie religios, pe orice cale ar fi mers lumea, dar aşa de şiret, că era încredinţat că nu va pierde şi nu va suferi nimica din pricina religiei. El îşi avea religia lui, care se potrivea cu orice împrejurare. Şi nevastă-sa se pricepea în această privinţă tot aşa de bine ca şi el. El putea să se întoarcă şi să se schimbe dela o părere la alta. Da, şi chiar apăra această purtare. Totuş, pe cît am putut auzi, a avut un rău sfîrşit, cu drumurile lui lăturalnice. N'am auzit niciodată ca măcar unul din copiii lui să fi avut cea mai mică trecere la vreunul, care în adevăr se teme de Dumnezeu.

In timpul acesta le răsări în faţă [1] *Cetatea Deşertăciunii* unde se ţinea *Iarmarocul* sau *Tîrgul Deşertăciunilor*.

Cînd au văzut că sunt aşa de aproape de cetate s'au sfătuit între ei cum să treacă prin oraş. Unii spuneau una alţii alta. Insfîrşit *Inimosul* zise: „După cum uşor puteţi înţelege, eu am fost adesea o călăuză călătorilor, cînd au trecut prin cetatea aceasta. Fiind cunoscut cu un oarecare Mnason, de viţă din Cipru, un vechi ucenic, în a cărui casă am putea trage (Fapt. Apostolilor 21. 16) să tragem deci la el dacă vroiţi.

„Da", — zise bătrînul *Cinstit*. „Da, da, — zise *Creştina*.

---

1. Lumea n'o putem înlătura, ci trebue să trecem prin ea. (1 Cor. 5. 10).

„Şi eu zic tot aşa — spuse *Slab-de-Inger*. Toţi fură de aceeaş părere.

Trebue să ştiţi că se făcuse seară, cînd au ajuns la marginea mahalalei cetăţii. *Inimosul* însă ştia drumul pînă la casa omului bătrîn. Astfel ajunseră acolo. Strigă la uşă. Bătrînul îi cunoscu glasul şi, cum l-a auzit, a deschis uşa şi au intrat înlăuntru.

Atunci Mnason le-a zis: „Cît de lung drum aţi făcut astăzi?" Ei ziseră: „Dela casa lui Gaius, prietenul nostru". „Drept să vă spun — adăugă el — aţi făcut o bună bucată de drum. De bună seamă că veţi fi obosiţi. Şedeţi". Şi ei şezură jos.

Inimosul le zise: „Ei, cum vă merge, dragi prieteni? Sunt încredinţat că sunteţi bineveniţi în casa prietenului meu".

Mnason: „Şi eu vă zic bine aţi venit – şi de aveţi vreo nevoie spuneţi-mi, vom face ce ne stă în putinţă, ca să vă mulţămim".

Cinstitul: Am dus nevoe multă vreme de un adăpost şi de o prietenie bună, şi acum, cred că le-am aflat pe amîndouă".

Mnason: In ce priveşte adăpostul, îl vedeţi cum este: cît priveşte însă prietenia bună, veţi vedea.

Inimosul: „Bine, vrei să arăţi acum călătorilor odăile lor?

Mnason: „Cu plăcere". Apoi duse pe fiecare în odaia lui. Le-a arătat şi o odaie frumoasă pentru mîncat, unde vor petrece împreună şi vor ospăta la cină, pînă va veni vremea să meargă la culcat. După ce s'au aşezat fiecare la locul lui, şi după ce s'au răcorit, *Cinstitul* a întrebat pe gazdă dacă în cetatea aceasta sînt mulţi oameni cucernici.

Mnason: Avem puţini, căci sînt într'adevăr puţini, dacă am vrea să-i asemănăm cu cei ce gîndesc altfel.

Cinstitul: Dar cum să facem ca să putem vedea pe unii din ei? Căci în călătorie, întîlnirea cu oameni buni este ce e pentru cei ce călătoresc pe mare răsăritul lunii şi al stelelor.

Atunci Mnason a bătut cu piciorul în pămînt, şi a venit sus fiică-sa Harul. El i-a zis: „Har, du-te şi spune prietenilor mei, domnilor *Zdrobitorul, Sfîntul, Prietenul-Sfinţilor, Vrăjmaşul-Minciunii* şi *Pocăitul* că am în casă vreo cîţiva prieteni buni, cari doresc să-i vadă în seara aceasta"

Astfel Harul s'a dus şi i-a poftit. Ei au venit, şi, după ce

şi-au dat bineţe, s'au aşezat cu toţii la masă. Apoi Mnason a zis: „Dragi vecini! Eu am primit, cum vedeţi, mai mulţi oameni străini în casa mea, cari sînt călători. Ei vin de departe şi călătoresc spre muntele Sionului. Dar cine credeţi că este aceasta?" şi arătă cu degetul spre *Creştină*. „Este *Creştina*, nevasta *Creştinului*, a cunoscutului călător, care împreună cu prietenul său *Credinciosul* au avut o primire aşa de ruşinoasă în cetatea noastră". Auzind acestea, vecinii se mirară foarte mult, şi ziseră: „Nu ne-am putut închipui că o să vedem aici pe *Creştina*, cînd a venit Harul de ne-a chemat. De aceea este o mare plăcere pentru noi". Apoi s'au întrebat de sănătate, şi dacă tinerii sînt feciorii bărbatului ei. După ce le-a spus că da, ei au zis: „Împăratul, pe Care-l iubiţi şi Căruia îi slujiţi, să vă facă asemeni tatălui vostru şi să vă ducă acolo unde este el".

După ce s'au aşezat iarăşi, *Cinstitul* a întrebat pe domnul *Zdrobitul* şi pe ceilalţi în ce stare e cetatea lor acuma.

Zdrobitul: Trebue să ştiţi că sîntem foarte neliniştiţi în aceste zile de iarmaroc. Este greu să ţii în adevărată rînduială inima şi mintea, cînd trăeşti într'un vîrtej. Cine trăeşte într'un loc ca acesta, şi cine trebue să aibă de lucru cu astfel de oameni, cum avem noi, are nevoe în fiece clipă să fie cu ochii în patru ca să se ferească.

Cinstitul: Sînt vecinii voştri acuma liniştiţi?

Zdrobitul: Sînt într'adevăr cu mult mai cumpătaţi decît înainte [1]. Ştiţi cum au fost primiţi aici *Creştinul* şi *Credinciosul*; dar după aceea, cum v'am spus, s'au mai liniştit. Eu cred că sîngele *Credinciosului* apasă şi acuma ca o povară pe cugetele lor. Căci de cînd l-au ars, s'au temut să mai facă aşa ceva. In zilele acelea ne temeam să ieşim pe drum, dar acum putem să ne arătăm pe faţă. Atunci numele unui credincios era urît, acuma însă în unele părţi ale oraşului (şi vedeţi că cetatea noastră e foarte mare) începe să fie iarăşi cinstită religia).

După acestea, domnul *Zdrobit* le zise: „Dar vă rog, cum vă merge călătoria? Şi ce gîndeşte ţara despre voi?"

Domnul *Cinstit* adăugă: „Ne merge, cum le merge de obicei călătorilor. Cîteodată drumul e uscat, cîteodată e plin de noroi, cîteodată merge la deal, cîteodată la vale.

---

1. O prigonire făţişă nu îngăduie Dumnezeu totdeauna şi nici n'o lasă să ţină mult.

Rare ori ştim ce are să se întîmple. Vîntul nu ne e totdeauna în spate, şi nu oricine ne întîlneşte pe drum ne este prieten. Am biruit unele lovituri destul de grele şi nu ştim ce va mai veni pe urmă. Dar găsim că e adevărat ce s'a spus de cei bătrîni : *„Cel neprihănit trebue să rabde multe“.*

Zdrobitul: Vorbiţi de lovituri. Ce lovituri aţi avut de îndurat ?

Cinstitul: Intreabă pe călăuza noastră *Inimosul,* căci el poate să vă povestească mai bine.

Inimosul: Am fost năvăliţi de vreo trei, patru ori. Mai întîi s'au năpustit doi răufăcători asupra *Creştinei* şi a copiilor, şi se temeau că o să le ia viaţa. Apoi am avut de lucru cu uriaşii *Setos-de-Sînge, Ciocan* şi *Ucide-Binele.* Asupra celui din urmă am năvălit adică noi, nu el asupra noastră. Asta s'a întîmpat aşa. După ce am petrecut un timp mai îndelungat în casa lui Gaius, care e gazda mea şi a întregei Biserici (Romani 16. 23), ne-am hotărît să luăm armele în mînă şi să mergem să vedem de n'am putea înlătura pe unul din vrăjmaşii călătorilor. Căci am auzit că prin locurile acelea era un vrăjmaş tare rău. Gaius însă îi ştia mai bine ascunzişul decît mine, căci umbla pe acolo. Aşa am căutat încoace şi încolo, pînă ce am aflat intrarea în peştera lui. Atunci ne-am bucurat şi ne-am îmbărbătat. Ne-am apropiat de peştera lui. Şi să vezi : cînd ne apropiam, tocmai atunci prinsese în mreajă, din păcate, pe acest om sărman, pe *Slab-de-Inger,* şi tocmai se pregătea să-i facă sfîrşitul. Cînd ne-a văzut însă pe noi, credea că a prins altă pradă. A lăsat pe bietul om în casă şi a venit afară. Noi am tăbărît cu toată puterea asupra lui, şi el ni s'a împotrivit din toate puterile. Totuş la urmă l-am trîntit la pămînt, i-am tăiat capul, care a fost înfipt la marginea drumului, ca să fie o pildă de groază pentru cei ce ar vrea să mai facă pe viitor asemenea fărădelegi. Dovadă omul acesta, care poate mărturisi că a fost scos ca un miel din gura leului.

La acestea *Slab-de-Inger* a zis : „Da, astea le-am simţit şi eu, spre frica şi mîngîerea mea. Spre frica mea, pentrucă în fiecare clipă mă ameninţa să-mi rupă carnea de pe ciolane, şi spre mîngîerea mea, cînd am văzut pe *Inimosul* şi prietenii săi venind cu arme aşa de aproape ca să mă scape.

Apoi domnul *Sfînt* a zis : „Două însuşiri trebue să aibă

cei ce voesc să apuce drumul călătorii : curaj vitejesc şi o viaţă nepătată. Dacă n'au curaj, nu vor putea să biruie niciodată greutăţile drumului ; şi dacă viaţa lor e desmăţată, fac de rîs numele de călător.

Domnul *Prietenul-Sfinţilor* zise atunci : „Cred că voi n'aveţi nevoe de astfel de îndemnuri. Intr'adevăr, mulţi apucă pe drum, dar cu vremea se arată străini de călătorie pe aceste tărîmuri".

Atunci *Vrăjmaşul-Minciunii* zise : „Adevărat. N'au nici portul, nici bărbăţia călătorilor ; nu calcă drept, ci strîmb. Un picior merge înlăuntru, altul în afară, şi ciorapii le sînt găuriţi ; ici e o zdreanţă, colo o pată, şi astea toate spre batjocura Domnului lor".

Ei trebue să fie adînc mîhniţi de aceste lucruri — zise *Pocăitul*. — Călătorii nu trebue să creadă că vor avea parte de har atît pentru ei cît şi pentru drumul lor de călătorie, cum doresc, pînă nu li se va curăţi drumul de astfel de păcate şi pete.

Astfel şezură ei aici şi-şi petrecură timpul vorbind, pînă la cină. După ce au mîncat şi şi-au întărit trupurile, s'au dus la odihnă. Au rămas vreme mai îndelungată în iarmarocul acesta în casa lui Mnason, care cu vremea a dat pe fiică-sa Harul de nevastă lui Samuel, iar pe fiică-sa Marta lui Iosif, fiii *Creştinei*.

Cum am spus, vremea trecea repede aici. Căci acum nu mai era ca mai înainte în tîrgul acesta. Deaceea călătorii începură să facă cunoştinţă cu mulţi oameni buni din oraş, şi să-i ajute în ce puteau. *Indurare*, după obiceiul ei, lucra pentru săraci ; aceştia o binecuvîntau din toate părţile, şi astfel ea era o adevărată podoabă a credinţei ei.

Dar trebue să spunem că şi celelalte femei tinere, Harul, Fivi şi Marta, erau foarte bune, şi făceau mult bine. Şi familia s'a mărit degrabă, aşa că numele *Creştinului*, cum am spus mai înainte, avea nădejde să dăinuiască mai departe în lume.

Pe cînd erau aici, a venit o fiară (Apocalipsa 17. 3 ş. u.) din păduri şi ucidea mulţi oameni din cetate. Voia să tîrască şi pe copii cu ea şi să-i înveţe să sugă cu puii ei la piept. Nici unul din oraş, nu se arăta în ochii fiarei, ci toţi o luau la fugă, cînd auzeau vuetul apropierii ei.

Această fiară nu semăna cu nici o fiară de pe pămînt. Trupul îi era ca al unui balaur, şi avea şapte capete şi

zece coarne. Făcea mare stricăciune între copii şi totuşi era mînată de o femee. Această fiară dădea oamenilor anumite porunci şi cei ce ţineau mai mult la viaţă decît la suflet, primeau aceste poranci şi se făceau astfel supuşii ei.

Atunci au făcut un legămînt domnul *Inimos* şi cu ceilalţi cari veniră să se întîlnească cu călătorii din casa domnului *Mnason*, ca să meargă şi să se bată cu fiara şi să scape pe oamenii cetăţii din ghiarele şi gura acestui şarpe mîncăcios.

Inimosul, Zdrobitul, Sfîntul, Vrăjmaşul-Minciunii şi *Pocăitul* au pornit cu armele împotriva ei. La început Fiara era tare mînioasă şi privea cu dispreţ pe aceşti duşmani. Ei însă au lucrat aşa fel—căci erau bărbaţi cari ştiau să umble cu armele —încît ea a trebuit să se tragă înapoi. Astfel s'au întors iarăşi la casa lui Mnason.

Fiara însă trebue să ştiţi că avea timpuri anumite în cari ieşea afară şi tăbăra peste copiii locuitorilor cetăţii. In aceste timpuri vitejii noştri voinici o pîndiră şi se năpustiră necontenit asupra ei, aşa încît cu vremea nu numai că a fost rănită dar chiar ologită. De atunci nu mai putea ucide copiii cetăţenilor ca mai înainte. Şi se crede că fiara va pieri de bună seamă în urma rănilor ei.

Isprava aceasta a făcut *Inimosului* şi tovarăşilor săi un nume mare în cetate, aşa că mulţi oameni, cari credeau altfel, aveau totuş mare respect faţă de ei. De aceea li s'a şi întîmplat călătorilor prea puţin rău aici. Totuşi erau şi oameni foarte mărginiţi, cari nu puteau vedea mai mult ca o cîrtiţă şi nu puteau pricepe mai mult ca un dobitoc. Aceştia n'aveau nici o cuviinţă faţă de aceşti oameni şi nici nu ţineau seamă de vitejia şi faptele lor.

CAPITOLUL 16.

Călătorii ajung la rîul cel plăcut la vedere, dincoace de MUNŢII CEI MINUNAŢI, pe ale cărui maluri copiii mici sunt lăsaţi în paza bunilor Păstori. INIMOSUL, CINSTITUL şi cei patru feciori ai CREŞTINEI ucid pe uriaşul DESNADEJDE, dărîmă cetatea şi scapă pe cel FARA-BARBAŢIE şi pe fiica lui: FOARTE-ÎNFRICOŞATA.

In timpul acesta se apropia vremea să plece călătorii mai departe. De aceea se pregătiră de drum. Au trimis şi la prietenii lor, s'au sfătuit cu ei şi au hotărît un timp anumit, în care să se încredinţeze unul pe altul în paza Impăratului lor. Mai veneau şi alţii, cari le aduceau din bunătăţile lor, spre mîngîerea celor slabi şi celor tari, bărbaţilor şi femeilor, şi le-au dat astfel îndeajuns din tot ce aveau de trebuinţă (Fapt. Apost. 28. 10). După aceea îşi urmară drumul, şi prietenii lor îi petrecură pînă departe. Apoi iarăş se încredinţară în paza Impăratului lor, şi se despărţiră. Cei ce făceau parte din tovărăşia călătorilor, au plecat mai departe, şi *Inimosul* mergea înaintea lor. Deoarece copiii şi femeile erau slabi, au fost nevoiţi să nu meargă decît cum puteau merge copiii. Astfel Domnul *Gata-a-se-opri* şi Domnul *Slab-de-Inger* au găsit înţelegere şi milă pentru starea lor.

După ce s'au îndepărtat de locuitorii Cetăţii şi după ce prietenii lor le-au dorit drum bun, au ajuns îndată unde a suferit *Credinciosul* moartea. Aici s'au oprit şi au mulţămit Aceluia care l-a întărit ca să ducă crucea cu atîta răbdare, şi asta cu atît mai mult, cu cît înţeleseseră acuma că suferinţele lui au fost şi pentru ei o binefacere.

Apoi au mers o bună bucată mai departe, şi au vorbit despre *Creştin* şi *Credincios* şi cum după moartea *Credinciosului, Plin-de-Nădejde* s'a unit cu *Creştinul.* In vremea aceasta au ajuns pînă la *Dîmbul Cîştig,* unde era mina de argint, care a ademenit pe *Dima* dela călătorie şi unde, cum cred unii, *Căi-Lăturalnice* ar fi căzut înlăuntru şi ar fi murit. Despre acestea vorbeau ei acuma.

Cînd au ajuns însă la stîlpul cel vechi, care stă în faţa *Dîmbului Cîştig,* anume la *Stîlpul-de-Sare,* care sta şi în faţa Sodomei şi a Mării Moarte, s'au mirat, ca şi *Creştinul* odinioară, că nişte oameni cu atîta cunoştinţă şi cu o minte atît de coaptă, au putut fi atît de orbiţi în cît să se abată din drum. S'au gîndit însă că mintea omenească nu e gata să înveţe din păţania altora, mai ales dacă lucrurile la cari se uită au o aşa putere să tragă spre ele privirile ochilor nesocotiţi.

Apoi am văzut în visul meu cum au ajuns la rîul care curge dincoace de *Munţii-cei-Minunaţi.* La acest rîu erau pomii cei frumoşi cari creşteau pe amîndouă părţile rîului, şi ale căror frunze erau bune pentru orice stomah încărcat. Acolo este locul unde cîmpiile înverzesc tot anul şi unde poţi să te odihneşti fără frică [1] (Psalm 23).

La marginea acestui rîu erau colibi şi ţarcuri pentru oi şi o casă pentru primirea mieilor, adecă pentru copilaşii femeilor, cari au apucat drumul călătoriei. Aici era chiar unul în paza căruia se încredinţau şi care strîngea aceşti miei în braţele lui, şi-i purta la sîn, şi călăuzea pe oile mame (Is. 40, 11).

Aici a îndemnat *Creştina* pe cele patru nurori ale ei să-şi încredinţeze copiii în grija Acestui Om, ca să fie crescuţi la aceste ape, să fie hrăniţi şi găzduiţi, îngrijiţi şi păziţi ca nici unul din ei să nu se piardă în viitor. Căci, dacă ar fi să se rătăcească sau să se piardă vreunul, Omul Acesta îl va aduce iarăşi înapoi ; el leagă pe cei răniţi şi păzeşte pe cei slabi (Ier. 23. 4 ; Ezechiel 34. 11—16). Aici ei nu duc nici odată lipsă de hrană, băutură şi îmbrăcăminte. Sunt scutiţi de tîlhari şi de hoţi, căci Acest Om mai degrabă ar muri de cît să lase să se piardă vreunul din cei încredinţaţi în grija lui.

Apoi fiţi încredinţate—le-a zis ea—că aici le va merge

---

1. Dumnezeu dă înviorare după lucru.

bine. Aici e căutare bună şi învăţătură bună. Ei vor fi învăţaţi aici să meargă pe căi drepte, ceeace e un har, cum ştiţi, pe care nu trebue să-l dispreţuim. Aici mai sunt, cum vedeţi, nişte ape minunate, cîmpii drăguţe, flori mirositoare, fel de fel de pomi cari au poame sănătoase, nu ca acelea din cari a mîncat Matei, căzute peste zid din grădina lui Beelzebul, ci poame cari dau sănătate unde nu este, şi o ţin în bună stare şi o măresc unde este.

Astfel s'au învoit să-şi lase aici micuţii în seama Lui, şi ce le-a însufleţit şi mai tare a fost faptul că toate se făceau aici la porunca Impăratului şi pe cheltuiala Lui, aşa că era ca şi o casă de îngrijire pentru copii şi orfani.

Apoi au mers mai departe şi au ajuns la cîmpia *Ocolire* de lîngă pîrleazul peste care a trecut *Creştinul* şi tovarăşul său *Plin-de-Nădejde*, şi unde au fost năvăliţi de uriaşul *Desnădejde* şi închişi în *Cetatea Indoelii*. S'au aşezat jos şi fiindcă erau atîţia şi aveau de călăuză pe un om ca *Inimosul*, s'au gîndit dacă n'ar fi mai bine ca, înainte de a pleca mai departe, să doboare pe uriaş şi să-i dărîme cetatea şi să dea drumul călătorilor cari s'ar găsi în ea. La acestea unul zicea una, altul alta, iar altul a pus întrebarea dacă e voe să calci pămînt şi avere nesfinţită. Alţii spuneau că-i bine, se înţelege, dacă scopurile lor sunt bune.

Inimosul însă a zis: „Cu toate că părerea adusă la urmă nu e în totul adevărată, eu totuş am poruncă să mă împotrivesc păcatului, să birui răul şi să duc lupta cea bună a credinţei. Şi vă rog, cu cine să lupt eu adecă lupta cea bună, dacă nu cu uriaşul *Desnădejde?* Deci să încerc de nu i-oi putea lua viaţa şi dărîma cetatea lui *Indoială*". După aceea zise: „Care voeşte să meargă cu mine?" Atunci bătrînul *Cinstit* a zis: „Eu!" „Şi noi — ziseră cei patru fii Matei, Samuel, Iacov şi Iosif — căci erau bărbaţi tineri şi tari (1 Ioan 2. 13, 14).

Astfel lăsară femeile în drum şi cu ele pe *Slab-de-Inger* şi pe *Gata-a-se-opri* cu cîrjile lui, ca să le păzească pînă se vor întoarce, căci în aceste locuri, cu toate că locuia aşa de aproape uriaşul *Desnădejde*, le-ar fi putut duce şi un copil (Isaia 11. 6).

Apoi *Inimosul*, bătrînul *Cinstit* şi cei patru tineri au mers la *Cetatea Indoelii*, ca să caute pe uriaşul *Desnădejde*. Cînd au ajuns la poarta cetăţii, au bătut în ea cu tărie

ca să fie lăsaţi înlăuntru. Uriaşul a venit la poartă cu nevastă-sa *Neîncredere* după el. „Cine-i şi ce-i acela care cutează să neliniştească în felul acesta pe uriaşul *Desnădejde?*“ a strigat el.

Inimosul îi răspunse : „Eu sînt *Inimosul*, unul dintr'ai Impăratului Ţărilor cereşti, unul care călăuzeşte pe călători. Şi cer să deschizi poarta dela intrare. Şi pregăteşte-te de luptă, căci am venit să-ţi iau capul şi să dărîm *Cetatea Indoelii*“.

Acum uriaşul *Desnădejde* s'a gîndit că, dacă e uriaş, nu-l mai poate birui nimeni. „Cum poate să-mi fie frică mie de acest *Inimos*, zicea el, cînd am biruit odinioară şi pe îngeri ?“ Apoi îşi îmbrăcă zalele şi ieşi afară. Avea pe cap un coif de oţel, pe piept era încins cu zale de foc şi a ieşit afară în papuci de fier şi cu o măciucă mare în mînă. Cei şase oameni tăbărîră asupra lui şi-l înconjurară pe dinainte şi pe dindărăt.

Cînd a venit *Neîncrederea*, nevasta uriaşului, să-i dea ajutor, bătrînul *Cinstit* a aruncat-o cu o lovitură la pămînt. Ei se luptau acuma pe viaţă, şi uriaşul *Desnădejde* a fost trîntit la pămînt. Nu vroia să moară însă îndată. Se apăra puternic, şi avea în el, cum se zice, o viaţă tare ca o mîţă. Totuşi *Inimosul* i-a fost moartea lui : căci nu s'a lăsat, pînă nu i-a despărţit capul de trup.

Apoi se apucară să dărîme *Cetatea Indoelii*. Se înţelege că era uşor acum, după ce uriaşul *Desnădejde* era mort. Le-au trebuit şapte zile pînă s'o dărîme. Au găsit acolo pe un călător cu numele *Fără-Bărbăţie*, aproape mort de foame, şi pe fiică-sa *Foarte-Infricoşată*. Acestora amîndorora le-au scăpat viaţa. Tare v'aţi fi mirat să fi văzut trupurile moarte cari zăceau ici şi colo în curte, şi groapa plină de ciolane de morţi.

După ce *Inimosul* şi tovarăşii lui au făcut această ispravă, au luat pe domnul *Fără-bărbăţie* cu fiică-sa *Foarte-înfricoşată* sub paza lor ; căci aceştia erau oameni cum se cade, cu toate că au şezut prinşi în *Cetatea-Indoelii* a asupritorului uriaş *Desnădejde*. Au luat şi capul uriaşului cu ei (căci trupul l-au îngropat sub o movilă de pietre) şi au mers cu el pe drum la tovarăşii lor, cărora le-au arătat ce-au făcut. Cînd au văzut *Slab-de-Inger* şi *Gata-a-se-opri* capul uriaşului *Desnădejde*, se bucurau şi erau foarte veseli. Pentrucă din întîmplare *Creştina* ştia să cînte

cu chitara şi fata ei *Indurare* cu lăuta, şi pentrucă erau aşa de bucuroşi şi veseli, au cîntat un cîntecel. Lui *Gata-a-se-opri* îi venea să joace de bucurie. De aceea luă de mînă pe *Foarte-înfricoşată*, fiica lui *Fără-bărbăţie*, şi au ieşit în drum să joace. De altfel el nu putea juca decît cu cîrjile în mînă, dar punea foarte bine picior lîngă picior. Şi copila era drăguţă, şi ţinea bine pasul după muzică. Lui *Fără-bărbăţie* nu-i ardea tocmai de muzică; îi era mai dragă mîncarea decît jocul, căci era lihnit de foame. De aceea *Creştina* i-a dat din sticla ei o băutură întăritoare, ca să-şi vie în fire. După aceea au pregătit ceva de-ale mîncării.

Peste puţină vreme bătrînul îşi veni în fire şi se făcu iarăşi vesel.

Am văzut apoi în vis, după toate acestea, cum a luat *Inimosul* capul uriaşului *Desnădejde* şi l-a înfipt într'o ţeapă la marginea drumului, în faţa stîlpului, pe care-l pusese *Creştinul* ca înştiinţare pentru călătorii cari vor veni după el, ca să se ferească să calce pe aceste locuri şi pe acest pămînt. Apoi a scris dedesubt pe o bucată de marmură următoarele cuvinte :

„Priviţi acest cap ! Numele lui
Era o mare groază pentru călători !
Domnul *Inimos* i-a dărîmat pîn' la pămînt cetatea,
După ce mai înainte *Cinstitul* a ucis pe nevastă-sa [*Neîncrederea.*
Prin acest bărbat voinic, *Fără-bărbăţie* şi fiică-sa
Foarte-înfricoşată au fost scăpaţi de chinuri.

CAPITOLUL 17.

Călătorii sunt înviorați de PASTORI pe MUNȚII-CEI-MINUNAȚI cu fel de fel de înviorări și cuvinte.

După ce s'au arătat așa de viteji împotriva *Cetății-Indoelii* și după ce au omorît pe uriașul *Desnădejde*, au mers mai departe pînă ce au ajuns la *Munții-cei-Minunați*, unde *Creștinul* și *Plin-deNădejde* s'au bucurat la vederea atîtor lucruri rare ale locului aceluia. Indată au făcut cunoștință și cu Păstorii oilor, cari i-au primit bine, cum au primit odinioară și pe *Creștin* pe acești munți minunați. Cînd au văzut Păstorii atîția oameni în tovărășia *Inimosului*, pe care îl cunoșteau foarte bine, i-au zis : „Dragă domnule, ai strîns o ceată așa de bună ; spune-mi cum i-ai găsit pe toți ?" La acestea *Inimosul* le-a răspuns :

„Intîi e *Creștina* și cei ce-s cu dînsa,
Patru fii cu nevestele lor.
Ei se îndreaptă dela păcatele lor spre harul Sionului.
Intocmai cum busola se pleacă spre miază-noapte.
Apoi se vede *Cinstitul*,
Gata-a-se-opri și cu *Slab-de-Inger*,
Cari se ostenesc mereu
Ca să nu rămîie înapoi.
Vine în sfîrșit și *Fără-bărbăție*,
Cu fiică-sa *Foarte-înfricoșată*, care trăește încă.
Dar, spuneți-mi, trebue să trecem mai departe ?
Nu se poate găsi aici un loc pentru noi ?"

La acestea *Păstorii* au zis : „E o tovărășie plăcută. Voi sunteți bineveniți la noi. Căci noi avem cele trebuincioase

atît pentru cei slabi, cît şi pentru cei tari. Impăratul are un ochi pentru orice slujbă care se face şi celui mai de jos (Matei 25. 40). De aceea nu trebue să ne împiedece nimic ca să nu vă primim".

Astfel i-au dus la uşa palatului şi le-au zis: „Vino înlăuntru, *Slab-de-Inger*, vino înlăuntru, *Gata-a-se-opri*, vino înlăuntru, *Fără-bărbăţie*, vino, *Foarte-înfricoşată*. Pe aceştia, dragă *Inimosule*, — ziseră *Păstorii* — îi strigăm pe nume să intre înlăuntru, pentrucă ei cam obicinuesc să se tragă după alţii; cît vă priveşte pe voi ceilalţi, cari sunteţi tari, vă punem totul la îndemînă.

La acestea *Inimosul* a răspuns: „Astăzi văd cum străluceşte harul pe feţele voastre şi că sunteţi în adevăr păstorii Domnului meu, pentrucă nu îndepărtaţi dela voi pe aceşti oameni bolnavi (Matei 25. 40; Ez. 24. 21), ci le aşterneţi drumul pînă la palat cu flori, cum se cuvine.

Astfel intrară cei slabi şi nenorociţi înlăuntru, şi *Inimosul* cu ceilalţi după ei. După ce şezură jos, *Păstorii* au zis celor mai slabi: „Ce doriţi să aveţi?" Căci aici se găseşte tot ce ar putea întări pe cei slabi şi îndrepta pe cei îndărătnici".

Apoi le făcură un ospăţ cu mîncări uşoare de mistuit, gustoase şi cu saţ totodată. După ce se ospătară, merseră la odihnă fiecare la locul arătat.

Dimineaţa, după ce s'au îmbrăcat şi răcorit toţi, Păstorii i-au întovărăşit pe cîmpii, pentru că munţii erau înalţi şi aerul destul de luminos, şi Păstorii aveau obicei să arate călătorilor înainte de plecare lucrurile lor rare. Le-au arătat şi lor ce au arătat odinioară *Creştinului*.

Apoi i-au dus la nişte locuri noi. Cel dintîi era muntele *Minune*, unde au privit împrejur. Aici la o depărtare oarecare era un om care muta munţii cu vorbele lui. Atunci au întrebat pe Păstori ce se înţelege prin aceasta. Ei au răspuns că acest om e fiul unui oarecare *Har-Mare* despre care am cetit noi în partea întîia din „Calea spre fericirea de veci". El e pus aici să înveţe pe călători cum trebuie să înlăture toate greutăţile cari li se pun în cale, prin credinţă (Marcu 11. 23, 24). Atunci *Inimosul* zise: „Eu îl cunosc, e un bărbat care întrece pe toţi".

Apoi i-au dus la un loc, numit muntele *Nevinovăţiei*. Aici au văzut un om, îmbrăcat în alb şi doi oameni: *Judecată-înainte* şi *Rea-Voinţă*, cari îl împroşcau într'una cu

noroi. Insă, cu cît îl împroşcau mai tare, cu atît noroiul cădea jos şi haina lui era aşa de curată şi luminoasă de par'că n'ar fi fost de loc împroşcat cu noroi.

Atunci întrebară călătorii: „Ce înseamnă aceasta?" Păstorii răspunseră: „Omul acesta se numeşte *Fericitul-în-Domnul* (Evlaviosul), şi haina lui arată nevinovăţia vieţii lui. Insă ceice aruncă noroi pe el sînt oameni cari urăsc faptele lui bune. Cum vedeţi că nu se ţine noroiul de haina lui, aşa se va întîmpla şi cu celce trăeşte într'adevăr nevinovat în lumea aceasta. Incă pe atîţia oameni să-l tăvălească în noroi şi toată munca le va fi zadarnică. Căci, dacă vor avea răbdare, Dumnezeu va face ca nevinovăţia lor să străbată ca lumina şi dreptatea lor ca amiazul luminos (Ps. 37. 6)".

După aceea i-au dus mai departe pe muntele dragostei. Aici le-au arătat pe un om care avea înaintea lui un val mare de postav şi croia fel de fel de haine şi îmbrăcăminte pentru săracii din jurul lui. Totuşi valul lui nu se micşora.

Ei întrebară ce e aceasta. Prin aceasta vi se arată — răspunseră Păstorii — că cine împarte din munca lui săracilor, nu va duce lipsă niciodată (Pild. 11. 24). Cine întăreşte pe altul, va fi şi el întărit. Şi pînea pe care văduva a dat-o proorocului, n'a împuţinat cîtuşi de puţin făina din polobocul ei (1 Impăraţi 17. 8—16).

I-au dus apoi la un loc, unde au văzut pe un *Prost* şi pe un *Nebun*, cari spălau pe un arap, crezînd că pot să-l facă alb. Insă cu cît îl spălau mai mult, cu atît se făcea mai negru. Ei întrebară pe *Păstori*, ce să însemne aceasta. Păstorii răspunseră: „Aşa se întîmplă cu oamenii într'adevăr răi. Toate mijloacele pe cari le-ai întrebuinţa, ca să le scoţi un nume bun, vor avea ca urmare că se vor face cu atît mai păcătoşi. Astfel li s'a întîmplat Fariseilor şi li se va întîmpla tuturor făţarnicilor".

Atunci *Indurare*, nevasta lui Matei, a zis soacră-sei *Creştina*: „Mamă, aş dori să văd, dacă se poate, peştera din deal, care se cheamă de obicei drumul lăturalnic care duce la iad". Mama a spus Păstorilor dorinţa ei. Ei merseră spre intrarea peşterii la o parte a dealului. Deschiseră intrarea şi spuseră *Indurării* să asculte puţin. Cînd a ascultat, a auzit pe unul zicînd: „Blestemat fie tatăl meu, căci mi-a oprit pasul dela drumul păcii şi al vieţii". Şi un

altul : „O, de-aş fi fost rupt în bucăţi, înainte de a-mi fi pierdut sufletul, ca să-mi scap viaţa“. Incă unul : „Dacă aş mai putea trăi odată, o, cum aş vroi mai bine să mă lepăd de mine însumi, decît să vin în locul acesta“. Apoi i s'a părut că par'că urla pămîntul şi par'că suspina de groază sub picioarele tinerei femei. Atunci a îngălbenit şi, tremurînd, s'a îndepărtat, zicînd : „Ferice de cine e izbăvit de locul acesta“.

După ce le-au arătat Păstorii toate acestea, i-au adus iarăşi în palat şi i-au ospătat cu de toate. *Indurare* însă avea poftă de un lucru pe care-l văzuse aici, cum se întîmplă adesea la nevestele tinere. Se ruşină însă să ceară. A întrebat-o însă soacră-sa ce dorinţe are. Căci a cunoscut-o îndată că nu-i e îndemînă. Atunci *Indurare* a zis : „E o oglindă — atîrnată în odaia de mîncare — dela care nu pot să-mi îndepărtez inima. Şi dacă n'oi căpăta-o, văd că n'o să-mi meargă bine“.

Atunci mamă-sa zise : „Eu voi spune Păstorilor dorinţa ta şi ei nu vor zice ba“. Ea însă a zis : „Mi-e ruşine, cînd vor auzi aceşti oameni ce dorinţă am“ [1]. „Ei, dragă fată — a zis ea — nu-i nici o ruşine, ci o virtute să ceri astfel de lucruri“. Atunci zise *Indurare:* „Bine, mamă, atunci întreabă pe Păstori, dacă vor s'o vîndă“.

Această oglindă era aleasă din mii. Pe o parte arăta icoana unui om cu trăsăturile lui întocmai (Iacov 1. 23), şi dacă o întorceai, pe cealaltă parte arăta icoana şi faţa Impăratului călătorilor (1 Cor. 13. 12; 2 Cor. 3. 18). Eu am vorbit chiar cu unii, cari au văzut-o, şi spun că atunci cînd s'au uitat în oglindă, au văzut şi cununa de spini pe capul Lui şi chiar semnele rănilor în mîini, picioare şi în coastă. Da, această oglindă e aşa de bună, că arată fiecăruia pe Domnul, cum doreşte inima lui să-L vadă, viu sau mort, pe pămînt sau în Cer, în starea Lui de înjosire sau de slavă, în venirea Lui ca să sufere sau să împărăţească.

Creştina s'a dus deci la Păstorii numiţi : *Cunoştinţă, Incercare, Veghiere* şi *Neprefăcătorie,* i-a luat deoparte şi le-a zis : „Intre fetele mele este o femee tînără măritată, care are o dorinţă după un lucru pe care l-a văzut în casa

---

1. Acesta este Cuvîntul lui Dumnezeu.

aceasta, şi crede că-i va merge foarte rău, dacă nu-i daţi ce doreşte".

Atunci *Cunoştinţă* a răspuns : Cheamă-o, cheamă-o, să-i dăm ce vrea". Apoi o chemă pe ea şi-i zise : „*Indurare*, ce doreşti tu să ai ? Atunci ea s'a roşit şi a spus : „Oglinda cea mare, care e atîrnată sus în odaia de mîncare". Atunci *Neprefăcătorie* a alergat şi a adus-o şi i-a dat-o cu toate bucuria. Ea s'a plecat mulţămind şi a zis : „Acum cunosă că am căpătat trecere în ochii voştri".

Au dăruit şi celorlalte femei tinere ce au dorit, şi bărbaţilor, şi le-au dat toată cinstea, pentrucă s'au unit cu *Inimosul*, ca să omoare pe uriaşul *Desnădejde* şi să-i dărîme *Cetatea-Indoelii*.

Au atîrnat de gîtul *Creştinei* o salbă de aur. Tot cîte o salbă de aur au dăruit şi celor patru nurori ale ei. Le-au împodobit cu cercei în urechi şi pe frunte cu pietre scumpe frumoase.

Cînd au crezut că trebue să plece mai departe, le-au dat drumul să meargă în pace. Nu le-a dat însă atîtea poveţe cum au dat odinioară *Creştinului* şi *Credinciosului*, pentru că aveau pe *Inimos* de călăuză. El ştia bine toate lucrurile şi le putea da poveţe la timpul potrivit şi anume atunci, cînd se apropia primejdia.

Şi *Creştinul* cu tovarăşul lui au uitat poveţele Păstorilor, cînd a fost vorba să le întrebuinţeze. Şi de aceea această tovărăşie avea o întîietate asupra celeilalte.

De aici au plecat cîntînd mai departe :

„Vedeţi cum au pus de frumos Păstorii masa,
Ca să se poată răcori ceata călătorilor,
Şi cum ne-au primit bucuroşi, fără codire,
Pentrucă ţinta noastră e viaţa cealaltă.
Deabea acolo suntem acasă. Şi ce de mai mîndreţuri
Sînt acolo în Cetate ! Toate sunt pregătite pentru noi.
Căci, cu toate că suntem călători, totuşi bărbăţia noastră
Se bucură prin credinţă de venirea acelor vremuri.
Darurile lor frumoase ne învaţă să ne aducem aminte,
Că noi suntem călători încă, ori încotro ne-am îndrepta.

CAPITOLUL 18.

Călătorii se întîlnesc cu LUPTATOR-PENTRU-ADEVAR, care povesteşte cum nu s'a lăsat abătut dela călătorie, cu toate primejdiile pe cari le-a întîmpinat.

După ce s'au despărţit de păstori, au ajuns îndată la locul unde a întîlnit *Creştinul* pe *Răsvrătitul*, care locuia în cetatea *Lepădare-de-Lege*. *Inimosul* a stăruit şi le-a zis: „Aici este locul, unde a întîlnit *Creştinul* pe *Răsvrătitul*, care purta pe spate semnul răsvrătirii. Trebue să spun că omul acela nu voia să asculte de nici un sfat bun, ci odată pornit spre cădere, nu-l mai putea opri nici un sfat. Cînd a ajuns la locul unde stă crucea şi mormîntul i-a spus unul să se uite în sus; el însă a scrîşnit din dinţi şi a bătut cu piciorul, zicînd că e hotărît să se întoarcă în cetatea lui. Inainte de a ajunge la poartă, l-a întîlnit *Evanghelistul*, care a vrut să-i dea mînă de ajutor, ca să-l aducă iarăşi pe drum. Insă *Răsvrătitul* i s'a împotrivit, şi, după ce i-a făcut multă batjocură, a sărit peste zid şi a scăpat astfel din mîna lui (Evrei 20. 26-29).

Călătorii au mers apoi mai departe; şi tocmai pe locul, unde a fost prădat *Credinţă-Slabă*, stătea un bărbat cu o sabie în mînă şi cu faţa plină de sînge. *Inimosul* a zis: „Cine eşti tu?“ El a răspuns: „Eu sunt unul din aceia, al căror nume este *Luptător-pentru-Adevăr*. Eu sunt un călător care a plecat spre Cetatea Cerului. Eram pe drum, cînd m'au încunjurat trei oameni şi mi-au pus înainte trei lucruri, ca să mă hotărăsc pentru unul din ele; întîi, dacă vreau să fiu unul din ai lor; al doilea, dacă voesc să mă întorc iarăşi de unde am venit, sau al treilea, dacă voesc să mor pe loc (Pildele 1, 10-14). La cea dintii am răspuns: „Eu am fost toată viaţa mea un om credincios“ şi nu trebue deci să se aştepte să mă împrietenesc cu tîl-

harii. Atunci mi-au zis să le spun a doua părere. Eu le-am spus că locul de unde vin nu l-aş fi părăsit, dacă n'aş fi avut acolo neplăceri ; fiindcă l-am găsit însă fără nici un folos şi primejdios, l-am părăsit ca să apuc drumul acesta. Atunci m'au întrebat ce spun la întrebarea a treia. Le-am răspuns că viaţa mi-i prea scump cumpărată, ca s'o arunc aşa de uşor. Şi mai ales că ei n'au nici un drept să mă pună să aleg astfel de lucruri. Vina voastră va fi dacă vă veţi încăera cu mine ! Atunci au tăbărît aceşti trei : *Aprinsul, Nechibzuitul* şi *Netotul* asupra mea, şi eu asupra lor. Şi ne-am luptat noi aşa unul împotriva a trei, cam trei ceasuri. Cum vedeţi, au lăsat pe mine cîteva semne ale vitejiei lor. Dar au luat şi ei vreo cîteva dela mine. De abea acuma au fugit ; dar mi se pare că au simţit ceva despre venirea voastră şi de aceea au luat-o la sănătoasa.

Inimosul: Dar a fost o mare nepotrivire : trei împotriva unuia.

Luptător-pentru-Adevăr: E adevărat, dar ce are a face pentru acela care are dreptatea de partea lui? Chiar o oaste întreagă de mi-ar sta împotrivă, inima tot nu mi s'ar teme. Cînd se ridică război împotriva mea, eu îmi pun nădejdea în El (Psalmul 27. 3). Şi am cetit — zise el — în scripte vechi că un singur om s'a bătut împotriva unei oşti întregi. Şi cîţi n'a ucis Samson cu o falcă de măgar (Judecători 15. 15, 16).

Inimosul: Atunci a zis călăuza : „De ce nu strigai, ca să-ţi fi venit cineva în ajutor ?

Luptător-pentru-Adevăr: Aşa am şi făcut. Eu am strigat către Impăratul meu, care, cum ştii bine, putea să-mi dea ajutor nevăzut şi să mă întărească. Asta îmi era deajuns.

Inimosul: Te-ai ţinut bine. Lasă-mă să-ţi văd sabia.

I-a arătat-o. Cum a luat-o în mînă şi a privit-o puţin, a zis : „Da, asta este o adevărată sabie de Ierusalim" (Isaia 2. 3, 4; 2 Cor. 10. 4).

Luptătorul: E adevărat. Dă-i cuiva o astfel de sabie în mînă, care să ştie s'o poarte şi să se priceapă la arme, şi poate să se încumeată să meargă şi împotriva unui înger. El nu trebue să se teamă, numai să ştie cum să umble cu ea. Ascuţişul nu se toceşte nici cînd şi ea trece prin măduvă şi ciolane, chiar şi prin suflet şi duh (Evrei 4. 12 ; Efeseni 6. 12—17).

Inimosul: Te-ai luptat însă mult timp ; mă mir că n'ai

Luptătorul: M'am luptat pînă mi s'a lipit bine sabia de mînă, şi cînd a fost aşa de bine prinsă, de par'că era crescută din braţul meu şi cînd îmi curgea sîngele printre degete, mă luptam cu cea mai mare bărbăţie.

Inimosul: Bine-ai făcut. Te-ai împotrivit pînă la sînge în lupta împotriva păcatului (Evrei 12. 4). Rămîi deci cu noi. Vino încoace şi haide cu noi mai departe. Noi sîntem tovarăşii tăi.

Ei l-au luat, i-au spălat rănile şi i-au dat din ce aveau, ca să se răcorească. Şi plecară astfel împreună mai departe.

Pe cînd mergeau ei astfel, *Inimosul,* care se bucura foarte mult la vederea lui (căci dacă întîlnea un om de seama lui, îl iubea cu atît mai mult, cu cît în tovărăşia lor se aflau mulţi slabi şi neputincioşi), l-a întrebat de multe lucruri, mai întîi din ce ţară e.

Luptătorul: Eu sînt din ţara *Intunerecului.* Acolo m'am născut, acolo mi-e tata şi mama şi în ziua de azi.

Inimosul: Din *Ţara Intunerecului?* Nu e ea pe acelaş ţărm ca *Cetatea Pierzării?*

Luptătorul: Da, acolo este. Iată ce m'a îndemnat însă pe mine să apuc drumul călătoriii. Era în părţile noastre un oarecare *Spune-Adevăr,* şi acela istorisea ce a făcut *Creştinul,* care a plecat din *Cetatea-Pierzării,* cum a părăsit soţia şi copiii şi a plecat în călătorie. Era şi foarte adevărat: cum a ucis el un şarpe care-i ieşise înainte, ca să-l oprească din drum şi cum a străbătut pînă unde a voit. Totodată a amintit cît de plăcut şi cît de drag a fost primit în toate adăposturile Domnului său, mai ales cînd a ajuns la porţile Cetăţii Cerului. Acolo, istorisea omul acela, a fost primit el (Creştinul) cu sunet de trîmbiţe de o ceată de duhuri strălucite. El a mai istorisit cum au sunat clopotele în Cetate de bucurie pentru primirea lui şi cum a fost îmbrăcat în veşminte de aur, şi multe altele pe cari nu pot să le povestesc pe toate. Cu un cuvînt, omul istorisea despre *Creştin* şi călătoria sa în aşa fel că inima mea ardea de foc să-l urmez şi eu de grabă, şi nici mama, nici tata nu mă putură opri. Astfel m'am îndepărtat de ei şi am venit pe drumurile acestea.

Inimosul: Tu ai intrat pe poartă înlăuntru, nu-i aşa?

Luptătorul: Da, da. Căci tocmai omul acela ne-a arătat că toate ar fi în zadar, dacă n'am face începutul de a intra pe acest drum, prin această poartă (Ioan 10. 1).

Vezi tu — a zis *Inimosul Creştinei* — cît e de cuno-

scută călătoria bărbatului tău în lung şi lat şi unde a ajuns el cu aceasta?

Luptătorul: Ce? Asta e nevasta *Creştinului?*

Inimosul: Da, ea este, şi aceştia sunt cei patru feciori ai ei.

Luptătorul: Cum? şi ei pleacă în călătorie?

Inimosul: Da, ei îi urmează lui.

Luptătorul: Asta mă bucură din tot sufletul. Drăguţul de el! Ce bucuros va fi, cînd va vedea pe aceia, cari n'au vrut să meargă cu el la început, dar cari au intrat după el prin porţi în Cetatea Cerească!

Inimosul: Fără îndoială că-i va fi o mare mîngîiere. Căci pe lîngă că va fi bucuros că se vede pe el ajuns acolo, se va bucura foarte mult că se va întîlni acolo cu nevasta şi copiii.

Luptătorul: Pentrucă veni vorba, spune-mi, te rog, părerea ta în privinţa aceasta. Căci unii se întreabă dacă ne vom cunoaşte unul pe altul, cînd vom ajunge acolo.

Inimosul: Crezi tu că se vor cunoaşte ei acolo, ori se vor bucura, cînd se vor zări în fericirea aceea? Dacă crezi că vor avea o aşa bucurie, de ce să nu cunoască şi pe alţii şi să se bucure de fericirea lor? Iar mai departe, dacă neamurile noastre alcătuesc celălalt „eu“ al nostru, de ce să nu putem crede cu drept cuvînt, cu toate că această legătură se pierde acolo, că bucuria noastră va fi mai mare, dacă-i vom vedea acolo, decît dacă nu-i vom vedea?

Luptătorul: Bine, pricep acuma cari-ţi sînt părerile în privinţa aceasta. Ai voi poate să mă întrebi ceva despre felul cum am apucat pe drumul călătoriei?

Inimosul: Da. Erau mulţămiţi tatăl şi mama ta că vrei să te faci călător?

Luptătorul: O, nu, ei întrebuinţau toate mijloacele ca să mă înduplece să rămîn acasă.

Inimosul: Bine, dar ce puteau ei să spuie împotrivă?

Luptătorul: Spuneau că e o viaţă trîndavă şi dacă nu-s pornit spre trîndăvie şi nelucrare, nu voi avea nici odată plăcere pentru viaţa de călător.

Inimosul: Şi ce ziceau?

Luptătorul: Imi povesteau că acest drum ar fi afară din cale de primejdios; ba chiar că ar fi cel mai primejdios drum, pe care umblă călătorii.

Inimosul: Ţi-au arătat de ce ar fi drumul acesta aşa de primejdios?

Luptătorul: Da, şi încă dintr'o mulţime de pricini.

Inimosul: Numeşte vreo cîteva din ele.

Luptătorul: Mi-au spus despre *Mlaştina Desnădejdii*, unde era cît pe ce să se scufunde *Creştinul.* Istoriseau că aici în cetatea lui Beelzebul ar fi ţintaşi buni, cari stau gata să împuşte pe cei ce vor bate la poartă ca să li se dea drumul. Vorbeau şi despre pădure şi despre munţii întunecoşi, despre *Muntele Greutăţilor*, despre lei şi despre cei trei uriaşi: *Setos-de-Sînge, Ciocan* şi *Ucide-binele.* Istoriseau că în *Valea Umilinţei* locueşte un vrăjmaş crunt, cică acesta era cît pe ce să-i iea zilele *Creştinului.* După aceea spuneau că trebue să treci prin *Valea-Umbrei-Morţii*, unde se ţin dracii, unde e întunerec şi drumul plin de şerpi, gropi, capcane şi reţele. Mi-au istorisit şi despre uriaşul *Desnădejde* şi despre *Cetatea Indoelii* şi despre primejdia şi perzania, la care sunt supuşi aici călătorii. Mai departe mi-au spus că trebue să treci peste *Locul Fermecat*, care e foarte primejdios şi că voi da în sfîrşit de un rîu, peste care nu duce nici un pod şi că acest rîu curge tocmai între mine şi Cetatea Cerească.

Inimosul: Acestea erau toate?

Luptătorul: Nu; îmi mai spuneau că drumu-i plin de înşelători şi de oameni, cari pîndesc să abată pe cei cucernici dela drumul lor.

Inimosul: Şi cum dovedeau ce spuneau?

Luptătorul: Spuneau că domnul *Inţeleptul Lumii* aşteaptă pe drum să vadă de n'ar putea ademeni pe cineva. Spuneau că *Tipicarul* şi *Făţarnicul* se plimbau necontenit pe drumul acela. Mai spuneau că *Lăudărosul, Căi Lăturalnice, Bun-de-gură* şi *Dima* vor veni să mă prindă, că *Linguşitorul* mă va momi în mrejele lui sau că m'oi înhăita să merg spre poartă cu netotul de *Neştiutor*, şi că de aici mă voi tot abate şi voi fi mînat spre peştera dela coasta dealului, şi că pe acest drum voi ajunge în iad.

Inimosul: Drept să-ţi spun că astea erau deajuns ca să-i iea cuiva curajul. Dar au încetat ei cu atîta?

Luptătorul: Nu; ascultă mai departe. Imi povesteau despre mulţi, cari au cercat să meargă pe drumul acesta mai de mult şi cari au şi ajuns destul de departe pe el, căutînd să vadă de nu vor putea afla ceva de strălucirea aceasta, despre care auziseră vorbindu-se aşa de mult.

Dar s'au întors iarăşi şi se credeau nebuni, că trecuseră pragul ca să apuce pe acest drum şi să fie apoi de rîsul lumii. Pomeneau chiar de mulţi cari făcuseră încercarea aceasta, bunăoară *Indărătnicul* şi *Slab-de-Inger, Bănuitorul, Fricosul, Răsvrătitul* şi bătrînul *Tăgăduitor-de-Dumnezeu* şi cu alţi mulţi, dintre cari unii, cum spuneau ei, au ajuns foarte departe, ca să vadă de vor putea afla ceva bun; dar că n'ar fi aflat nimic de folos.

Inimosul: Au adus şi multe dovezi, ca să te înfricoşeze?

Luptătorul: Da, mi-au spus despre un domn *Fricosul,* care a fost şi el călător, dar care a fost aşa de părăsit pe drum, că n'a avut nici un ceas plăcut, şi că domnul *Fără-bărbăţie* mai că ar fi murit de foame pe drum. Că şi *Creştinul,* despre care s'a vorbit atîta, după toate încercările lui ca să ajungă la cununa cerească, totuşi s'ar fi înecat în rîul negru şi n'ar fi mai făcut un pas mai departe, cu toate că mulţi nu vreau să creadă vestea aceasta.

Inimosul: Nu ţi-a slăbit inima, cînd ai auzit astfel de lucruri?

Luptătorul: Nu, căci toate aceste vorbe mi se păreau o nimica toată.

Inimosul: Pe ce temei?

Luptătorul: Pe ce temei? Eu am crezut ce mi-a zis *Spune-Adevărul* şi mi s'a îndepărtat inima de toate acestea.

Inimosul: Aceasta a fost biruinţa ta că ai crezut (1Ioan 5.4).

Luptătorul: Aşa a fost. Eu am crezut, şi cu credinţa aceasta am plecat şi am venit pe drumul acesta. M'am luptat cu tot ce mi s'a împotrivit şi prin credinţa mea am ajuns pînă aici.

Dacă este Dumnezeu cu mine, poate să-mi iasă orice împotriva mea; căci de cîteori strig şi mă rog, fug toate îndărăt. Capul cel mai mare dacă mi-i prieten şi dacă sunt iubit de El, ce poate să-mi facă mie vrăjmaşii şi turma răilor? Temelia în care-mi pun nădejdea e Hristos şi sîngele Său. De aceea aflu bogăţia vecinică şi adevărată. Nu-mi pasă de mine şi de viaţă pe acest pămînt; ce mi-a dat Hristos, e vrednic de dragoste. Lumea poate să piară, Tu eşti în veci al meu. Nu mă va despărţi de Tine nici focul, nici lupta, nici foamea şi nici setea, nici sărăcia şi nici necazul; nici o mînie a marilor împăraţi nu-mi va fi vreo piedecă. Imi saltă inima în piept şi nu pot să fiu trist; şi soarele ce-mi rîde-'ntr'una e Domnul meu Isus Hristos, şi ceeace mă face să cînt, sunt lucrurile din ceruri sus.

CAPITOLUL 19.

Cu toată ispita, călătorii totuşi scapă de LOCUL FERMECAT, află pe FLUERA-VÎNT şi pe PREA-ÎNDRASNEŢ în rătăcirea lor, în sfîrşit şi pe NECLINTIT, care, prin rugăciune, scapă de doamna ÎNCHIPUIRE-DEŞARTA

In vremea aceasta au ajuns la *Locul Fermecat*, unde Cerul era aşa fel că făcea pe cineva somnoros. Acest loc era acoperit peste tot cu tufişuri şi spini, afară de ici şi colo, unde era cîte o boltă de verdeaţă fermecată. Dacă adoarme vre-un om într'o astfel de boltă, nu se mai trezeşte şi nu se mai scoală nicio dată în lumea aceasta [1]. Prin tufişurile acestea mergeau ei la un loc. *Inimosul* înainte, pentru că era călăuza lor şi *Luptător-pentru-adevăr*, în urmă, ca pază, pentru că el trebuia să ia seama ca nu cumva să năvălească asupra lor vre-un duşman, vre-un zmeu, vre-un uriaş, sau tîlhar şi să le facă vre-un rău. Astfel mergeau înainte, fie-care cu sabia în mînă, căci ştiau ce loc primejdios e acesta. Se şi îmbărbătau între ei cum puteau mai bine. Lui *Slab-de-înger* i-a spus *Inimosul* să vie îndată în urma lui, iar *Fără-bărbăţie* era sub privegherea *Luptătorului*.

N'au ajuns însă tare departe, şi i-a încunjurat o negură deasă şi un întunerec aşa de mare că o bună bucată cu greu se puteau vedea unul pe altul. Şi deaceea erau siliţi să se strige ca să ştie unul unde-i celălalt. Căci nu mergeau văzînd (Ps. 69. 9; 2 Cor. 5. 7) [2].

Vă puteţi gîndi deci că aici era greu de mers, chiar pentru cei mai buni dintre ei, cu atît mai mult pentru femei şi pentru copii, la cari şi inima şi picioarele erau slabe şi neputincioase. Totuşi s'a întîmplat de au trecut cu bine, întăriţi prin vorbele de îmbărbătare ale celui ce-i călăuzea şi ale celui ce mergea în urmă.

---

1. Pămîntul acesta e siguranţa primejdioasă.
2. Acestei siguranţe îi urmează ori întunecimea necredinţei şi a îndoelii ori alte neajunsuri prin cari se pierd unul pe altul din ochi.

Şi drumul era foarte anevoios pe aici, căci treceau prin mocirle şi mlaştini. Şi în partea aceasta nu era niciun adăpost ori conac, unde să se poată odihni cei slabi. Nu erau decît suspine, răsuflări din greu şi gemete. Cînd unul se împiedica de un tufiş, cînd altul rămînea înglodat în mocirlă. Ba unii din copii îşi pierdură şi încălţămintele prin noroi. Numai ce striga unul: „Eu am căzut!“ şi altul: „Unde eşti tu?“ şi al treilea: „Tufişurile mă ţin încurcat aşa de tare, că îmi vine să cred că n'o să mă mai descurc“.

Apoi ajunseră la o boltă caldă, care părea că făgădueşte o mare odihnă călătorilor. Căci sus era împletită cu mare măestrie, era frumos împodobită cu ramuri şi pe jos se aflau scaune [1]. Şi înlăuntru era un pat moale în care se putea odihni un om slab. Toate acestea luate la un loc, trebue să ştim că erau o momeală (ispită). Căci călătorii şi începuseră să slăbească din pricina drumului greu. Dar nici unul din ei n'a făcut măcar un semn că ar vrea să se odihnească acolo. Ci luau în seamă cu mare credinţă sfaturile călăuzei lor. Acesta îi făcea să ia seama la primejdiile şi firea lor, şi cînd se apropiau acestea, îşi făceau tot curajul şi se îmbărbătau unul pe altul ca să se lepede de firea pămîntească (2 Petru 18; Evrei 12. 1). Această boltă se numea *Prietenul-Leneşului*, şi era făcută anume ca să momească pe unii călătorii obosiţi, făcîndu-i să se odihnească acolo [2].

Atunci am văzut în vis cum au plecat mai departe prin locurile acestea părăsite, pînă ce au ajuns la un loc unde uşor puteai rătăci drumul. Deşi călăuza lor, dacă ar fi fost ziua, le-ar fi putut arăta destul de bine cum să se ferească de drumurile greşite, totuş la întunerec stătea şi ea la cumpene. Avea însă în desagă un plan [3], pe care erau arătate toate drumurile cari duc şi se întorc dela Cetatea Cerească. De aceea a scăpărat şi a făcut lumină, căci totdeauna avea la el astfel de lucruri [4]. Şi-a aruncat ochii pe plan, care îi spunea să ia seama la locul acesta şi îi arăta să ţie tot în spre dreapta. Şi dacă n'ar fi avut aici atîta minte

---

1. Aceasta ajutorul făpturii care ne momeşte să nu ne agăţăm cu toată inima de Dumnezeu, şi nici să răbdăm cu credinţă lucrurile grele.
2. Cînd slăbeşte sîrguinţa în credinţă şi cînd sîntem leneşi.
3. Acesta e Cuvîntul lui Dumnezeu, care e privit în vremuri grele după înţelesul Duhului Sfînt şi nu te lasă să te rătăceşti (Ps. 119. 9; 105. 4).
4. Lumina aceasta e rugăciunea pentru o minte sănătoasă de a avea cîrmuirea Duhului Sfînt, care e totdeauna de neapărată trebuinţă.

ca să se uite în plan, după cum se pare, toţi trebuiau să se scufunde în mocirlă. Căci tocmai nu departe de ei, şi anume la capătul unde era drumul mai neted, era o groapă, Dumnezeu mai ştie cît de adîncă, plină de noroi şi mlaştină, şi era anume făcută ca să se piardă călătorii în ea.

Atunci mi-am zis : „Ce bine ar fi dacă fiecare, care merge în călătorie, ar avea cu el un aşa plan, ca să se poată uita pe el, cînd stă în cumpene şi nu ştie pe ce drum să apuce".

Au mers deci mai departe în acest loc fermecat pînă ce-au ajuns într'un loc, unde era o a doua boltă aproape de marginea drumului. Şi în ea zăceau doi oameni, cari se chemau *Flueră-Vînt* şi *Prea-Indrăzneţ* ; fiindcă erau obosiţi de drum, s'au aşezat aici să se odihnească, şi au căzut într'un somn greu.[1] Cînd îi văzură călătorii, se opriră şi dădură din cap. Căci ştiau că cei adormiţi erau într'o stare foarte grea. Apoi s'au sfătuit ce ar fi de făcut : să treacă mai departe şi să-i lase în somnul lor, ori să meargă la ei şi să cerce să-i trezească. Au hotărît să meargă la ei, şi dacă mai este cu putinţă, să-i trezească, însă cu mare băgare de seamă, şi să se ferească să se aşeze jos sau să primească din răcoririle bolţii.

Astfel, au mers înlăuntru, le-au vorbit şi i-au strigat pe nume ; căci călăuza îi cunoştea. Dar n'au auzit nici un glas şi nici un răspuns. Atunci *Inimosul* i-a scuturat şi a făcut tot ce-i sta în putinţă ca să-i trezească din liniştea lor. Atunci unul din ei a zis : „Vreau să-ţi plătesc, cînd mi-oi primi banii. La acestea călăuza a clătinat din cap. „Eu vreau să mă lupt, cîtă vreme port sabia în mînă", zise celălalt. La aceasta unul din copii a rîs. *Creştina* a întrebat : „Ce înseamnă aceasta ?" Călăuza i-a răspuns : „Ei vorbesc prin somn. Impingeţi-i, bateţi-i, faceţi tot ce veţi putea, căci vă vor răspunde la fel, ca acela despre care s'a vorbit mai de mult şi care fiind bătut de valurile mării, dormea pe vîrful unui catarg, zicînd : „Cînd mă voi deştepta iarăşi să-l caut ?" (Pildele 23. 34, 35). Voi ştiţi doară că oamenii cînd vorbesc prin somn, spun vrute şi nevrute, şi cuvintele lor nu-s cîrmuite nici de credinţă, nici de minte. E tot atîta legătură în cuvintele lor ca şi nepotrivirea dintre pornirea lor de a fi călători şi oprirea lor aici. Aceasta e nenorocirea, cînd oameni fără grijă apucă drumul călătoriii. Din

1. Nimic nu e mai stricăcios în viaţa creştină decît să stai pe loc (4 Moise 25. 1 ş. u).

douăzeci, nu ajunge nici unul acolo. Căci pămîntul acesta fermecat este cel din urmă mijloc pe care-l are vrăjmaşul călătorilor. De aceea e şi aşezat tocmai la sfîrşitul drumului şi prin urmare şi mai bine aşezat împotriva noastră. Şi cînd vor dori proştii aceştia să se odihnească decît cînd vor fi mai obosiţi? Şi cînd vor fi mai obosiţi, dacă nu cînd drumul e pe sfîrşite? Şi tocmai de aceea, cum am spus, a aşezat Pămîntul fermecat aşa de aproape de Ţara Logadită şi aşa de aproape de sfîrşitul călătoriii lor. De aceea călătorii să iea bine seama să nu li se întîmple şi lor ca oamenilor acestora, pe cari-i vedeţi că au adormit şi nimeni nu-i poate trezi".

Tremurînd, călătorii se rugară să meargă mai departe. Insă au rugat pe călăuză să facă lumină [1] ca să meargă cealaltă parte a drumului cu ajutorul luminii unui felinar; el făcu lumină şi au mers pe cealaltă parte a drumului cu ajutorul unui felinar, cu toate că întunerecul era foarte mare.

Copiii începură apoi să slăbească foarte tare şi se rugară cu putere către Cel ce iubeşte pe călători, să le uşureze drumul. După ce-au mai mers o bucată de drum, s'a ridicat un vînt care a despărţit negura. Astfel aerul s'a făcut mai plăcut.

Erau încă departe de a fi ieşit din *Locul Fermecat*, dar măcar se puteau vedea acuma mai bine unul pe altul, precum şi drumul pe care mergeau.

Mai că ajunseseră la marginea cîmpului, cînd au auzit puţin înaintea lor un glas îngrijorat. Inaintară spre el, şi cînd colo, ce să vezi, un om stătea îngenunchi cu mîinile ridicate şi vorbea cu căldură cu unul deasupra lui. S'au apropiat şi mai mult, dar nu putură înţelege ce vorbea. Au mers încetişor înainte, pînă a isprăvit el. După ce a isprăvit, s'a sculat şi a luat-o în grabă spre *Cetatea cerească*.

Atunci *Inimosul* îi strigă din urmă: „Stăi, prietene, şi vino cu noi, dacă mergi spre *Cetatea Cerească*". Omul se opri, iar ei veniră la el. Cum îl văzu, domnul *Cinstit* zise: „Eu cunosc pe omul acesta". Atunci domnul *Luptător* a zis: „Ei, dragă, cine-i?" E unul care vine din aceleaşi locuri unde am locuit eu; îl cheamă *Neclintit*. El e într'adevăr un călător cucernic".

Astfel veniră ei toţi la un loc, şi *Neclintit* zise bătrînului *Cinstit*: „Ah, tată *Cinstit*, şi tu eşti aici?" „Da"—îi răspunse el.

1. Lumina Cuvîntului (2 Petru 1. 19).

„Mă bucur foarte mult, zise domnul *Neclintit* — că te-am întîlnit pe acest drum". „Tot aşa de bucuros sunt şi eu — zise celălalt — că te-am zărit şezînd în genunchi".

La acestea, *Neclintit* se înroşi şi zise: „Cum, m'ai văzut?" „Se înţelege—zise celălalt—şi m'am bucurat cu tot sufletul".

Neclintit: Bine, şi ce credeai?

Cinstitul: „Ce am crezut? — zise bătrînul *Cinstit*, ce să fi crezut adecă? Am găsit un om cinstit pe drum şi îl vom lua cu noi".

Neclintit: Dacă nu te-ai înşela, ce fericit aş fi. Şi dacă n'aş fi cum aş trebui să fiu, ar trebui să le îndur singur toate.

Cinstitul: „Adevărat — zise celălalt. — Totuş această frică a ta îmi dovedeşte cu atît mai mult că legătura dintre Impăratul călătorilor şi inima ta e tare, căci El zice: „Ferice de acela, care se teme totdeauna" (Pildele 28. 14).

Luptătorul: Dar, frate, spune-mi, te rog, pentruce stăteai în genunchi? Binefaceri primite te îndemnau la aceasta?

Neclintit: Cum? Noi suntem doar pe *Locul fermecat*, şi cînd am ajuns eu aici, m'am gîndit cît e de primejdios drumul prin acest loc şi cît de mulţi din acei cari au ajuns în călătoria lor pînă aici au fost opriţi şi s'au sfîrşit aici. Mă gîndeam şi la moartea cu care ucide locul acesta oamenii. Din toţi cîţi mor aici, nici unul nu moare de moarte grea. Moartea de care mor nu le este grea de loc. Căci cine pleacă pe aceste tărîmuri în somn îşi începe călătoria cu plăcere şi bucurie. Da, astfel de oameni se supun cu plăcere unei asemenea boli.

Atunci l-a întrerupt *Cinstitul* şi l-a întrebat: „Ai văzut tu pe cei doi oameni cari dormeau în boltă?

Neclintit: Da! Am văzut pe *Flueră-Vînt* şi pe *Prea-Indrăzneţ* acolo, şi pe cît ştiu, vor zăcea acolo pînă vor putrezi (Pildele 10. 7). Lasă-mă însă să povestesc mai departe. Pe cînd mă gîndeam eu aşa, cum v'am spus, mi s'a arătat o femee într'o haină plăcută, însă bătrînă. S'a oprit în faţa mea şi m'a îmbiat cu trei feluri de lucruri, şi anume cu trupul ei, cu punga şi cu patul ei. Ce-i drept, eram şi obosit şi somnoros, ba eram şi sărac ca un şoarece, şi poate că asta o ştia şi vrăjitoarea. Am zis de vreo două trei ori nu, dar ea nu se sinchisea şi zîmbea. Atunci am început să mă mînii; ei însă nu-i păsa de loc. Apoi m'a îmbiat din nou şi a zis că, dacă aş vroi s'o urmez, m'ar face vestit şi fericit. „Căci — zicea ea — eu sunt domni-

toarea lumii şi oamenii ajung fericiţi prin mine" Eu am întrebat-o atunci de nume. Şi mi-a spus că se cheamă *Inchipuire-Deşartă.* Asta m'a desgustat şi mai mult de ea. Ea însă se apropia tot mai mult cu momelile ei. Atunci am căzut, cum aţi văzut, în genunchi, mi-am ridicat mîinile în sus, şi am strigat. M'am rugat la Acela care spune că vrea să ne ajute. Şi tocmai, cum aţi venit voi, a plecat femeia aceia. Apoi am început să mă rog mai departe pentru această mare mîntuire a mea şi să mulţămesc. Căci cred că n'a avut gînduri curate, ci căuta mai mult să mă abată dela calea mea.

Cinstitul: Fără îndoială că avea gînduri rele. Dar stai, fiindcă ai vorbit tocmai acuma de ea, mi se pare că am văzut-o sau am cetit despre ea.

Neclintit: Poate că amîndouă sunt adevărate.

Cinstitul: Nu e oare doamna *Inchipuire-Deşartă,* o femee mare şi voinică şi cam neagră la faţă?

Neclintit: Adevărat. Ai ghicit. Aşa arată.

Cinstitul: N'a vorbit ea cuvinte dulci şi linguşitoare şi nu zîmbea ea după orice cuvînt?

Neclintit: Adevărat. Aşa i-a fost purtarea.

Cinstitul: Nu purta la un şold o pungă mare de bani şi nu ţinea cam adesea mîna în ea, ca să pipăe cu degetele banii, parcă ei ar fi fost toată bucuria inimii ei?

Neclintit: Da, tocmai aşa. Şi dacă ar fi stătut toată vremea aici de faţă, n'ai fi putut-o arăta mai bine şi nici să-i zugrăveşti statura mai bine.

Cinstitul: Cel ce i-a făcut portretul, a fost un zugrav bun şi cel ce a scris despre ea, a spus adevărul.

Inimosul: Această femeie este o vrăjitoare [1], şi tocmai prin puterea vrăjii ei vine, căci aceste locuri sunt vrăjite. Toţi cei ce-şi pun capul în poalele ei, pot să-l pună tot aşa de bine pe butucul peste care cade barda călăului. Şi cine-şi aţinteşte ochii la frumuseţea ei, e privit ca vrăjmaş al lui Dumnezeu (Iacov 4. 4). Ea ţine în vază mare pe toţi vrăjmaşii călătorilor. Da, ea este aceea, care a cumpărat dela viaţa de călători pe mulţi călători, cu banii ei (1 Ioan 2. 15). Ea e o straşnică vorbitoare. Atît ea, cît şi fiicele ei se furişează totdeauna, cînd după unul cînd după altul din călători, şi-i şoptesc bunătăţile acestei vieţi şi le laudă înainte de toate. Ea este o femee obraznică şi fără

1. Aceasta e lumea.

ruşine, şi vrea să-şi facă de lucru cu fiecare. Rîde cu batjocură de călătorii săraci şi laudă în gura mare pe cei bogaţi (Iacov 5. 1-6). Pe cel lacom de cîştig şi pe cel ce agoniseşte uşor bani, îl laudă din casă în casă. Iubeşte mai ales ospăţurile şi veseliile. Ea este ba ici, ba colo, unde sunt mesele încărcate. Ba în unele locuri s'a dat drept zeiţă, din care pricină unii i se închină. Işi are timpurile ei anumite şi tîrguri deschise unde înşală; şi spune şi încredinţează pe fiecare că nimeni nu poate găsi un bun care să i se poată asemăna. Făgădueşte că va rămînea şi la copiii copiilor, numai dacă vor vroi s'o iubească şi s'o cinstească. Işi aruncă aurul ca praful în tîrguri anumite şi la anume oameni. Ii place dacă o cauţi, dacă vorbeşti bine de ea şi şade cu drag la pieptul fiecăruia. Ea nu oboseşte să-şi facă mendrele, şi pe cine gîndeşte mai bine despre ea, pe acela îl iubeşte mai mult. Ea făgădueşte cununi şi împărăţii, numai dacă îi urmezi sfaturile ei, şi pe mulţi i-a dus la spînzurătoare şi de zece mii de ori mai mulţi a băgat în iad.

Ah—zise *Neclintit*—ce har mi s'a dat că am putut să mă împotrivesc ei! Căci unde m'ar fi tras ea pe mine?

Inimosul: Unde? Asta n'o ştie nimeni decît Dumnezeu singur. Dar atîta e adevărat, că te-ar fi tras spre multe pofte proaste şi ruşinoase, cari scufundă pe oameni în pierzare şi afurisenie (1 Tim. 6. 9). Ea a răsculat pe Absalom împotriva tatălui său şi pe Ieroboam împotriva domnului său. Ea a sfătuit pe Iuda să-şi vîndă pe Domnul său, şi a făcut pe Dima de a părăsit viaţa de călător. Nimeni nu poate să numere nenorocirile pe cari le-a făcut ea. Ea a stîrnit neînţelegere între stăpînire şi supuşi, între părinţi şi copii, între vecin şi vecin, între bărbat şi nevastă, ba chiar între om şi el singur, între trup şi duh. De aceea, dragă prietene *Neclintit*, fii, cum ţi-e şi numele, şi după cum te-ai împotrivit, stai neclintit pe picioarele tale!

Această vorbire a pricinuit călătorilor un amestec de bucurie şi spaimă, şi pe urmă au început să cînte:

Fii pregătit, duhul meu, veghează, strigă şi te roagă,
Ca să nu te ajungă deodată vremea rea;
Căci vicleşugul Satanei a venit peste mulţi cucernici,
Ca să-i încerce.

CAPITOLUL 20.

Călătorii ajung pînă în ȚARA-LOGODITA și se opresc acolo pînă ce TRIMISUL MORȚII le dă de știre să treacă unul după altul rîul ca să ajungă în CETATEA-CEREASCA.

Apoi am văzut cum au ajuns pînă în *Țara-Logodită* [1], unde soarele luminează ziua și noaptea. Aici s'au așezat cîtva timp la odihnă, pentrucă erau obosiți. Și pentrucă această țară e a tuturor călătorilor și grădinile și viile sunt ale Impăratului *Țării Cerești,* puteau să ia de toate, după gust. După puțin timp însă s'au întremat. Dar pentrucă clopotele sunau într'una și trîmbițile cîntau tot așa de frumos, nu putură dormi mai departe. Totuși se simțiră așa de odihniți, de parcă ar fi dormit mult timp și bine. Și aici pe drumuri fiecare vorbea despre ei: „Au mai venit niște călători în oraș!" Și altul răspundea: „Au trecut atîția peste apă, și au intrat astăzi prin porțile de aur!" Iarăși alții strigau: „Tocmai acuma a intrat în oraș o ceată de *Duhuri Strălucitoare,* de unde se vede că mai sunt mulți călători pe drum; căci aceștia au venit să-i aștepte aici și să-i mîngîie de necazurile lor".

Apoi călătorii se sculară și se plimbară încoace și încolo; dar cum li se umplură urechile cu sunete cerești [2]! Cum se bucurau ochii lor de vedenii cerești! In această țară nu auzeau, nu mirosiau, nu gustau și nici nu simțeau nimic, care ar fi putut să le vatăme sănătatea sufletului sau a trupului. Dar cînd gustau apa rîului, peste care trebuiau

1. Intremările dulci ale harului lui Isus.
2. Un gust al puterilor lumii viitoare.

să treacă, li se părea că ar avea un gust amăriu pentru gură, dar era dulce după ce o înghițiai [1].

La acest loc se ținea o condică, în care se scriau numele celor ce din vremuri vechi erau călători și o istorie despre toate faptele mărețe pe cari le-au săvîrșit ei. Se spunea mult și despre faptul că atunci cînd au trecut unii rîul, a scăzut, iar cînd au trecut alții, a crescut [2]. Pentru unii a fost aproape sec, pe cînd pentru alții mai că se vărsa peste maluri [3].

Copiii din oraș veneau în grădinile Impăratului și făceau mănunchiuri de flori, pe cari le întindeau călătorilor, ca să le arate dragostea și bunăvoința lor, Aici creșteau și copacul de camforă, nard, șofran, călămuș, scorțișoară și tot felul de pomi tămîioși, pomul de tămîie și aloe (o floare dela miază zi din care se fac leacuri) și toate aromatele cu bun miros. Cu acestea erau tămîiate odăile călătorilor cît timp petreceau aici, și cu ele li se ungeau trupurile [4], ca să-i pregătească pentru trecerea peste rîu, cînd le va veni vremea.

Cum stăteau ei aici și așteptau ceasul cel bun, s'a lățit o veste prin oraș că a sosit o solie [5] de mare însemnătate din Cetatea Cerească, pentru una care se cheamă *Creștina,* nevasta *Creștinului,* a călătorului. Au întrebat de ea și au aflat casa în care locuia. Atunci a venit solul la ea cu o scrisoare cu următorul cuprins :

„Bucură-te, nevastă cucernică ! Iți aduc știrea că te cheamă Domnul tău și te așteaptă să te înfățișezi pînă în zece zile în hainele nemuririi în fața Lui !"

După ce a cetit solul scrisoarea aceasta, i-a dat atunci un semn anumit că e un sol adevărat și că pentru aceea a venit, ca s'o înduplece să-l urmeze repede. Acest semn era o săgeată ascuțită cu dragoste, care a pătruns ușor în inima ei și a avut încetul cu încetul o înrîurire așa de mare, că a trebuit să treacă dincolo la timpul hotărît.

Cum văzu *Creștina* că i-a sosit vremea, ca să fie în ceata cea dintîi care să treacă peste rîu, a spus să cheme la ea pe călăuza lor *Inimosul* și i-a istorisit cum stau lucrurile.

---

1. Moartea e amară pentru trup, dar dulce pentru suflet.
2. Și moartea are creșterea și scăderea ei.
3. Moartea este pentru unii ușoară, iar pentru alții foarte grea.
4. Sunt roadele credinței, cari stau totdeauna pregătite pentru un sfîrșit fericit. (2 Petru 1. 10, 12).
5. Vestea morții. Ce bine venită e ea celor ce mor bucuroși.

Atunci el i-a spus că se bucură din toată inima de vestea aceasta, şi că ar fi foarte mulţămit de-ar primi şi el o asemenea veste.

Apoi l-a rugat s'o sfătuiască cum să-şi rînduiască toate pentru drum. El i-a zis : „Aşa şi aşa trebuie să faci şi noi —adăugă el—te vom petrece pînă la malul rîului".

Apoi şi-a chemat copiii şi le-a dat binecuvîntarea ei, şi le-a spus că, spre mîngîierea ei, a văzut semnul pe fruntea lor şi că se bucură foarte mult să-i vadă acolo lîngă ea şi că hainele li s'au făcut aşa de albe. Apoi a dăruit săracilor puţinul pe care-l avea şi a sfătuit pe băieţii şi fetele ei să fie totdeauna gata pentru solul care are să le vină şi lor.

După ce a spus aceste lucruri Călăuzei şi copiilor ei, a chemat pe *Luptător-pentru-Adevăr* şi i-a zis : „Domnule, tu te-ai arătatat pretutindeni credincios şi statornic. Fii credincios pînă la moarte, căci Impăratul meu îţi va da atunci cununa vieţii (Apocalipsa 2. 10). Eu te-aş mai ruga să iei seama de copiii mei, şi cînd îi vei vedea slabi vreodată, să-i îmbărbătezi. Cît priveşte fetele, nevestele băeţilor mei, ele au fost credincioase, şi la sfîrşit le aşteaptă făgăduinţa care li s'a dat.

A dăruit apoi lui *Neclintit* inelul pe care-l purta ea. Apoi a chemat pe bătrînul *Cinstit* şi i-a zis : „Iată un adevărat Israelit, în care nu este niciun vicleşug !" (Ioan 1. 47).

Atunci *Cinstitul* a zis : „Iţi doresc o zi frumoasă cînd vei pleca spre Muntele Sionului şi mă voi bucura dacă vei trece rîul ca pe uscat".

Ea însă răspunse : „Fie ud, fie uscat, doresc să trec dincolo. Poate să fie vremea cum va vrea în călătoria mea, căci voi avea destulă vreme, cînd voi fi dincolo, să mă odihnesc şi să-mi usuc picioarele ude".

După aceea veni *Gata-a-se-opri* s'o vadă. Ea îi zise : „Drumul tău a fost greu pînă aici ; aceasta îţi va face însă cu atît mai plăcut sfîrşitul. Fii treaz şi pregătit, căci solul poate veni într'un ceas cînd nici nu te-aştepţi !"

După el veniră înăuntru *Fără-bărbăţie* şi fiică-sa *Foarte-Infricoşată*. Dar ea le-a zis: „Voi trebuie să vă gîndiţi totdeauna cu mulţămire la izbăvirea de care aţi avut parte cînd aţi fost scăpaţi din mîna uriaşului *Desnădejde* şi din *Cetatea Indoielii*. Această faptă bună v'a făcut să ajungeţi aici cu bine. Fiţi treji, şi lăsaţi frica la o parte ; fiţi treji şi aveţi nădejde pînă la sfîrşit".

Apoi zise lui *Slab-de-Inger* : „Tu ai fost scăpat din ghiarele uriaşului *Ucide-Binele*, ca să trăeşti totdeauna în lumina vieţii şi să priveşti la Impăratul tău cu bucurie. Te sfătuesc însă să te pocăeşti de frica şi îndoiala în bunătatea Lui, înainte de a trimite vreun sol la tine, ca nu cumva, cînd îl va trimite, să stai ruşinat în faţa Lui.

A sosit deci ziua, în care *Creştina* trebuia să plece de aici. Drumurile erau pline de oameni, cari voiau să vadă începutul plecării ei. Dar ce să vezi, malul de dincolo al rîului era plin de cai şi trăsuri cari veniseră de sus s'o petreacă pînă la porţile Cetăţii. Astfel a păşit ea şi s'a scoborît în rîu şi şi-a luat rămas bun dela cei ce o petrecuseră pînă la rîu. Cele din urmă cuvinte pe cari au auzit-o rostindu-le au fost : „Vin, Doamne, ca să fiu lîngă Tine şi să te preamăresc".

După aceea copiii şi prietenii se întoarseră îndărăt la locul lor, căci cei ce aşteptaseră pe *Creştină* o pierduseră din vedere. Ea însă merse şi intră înlăuntru pe Poartă cu toate semnele de bucurie, pe cari le primise bărbatul său înaintea ei.

La despărţire copiii au plîns. *Inimosul* însă şi *Luptătorul* cîntau de bucurie pe ţimbale şi arfe. Apoi s'a dus fiecare la locul hotărît pentru el.

In scurgerea vremii veni iarăşi solul în oraş şi solia lui era pentru *Gata-a-se-opri*. El i-a zis : „Am venit în numele Aceluia, pe care L-ai iubit şi L-ai urmat, deşi în cîrji. Solia mea este să-ţi spun că te aşteaptă la masa Lui, că vei cina cu El ~~întîia zi după Paşti~~ în împărăţia Lui. De aceea pregăteşte-te pentru drum !"

Apoi i-a dat şi lui un semn că el e solul adevărat, zicîndu-i: „Am sfărîmat vasul de aur şi am rupt funia de argint" (Eclesiastul 12. 6).

Apoi *Gata-a-se-opri* a chemat pe tovarăşii săi, le-a istorisit toate şi le-a zis : „S'a trimes după mine, şi Dumnezeu vă va chema de bună seamă şi pe voi". A dorit apoi ca *Luptătorul* să-i împlinească cele din urmă dorinţe. Şi pentrucă nu avea nimic să dăruiască celor ce trăiau după el, afară de cîrjile sale şi vorbe bune, a zis : „Aceste cîrji le las feciorului meu, ca să calce pe urmele mele, cu sute de dorinţi spre bine, ca să se poarte mai bine decît mine".

Apoi a mulţămit *Inimosului* pentru tovărăşie şi pentru toate prieteniile şi a pornit la drum. Cînd a ajuns la malul rîului,

a zis : „De acuma nu voi mai avea nevoie de cîrjile acestea, căci de cealaltă parte mă aşteaptă cai şi trăsuri ca să mă întovărăşească“. Cele din urmă cuvinte ale lui au fost : „Fii binevenită, viaţă !“ Cu acestea s'a îndepărtat.

Apoi s'a adus vestea că solul a sunat din corn la uşa lui *Slab-de-Inger*; solul a intrat înlăuntru şi a zis : „Am venit să-ţi vestesc că Stăpînul tău are nevoe de tine şi că trebuie să-i vezi, în cel mai scurt timp, faţa în lumină. primeşte aceasta ca semn că solia mea este adevărată „Ochii cari caută pe fereşti se întunecă“ (Eclesiast 12. 3).

Slab-de-Inger a chemat pe prietenii săi şi le-a povestit ce i-a adus solia şi ce semn a primit despre adevăru soliei. Apoi a zis : „Şi fiindcă n'am nimic de lăsat cuiva, la ce să mai fac un testament ? Curajul meu slab, vreau să l las îndărăt, căci acolo unde merg, nu-i loc pentru el. Dar el nu face să fie lăsat nici măcar celui mai sărac călător. De aceea dorinţa mea e ca după ce voi pleca eu, tu, *Luptătorule*, să-l îngropi într'o movilă de gunoi“.

Aşa s'a şi întîmplat. Cînd s'a apropiat ziua plecării, s'a scoborît în rîu ca şi ceilalţi. Cele din urmă cuvinte ale lui au fost : „Aşteaptă în credinţă şi în răbdare !“ Astfel a ajuns pe celălalt mal.

După ce trecură mai multe zile, s'a trimis după *Fără-Bărbăţie*. Căci a venit un sol şi i-a adus vestea : „Tu care tremuri, să-ţi aduci aminte să te pregăteşti, ca pe Duminica ce vine să fii la Impăratul tău, şi să strigi de bucurie că te-a scăpat din îndoiala ta.

Şi ca să ştii că solia mea e adevărată, ascultă. Şi i-a dat o lăcustă, ca să-i fie o povară (Eclesiast 12. 5).

Cînd a auzit fiică-sa *Foarte-Infricoşată* ce s'a întîmplat, a zis că vrea să plece şi ea cu tatăl ei. Apoi *Fără-Bărbăţie* zise prietenilor lui : „Voi ştiţi ce am fost eu şi cu fiică-mea şi cum am fost o povară cu starea noastră tuturor tovarăşilor. Dorinţa mea şi a fiicei mele este ca de îndoiala şi frica noastră de robi să nu mai aibă nici un om parte din ziua despărţirii noastre, căci ştiu bine că după moartea mea, ea se va îmbia singură altora. Drept să vă spun, sînt năluci, pe cari le-am primit şi noi, cînd am început să fim călători şi de cari nu ne puteam desbăra nici de cum. Şi ele vor umbla mai departe şi vor căuta adăpost la călători. Dar noi vă rugăm să le închideţi uşile“.

Cînd a venit vremea să se despartă, au mers la malul rîului. Cele din urmă cuvinte ale lui *Fără-Bărbăţie* au fost: „Pleacă, noapte—fii binevenită, ziuă!" Fiică-sa a trecut rîul cîntînd, nimeni însă n'a putut auzi ce a spus.

După o vreme s'a întîmplat că a venit un sol în oraş şi a întrebat de domnul *Cinstit*. A venit în casa lui şi i-a spus următoarele cuvinte:

„Ţi se porunceşte să fii gata de acuma în opt zile, ca să te înfăţişezi în faţa Domnului tău, în casa Tatălui Lui. Şi ca semn că solia mi-e adevărată, ascultă: *„Se pleacă toate sunetele, fiicele cîntării"* (Eclesiast 12. 4).

După aceasta a chemat *Cinstitul* pe prietenii săi şi a zis: „Eu mor, dar nu voi face nici un testament. Căci cinstea mea o iau cu mine. Acestea istorisiţi-le celor ce vin în urma mea!"

Cînd i-a venit ziua despărţirii, a pornit să meargă spre rîu. Atunci rîul curgea în unele locuri peste maluri. Dar *Cinstitul* rugase în viaţa lui pe un anume *Cuget-Bun* să-i ajute. Astfel i-a întins mîna şi l-a ajutat pînă dincolo [1]. Cele din urmă cuvinte i-au fost: „Harul domneşte!" Astfel a părăsit el lumea.

După aceea s'a lăţit vestea că domnul *Luptător* a primit şi el o poruncă odată cu solia care a venit la *Cinstit*, şi ca semn că solia e adevărată i s'a spus: „Ulciorul se strică la fîntînă" (Eclesiast 12. 6).

După ce a auzit el acestea, şi-a chemat prietenii şi le-a zis: „Eu mă duc la părinţii mei, şi deşi cu mari greutăţi am ajuns pînă aici, totuşi nu-mi pare rău de toată munca, pe care am avut-o, ca să ajung aici unde sunt. Sabia mea o las celui ce-mi va urma în călătorie, şi vitejia şi dibăcia mea aceluia, care va fi vrednic de ele. Rănile şi semnele mele le ieau cu mine, ca să fie o dovadă pentru mine că am luptat războaiele Aceluia Care acuma va fi *Răsplătitorul* meu".

Cînd a venit vremea să plece, l-au petrecut foarte mulţi oameni pînă la malurile rîului. Cînd a intrat în rîu, a zis: „Moarte, unde îţi este boldul?" Şi cu cît înainta, cu atît striga: „Locuinţă a morţii, unde îţi este biruinţa?" (1 Cor. 15. 55). Astfel a ajuns el dincolo şi toate trîmbiţele îi sunau în întîmpinare.

---

1. Pe lîngă credinţă, nu-i nimic mai mîngîietor în ceasul morţii decît un cuget curat.

Apoi a venit o poruncă lui *Neclintit*, pe care-l aflaseră călătorii în genunchi la *Locul-Fermecat.* Solul i-a dat solia deschisă în mînă. Cuprinsul era că trebuie să se pregătească pentru o schimbare a vieții, căci Stăpînul lui nu mai vrea ca el să rămînă departe de El.

Neclintit stătea la început în cumpene. „Nu trebue să te îndoeşti de adevărul soliei mele—zise solul—căci iată semnul că e adevărată: „Roata se sfarmă la puț“ (Eclesiast 12. 6). Apoi a chemat pe domnul *Inimos*, care era călăuza lor, şi i-a zis: „Domnule, cu toate că n'am avut norocul să mă bucur mult timp în zilele călătoriei mele de tovărăşia ta bună, totuşi, decînd te-am cunoscut, mi-ai fost de folos. Cînd am plecat de acasă, am lăsat în urma mea nevasta cu cinci copii sărmani. Te rog ca, la întoarcerea ta (căci ştiu că te vei întoarce la casa Domnului tău, ca să întovărăşeşti pe alți călători, să trimiți veste casei mele despre cele ce mi s'au întîmplat pînă acuma şi ce are să mi se întîmple şi de acuma înainte. Spune-le şi de sosirea mea cu bine la locul acesta şi cît de fericit mă simt acum la sfîrşitul meu. Spune-le şi despre *Creştin* şi nevasta lui *Creştina*, şi cum ea şi copiii au urmat pe bărbatul ei. Să le spui ce sfîrşit frumos a avut ea şi unde a mers. Eu am puțin sau mai bine zis nimic de trimis familiei mele afară de rugăciunile şi lacrămile mele pentru ea. De bună seamă este de ajuns, dacă le vei face cunoscut lucrurile acestea ca să-i cîştigi poate.

După ce *Neclintit* şi-a rînduit toate frumos şi i-a sosit vremea să se grăbească de aici, a mers şi el la rîu. Atunci în rîu era o tăcere adîncă; de aceea *Neclintit*, cînd era cam pe la mijloc, s'a oprit puțin şi a zis tovarăşilor săi cari stăteau pe mal: „Rîul acesta a fost o spaimă pentru mulți; da, numai cînd mă gîndeam, îmi făcea şi mie frică, dar acum, cred că sînt cu totul în afară de orice primejdie. Picioarele mele stau pe acelaş pămînt, pe care au stat picioarele preoților, cari duceau chivotul legii cînd trecea Israel Iordanul (Iosue 3. 17). Apa, ce-i drept, e amară pentru gură şi rece pentru stomah, însă gîndul la locul spre care merg şi la ceata cerească, ce mă aşteaptă dincolo, îmi stă ca un cărbune aprins pe inimă. Acum mă văd la capătul călătoriei mele. Zilele de grea muncă s'au sfîrşit acum. Plec să văd Capul care a fost încununat cu spini, şi Fața care a fost scuipată pentru mine. Pînă acum

am trăit din auzite şi credinţă, acum însă plec acolo, unde voi trăi prin vedere şi voi fi lîngă Acela în a cărui apropiere e dorinţa mea cea mai fierbinte să fiu. Am avut plăcere să ascult, unde se vorbea de Domnul meu, şi pe ori unde vedeam urmele picioarelor Lui pe pămînt, doream să calc şi eu. Numele Lui îmi era ca o tămîie aprinsă, ba chiar mai plăcut decît cel mai plăcut miros (Cîntarea cîntărilor 1. 3). Glasul Lui îmi era cel mai plăcut şi mi-a fost dor să-i văd Faţa, mi-a fost mai dor decît celor ce doresc să vadă lumina soarelui. Obicinuiam să-i strîng vorbele ca să mă hrănesc cu ele şi să mă întăresc împotriva oricărui leşin. El m'a îngrijit şi mi-a ţinut păcatele departe de mine; da, paşii mei s'au ţinut pe drumul Lui".

Pe cînd vorbea el aşa, faţa i s'a schimbat şi i se încovoiau picioarele (Eclesiast 12. 3) şi după ce a zis: „Ia-mă, eu viu la tine!" nu l-au mai văzut.

Insă era frumos de văzut, cum cîmpia deschisă era plină de cai şi trăsuri, de trîmbiţe şi cîntăreţi din fluer, de cîntăreţi şi de muzicanţi, ca să întîmpine pe călători, cînd se suiau în sus şi unul după altul pe poarta mîndră a Cetăţii.

Cît despre copiii *Creştinei*, anume despre cei patru băeţi pe cari i-a născut *Creştina*, cu nevestele şi copiii lor, n'am putut să mai stau mult timp acolo, ca să-i văd trecînd şi pe ei dincolo.

Şi de cînd am plecat de acolo, am auzit dela unul că tot mai trăesc şi vor rămînea încă mult timp spre întărirea celor de acolo.

Cînd îmi va mai îngădui Domnul să mă mai duc pe acolo, voi putea spune celor ce doresc ceeace nu le pot spune acum. Pînă atunci doresc cetitorilor mei: „Dumnezeu să fie cu voi"!